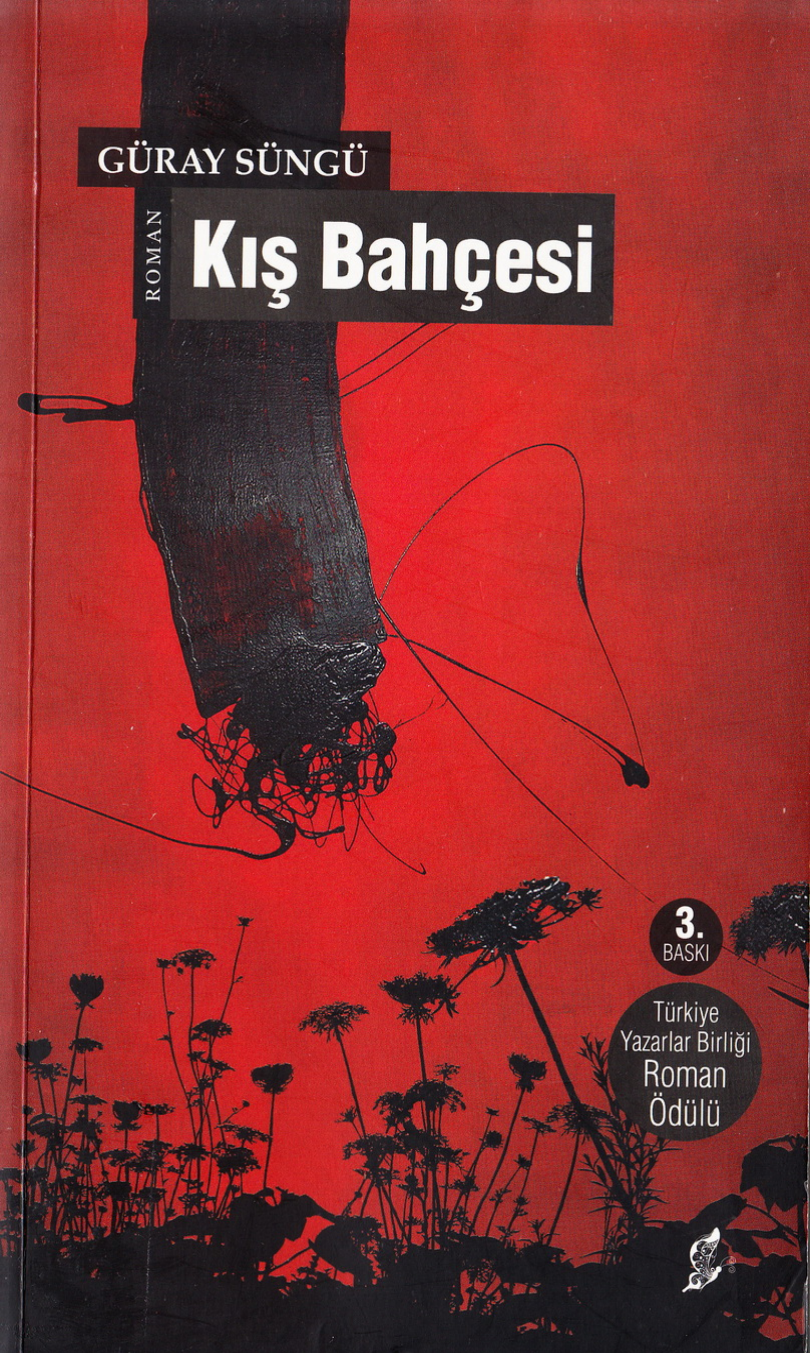
GÜRAY SÜNGÜ

ROMAN

Kış Bahçesi

3. BASKI

Türkiye Yazarlar Birliği Roman Ödülü

GÜRAY SÜNGÜ

1976, Kadırga doğumlu öykü ve roman yazarı. *Düş Kesiği* adlı romanıyla 2010 Oğuz Atay Roman Ödülü'ne, *Kış Bahçesi* adlı romanıyla 2011 Türkiye Yazarlar Birliği Roman Ödülü'ne layık görüldü. Kimi öyküleri Almanca ve İspanyolca'ya çevrildi.

Kitapları; *Dördüncü Tekil Şahıs* (Roman), *pencere'DEN* (Roman), *Düş Kesiği* (Roman), *Kış Bahçesi* (Roman), *Deli Gömleği* (Öykü), *Hiçbir şey Anlatmayan Hikayelerin İkincisi* (Öykü).

okurkitaplığı

Okur Kitaplığı: 26
ISBN: 978-605-4494-05-7
Yayıncı Sertifika No: 17186

KIŞ BAHÇESİ
Güray Süngü
Türk Edebiyatı - Roman: 3

Genel Yayın Koordinatörü: Ünsal Ünlü
Yayın Yönetmeni: Ahmet Aslantürk
Kapak Tasarımı ve Teknik Hazırlık: Gülay Tunç
İç Düzen: Okur Kitaplığı

© Okur Kitaplığı bir Metamorfoz Yayıncılık Medya Reklam Organizasyon Matbaacılık Ltd Şti. markasıdır.

1. Baskı: Eylül, 2011
2. Baskı: Mayıs, 2013
3. Baskı: Mart, 2014

metamorfoz
YAYINCILIK
MEDYA REKLAM ORGANİZASYON MATBAACILIK LTD. ŞTİ.
Süleymaniye Mah. Siyavuş Paşa Sok.
No:8 Şirin İş Merkezi K:3 Süleymaniye / Fatih / İSTANBUL
www.metamorfozyayincilik.com
info@metamorfozyayincilik.com
Tel: +90 212 522 45 05
Faks: +90 212 522 87 53
Gsm: +90 544 522 45 05

www.okurkitapligi.com

Baskı - Cilt
Akademi Basın Yayın
Davutpaşa Mahallesi Güven Sanayii Sitesi C Blok No: 230
Zeytinburnu-Topkapı-İstanbul
Tel: 0212. 493 24 67 - 68

Matbaa Sertifika No: 14352

www.facebook.com/okurkitapligi
www.twitter.com/okurkitapligi

Bu kitabın yayım hakları saklıdır. Yayıncıdan izin alınmadan kısmen veya tamamen çoğaltılamaz veya yayınlanamaz.

GÜRAY SÜNGÜ

Kış Bahçesi

ROMAN

Aylin'e

1

Adam ısırarak kendi dilini koparmıştır. Ben de onun karşısındayımdır. Akıl hastanesi kılıklı bir yerdir. Mekan ve ayrıntılarla daha sonra ilgilen. Muhtemelen ben adamı ziyaret ettim, konuşuyoruz. Konuşamayız, ben konuşurum, o konuşmaya çalışırken garip sesler çıkarır. Saçma, olmadı ki, adam ısırarak kendi dilini kopardıysa neden ben karşısındayken konuşmaya çalışsın. O an aydınlanıyorum. Yakaladım. Ne söyledi de kopardın dilini, diye güzelce bir soru soruyorum. Akıllıyım ve dostuyum o halde. İyi gidiyor. Buraya yoğunlaş; tebessüm ederek bakıyor yüzüme, gözleri hafif kısık, epeyce kızarık. Masada kağıtlar var, kalem de var. Masanın üzerindekileri daha önce, mesela ayrıntılar kısmında vermelisin tabi. Eline alıyor kalemi, kağıdın üzerine doğru götürüyor. Burada biraz oyalan, yavaş gelişsin, yavaş ilerlesin. Yavaşça bir şeyler yazıyor, yazarken göremiyorum. Sonra bitiriyor, çekiyor elini. Kağıdı bana uzatmıyor, sadece bırakıyor. Bu detay önemli, adamın ruh halini yansıtması açısından önemli. Uzanıp kağıdı çeviriyor ve okuyorum, sakin. Söyledikleri yüzünden değil, söyleyemedikleri yüzünden kopardım onu.

Ben bu düşünceler içindeyken telefon çaldı demek isterdim şimdi ama öyle olmadı. Bunları düşünerek pencereden dışarıya bakıyordum öğlen saatlerinde. Akabinde aklımın boşluğunu fırsat bilerek televizyonu açtım. Hala televizyonun üzerine konulan ve hiçbir kanalı düzgün göstermeyen tepe antenlerinden kullanan bir şehirli olduğum için pek alternatifim yoktu, var olan birkaç kanal arasında dolaşıyor ve başladığım yere dönüyordum sık sık. Sıkıldım sonra... Televizyonun sesini kıstım ve uzandım kanepeye. Tavana baktım. Bir gün daha yetecek param yok dedim kendime, evet bunu sesli söyledim, mırıldandım yani. Aslında bir gün daha yetecek param vardı, hatta üç beş gün beni rahatlıkla idare ederdi ama sona gelmiştim. Bu da bir gün daha yetecek param yok gibi bir cümle kurmam için yeterliydi. Ama on gün sonra kiramı ödemem gerekiyordu. O kadar boş vermiştim ki... Önemsemiyordum, itiraf ediyorum. Tavana baktım. Hayat anlamlıydı, o kadar düşmemiştim henüz ama bu şekilde iyiydi, bunca kötü yanına rağmen. Tavana baktığımı söylemiş miydim? Beyazdı tavanım. Artık kirli beyazdı. Sigara içmezdim, tasarruf olsun diye bırakmıştım. Ama kirli beyazdı. Tavana baktım. Tekrar tekrar değil, aynı bakışı bir daha ifade ediyorum. Dikkati tavana çekmek için olabilir. Telefonum o sırada çaldı, ben tavana bakıyorken. Kimsenin aramasını beklemiyordum hatta telefonumun çalması epeyce şaşırtıcıydı, belki günlerdir çalmamıştı ve unutturmuştu bana evimde bulunduğunu. Doğruldum kanepede ve telefonun olduğu sehpaya doğru baktım bu sefer. Kahverengi. Neden yavaş davrandığımı sormadım kendime, telefonla beni arayan şahsın vazgeçmesini beklemiş olabilirim. Ya da yanlış numara ihtimali. Olur mu? Vazgeçti zaten, beş kez çaldı sonra sustu. Tekrar uzandım. Kirli beyaz. Otuz saniye geçti desem, kendim bana soracak; saydın mı, nasıl ifade bu diye. Saymadım tabi ama aşağı yukarı otuz saniye

sonra tekrar çaldı telefon. Yine kahverengi. Değişmesini mi bekliyordum? Gülmeyeyim, telefonu açayım onun yerine dedim ama bu sefer içimden. Dördüncü çalınışında açtım.

"Aziz Bey'le mi görüşüyorum?" dedi bir ses. Başımı salladım.

"Alo," dedi. Güldüm,

"Evet," dedim,

"Kusura bakmayın, beni gördüğünüzü düşünmüştüm."

"Efendim," dedi, ne demek istediğimi anlayamadığı için sanırım.

"Benim buyurun," dedim. Uzatmak saçma olurdu. Efendim biraz dalgınım da, telefonda olduğumuzun farkında değildim sanki, falan.

"Hasan Bostanoğlu adına arıyorum, kendileri önemli bir hususta sizinle görüşmek istiyorlar, bugün saat üçte," dedi. Kendileri, husus ve üç, bu kelimelerin üzerinde durdum ama konuşmaya devam etmem gerekiyordu, bu kelimelerin üzerinde kendi kendime de durabilirdim. Kelimelerle aram her ne kadar bu sıralar pek iyi olmasa da aramızda ciddi bir problem bulunması mevzu bahis değildi. Ya da ben öyle düşünmek istiyordum. Hasan Bostankorkuluğu Bey kim, husus hangi açıdan önemli gibi sorular sordum ama bu şekilde dümdüz değil, daha kibarca. (Bostankorkuluğu demedim.) Benim için bir mana ifade etmeyen ama söylenişinden anladığım kadarıyla ettiği sanılan bir firma ismi söyledi telefondaki ses, genel müdürlük ve sahibiyetten de bahsetti tabi, husus içinse sadece önemli dedi, sizinle ve geleceğinizle alakalı diye de ekledi. Benimle ve geleceğimle alakalı hiçbir şeyi ben düşünmezken birilerinin böyle bir tasarrufta bulunması merakımı cezbetmeliydi belki ama ilgilenmedim. Benim için bir anlamı yoktu bunların.

"Ben bu sıralar pek müsait değilim, üzgünüm, mülakat filansa..." lafımı kesti,

"Hususu beyefendi kendileri açıklayacaklar efendim, lütfen kırmayın beni, gerçekten önemli," dedi. Telefondaki sesin birden bu kadar incelmesi de merakımı cezbetmeliydi ama yine etmedi,

"Anlıyorum sizi ama hiç fikir sahibi olmadığım bir hususu görüşmek için tanımadığım bir sesten ve tanımadığım isimlerden fazlasına ihtiyacım var, takdir edin," dedim. Sözlerim bana bile zorlama geldi. Ama ses pes etmedi,

"Beyefendi size bir iş teklifinde bulunmak istiyor ama bu kadarını bile açıklama yetkisine sahip değildim, lütfen Aziz Bey, saat üçte. Adresi vermemi ister misiniz?"

Telefonumu nasıl buldunuz denilebilirdi, benim evde olduğumu bilerek mi aradınız yani bir işim olmadığını nereden çıkarıyorsunuz ya da benim bir işim olmadığını mı düşünüyorsunuz denilebilirdi, hatta benim bu sıralar çalışmadığımı ama kısa bir süre içinde tekrar çalışmaya başlamak zorunda olduğumu nereden biliyorsunuz da denilebilirdi ama bana iş teklif etmek için bunları bilmesine gerek yoktu aslında tanımadığım Hasan Bostancı Bey'in ve telefondaki sesin. Başımdan savmak için de olabilir, adresi not ettim. Görüşmek üzere diyerek kapattım telefonu. Görüşmek üzere; bu ifadeden hiç hoşlanmam, bana çok dışarıdan gelir. Düşmek üzereyi de çağrıştırır.

Sonra evde her gün yapılan şeylerin yapıldığını söyleyebilirim. Sırtüstü yatmaya devam etmek gibi. Bir süre sonra uyku bastırdı yine. Gündüzleri kitap bile okuyamam, birkaç sayfadan sonra uykum gelir, bu yüzden gecelerim uzar da uzar. Hayır, böyle bir şeyden şikâyet edecek kadar sığ değilim. Böyle bir şeyden şikâyet etmek için sığ olmanın gerektiğini düşünecek kadar sığım yalnızca. Ama konumuz bu değil. Konumuz

H'nin hayatı. H'ye bir hayat bulmaya çalışırken içimde doğan 'adam'a da bir isim bulup... İsimden önce onu defterime not etmeliyim aslında, yoksa yaratılıp yazılmayan karakterler mezarlığımın nüfusu bir kişi daha artacak. Kirli beyazı seyrederken de H'yi düşünürüm. İçim sıkıldı. Gözlerimi kapattım.

Uyandığımda kirli beyaz yerine açık kahverengiyi gördüm. Uyurken yan dönmüşüm, sırt üstü yatamam uzun süre, hemen dönerim bir yana, döndüğüm yanda gözlerimin karşısında perde vardı, pencere tarafı; perde tam açık, içerisi de tam aydınlık değildi. Başım ağrıyacak gibiydi, sevmedim bu hissi, yavaşça kalktım. Kanepede oturarak pencereye doğru baktım. Kendim hakkında cümleler kurmak istiyorum, iyi olduğumdan bahsetmek. İyi bir durumda olmak gibi değil, başka türlü iyi olmak. Kelimelere sahip, irade sahibi. İnançlı, arzulu. Kafam bomboş.

İki yumurta kırarak karnımı doyurdum, dünden kalan yarımdan az ekmeği yedim. Ekmeği açıkta bırakmışım, takır takır olmuş, buhara tutsam yumuşardı tabi ama üşendim. Çay yapmaya da üşendim. Keyfim yok. Dışarı çıksam...

O sırada sehpanın üzerinde notu gördüm desem iyi olur şimdi ama o sırada sehpanın üzerinde görülebilecek bir not yoktu. Adresi elime yazmıştım, hem de okunmayacak şekilde, nasıl olsa gitmeyeceğim için. Madem gitmeyecektin niye yazdın? Hayat cevabı olmayan sorularla dolu. Ama galiba kendime kızdığım bir andı tam o an. Kendime kızdığım anlarda yapmak istemediğim şeyleri yaparım, yapmamam gereken şeyleri. Kendime istemediği şeyleri yaptırmış olurum böylece. Olan bana olur ama kendime iyi gelir. Gülümsedim elime bakarak. Kendim hakkında iyi şeyler söyleme arzumun olduğunu ne zaman söylemiştim? Şimdi o arzudan eser yok.

Çıktım ve okunmayan yazıdaki adrese gittim. Üç denmişti ama ikide orada oldum. Telefondaki sesi sordum, bilen

yoktu. Telefondaki sesin adını zaten bilmiyordum ama genel müdür, patron neyse onun da adı silinmişti aklımdan. Danışmadaki genç ve güzel bayana açıkladım durumu.

Beni aradı sizden birisi, patronunuz saat üçte benimle görüşmek istiyormuş, önemliymiş, telefonla beni arayanın kim olduğunu bilmiyorum ama herhalde konuyu danışacağınız birileri vardır.

Telefondaki sesi, -telefondaki sesle görüşmek istiyorumdiye soran garip adamın derdini bu şekilde ifade etmesi şaşırtmadı danışmadaki genç ve güzel bayanı, buna şaşırdım. "Beyefendinin sizi beklediği bana bildirilmişti efendim ama sizin de dediğiniz gibi saat üçte. Biraz bekleteceğim sizi, ben geldiğinizi haber vereyim, beyefendi müsaitse sizi daha erken de alabilir. Aziz Bey'di sanırım, değil mi?"

Telefonda olmadığımız için gönül rahatlığıyla başımı salladım, bu arada ifade etmeliyim, sinirlerim iyi durumda değil.

Telefonu açtı, ben hala başında beklediğim için numara tuşlamadan önce başını kaldırıp bana baktı,

"Oturun lütfen, ben size haber vereceğim," dedi.

Gidip bir insanın oturmasından fazlasına hizmet etmesi için tasarlanmış gibi duran koltuklardan birine çöktüm. Sinirlerimin bozuk olmasının sebebi sadece içinde bulunduğum bu saçma sapan durum değil, aynı zamanda gözüme gözüme giren ayrıntılar. Bu kadar yüksek bir tavan, bu kadar parlak yerler, duvarlar. Mermer midir, granit midir, anlamam da hiç. Ama geldim bir kere.

On saniye sonra seslendi danışmadaki bayan;

"On beş dakika bekleteceğiz sizi efendim, tabi bir mahsuru yoksa."

"Mahsuru varsa bekletmeyecekseniz, mahsuru var," dedim. Şebek gibi sırıttı ve söylediğimi şaka olarak algıladığım bana göstermek ve bu şekilde olası bir itirazı ortadan kaldır-

mak için başını hafifçe eğdi yana doğru genç ve güzel danışman. Danışmadaki insanlara danışman denmezdi oysa. Benim diyesim gelmişti, muhtemelen oyalanmak için. İtiraz yok. Ben de sırıttım şebek gibi. Başımı o şekilde yana doğru eğmedim tabi. Erkekler üzerinde iyi durmayabilir o türden hareketler.

Bir şey alır mısınız? Ne gibi? İçecek... Su rica edeyim.

Bir dakikada geldi su. İçmedim. Zaten susamamıştım. Danışman fark etmedi, ya da fark ettiğini fark ettirmedi. Tam on dört dakika sonra kapı açıldı ve içeriden uzun boylu bir adam çıktı. Dakikayı biliyorum çünkü beklediğim salonda kocaman saatler vardı, dakikaları sayıyordum, on beş dakika olunca mühim insan edasına bürünecek hadi ama daha bekleyecek miyiz diyecektim.

Uzun boylu adam bana doğru yaklaştı,

"Hoş geldiniz efendim, beyefendinin odasına kadar size eşlik edeceğim," dedi. Kibar bir adamdı, saraydan fırlamış gibi. Sırıttım ona da. Hatta danışmana da sırıttım bu arada kapıdan geçerken. Danışman da bana sırıttı. Sinirlerim iyice bozuldu. Eniştem başıma dokunduğunda, eliyle, sıcak, teyzemin bakışı, sakin ol, sakin... Bu insanların hepsinin -ki aslında sadece iki tanesini görmüştüm henüz- uzaylı olduğunu düşündüm.

Uzun bir koridorda yürüdük, yerler parlak, kaygan, duvarlarda tablolar ve ışıklar var, spot filan, geniş de koridor, yol gibi, sonra başka bir salon çıktı karşımıza, ileride kocaman bir kapı vardı. Kapının önünde durduk. Buyurun efendim dedi uzun adam bana ve açtı kapıyı. Sen de gelseydin, alışmıştık. İçeriye girdim. Hazırlanmıştım, bu yüzden etrafıma filan bakmadım, karşıya diktim gözümü, odanın ihtişamına aldıracak olmadığımı göstermek ister gibi. Adamın birisi, sanırım patrondu ve ben adını hatırlamıyordum hala, büyük masanın arkasında koltuğunda oturuyordu, beni görünce

gülümsedi ve ayağa kalktı. Birkaç saniyede ulaştım masaya. Uzatılan eli sıktım.

"Hoşgeldiniz delikanlı, oturun lütfen," dedi adam ve birden tüm havam söndü. Şu ana kadar bir yazar olduğum için buraya davet edildiğimi düşünüyordum ve tüm bu şıklık ve lüks, hayata baktığım yer ve hayatta baktığım yerle ve hatta hayattan bıktığım yerle hiç uyuşmadığı için deyim yerindeyse her şeyi inceden alaya alıyordum, protesto ediyordum ama birden adam bana en azından Aziz Bey yerine delikanlı dediği için alt üst oldum. Belki de adam benim yazar olduğumu bile bilmiyordu, tamamen başka bir bağlamda buraya çağrılmıştım. Eski çalıştığım firmalarda hala çalışmakta olan birileri bahsetmişti mesela. Ama öyle olması için fazla büyük bir yerdi burası. Kendimi bırakmadım hemen. Derin bir nefes almış gibi yaptım -derin bir nefes alacak zaman yoktu, adama cevap vermeliydim- ve hoş bulduk, dedim.

Oturdum. Düşünmemeye çalışıyorum. Olay olsun, tepkim olay anında gelişsin.

Öncelikle bizi kırmayıp davetimize icabet ettiğiniz için teşekkür ederim deseydi kendimi biraz da olsa iyi hissedecektim ama telefonu kaldırdı, bize iki kahve getirin, dedi sonra bana baktı, orta diye sordu, şekerli diye cevap verdim ben de, telefonu kapattı.

"Nasılsınız delikanlı?"

"Aklım karışık," dedim. "İş aramıyordum ben. Bir iş teklifi vesilesiyle burada bulunmak garip bu yüzden," dedim. Hesap yapmadan, plan yapmadan konuya girmek işime geldi.

"Aslında bu bizim hatamız olabilir," diye mırıldandı, önüne bakarak. Sonra bana dikti gözlerini, "bir cemiyette laflıyorduk, tam da hatırlamıyorum kimler vardı, sizin telefonunuzu yazdı bir kağıda oradaki arkadaşlardan birisi. Galiba eskiden yanında çalışıyormuşsunuz. Orada ihtiyacımdan bahsetmiştim tabi, buna mukabil..."

Sonra duraksadı.

"Aslında ben sizin ne iş yaptığınızı bile bilmiyorum ama benim istediğim iş zaten sizin yaptığınız herhangi bir işle pek alakalı olmayacak sanırım," dedi.

Ben bir alaka kuramadım ama dinlemeye devam etmeyi tercih ettim.

"İşin ne olduğundan kahvelerimiz geldiğinde bahsedeceğim, önce sizi tanımak istiyorum, anlatın lütfen delikanlı."

Delikanlı... bu iş iyice can sıkıcı bir hal almaya başladı desem çok mu klişe olacak?

"Beni buraya siz davet ettiniz, iş filan aramıyorum ben, kendimi anlatmak durumunda da değilim. Telefondaki adam gelmezsem zor durumda kalacağını söyledi, manasız olduğunu düşündüğüm halde sırf bu yüzden geldim. Bir şeyler anlatmak durumunda olan kişi bana göre sizsiniz beyefendi. Bu arada bana delikanlı filan deyip durmayın. Benim bir adım var," dedim. Ama sinirle değil, olabildiğince sakin. Oturuşunu değiştirmedi. Hafif tebessüm etti.

"Hiç tanımadığınız bir adamı zor durumda bırakmamak için buraya kadar geldiğinize göre çok iyi bir adam olmalısınız," dedi.

"Ya da sadece iyi diyerek geçiştirmeyelim, özel diyelim," diye ekledi.

"Ben de bu yüzden çağırdım sizi zaten. Telefon açan bir adamı bile zor durumda bırakmak istemeyecek bir adama ihtiyacım var," duraksadı,

"Ve az konuşan, sır saklamayı bilen, karakter sahibi, sözünü tutabilecek, güvenilir birisine."

"Lütfen uzatmayalım, benden ne istediğinizi söyleyin, bitirelim," dedim bunların üzerine.

"Söyleyeceğim... Birisine ihtiyacım var ama profesyonel olmamalı, iş büyümemeli, sade ve basit yapılmalı ama işi

yapacak adam kesinlikle güvenilir olmalı, dedim sanırım o akşam. Para için çalışacak benimle ama paraya önem vermemeli, ağzı sıkı olmalı, sakin biri olmalı, bu gibi şeyler. Oradaki arkadaşlardan birisi de sizin adınızı attı ortaya, nereden tanıdığını filan da söyledi ama sizi temin ederim ki aklımda değil. Biraz şarap içmiştim, bir akşam yemeğiydi nihayetinde ama masadaki tüm arkadaşlara kefilim, onlara çok güvenirim, bu yüzden sizi araştırma ihtiyacı bile hissetmedim. Düşünmeden arattım sizi. Şimdi eğer cevabınızın hayır olma ihtimali varsa, işi size açıklamam mümkün değil, beni anlayışla karşılayın. Kahveler gelsin mi?"

Adam incelik yapıyordu, kibar konuşuyordu ayrıca bu kadar varlıklı bir adama göre fazla bile açıklama yapıyordu ama kendisine ne ölçüde güvendiği de çok açıktı. Durumu daha karmaşık hale getirmek istemedim.

"Hayır," dedim, "kahveler gelmesin, teklifinizi kabul etmem söz konusu değil."

Tam kalkmaya hazırlanıyordum ki,

"Hiçbir şey sormadan, hemen hayır diyorsunuz yani. Ne kadar güçlüsünüz Aziz Bey," dedi.

Bu şekilde ilk hitabıydı.

"Nasıl olsa teklifinizi kabul etmeyeceğim, siz de nasıl olsa teklifinizi kabul etme ihtimalim olmadığı için işin ne olduğunu söylemeyeceksiniz," dedim. Gülümsedim sonra.

"Ama ben kabul edeceğinizi düşünüyorum, hem de tereddüt etmeden kabul edeceğinizi," dedi benden daha fazla gülümseyerek.

Böylelikle yerimden kalkamamış oldum.

"İş kesinlikle illegal değil, yarım gününüzü alacak ve günlük bin dolar kazandıracak size."

Şaşırdım aslında, böyle bir şey beklemiyordum ama şaşkınlığımı gizledim, dudak kıvrımlarımdan anlaşılabilecek şaşkınlığımı gizlemek için sırıttım hatta ve;

"Dolarla çalışmıyorum, üzgünüm," dedim. Beklentisizlik diye bir şey varsa, bu, insanı güçlü kılıyordu.

Yüzündeki ifade değişmedi, baktı bana, sonra telefonu kaldırdı, kahveler gelsin, dedi. Yaslandı arkasına.

"Sizi araştırmadığımı söylediğimde üzgünüm ki yalancının biriydim Aziz Bey. Sizi araştırdım. Yazar olduğunuzu biliyorum. Birkaç yıl önce çalıştığınız küçük firmadan istifa ettiğinizi ve kendinizi evinize kapattığınızı da biliyorum. Ve bu kararınıza saygı duyuyorum. Bu süre içinde birikmişlerinizle idare ettiğinizi de biliyorum. Ama bu sıralar paranızın tükenmek üzere olduğunu tahmin ediyorum. Bu iş size çok iyi gelecek. Birkaç hafta sonra, ayrıldığınız türde bir işe girmek durumunda kalacaksınız ve benim size yarım gün için verdiğim parayı belki bir aylık emek sonunda hak edeceksiniz. Sanatınıza ihanet etmeyin, benim size vereceğim para ve zaman sizin yazmaya ayırdığınız vakti sıradan bir iş kadar çalmayacak. Ne diyorsunuz?"

Kahveler geldi. Susmak zorunda kaldık ve bu benim için iyi oldu.

Kahvemi sehpadan almadım. Adamın yüzüne baktım. Utanıyorum, niye? Gülümsedim.

"Size içimden geçen cevabı verirsem, muhtemelen beni dövdürür ve binadan attırırsınız, bu yüzden ben müsaade isteyeyim, kahveniz de hatırınızla beraber sizde kalsın," dedim.

Ayağa kalktım.

"Seni aşağılamadım," dedi birden. O da kalktı ayağa.

"Böyle bir şeyi aklımdan bile geçirmedim. Sadece... bak," dedi,

"Beni bir daha görmeyeceksin bile, benim bir kızım var, her sabah evden çıkacak ve sen onu takip edeceksin, sadece öğlene kadar. Bu arada yapıp ettiklerini not edeceksin. Ne olursa, vapura bindi, simit aldı, ne olursa. Bu kadar bir şey.

Masum bir iş. Yarım gün. Akşamları posta kutuna atacaksın notlarını. Sıkılırsan bırakırsın, sorgu sual yok."

Masadan bir kartvizit aldı, bana uzattı.

"Bu gece düşün, yarın bana haber ver."

Eve döndüm. En son, ben hareketlenince adamın ayağa kalkması normaldi ama o sırada bana sen diye hitap etmesi garipti. Mesafeleri bir kenara bıraktı bir saniyede. O tavrı, zenginliği. Bana ihtiyacı varmış gibi. Güldüm kendime. Herkesin yapabileceği bir iş, bana neden ihtiyacı olsun ki. Zenginlerin çok oyuncağı olur. Aklım karışıktı evet. Ya da karışık diyelim. Şu an diyelim. Evdeyken. Öncesinde delikanlı filan diyordu, bir anlamı yok.

Bir süre düşünmedim hiç, evde yapmayı alışkanlık haline getirdiğim şeyleri yaptım. Karmaşık işler değil, biraz okudum, biraz yazdım. Okuldayken, telefon klubesinin içinde annemi aramaya direndiğimi, sonra ağladığımı gördüm. Kendimin dışından, hatırlamak mı bu? İçim acıdı yine. Kart cebimdeydi, eve gelirken cebimdeydi, eve gelince cebimden çıkartıp masanın üzerine bırakmıştım. Oturup kendimle baş başa kalınca... zor oluyor böyle. Kendinle başbaşa. Belki Hande gelir, masana geç, orada görsün seni. Adam bana tiksinti verdi, o tavrı, konuşması, teklifi. Aslında tavrında yoktu bir şey. Ne bileyim, kendime aynen böyle dedim işte, ne bileyim dedim ve uzandım kanepeye. Beni araştırmışmış... küçük düşürücüydü, bir de benden cevap beklemesi... içim bulandı demek istiyorum şimdi. Canım sıkıldı, içim bulandı, içime bir karanlık çöktü filan. Hiçbirisi olmadı. Öylece koyun gibi yattım kanepenin üzerinde. Bin dolar bin beş yüz ytl ederdi. Tl mi olmuştu artık. Günlük... elimdeki para iki gün yeterdi bana, sonra pazarlamacılık yapmak zorunda kalacaktım. Problem değildi. Bu yaşıma kadar böyleydi.

Neyi sorun ettiğimi, içimdeki sıkıntıya neyin sebep olduğunu bilmiyorum, ya da biliyorum da bunu bilmek de ayrı

bir sıkıntı. Tekliften, araştırılmış olmaktan, bu işi kabul etmek durumunda olmamın başıma vurulmasından normal olarak hoşlanmamıştım. Alakasız bir işe koşulma teklifinden, işin ücretinin matah bir şeymiş gibi öne çıkarılmasından. Matahtı gerçi yalan değil. Neyse... Bunlardan kim olsa memnun olmazdı, memnun olmak da ne, rahatsız olurdu kim olsa ama... Aslında beni eski çalıştığım adamların birinden öğrenmiş olsaydı da aramış olsaydı ve bu teklifte bulunsaydı sorgusuz sualsiz kabul ederdim işi. Bunu katmasaydı meseleye, yazarlık mazarlık yani, hoş olmadı, ayıp etti. Niye, çünkü yazmak kutsal. Mahrem de... Ama sonra da öyle değil dedi, bana sen diye hitap etti. Neden? Güzel soru. Beni bir daha görmeyeceksin bile. Dolayısıyla küçük düşme tehlikem bertaraf oluyor. Bu mudur? Başımı iki yana salladım. Beynimin içinde düşünceler birbirine çarpıp parçalandı. Ben de rahatladım. Çay demledim kendime rahat rahat. İçtim sonra demlediğim çayı, rahat rahat.

Erken yattım. Manasızdı, uzun süredir erken yatmışlığım vaki değildi. Uyuyamadım tabi. Kendimi kandırmaya çalıştım. Saçma bir iş, basit de aynı zamanda. Hatta iş bile değil. Neden bana teklif ediliyor? Alacağım notlarda bir ifade estetiği olsun diye mi? Daha neler. Simit aldı, çöktü, telefonu çaldı, açmadı denize attı, sonra kendisi de atladı. On gün yapsam, on beş ay rahat rahat yetecek parayı kazanırım. Yaz çocuğum, ölümsüz olmak için gereken kelimeler, içinizden çıkmak için sizin çabanıza ihtiyaç duyar, nokta. Satırbaşı yap. On beş ay. Zaman, lehteyse güzel bir şey zannımca. Uyuyamadım bir süre. Normal tabi. Sonra adamın o son anda neden birden samimileştiğini düşündüm. Ama bu kadar. Düşündüm yani, sonrası yok, bulamadım bir cevap. Bir zamanlar ulan memlekette bir kalantor yok mu, sağlasın bizim geçimimizi, biz de oturup yazalım kafamızdaki her şeyi derdik arkadaşlarla. O arkadaşların birçoğu kapitalizme pas pas oldu sonra. Şiir-

leri ve yazıları eski defter sayfalarında beni özlüyor. Şimdi o adam, neydi adı, neyse işte, o amaçla beni bulmuş olsa... güldüm. Gece gece, korkuttu beni karanlıkta yankılanan kahkaham. Kalktım ışığı yaktım. Şimdi gülebilirim. Yatak odam burası. Kapattım ışığı, salona geçtim. Televizyonu açtım. Trt 2'de Yurttaş Kane vardı, yarısında filan yakaladım. Ne zaman uyudum bilmiyorum.

Öğleden sonraya kadar balkonda oturdum. Sokağı seyrettim. İki taş koymuşlar ortaya. Kaledir herhalde. Ama top yok, çocuklar da yok. Bir iki araba geçerken hiza alıyor. Birisi inse, kaldırsa yoldan taşları. Kaleyi yıkmasana der biri çıkıp. Kimsenin umurunda değildir belki. Çocuklar gelince... İçeriye girip telefon ettim karttaki numaraya. Kendime küfür ettim öncesinde tabi, sonra adama kabul dedim.

"Bir oyunsa bu, Allah şahit, çok kötü olur," da dedim.

"Ne yaparsın oyunsa delikanlı," dedi adam. Kan beynime sıçradı.

"Hiç," dedim, "seni öyle bir affederim ki, utancından ölürsün." İyilerin intikamı affetmektir ne de olsa. Korkakların mıydı yoksa? Neyse sonuçta intikam diye bir erdem olmadığına eminim. Kapattım telefonu. Günler günlerin ardında, kelimeler kafi. Kifayet miydi yoksa. Kifayetsiz... kifayetsizliği kafi.

2

Saat on yediyi gösterdiğinde, bina, içinde tuttuğu insanları kustu. İş gördürmek için binanın içinde bulunanlarla iş görmek için binada bulunanlar birbirine karıştı, hep beraber karmaşık, yorgun ve bir kısmı hevesli, bir kısmı bıkkın ve şikayetperver bir topluluk meydana getirdiler ve zaten kalabalık olan sokağa aktılar. Hava hala sıcaktı, güneş hala rahatsız ediyordu, insanlardan bazısı kravatını gevşetti, bir kısmı vakit geçirmeden sigara yaktı, sık adımlarla koşar gibi yürüyenler de vardı, -muhtemelen kendilerini akşama kadar içinde tutan büyük binadan, kendilerini sabaha kadar içinde tutacak başka bir büyük binaya gitmek için acele ediyorlardı,- aheste adımlarla mesai bitişinin keyfine varmak ister gibi yürüyenler de. İş gördürmek için binanın içinde bulunanlar, dışarıya çıktıklarında yarın sabah da buraya gelmek zorunda olmanın rahatsızlığını duyuyorlardı. Bir kısmı da mutluydu, son dakikada halledilmişti işleri, bir daha yıllarca işim düşmez nasılsa der gibi sırıtıyorlardı. Sokağın nüfusu on dakikalığına yüksel-

di ve sokak on dakika içinde yükselen nüfusunun neredeyse tamamını caddeye boşalttı. Cadde sokaktan daha büyük olmasından ötürü yuttu insanları, kendi kalabalığının ve telaşesinin içinde öğüttü. On beş dakika içinde hayat hem sokakta, hem caddede normale döndü. Hayatın normale dönmesinin akabinde gri binanın yanındaki granit merdivenli, cam cephe kaplamalı binadan yavaş adımlarla kravatını gevşeterek çıktı Harun Bey, Harun Efendi ya da sadece Harun. Kapıdan çıktıktan sonra dört beş adım attı, durdu. Etrafına baktı, nefesler alarak. Bir günüm daha geride kaldı dedi içinden, bir günü daha tükettik. Yürümeye başladı sonra, sokağı boydan boya arşınladı, caddeye çıktı. Saatine baktı, yürüyerek yirmi dakika sürüyordu evine varması. Kalabalık caddede etrafına, bu sırıtan hayatın içindeliğine bakarken değişti düşüncesi, eve gitmekten vazgeçti. Beş dakika kadar yürüdü başı önde, gözleri sabit. Otobüs durağı çıktı karşısına. Sebepsiz dikkatini çekti durak. Sıra dışı bir özelliği yoktu durağın, gezme isteği uyandırmayacak kadar kalabalık ihtiva etmesine rağmen, her gün gelip bu durakta bekliyormuş gibi durdu, beklemeye başladı. Otobüs seçti beklerken, insanların bekleyişlerini de izleyerek. Oysa işi yoktu insanlarla, merak etmiyordu onları, insanlar ilgilendirmiyordu kendisini hiç, kendi hayatıyla meşgul olmak tüm zamanını dolduruyordu. Zaman da ne ki; üçte biri işte, geçimi sağlayacak parayı kazanmak için, üçte biri yatakta, yaşamın devamını sağlayacak uyku için, kalan üçte biri ise insanın kendi tasarrufuna kalan bir zaman suretinde, yaşamın kendisi için harcanıyordu. Hilekârdı insan, çalışırken ve uyurken de programa uymuyordu aslında, kendi keyfi için kullanma fırsatı eline geçtiğinde hiç çekinmeden aşırıyordu o ilk iki üçte birlik zamandan gücünün yettiği kadarını. Gerçi bu açıdan bakıldığında hayatı kayırmanın da manası yoktu, insanın tarafını tutmak gerekiyordu. Harun

hayat ile insan arasında kalmış sayamazdı kendisini, bu sebeple bir tercih zorunluluğu var denemezdi. Bazı insanlar alışır düzene ve sorgulamaz sonrasını, o denli bezgindir. Harun kendisini düşündü otobüsleri seyrederken, ama yaptığı işi, gününün üçte birini işine verdiğini düşünmedi. O vakitler de hayatına dâhildi, sıkıntısı, mutluluğu. Aklı başındayken geçirdiği her dakika aslında, dâhildi insanın hayatına. Uyku... Seviyordu uyumayı. Uyku ihtiyaç. Olmazsa olmaz. Uyuyacağıma yaşarım da denmez, uyku dâhil hayatın kendisine. Bunları düşündü gelip geçen otobüsleri seyrederken. Ne gördüğü sonucu yüzünü buruşturmasına sebep, ne de gülümsemesine sebep bir şey yoktu ortada. Kayıtsız kaldı. Yeni bir durum değildi. Durmakta olan otobüse doğru yürüdü, yine belirgin bir sebep yokken ortada. Oturulacak yer değil, neredeyse ayakta durulacak yer bile yoktu bindiği araçta. Dışarıya, trafiğe, arabalara bakarak ama yatak odasındaki tavanı görerek yol aldı şehir içi yolculukları açısından uzun sayılabilecek bir süre. Meydandaki durakta indi herkesle beraber araçtan. Herkesle beraber yürüdü. O kadar çok insan vardı ki, kuşlar anıtın tepesinden bakıyor ama yere inmiyorlardı.

Kuşların konacak yeri kalmadıysa bir tuhaflık yok mudur orada? Bu soru kendisine yöneltilse bir süre cevap vermeden bakar, sonra da "bilmem" derdi Harun. Eklerdi sonra "bir düzen var. İnsanlar kendi yaşam alanlarını..." susardı sonra. Her şeyi mazur görmekten vazgeçmesi gerektiğini, dahası bu konuda kendisine söz verdiğini hatırlardı, bu sebeple yutardı sözlerini, devam etmezdi. İçinde insan varsa, her şey meşru, her şey mübah. Yine de hayat bu, cazibe merkezleri olur, etrafına bak, insanlar kendilerini başka hissediyorlar burada. Etrafta insanların kendilerini daha akıllı hissetmeleri için her şey hazırlanmış, güzelce kurgulanmış. Bir sürü sinema yapmışlar, ne tür filme merak duyulursa o türün beyaz perdesi

ve rahat koltukları mevcut, bir sürü tiyatro var, kitapçı dolu ortalık, her çeşit kitap bulunabilinir, sonra mağazalar var, her çeşit giysi alınabilinir. Sergiler ve toplantı salonları cabası. Kafe kaynıyor ortalık, lokanta istemediğin kadar, barlar çeşit çeşit, meyhaneler için sokaklar ayrılmış. Şehrin merkezi, kalbi. Toplardamarlar burada topluyor, atardamarlar buradan atıyor. Nabız burada yoklanabilir. Sonuç her zaman doğruyu yansıtmayabilirse de burada yoklanabilir. Hayat güzeldir yani, acı güzeldir, çünkü gerçek değildir, estetiktir sadece, bir şey olsun diyedir, bir şeye araç diyedir, sanat manat yapılır ondan, yontulur, üretilir, sonra televizyonlara dergilere çıkılır, rahat oturulur, birisi fotoğraf çeker, fotoğrafı çeken de fotoğrafı çekilen de farklıdır, ben der fotoğrafı çekilen, daha çocukken bile der, der de der, alkış kopar, gülümsenir, büyük arabalara binilir sonra, yine buraya gelinir, bir bara oturulur, bir içki söylenir, muhabbet başlar, yalnızlık yoktur, acı yoktur, hayat vardır. Çocukluğunda gelirdi buraya Harun, iki ablası vardı, kendisini evden çıkış bileti olarak kullanırlardı, meydandan tünele kadar bütün vitrinlerin önünde durarak yürürlerdi. Sonra geriye dönüş, gelinen tarafın karşısından tekrar meydana kadar yürüyüş. İnsan yorulmuyordu o yaşlarda, hep daha fazlasını görmeye can atıyordu. Kendi başına yürümek, gezmek kadar güzel olmaması ablalarının kabahati değildi. Onlar imkânlarının el verdiği ölçüde keyif almaya çalışıyorlardı hayattan. Evden bile Taksim'e diyerek çıkmıyorlardı, üstelik yanlarında kısa boylu, çirkin ve her şeye meraklı kardeşleri olduğu halde.

Mağazaların önünde duraksayarak, eski hatıraları yaşatmaya çalışan yaşlı bir adam duyarlılığı ve duygusallığıyla yürüdü caddeyi. Tünele kadar gidemedi, gözü kesmedi, geriye döndü. Eskiden aldığı keyfi alamıyordu zaten, daha önce de tek başına gelmiş yine çocukluğundaki tadı alamamıştı ama

bu, caddenin kabahati değildi. Büyüdükçe sadece büyümekle kalmıyor, değişiyordu da insan. Her şeyi mazur görme kibarlığı. Kibarlık mı denir buna, saflığı ya da iyi niyeti denir, kibarlık başka bir şeydir. Öyledir ama mazur görmekle pek alakası yoktu bu sefer, geçmişin dönülemeyecek olması çekici kılıyordu belki onu, hiç ölmeyecekmiş gibi genç olmak, çocuk olmak, çocukluğun doğal süreci, pek bir şeyi dert etmemek. Hayatın telaşesinden bi-haber, her şey yeni bir merak, her merak yeni bir dünyanın kapı eşiği. Kapı eşiklerini sever misiniz? Aşınmışı makbuldür.

Eski evlerde, eski yapılarda, kapının eşiğindeki aşınmış kısmın bir adı olduğunu duymuştu Arapça veya Farsçada. Kendi dilinde karşılığı yoktu bunun. Araştırmış, bulamamıştı, yoktu demek. Değerliydi oysa, öyle görünmüştü, karşılığının olmaması, eşikteki aşınmışlığın bir adının bulunmaması, öksüz kılıyordu eşiği. Dil varlığın evidir diye bir cümle okumuştu bir keresinde de. Kitabın adını hatırlamıyordu, yazarını da. Ama bunu o cümlenin sahibinin bile önemsemeyeceğini düşünüyordu. Öyle bir sözü söylediyse, sen söylemişsin, ben söylemişim ne değişir, önemli olan söylemek diyordu muhakkak. Sevmişti o cümleyi. Dil varlığın evidir. Neden sevmişti, net bir cevabı yoktu, budur diye verebileceği. Belki yoktu bile bir sebebi. Sokakta bir çocuk görüp sebepsiz, durup dururken sevmesine benziyordu bu sözü anlamadan sevişi. O sevginin içinde var olması, onu hissediyor olması önemliydi. Öyle ki; varlığının önemi, gerekçesini sorgulanmaz kılıyordu. Bu cümle de öyle bir yere sahipti içinde. Bunu söyleyen adam, ne demek istiyor, ne kastediyor? Ne kastedecek, dil varlığın evidir diyor, daha ötesi olabilir mi? Kapı eşiğindeki aşınma, kendi dilinde, çok güzel ama kör bir kadın gibiydi bu yüzden. Ya da kadının gözlerini görmediği için kendi yanılgısıydı, vardı belki bir adı. Telefon açıp oğullarından herhangi birine söy-

lese, anında google'dan bakıp sonuçları paylaşırlardı babalarıyla ama kalbin selameti için bazı şeyler google'da aratılmamalıydı, bir kitabın içinde, sayfaların arasında bulunmalıydı bazı şeyler, öncesinde uzun uzun aranıp. Ya da damakta çay tadıyla sorar cevap alırken yaşlı bir bilge adama, oraya doğru sürüklenmeliydi sohbet.

Hayatında hiç yaşlı ve bilge bir adamla sohbet etmediğini düşünerek vitrinlere baka baka yürümeye devam etti. Büyük bir kitapçının önünde fazlaca oyalandı. Çekindi ilk başta girmeye ama kendisi çekincesinden kapıda oyalanırken bir sürü genç adam, genç kız; hatta bir iki de yaşlı adam, yaşlı kadın; girdiler ve çıktılar iki kanadı da açık kapıdan. İçerisi de kalabalıktı, sorun etmesi manasızdı, epeyce oyalandıktan sonra girdi kitapçıya kendisi de. Yeni nesil kitapçılardandı girdiği, içinde neredeyse ne aransa bulunacak türden. Kitap, film, müzik hatta müzik çalar cihazlar, bir takım küçük hediyelik eşyalar, masa süsleri. Film afişleri, posterler. İlgisini çekti, kalın kartonlara üzerlerine jelâtin gerilerek sabitlenmiş, yaprak yaprak açılan platformlarda sergilenen posterler, resimler ve afişler. İlgiyle bakıp geçerken, bir afişte takılıp kaldı. Siyah beyazdı afiş, haykırır gibi bir adam vardı afişte. Tebessüm etti bakarken, içi burkuldu ama tebessüm etti Harun. Etrafına bakındı birden, çocuklaşmış gibi heyecanla. Ne hatırladın, filmi mi hatırladın? Genç bir bayanla göz göze geldi. Yirmi yaşında var yok, gözleri ışıl ışıl ama belli, epeyce yorgun bir kızdı, galiba buranın çalışanıydı. Bir saniye içinde yanında bitti genç kız. Yaka kartında Buse yazıyordu ama ismiyle hitap etmedi Harun, Buse Hanım demeden, "bu ne kadar?" diye sordu. Merhaba küçük hanım ya da iyi akşamlar kızım, bunun fiyatı nedir, daha şık geldi sonra ama geçmişti.

"Elli dokuz lira efendim..."

Gülümsedi Harun, öylesine sormuş gibi afiş yapraklarını çevirmeye devam etti. Bir iki yaprak çevirdikten sonra 'Buse Hanım' kendisinin alıcı olmadığını anlayarak başka bir müşteriye yöneldi. Alnı terlemişti Harun'un, morali de bozulmuştu. Bu kadar para veremezdi afişe, boşboğazlık edip sorunca mahcup hissetmişti üstelik kendisini. Afişlere bakarken, aslında bakar gibi yaparken göz ucuyla süzdü etrafını, kimsenin kendisini izlemediğini anlayınca döndü, hızlı hızlı yürüyerek çıktı kitap mağazasından. Ne çirkin duruyordu dilde bile. Kitapçı değil, kitap mağazası. Üstelik kırk yaşından sonra kitap okumaya başlamış bir adamın duyarlılığıydı bu. Çocukluğundan beri kitaplarla haşır neşir, sürekli ve düzenli okuyan yaşıtlarının böyle kitap mağazalarında acı çektiklerini düşündü, dışarıda kalabalığın arasına karışınca. Çok geç okumaya başladığı için hayatı boyunca kendisine kızmış ve hiç nitelikli bir okur görmemişti kendisini, o acıya da imrendi bu yüzden. Akşamdı artık, karnı da acıkmıştı ama hava aydınlıktı hala, normalde buralarda ara sokaklara girmekten ürktüğü halde bir sakınca görmedi ve ilk sokaktan girdi içlere doğru. Yine yıllar önce ablalarıyla beraber geziyormuş gibi yavaş yavaş yürüdü, dükkânlara baktı, ne yapıyorlar, ne satıyorlar, ama dükkan azdı, barlar ve kafelerle doluydu sokaklar. Duraksadı bir köşe başında. Tünelde, yokuşta, bir yerler vardı, dükkanlar... Hatırlıyordu. Saatine baktı. Bir saatten fazla vardı havanın kararmasına. Bunları aklından geçirirken kızdı da kendisine. Ne o, hava kararınca bozulacak bir büyü mü var üzerinde. Notu hatırladı, korkuyu beklerken, okuyucunun anlatıcıyla beraber anlatıcının evinde bulduğu hangi anlama geldiği meçhul cümleleri. Anlam açık. Anlamı kelimeye zorlamak... Bunu nereden hatırlıyorsun? Cevabı düşünerek yürümeye başladı tünel yokuşuna doğru.

3

Avans almayı beklemiyordum. Ben telefon açtıktan iki uzun saat sonra bir zarf geldi. Kendi kendine gelmiş gibi oldu, şöyle ki; ben telefon açtıktan iki saat kadar sonra bana telefon açan ve gittiğim adreste beni karşılayan uzun adam, fena siyah ve irice bir arabayla kapıma geldi; ben hâlâ balkonda oturduğum için gördüm, yoksa arabanın siyah ve irice olduğunu yalnızca tasavvur edebilirdim; merdivenleri çıktı ve kapımı çaldı. Açtım, bana bir zarf uzattı, sırıtıyordu aynı esnada.

"İçeriye gel, sana çay ısmarlayayım," dedim muzipçe. Kötü bir niyetim yoktu, ona sorular yöneltmeyi, ağzından laf almayı aklımdan geçirmedim. Tam tersi, ne kadar az bilirsem o kadar iyi hissedecektim kendimi. Zaten girmedi,

"Teşekkür ederim, hemen dönmem gerekiyor," dedi. Zarfı aldım, ne olduğunu sormadım, ayak uydurmaya çalışıyordum belki, içinde bir pusula filan olabilirdi, talimatname kabilinden yani. Şuraya git, bunu yap, şunu gör.

Uzun adam gidince balkona çıktım. Arabaya binerken hafifçe başını kaldırıp yukarıya baktı. Sokaktan çıkana kadar

izledim iri siyah arabayı. Havanın kararmasına saatler vardı. Zarfı açtım. Banka kartı çıktı içinden, bir fotoğraf. Bir not, yazıcıdan çıktı alınmış ve kısa, imzasız. Notun altında adres var, fotoğrafa baktım. Sonra notu okudum. Teşekkür ederim. Bu kadar.

Kötü pusula dedim, daha iyi olabilirdi. Güldüm. Havaya girmişim ben. Boşver, aldığımız paraya bakalım, aylarca rahat ederiz. Belki... belki de edemeyiz rahat edebilmek için paradan fazlasına ihtiyacımız vardır. Yine güldüm. Yoktur çünkü, atıyorum, kaliteli insan portresi.

Fotoğrafa tekrar baktım. Kumral, ufak tefek bir kız. Genç. Banka kartını aldım elime, şifresi arkasına yazılmış, imza yerine. İki ters ucundan parmaklarımın arasına sıkıştırdım ve çevirdim diğer elimin işaret parmağıyla vurarak. Pır dönmek diye bir ifade kullanılır bunu anlatmak için. Sinirim bozuldu birden, kanepenin üzerine bıraktım kartı. Fotoğrafın yanına. Fotoğrafı elime aldım tekrar. Baktım. Derin derin baktım. Merhaba. Kaç yaşındasın? Önce isim sorarlardı. Şimdiye dek bunu yapmışlardı, merhaba isim neydi, sonuna canım ekleyenler bile olurdu. Adınızı öğrenebilir miyim? Öğrenebilirsiniz, bana ne istiyorsanız yapabilirsiniz. Derin bakıyordu kız, özenle çektirmiş bu fotoğrafı, belli. Boydan. Makine de iyiymiş, ışık mışık iyi ayarlanmış. Yok yok ben harbiden havaya girdim dedim kendime tam bu sırada gülerek. Durduramadım kendimi, gülmeye devam ettim, ayağa kalktım, odanın içinde yürüdüm, kendime küfür edeyim diye geçirdim içimden ama bunu içimden geçirmek yeterli oldu, boşverdim, gülerek pencereye yürüdüm, dışarıya baktım, perdeyi kapattım ve bitti. Gülmek mutluluksa eğer, bitti. Birkaç derin nefes aldım ve bütün sıkıntılarımı aldığım son nefesin ardından üfledim dışarıya. Yok artık. Başımı salladım. Rahatım artık. Başımı bir kez daha salladım. Kendimi ikna etmeye uğraşıyordum, fark

ettim. Bunu fark etmek hoşuma gitmedi. Başımı bir kez daha salladım ve geride kaldı her şey. Her şey dediğin de ne diye sordum kendime. Kendim bana, ne diyor bu, der gibi baktı. Sırıttım. Bu kadar. Ne güzel, Hande yok kafamda.

Hava kararmadan çıktım evden. Bankaya gittim. ATM'sine soktum kartı, böyle işlemleri sevmezdim ama sorun değildi, hayat güzeldi şu an, şifrenizi giriniz, işlemi seçiniz, tutara baktım, devam etmek istiyor musunuz, tutarı yazdım. Makineden sesler geldi, para bölgesi açıldı, kartı almayı unutmayınız, kartı da parayı da aldım, cebime koydum. Yüzümde yayvan bir gülümseme vardı ve muhtemelen bana hiç yakışmıyordu, iyi ki kendime dışarıdan bakmıyorum, sallana sallana dolandım sokaklarda. Keyifliydi. Eve dönmeden alışveriş yaptım. Tüm ihtiyaçlarımı giderdim, ne lazımsa aldım eve, ne kalmamışsa, dolabı, kileri filan, adına ne denirse artık oraları doldurdum, makarnadır, pirinçtir. Sakal tıraşı olurken kendisini güçlü ve erkek hisseden tüm cinsdaşlarım gibi ben de güçlü ve erkek hissettim kendimi, uzunca bir süredir uğramadığım mahalle berberi Asım ağabeyin dükkânında. Hatta takıldım bile ona, yeter ağabey, bu saate kadar çalışılır mı, bırak git artık, yenge kızmıyor mu? Saat dokuzu geçmişti. Sırıttı Asım ağabey, yengenin geçen sene öldüğünü, evde sıkıldığını söyledi. Utandım, cenazeye bile gitmiştim ben. Dünya umurumda değil ki diyesim geldi, vazgeçtim. Zaten Adam kızarak ya da üzülerek söylememişti. Alıştığı bir duyguyu söyleyince tekrar yaşamayacak kadar uzaklaşmıştı artık o günden, o günlerden. Traş bitene kadar konuşmadım bir daha. Bu sene kim şampiyon olur sorusuna Barselona dedim bir tek. Dalga geçiyorum sanmış olabilir.

O saatte çırağını benimle gönderdi, poşetlerimi taşımama yardım etsin diye, oradan da eve kaç, dedi. Çocuğa merdivenleri çıkma dedim, yallah evine, bahşiş de verdim. Seke

seke koştu, gitti. Ben de bacak kadar çocukken başlamıştım çalışmaya desem. Ne zor gelmişti, ne de zoruma gitmişti, desem. Öyle bir geçmişim olsa, bana acınmadığı, üzerime titrenmediği...

Erken yattım ama yattığım gibi uyuyamadım, komodinin üzerindeki nota bakıp duruyordum, alacakaranlıkta. Not değil mektup o. Ubor metenga. Dönüp durdum yatağın içinde. Kaçta uyudum bilmiyorum.

Sekize on kala, kâğıtta yazan adresteydim. Her gün aynı araca aynı saatte binen insanlarla beraber tramvaya binmiştim. Çapadan gelmiştim Fındıklı'ya kadar. Adresi bulmak zor olmamıştı. Dar sayılabilecek bir sokaktı, tek tarafına bir sıra araç park edilmişti sokak boyunca. Üçüncü apartmandı, beş katlı. Demir kapısı vardı. Etrafta beklemeye müsait pek bir yer yoktu, bu yüzden birkaç kez yürüdüm sokağı baştan sona. Sonra bunun fark edilebileceğine kanaat getirdim ve durup bir yerde beklemeye karar verdim. Sokak dar olduğu, tenha olduğu için binanın önünde filan beklemek de uygun değildi. Sokağın çıkışında durdum ben de. Gözüm bina kapısındaydı. Bekledim öylece.

Onu yirmi geçe çıktı. Binadan daha önce çıkan bazı kızları da başlangıçta o sandığım için temkinli davrandım. Hareket etmedim. Ama bu sefer yanılmadığımı anladım. Uzakta olduğum için yüzüne baktım dikkatlice, resim başka bir şeydi, insan yüzü kanlı canlı başka bir şey, o halini iyice görüp aklıma kazımak istemiştim sanki. İnsanları fotoğraflardan hatırlamayı sevmediğimden belki. Sanki, belki, bu acele ne diye kızdım sonra da kendime, bu ilk, nasıl olsa daha net, ne bileyim daha yakından görürdüm yüzünü. Herhalde görürdüm. Aslında bilmiyorum, önemli olup olmadığını da bilmiyorum, görmem belki, o beni görmeyecek, ben onu izleyeceğim. Sandığımdan zor olacak, hoşuma gitmedi bu, üstelik iki saat sokağın başın-

da bekledikten sonra yaklaştı ve önümden geçti, bana arkası dönüktü, filmlerdeki gibi, aslında heyecanlandım tam o an, iyice yaklaştığında kilitlendim çünkü, dursam yüzümü bir sonraki tesadüf eseri görüşünde hatırlamasına sebep olacak kadar net görebilir, yürürsem acaba dikkat çeker miyim? Aslında kendimi hazırlamıştım, kolay olacağını düşündüğümden değildi. Acemi bir tiyatrocunun sahnede ellerini ne yapacağını bilememesi gibiydi. Geçince, döndüm ve arkasından baktım. Ne kadar mesafe bırakmanın risk taşımadığını da bilmiyorum. Sadece bir kez takip edecek olsam sorun değildi ama her gün izleyecektim ve fark edilmeyecektim, bunun bir yöntemi, taktiği ya da bir şekli şemali vardı muhakkak. Büyütmeye gerek yoktu, uzaklaşmasını bekledim ve başladım takibe. Aşağıya, caddeye indi, yavaş yürüyordu, bana zorluk çıkarmadığın için teşekkür ederim, rica ederim, birdenbire taksiye filan da binme, olur. Hava açıktı, bahar zaten, deniz kokusu geldi burnuma, hoşlandım, şu an para kazanıyorum, Beşiktaş'ta yürüyorum, boynumda çantam var, çantamda defter, kitap ve kalemler var, fotoğraf makinesi var, her şey yolunda. Hâlâ kendimi kandırma uğraşı verdiğime göre, deniz bile kesmiyor demek. Yalan, ne ilgisi var, mutlusun işte, bırak bu pozları. Sırıttım yürürken, gülümsemek karşılık gelmez yüzümdeki şekle. Kıyafetini de yazacak mısın? Herşeyi yazacağım, herşeyi. Şunu giymişti, adını bile bilmediğimiz genç kız. Gözleri ne renkti? Ama bunu biliyorsunuz zaten, babası mıydınız gerçekten. Sahi, ben neden sorgulamadım bunu hiç, ya babası değilse yaşlı patron herif. Adını bile unuttum. Ya aşık filansa bu kıza, onun için izletiyorsa. Saçma, sen bu işlerden anlamıyorsun, zaten sorgulasan da bir yere varamazdın. Ben yani. Varamazdım bir yere. Manasız olurdu. Bakın kızınızsa izlerim, değilse izlemem. Birini diğerinden daha katlanılabilir, yapılabilir kılan ne?

Yürürken etrafına bakıyor. Garip değil. Bazıları yapar böyle. Hayatı o anda yaşamaktadır; çünkü o an, sadece bir yerden bir yere varmaya yarayan süreç değildir, insan için. Ama bu not edilebilecek bir şey değil. Yavaşlıyor bazen, nereye baktığını bilmiyorum tabi ama ne yöne bakıyorsa ben de bakıyorum o tarafa ve gördüklerimin bir anlamı yok. Duvarın üstünde kedi. Kadın örtü silkeliyor pencereden. Örtü kırmızı. Kadın çirkin. Kedi de çirkin. Sokak kedisi. Senin gibi değil. Başka. Herşey. Kim bilir aklında ne var? Konumuz değil. Devam ediyor yürümeye sonra.

İskeleye kadar yürüdük, ben, yirmi metre kadar gerisindeydim. Jeton aldı. Ne yapacağımı düşündüm. Çabuk karar verdim. Girmedim ben içeriye, dışarıda beklemeye başladım ama jeton aldım ve hazırlandım. Elimde duruyor. O içeride beklerken, defterimi çıkartıp notlar aldım. Kalabalığın içindeydi ama görebiliyordum, zaten sadece bekliyordu. Evden çıkış saatini yazdım, başka yazacak bir şey yoktu, iskeleye geldiğini yazdım, kapattım defteri. Saatime baktım. Vapur yanaştı. Yanaşan vapur boşaldı. İnsanlar aktı, çıktı içinden vapurun. Sanırım Hande'yi o an hatırladım sabahtan beri ilk. Kafam karıştı. Kapılar açıldı, vapura binmeye başladı insanlar, turnikeden geçtim, ben de bindim vapura, üst kata çıktı, arka tarafa yürüdü, oturdu. Arkasında kaldım, oturmadım. İçimdeki sıkıntının kaynağını Hande ve Vapur olarak belirledim ve hoşlandım bu tespitten. Şu an yaptığım şey nedeniyle kendimi acz içinde hissetmeme gerek yoktu, bu tespitten sonra. Vapur hareket etti.

Öğlen saatlerinde bıraktım takip etmeyi. Bir buçuk civarı Kadıköy'de bir pasaja girdi, pasajda sinema vardı, afişlere bakıyordu, çıktım ben. Birkaç kitapçıyı dolaştım. Yeni kitaplara baktım, elime aldım onları, arka kapaklarını çevirdim, arka kapak yazılarını okudum ve bıraktım. Mahmut'un ayakla-

rı neden o kadar büyüktü? Bebek mezarı derdik. Kızmazdı. İyiydik onunla. Denize bakarak simit yedim bir tane. Güzeldi bu şehir, yaşayabilirsen, bunu becerebilirsen sana verecek çok şeyi vardı. Bunları düşünmeyi, aklımdan geçirmeyi sevmediğimi düşündüm. Güzellikler, yaşanmayan güzellikler filan, sonra bak, kendi hayatına bak, beğenme, sonra bak iç geçir, sinirlendirme beni, kızdırma, şiirini de yazarlar senin. Yeteneklidir insanlar, her bir şeyi iyi yaparlar. Güldüm, simitten susamlar düşmüş üzerime, onları gördüm, silkeledim elimle. Vapurun sesini duydum, arkadan araba kornaları.

Bir şey yapsam bugün. Tadını çıkartsam. Vapurla geçtim karşıya, Eminönü'ne. Mısır Çarşısı'nı dolaştım, balıklara kuşlara baktım, döner yedim. Tramvayla döndüm Çapa'ya.

Bir şey yapmadım. Altı değildi eve girdiğimde. Salonun perdelerini açmadım, acıkmıştım, pilav yaptım, içine tel şehriye de koydum, yoğurt çıkardım, ekmeksiz yedim. Televizyon seyrettim. Defterdekileri beyaz çizgisiz dosya kâğıdına geçtim. Zarfa koydum kâğıdı katlayıp. Ama şu şeyi de yazdım; hani yürürken etrafına bakması insanın, o mesele. Hayatın bazı insanlar için her daim devam etmesi hali. Sadece bir şeyle diğer şey arasındaki başka bir şey olmaması hali. Defterde yoktu ama kâğıda yazdım, tutamadım kendimi. Tutamadım değil, tutmadım. Zarfı kapatıp, evden çıktım pijamalarımla, binanın hemen girişindeki posta kutuma attım zarfı. Kilidi yok posta kutumun. Evime döndüm sonra ve televizyon seyrettim, sanırım sabaha kadar. Neden sinirliydim bu kadar? Bu soruya gülüyordum. Hayatı sevmiyorum. Belki gitmem sabah.

4

Korkma sana zarar vermem. Ömrü hayatımda kendimden başka hiç kimseye zararım dokunmadı ki sana hiç dokunmaz. Çünkü sana hiç kıyamam. Kafadan, kanatların var. Kanatları olanın günahı mı olur, günahı bile olmayana kıyılır mı?

Martıyla konuşuyorum. Martı benimle konuşmuyor, uçuyor o, ben konuşuyorum. Simit atmıyorum. Simit almadım, elim boş. Alsaydım da atamazdım, dikkat çekebilirdi. Şimdilik bir isim bulamadığım kumral kız üç beş metre ileride, vapurun arka-üst kısmında, korkuluklara yakın oturuyor. Denize, havaya, martılara, Haydarpaşa Garı'na, tepedeki saate, vinçlere bakıyor. Öbür tarafta dalgakıran var. Kadıköy'e gidiyoruz yine, neden bilmem. İşteki ikinci günüm. Hangi gün olduğunu, ayın kaçında olduğumuzu, hangi yılda olduğumuzu önemsemiyorum. Genelde önemsemem, hatta önemsemenin gerektiği durumlarda bile, çoğunlukla. İşte mesela, günde on saatten haftada altı gün, mesai yok, gerek de olmaz,

kırk yılda bir belki, diğer bir gün, evden hiç çıkmadan akşama kadar uyu. O gün Pazarmış, Perşembeymiş önemli değil, iş var mı, yok, tatil işte, bildiğin. Sevemediler beni. Ben de onları sevemedim. Sevginin var olmadığı yerde tahammül daha da zor. Bana tahammül edebilir misiniz? Ben size edebilirim. Başka çarem olmadığı için edebilirim yanlış anlaşılmasın, tahammül edilebilir olduğunuzu göstermez bu. Tahammül edebildiler, ne kadar sabredebildilerse. Sonra aynı şey oldu genelde. Sonra hep aynı şeyin olmasını sorun etmedim hiç. Hayat başka bir şeydi. Bunlar mesele değildi. Ya da meselem başkaydı da, bu hayat değildi. Nihayetinde aynı kapının önünde buluşuyorduk; sorun yok, devam et. Devam ediyordum ben de. Kime ne, sevmiyorum çalışmayı, hiç sevmedim. Neden? Çünkü benim bir... nasıl desem? Utanma. Yeteneğim var benim. Ben onu... gülmesene be adam. Ben gülmüyorum, Hande gülüyor.

Bana yine arkası dönük. Oturmadan önce bulunduğum tarafa doğru dönmüştü tamamen, yüzünü tanıyordum artık. Hafızamdaki albümden fotoğraftaki yüzünü çıkarıp, çıplak, kanlı canlı yüzünü yerleştirdim. Fotoğraftaki gibi gülümsemiyordu ama gerçekti. Doğal hallerinden bir hal içindeydi. Günün bir saati, bir yolda, birden görmüşsünüz gibi onu. Sıradanlık iyidir azizim.

Bu arada söylemek anlamlı mı bilmiyorum ama gecenin yarısı posta kutuma bıraktığım zarf, sabah yedi kırkta evden çıkarken yerinde yoktu. Öğlen saatlerinde filan gelip alırlar diye tahmin ediyordum, yanılmışım. Aceleleri varmış. Sanırım öyleymiş. Konumuz değil.

Kadıköy iskelesine yanaştığında vapur, ben geçiş yolu üzerinde, önüme bir kitap açıp, açtığım kitaba başımı gömmüş oturuyordum. Gelene geçene kayıtsızdım. Hayat umurumda değildi. Öyle görünüyordum. Vapur boşaldı, arkada

kimse kalmayınca ben de indim. Çok kısa... Belki bir saniye onu aradım ve korkar gibi oldum ama gördüm hemen. İnsanların, kalabalığın içindeydi, yürüyordu kalabalık ve o da yürüyordu böylece, kalabalığın bir parçasıymış gibi. Garip geldi bana. Başka türlü bakıyordum oysa. Nasıl başka türlü, sıradanlık dedin ya, unutuyorsun, iyi değil bu, yazar dediğin... Kendimi anlayamadım. Takip ettim, yapabileceğim en manalı şeydi bu.

Moda'ya kadar yürüdü. Adımları yavaştı, sakin bir kız izlenimi veriyordu, kendi halinde bir görüntüsü vardı. Bazen duruyordu yolda, başını kaldırıp bir yerlere bakıyordu, eski bir yapı ya da duvarın üzerindeki bir kedi olabiliyordu bu, ama kediyi daha önce anmış, hatta çirkin olduğunu bile söylemiştik, devam ediyordu sonra. Vitrinlerin önünde yavaşlıyordu. Elbise, giysi filan değil, birkaç antikacının vitrini önünde mesela; eski kitaplar satan bir sahafın önünde tezgâha baktı, kitaplar aldı eline, sayfalarını çevirdi bıraktı. Hoşlanmadım hiç. Bu tavırlar, haller, sahaf, antikacı, sıradan olmama halleri, eğreti geldi bana. Ha anladım, sıradanlık dedin, şimdi bağladın. Kıyafetine bak, modern derler, şık yani, saçlar güzel, kaşı gözü güzel, boyu yerinde, yürüyüşü, zengin... Ne sakıncası var dedim, kızdım kendime, sana ne, ne sakıncası var, hem güzel hem zengin hem de kuyumcu vitrinlerine değil sahaf camekanlarına bakıyor, ne sakıncası var. Film sahnesi gibi göründü gözüme, zorlama entellikler filan, o yüzden hoşlanmadım, bozulma hemen. Ama beni ilgilendirmiyordu, öyle ya da böyle benim için fark etmezdi, dünyamın dışındaydı, ziyaretçiydim sadece ve şekli yazacaktım, içinde olmayacaktım. Tanımak ve tanımlamak değil, deyim yerindeyse tarif etmekle mükelleftim. Ya da ne ile mükellef olduğumu ben de tam bilemediğim için sürekli kendime anlatıp vaziyetimi adlandırmaya çalışıyordum. İşin bir yerinde sinirlerimi bozu-

yordu bu "yaptığım şey" muhabbeti. Şimdi de bozdu. Yirmi metre gerisinde durdum. Adım atması yeterli, atarsa yol devam edecek, bu kadar basit.

Adım attı ve yol devam etti. Yürümeye başladı tekrar. Modaya kadar durmadı. Denize bakan çay bahçelerinden ikincisine girdi, oturdu. Ne yapmam gerektiğini düşündüm. Aynı çay bahçesinde, uzak bir köşede oturmanın sakıncası yoktu, ya da bana öyle geldi. Beni göremeyeceği bir yer seçtim kendime, hafif sağ, hafif arka tarafındaydım oturduğu masanın, çapraz durumdaydım, ben onu görebiliyordum ama onun beni görmesi için epeyce dönmesi gerekiyordu. Vaziyetin fena olmadığına kanaat getirdim. Garson geldi. Kibar değildi, hayattan böyle sığ beklentilerim yoktu zaten. Çay, dedim, demli. Türk kahvesi yapalım, çok güzel dedi, kömür ateşinde. Sırıttım, çay dedim tekrar, demli. Kız ne sipariş etti bilmiyorum. Bunu da rapor edecek değildim zaten. Yoksa etmeli miydim? Güldüm kendime, yalan söylersem ne olur acaba. Bir bara gitti, arka arkaya üç kadeh adını bilmediğim bir şey içti. Bu adam bana neden güveniyor, böyle yapabilirim, kimse yadsıyamaz. Ya da "bu adam bana güveniyor mu?" belki de böyle bir şey mevzubahis değil, güven filan yok ortada. Saçma geldi birden.

Kıza bir şey servis edilmedi henüz, muhtemelen kahve istedi. Çayım geldi. Demli sayılırdı, iki şeker attım içine, karıştırdım. Kıza baktım yine, masası boştu, çantasından bir defter çıkarmıştı, elinde tutuyordu. Ne olacağını tahmin etme oyunu oynayalım. Oynamayalım. Türk kahvesi söylemiş, başka bir garson getirdi, kızın önüne bıraktı. Diğer garsondan daha kibardı. Garsondan değil müşteriden kaynaklanıyor diye telkinde bulundum kendime. Bu telkinden de hoşlanmadım. Kahvesi gelince defteri masaya bıraktı, galiba diğer elinde kalem de vardı. Solak mı? Kahveden bir yudum aldı. Sıkıl-

dım izlemekten, denize doğru çevirdim başımı. Arap İsmail vardı eski mahallede, saçı başı dağınık, üzeri perişan, kokardı da, limandan denize girerdi. Serseriydi ama gönenirdik. Çayımdan bir yudum daha aldım. Yalnızlık çöktü içime. Deniz, çay... Çocukken iyiydi. Kelimelere, cümlelere ihtiyacım var. Esasa dair. Eline silgi al, Hande'yi sil, oraya bir şeyler, kelimeler mesela... Bana mukayyet ol. Bunu birilerine söyleme ihtiyacı hissettim. Bana mukayyet ol. Annemi düşündüm aynı esnada. Denizde Hande'nin yüzü vardı ama sesi yoktu kulaklarımda. Anneminse sesi vardı. Annem olamayacak kadar gençti, sesi inceydi, kırılgandı. Üniversiteye başladığımda sen gerçek misin demiştim ona. Gülmüştü. Çok güzel gülerdi. Babama işaret etmişti, ne diyor bak diye. Babam iki adım atmıştı bana doğru, omzuma dokunmuştu. Sıkmıştı omzumu. Acıtacak kadar sıkmıştı. Sarılmıştı sonra birden, ben ne olduğunu anlamadan hüngür hüngür ağlamaya başlamıştı. Hadi canım, n'apıyorsun baba, büyütme filan diyecektim ki, durdurmuştum kendimi, bu başka bir şey demiştim içimden. Gençti babam da, çok genç. Susmuş ve beklemiştim bana diyeceklerini.

Çayımı denize bakarak ve hiçbir şey düşünmeyerek bitirdim. Adını bilmediğim kıza baktım, defterine bir şeyler yazıyordu. Benim de içimde yazı vardı, birikmiş gibiydi, soğutmak istedim kendimi, çıkarıp defterimi bir şeyler karalayarak ama bir yandan da istemedim. Geniş zamanlar umuyordum ben de... Arkama yaslandım ve kapattım gözlerimi. Yazamıyorsun, için çürümüş senin, o hikâye yok kafanda.

Bir hareketlenme oldu sanki, baktım, kız çantasını karıştırıyordu, başında garson bekliyordu. Para verdi, garson uzaklaştı. Cebimden bozukluk çıkarıp masaya bıraktım. Bir süre bekledim kalkmak için. Kız geldiğimiz yönün tersine doğru yürümeye başladı. Yeterince uzaklaşınca kalktım ben de. Ya-

vaş adımlarla çıktım çay bahçesinden. Bu kızı takip etmek için neden yok. Adamın isteği mantıksız.

Öğleden sonra mahalleye döndüm. Ortalık sakindi, kimseler görünmüyordu. Çocuklar bile. Hava epeyce sıcaktı, evde vakit geçmezdi şimdi. Artık iş güç sahibiydim, uyunmazdı da gündüz vakti. Gecemi uykusuz bırakırdı çünkü bu saatte tercih edeceğim uyku. Balkonda otururum dedim ben de kendime, kitap okurum, belki bir şeyler yazarım. Balkonda mı? Güldüm. Uzun zamandır sokak ortasında tek başıma yürürken gülmemiştim, bir şeyler yolunda gitmeye başladı galiba. Tabi tabi, başladı, delilik emarelerini iltifat sanıyoruz, daha ne olsun. Olsun güldüm ya.

Burada mahalle bakkalı vardı eskiden. Yirmi yıllık filanmış, ben tarihçesine hâkim değilim tabi ama eskiymiş nihayetinde. Sonra bu hipermarket açılınca buraya, yani karşısına, bakkalın tam karşısına, usul usul çekilmiş elden ayaktan küçük bakkal. Ama direniyor hala, ölmemiş. Modern zamanlar, ilkel çağlardan farklı değil diye de söylendim kendime, bu şekilde çok iyi bir adam olur insan. Fenafillah'ın farkında, iyiyi kötüden, doğruyu yanlıştan ayıran bir adam, en azından öte dünya varsa şayet cam kenarını hak eden. Yazık sana. Markete girdim. Pırıltılıydı, raflar, reyonlar. Ne alacağımı bildiğim için sorun olmadı, reyonların tepelerinde tavandan sarkan iplerin ucunda tabelalar asılıydı ve reyonun ne tür ürünlerle dolu olduğunu gösteriyordu, bana yarayacak olanı buldum. Bir iki çeşit meyve suyu aldım. Elimde poşetle çıktım marketten, evime yürüdüm. Huzur hissettim içimde, yalnızlıktan sonra bir de huzur diye geçirdim içimden, insani haller, hoş şeyler bunlar. Sonra anahtarla açtım kapımı, antrede ayakta durdum ve içeriye baktım. Finalinde kadınla adamın bir basküle beraber çıktıkları ama ağırlıklarının olmadığı filmi düşündüm. O sahneyi seyrederken insanın içinin bir garip oldu-

ğunu ama cümlesini kurarken kullanılan baskül kelimesinin, anlatımın ağırlığını düşürdüğünü düşündüm. Filmin adından başka bir benzerliği yoktu şu an baktığım şeyle arasında. Aralarında diyelim, şu an-ı da o an yapalım. Ya da bırakalım öyle kalsın. İnsan aklından geçirdiği her şeye müdahale etmemeli. Bazı şeyleri güzel yapan, kusurlarıdır.

5

Önce caddeye geri döndü, bıraktığı insanlar bıraktığı yerde ve bıraktığı durumdalardı, Harun caddeden çıkınca sanki durmuştu zaman, onun caddeden çıkışına dayanamamış ve yaşamı sürdürmeyi hep beraber aynı anda bırakıvermişlerdi. Harun caddeye dönünce yine aynı anda mutlulukla başladılar yaşamlarına kaldıkları yerden ve zaman işlemeye devam etti, kısa sayılabilecek dinlencenin ardından.

Hiç kimsenin suratına bakmadan yürüdü caddenin sağ kolundan aşağıya Tünel tarafına doğru. Suratlarına bakmıyordu ama ara sıra başka yerlerine bakıyordu insanların. Karşıdan bir grup geliyordu, saçları uzun, kızlı erkekli, erkeklerden birinin omuzlarından aşağı uzanan ve kirli görünen saçlarına... Hayır saçlarına bakarken bile gözü gencin yüzüne değmedi hiç. Bilmiyordu tabi, gencin saçları kirli değildi aslında, bu görüntüyü saçlarına veren bir krem kullanıyordu, saçları parlatıyor, birbirlerine yapışmalarını sağlıyordu krem. Mucize gibi bir şeydi. Muhtemelen gâvurlar imal etmişlerdi.

Muhtemelen bitki özlüydü, içinde salatalık, havuç ve sır bir formül ihtiva ediyordu. Aynı zamanda saçları besliyordu da. Sol yanında kendisinden hızlı yürüdüğü için kendisini geçen, kendisini geçtiği için arkasında kaldığı muhtemelen genç yaştaki kızın ise ayaklarına baktı. Hatta ayaklarına değil, topuklarına. Ayakkabı siyah, topuk ise kırmızıydı. Garip bir modeldi. Bunu ise gavurlar yapmamıştı, cadde esnafından birisi tarafından özel istekle imal edilmişti pabuç. Ben çok farklı bir model istiyorum, sayın ayakkabıcı bey. Ben de istiyorum. Adım Harun, çok farklı bir ayakkabı da bana yapın. İlk bakışta söylesin bana yapacağınız ayakkabı, insanların benden uzak durması gerektiğini. Ama insanların senden uzak durması neden gereksin Harun, sen onlara zarar vermezsin ki. Ya onlar bana zarar verirlerse. Bunlar mı? Gösterilen yerde iki genç ayakta dikilmekteydi. Bir tanesinin elinde saksafon vardı, diğerinin elinde ise anahtarlık. O halde ellerinde tuttuklarından harekete geçilmemeliydi ama yapıldı bir kere, dönüş yok. Sohbet etmiyor, laflıyordu gençler. Aradaki farkı da bilmiyorlardı. Aradaki farkı bilmemeleri hususunda günahsızdılar zira aradaki fark hem içe kapanık hem de tenezzülsüzdü. Mide bulandırmak gibi olacak, pek burnundan kıl aldırmazdı aradaki fark. Onların da yüzüne bakmadı tabi. Üzerlerindeki kıyafetlere ve ellerinde tuttukları şeylere baktı. İçinden bir şey geçirmedi bakarken. Beğenme, beğenmeme, kızma, korkma, hiçbir şey geçirmedi içinden. Kendisi gibi olmayan iki insan, ötesi yok. Zaten gözlemliyor değildi etrafı ve insanları, yaptığı yürümekti sadece. Yürürken insan etrafa bakabilir. Bunun tuhaf bir tarafı yok. Yüzlere bakmama meselesine gelince, insanlar baktığım görürse, neden baktığını öğrenmek için onlar da Harun'a bakar, karşılıklı bakışır dururlar.

Bunun nesi kötü?

Nesi iyi?

Hatırladığı kadarıyla indi yokuşu, anı ablalarıyla beraber gezdiği zamanlardan kalmış değil, daha geçenlerde bir vesile ile düşmüştü yolu buraya. Algıda saklayıcılık; o an ilgini çekmez ama günün birinde ihtiyaç duyunca orada olduğunu hatırlarsın o şeyin. Adı bu olmayabilir tabi, muhtemelen daha ciddiye alınır bir isim bulunmuştur bu zihinsel duruma. Dükkânın önünde duruyordu, eski, okunmuş kitaplar vardı vitrinin önündeki tezgâhta. Vitrin denen de bir camekandı sadece. Cama içerden plak kapakları tutturulmuş, bir tanesi Ferdi Tayfur. Diğerlerine bakamadan bir adam belirdi kapıda. Elinde filtresine kadar tükenmiş sigarası, sigaranın dumanı, suratında aklaşmış bıyığı, kafasında şapka. Dükkânın içi de küçük, neredeydi de çıkıverdi birden ortaya, belli değildi.

"Film afişleri bulunur mu?"

"Bulunmaz mı?"

İçeriye geçti yeniden adam. Harun sorusuna cevaben sorulan soruya cevap verdi bir soruyla.

"Bulunur mu?"

Bulunur. Muhtemelen. Adamı takip edip girdi içeriye. Dışarıdan göründüğü kadar küçük değildi dükkân denir bu durumlarda ama Harun'un bu aşamada elinden bir şey gelmezdi, nihayetinde dükkân dışarıdan göründüğü kadar küçüktü. Adam kolinin birini çekti duvara monte edilmiş gibi duran büyükçe raflı bir masanın altından.

"Burda hepsi," dedi. Sigarayı elinden atmamıştı hala. Eli şimdiye kadar yanmadıysa, bir daha yanmazdı herhalde. Harun yine kartonlara tutturulmuş afişleri çevirmeye başladı yaprak yaprak. Aradığı afişi bulamayacağını anlayınca -ki bu zor olmadı, kolideki yirmi kadar afiş bitti ve aradığı yirminin içinde değildi,- doğruldu olduğu yerde.

"Yok," dedi.

Adam bu arada yeni bir sigara yakmıştı ama Harun yeni sigaradan çok eskinin akıbetini merak etti, görmemişti attığını. Belki atmamış, yemişti. Belki de sigara yana yana tüketmişti kendisini.

"Ne arıyosun ki yok?" dedi adam.

Sigarayı dudaklarına götürdü bunu sorduktan sonra. Belamı arıyorum. Birbirlerine bakıp gülerler sonra. Hayat devam eder. Hayır, öyle olmaz.

"Eski bir afiş benim aradığım, siyah beyaz," dedi Harun.

Adam istifini bozmadı hiç.

"Bunlar da eski," dedi adam.

"Siyah beyaz da var."

"Bunlar değil." dedi Harun mahcup, öncesinde duraksayıp.

"Haa," dedi adam.

"Ne ki aradığın?" diye de ekledi. Harun adamdan hoşlanmadığı için filmin adını dile getirmek istemedi. Bu paylaşmak olacaktı düpedüz, imtina etti bundan.

"Adını bilmiyorum," diyerek yalan söyledi. Adam dünya üzerindeki bütün film adlarını ezberinde tutuyormuş edasıyla,

"Zor bulursun o zaman," dedi.

Harun sırıttı ve çıktı dükkândan. Yokuştan aşağıya doğru yürümeye devam etti. Her inişin bir çıkışı vardır derlerdi ama bu inişin yoktu, Karaköy'den otobüse binmek daha mantıklıydı. Buna sevindiği için mi inceden gülümser gibi oldu Harun? Hayır, ileride sol tarafta başka bir dükkân gördüğü için inceden gülümsedi. Dükkân yine ne sattığı belirsiz, eski kitapçı, eski kaset ve plakçı kabilinden, ayrıca ne işe yaradığı belirsiz ıvır zıvırlarla da doldurulmuş bir dükkândı. Diğerinden büyük görünüyordu. Ama hepsinden önemlisi camekânında

içeriden asılmış ve dışarıya doğru sergilenen afiş, Harun'un aradığı afişti. Aslında sadece o afişin bir tıpkıbasımıydı. Caddedeki devasa kitapçıda satılan gibi bir tıpkıbasım. Yoksa o filmin gerçek afişini bulacaksın, bu paralara alacaksın, mümkün değildi. Hangi film, önemli bir film mi, eski bir film mi?

Dükkândan içeriye girdi. Eliyle camekânı göstererek sordu;

"Satılık mı bu?"

Selam vermek yok, iyi dilek yok. Dükkânın içinde oturan adam diğer dükkânın içinde oturan adama benziyordu ama biraz daha yaşlıydı. Dikkate değer mi, benzerlik fiziksel bir benzerlik değildi. Hal, hareket, eda, tavırları benziyordu sadece.

"Başka çeşitler de var," dedi yaşlı adam, eliyle gösterdi. Harun ilgilenmedi gösterilen yerle.

"Ne kadar?" diye sordu.

Alıcı satıcı ilişkisi, ötesine ihtiyaç yok.

"Bin lira," dedi adam, söylerken gençleşmiş gibi.

Harun birden dönüp baktı yaşlı adamın yüzüne. Şaşırdığını gizlemedi.

"Ne sandın. Orijinal bir kere o," diye söylendi yaşlı adam, orijinalin o-sundan sonra araya sokuşturduğu r-yi uzatarak.

"Hayırlı akşamlar," diyerek dışarıya çıktı Harun. Her inişin gerçekten de bir çıkışı vardı belki, yukarıya doğru yürüdü çaresiz. Küçük dükkânın önünden geçerken göz ucuyla baktı. Muhtemelen burada da orijinal afişler satılıyordu. Muhtemelen kimisi ucuzdu, kimisi pahalı.

Yokuşu bitirip caddeye ulaştığında beyaz gömleği terden vücuduna yapışmıştı. Yine de ceketini çıkarmıyordu. Aslında daha önce dile gelmeyen bir vaziyet Harun'un karakteri ve yapısını ifade edebilmek için önemli bir ayrıntı arz ediyor. Harun hava sıcak bile olsa, ceketini sırtından çıkarıp omzuna

atacak, elinde taşıyacak, adamlardan değil. Yapacağı en fazla ikiye katlar gibi sol kolunun üzerine yatırmak ceketi ama kravatını bile işten çıkınca azıcık gevşetmekten öteye gitmeyen bu adam için, bu da pek tercihe şayan değil.

Kendisini dinlendirmek için biraz daha yavaş yürüyerek, devasa kitapçının önüne kadar geldi. Derin nefesler aldı ve içeriye girdi, afişlerin sergilendiği reyona doğru yürüdü. Afiş yapraklarını çevirdi ve istediği afişi bulup, başını kaldırdı, yine arandı gözleriyle. Şanslıydı ki aynı kız denk gelmedi bu sefer, neydi adı Buse, Neşe... Gençten bir oğlan yaklaştı.

"Bu afişi alabilir miyim?"

Bırakmak istemiyormuş gibi kenetlemişti parmaklarını o tek yaprağa. Harun Bey, o afiş oraya monte edilmiş, tutmanız anlamsız. Satıcı çocuk, eğilip afişin kenarında bir şeylere baktı, not etti onları, birtakım numaralar filandı muhtemelen, Harun seçemedi. Sonra buyurun kasaya, ben de ürününüzü getireyim, dedi genç. Harun, ürün lafını garipsedi. Kasaya doğru yürüdü. Çocuk nereye kayboldu, anlamadı, afiş orada duruyordu hala. Benim ürünümü getirecek. Aslında Harun'un garipsemesi mantıksızdı, böyleydi artık, üründü bunlar, ne ise işte, talep ettiğin, aldığın, almaya çalıştığın. Bu da bir şey mi ötesi de vardı, artık yemek için de tüketmek kullanılıyordu. Sabahları kibrit kutusu büyüklüğünde peynir tüketiyorum. Gayet doğaldı bu aslında. İnsanların karşısında insanlar yoktu artık. Dünya üzerinde yaşayanlar insan değildi artık. Tüketiciydi onlar. Kahvaltıdan sonra akşama kadar bilincimden başka bir şey tüketmiyorum, ama akşamları bir tabak makarnayla yarım turp tüketiyorum.

Kasada beklerken etrafına bakınmaktan imtina etti adeta. Neyse ki genç satıcı bir iki dakika içinde geldi. Afiş nerede? Genç elinde bir rulo getirmişti, kalın bir ruloydu, muhtemelen rulo şeklinde kalın kartondan bir kutuydu, henüz sadece

bakabildiği için, dokunmadığı için tahmin ediyordu, rulo halinde katlanmış afiş de onun içindeydi. Daha değişik ummuştu, hayal kırıklığına uğradı, ama fark ettirmedi. Asık suratlı görünmemek için tebessüm etti ama sohbete sebep olmasın diye tebessümü abartmadı. Mona Lisaya benzedi bu şekilde. Yalnızca onun kadar görkemli ve asil görünmüyordu. Orta yaşı çoktan geçmiş, yaşlılık denen kapının önüne çökmüş, belirsiz bir hevesle burada bulunan, ama buraya ve burayla birlikte birçok yere ait olmadığının kanıtı tedirgin hareketler sergileyen, muhtemelen yalnız yaşayan, ceketinin altındaki gömleği buruşuk, hayatında eğreti bir adam gibi görünüyordu. Ruloyu aldı, parayı ödedi, çıkışa doğru yürüdü.

Gömleğin neden ütüsüz, yanlış anlayacak insanlar seni. Çevresine saygı duymayan savruk bir adam sanacaklar. Oysa sen sadece beceriksizsin. Elin işe yakışmıyor. Ne ütüye, ne bulaşığa, ne yemek pişirmeye ne de çivi çakmaya.

Hava kararmaya başlamıştı ve Harun bilmiyordu afişi duvara nasıl asacağım. Çerçeve geldi aklma ilk, ama kim bilir kaç para tutardı, camıydı çerçevesiydi. Karnı aç, hava kararıyor, otobüse binip evine gidecek, yemek yiyecek, çivi bul, duvarı del, as, gece olacak. Ne yapacağını bilemedi bir süre, böylece duvara serse, bantla yapıştırsa. Özensiz. Duvarına şarkıcı posteri asan on yedilik genç gibi.

Sabretmeyi bilir misin? Yoksa heves etmişken sonuna kadar gitmek mi istersin?

Meydana yürüdü, otobüs durağında bekledi, kendisini evinin bulunduğu semte götürecek otobüse bindi, otobüste sallana sallana yol aldı, yol alırken artık iyice kararan havayı aydınlatmaktan aciz cadde ışıklarına, vitrinlere baktı. Otobüsten indi, evine yürüdü, merdivenleri çıktı, kapısını açtı, evine girdi ve hiç oturmadan önce banyoda elini yüzünü yıkadı, sonra yatak odasında üzerini değiştirdi, en son da mutfağa girip yemeğini hazırladı.

Yemekten sonra televizyon seyretti. Bütün memleket yaz gelince yazlığına giden varlıklı insanlardan müteşekkildi, bu sebeple televizyonda pek bir şey yoktu. Yine de seyredilir, alışkanlık, bugün bir şey yokmuş, kapatalım bari denmez. Aslında derdi Harun ama yorgundu. Televizyon dinlendirmiyordu insanı ama geçiştirmesine yarıyordu. Yokmuş gibi yaşamasına, kitap okurken, düşünürken, yaşarken zihnine hücum eden onca şey. Uyudu sonra.

Ertesi gün işten çıkınca ruloyu alıp mahalledeki camcıya götürdüğünde saat altıyı biraz geçiyordu. Çerçeveyi beğendi, cam mat olsun, parlatmasın ışığı, yansıtmasın. Ne vakit alırım. Bekle, yaparım şimdi, beş dakikalık iş. Bitince işi, güzelce sardı çerçeveyi, esnaf adammış camcı, işinin ehli. Çay içmedi gerçi Harun ama teklif etti adam, akşam yemeği yemedim daha, rahatsız olur midem. Evine döndü. Dönerken çivi aldı nalburdan, ne kadar lazım, az, bir iki tane, ne yapacaksın ki, bunu asıcam duvara, matkabın var mı, yok, niye ki, bey amca, çekiçle zor olur, duvarı parçalar çivi, durmaz orda, matkapla delcen ki, bi de dübel sokcan, sonra çiviyi çakcan, sağlam durur, tablo da taşır, raf da, dolap da. Sen ananın evinde matkapla mı doğdun, baban odanın duvarına heybe içindeki kuranı matkapla delip mi astı? Denmez bunlar tabi, safça inandı bile Harun ama bir de matkap alacak değildi. Çivileri kâğıda saran nalburdan alıp evine yollandı.

Tablonuzu yemekten sonra mı alırsınız, yemekten önce mi? O, tablo değil, afiş, film afişi. Anladım, o halde yemekle birlikte alacaksınız. Duvara çaktı çiviyi. Hiç de zor olmadı. Çerçeveyi astı çiviye. O akşam yemeğini afişine bakarak yedi Harun. Televizyonu açmadı. Erdal ve Hülya'yı düşündü, nemli gözleri afişteki adamın üzerinde, Rosebud diye mırıldanmayarak, aklı kuyuda. Nehir, denize dökülecek.

6

Cadde insan kaynıyor. Bir kısmını yutuyor ve öğütüyor, bu arada başka bir yerlerde de sürekli olarak kusuyor. Çoğalarak yürüyor insanlar, buradan; tam İstiklal caddesinin meydana bakan ağzından dünyaya karışıyorlar, hayata dahil oluyorlar. Karşılarında duruyorum şu an, aslında durmuyorum da, karşılarındayım ve yürüyorum onlara doğru, üstlerine, içlerine. Üçüncü günüm, garip işimdeki. Hesap yaptım, bu işi bir yıl sürdürürsem, zenginim demektir. Ama gündemimde zengin olmak yok. Birçok şey var, ya da var olabilir ama zengin olmak o şeylerin arasında mevcut değil. Kumral kız on metre ileride ve benden çok daha cesur, çoktan girdi insan selinin içine, karıştı onlara ve ilerliyor. Ben seyrediyorum şimdilik. Onun kadar hızlı ya da yavaş yürüyerek, daima arkasında kalarak ve aradaki mesafeyi her daim koruyarak. Hava yine sıcak, henüz öğlen saatlerinde değiliz yine de epeyce sıcak, aklım boş, içim kupkuru. Kendimden sakladığım rahatsızlığım kendim tarafından fark edildi, sanırım dün gece, sanırım bu sebeple keyifsizim bugün, sanırım anlatmayacağım hemen.

Caddenin bizim gidiş yönümüze göre sağ tarafını kullanıyor, karşıdan gelen insan selinin net bir tarafı yok. Karışık geliyorlar, bu sebeple sağ taraf mantıklı gidiş yönü denemez ama sol taraf da mantıklı gidiş yönü değil. Bu türden hesaplar güttüğünü sanmıyorum zaten, gezerken düşünülmez bunlar. Üzerindeki kıyafet güzel. Ya da fikir belirtmeyeyim üzerindeki kıyafeti tarif edeyim sadece, yazlık bir elbise, yeşil, sarı, karışık, çiçekli filan, ama yakışmış. Fikir belirtmeyecektim, yakışmıştır herhalde diyeyim, bu türden kıyafetler yakışır genelde, öyle bilinir. Geri çekileyim bu konudan, ne yapmıştı biraz önce, simit almıştı, meydandan, camekânlı bir simit arabasına yaklaşmıştı, simidi çantasına koymuştu sonra, kahvaltı yapmamıştı demek, bu saatte simit aldığına göre. Bu tespit nedeniyle kendimi alkışlamıyorum tabi, altını çizelim. Caddeye daha sonra girmişti, yine yavaş yürüyordu, acelesi olmadığını biliyordum zaten, kimseyle buluşmaya gitmiyordu muhakkak, ayrıca belirli bir yer de yoktu, belirli bir yer, bir kişi, bir görüşme, bir iş. Geziyordu bu kız. Vakit geçiriyordu. Ya da kesin konuşmayalım, ilk iki gün gezip tozmuştu, gerçi ikisinde de sıkılınca bırakmıştım peşinde dolaşmayı, nihayetinde ben bu işin erbabı değildim, ama sonuçta ilk iki gün de benzer şeyler yapmıştı ve bugün de çok farklı başlamamıştı. Muhtemelen bu sefer Taksim'de dolaşacaktı, mağazalara girecekti, kitapçılar filan, eskiciler, antikacılar, bir yerlerde oturup, çay, kahve...

Daraldım, yüzlerce insan vardı etrafımda, hava mis, param cebimde ama daraldım hem de fena halde. Koşup yetişip kıza, ne işsin sen kızım, baban niye izletiyor seni? Babam mı? Benim babam yok ki, ben daha küçücük bir çocukken cennetten annemi getirmeye gitmiş. Ben annemi çok merak ediyormuşum o yıllar, parmak kadar boyum varmış, ağlayıp duruyormuşum, dayanamamış babam, ben gidip alayım tatlı kı-

zımın annesini cennetten demiş. Siz neden bahsediyorsunuz kuzum. Gerçeklerden, benim babam yok yani, gitmiş o. Ama sizi çok sevdim, dilerseniz size baba değil de mesela kanka filan diyebilirim. Bu arada bu takip meselesi nedir kuzum? Daha neler, kuzu mu kaldı. Ayrıca bu iki oldu. Afedersiniz beyefendi, Aziz Çalışkandı değil mi? Bilakis Aziz tembeldi azizim. Hayır, ben ad ve soyad olarak şeyetmiştim. O halde doğru şeyetmişsiniz, Aziz Çalışkan ben. Bu şekilde isim ve soyadın arkasına "ben" diye ekleyince şık olduğunu düşünüyorum, katılıyor musunuz? Şey, biz pek katılamayacağız, biz bize ne denirse onu yapıyoruz, mükellefiyet meselesi takdir edersiniz. Ederiz. Bizim size bir sorumuz olacaktı, şu ileride, on metre önümüzdeki kumral bayan, onu neden takip ettiğinizi soracaktık, sonuçta siz halka mal olmuş bir sanatçısınız. Mal derken, a'nın üzerinde şapka var mı? Hayır, ama bizim kafamızda var, önü yıldızlı, polis şapkası. O halde cevap veriyorum. Hiçbir fikrim yok, para için yapıyorum, işim gücüm yoktu, param da suyunu çekmişti, bir talih kuşu konuverdi omzuma. Biraz daha açıklayıcı olur musunuz beyefendi? Müşterilerim hakkında bilgi veremem üzgünüm. Ne çabuk benimsemişsiniz vaziyeti, maşallah. Rica ederim, yardımcı olamadığım için özür dilerim. Özre gerek yok, zaten mühim değildi o kadar, kızın babası ihbarda bulunmuş dün, kızımı takip ediyorlar sonra da her attığı adımı bana mektupla atıyorlar, sanırım ona bir fenalık edecekler filan diye, o yüzden şeyettik. Orada şeyetmeyin, rica ederim içeriye buyurun, içeride şeyedin. Daha neler... Sıcak başıma geçti sanırım. Cadde üzerinde bir pasaja girdi kumral kız. Pasajın başka bir kapısı yoktur inşallah, önünde beklemeye başladım. Ya da olsun başka kapısı, çıkıp gitsin oradan. Kendine bir fenalık etme kızım. Saçmalama, güzel kızlar kendilerine değil başkalarına fenalık eder. Bu konunun uzmanı değilim ben, Hande'ye sor-

sak. Beş dakika sürmedi ki, göründü tekrar. Bu kadar erken beklemiyordum, hayırdır. Hiç, bir ayakkabıcı vardı içeride, böyle kırmızı kırmızı düş gibi pabuçlar yapıyordu ama kapanmış, cep telefoncu açılmış yerine. Kapısına da bir turnike koymuşlar, biletle müşteri kabul ediyorlar. Pasajdan çıktı yürümeye devam etti. Bu tür ayrıntılar önemli olabilir mi acaba diye geçirdim içimden, pasajda birisi var, kıza bir şey verdi, filan. Acaba? Bilemiyorum, babası, bu kadar sıradan işlerle uğraşıyor olsa bu kız, gezip tozmak gibi, niye takip ettirsin ki onu? Şüphelendiği bir şey olmasa... Saçma. Ya da bana ne? Bir şey gördün mü Azizim? Hayır. Kız pasaja girdi, hemen de çıktı. Üç beş dakika daha yürüdü avare avare, sonra sağ tarafta bir kahveye oturdu. Sokak kahve. Sokak kafe. Neyse işte. Önce ayakta kaldım, yolun karşısına doğru geçtim ama oradan insanlar geçiyordu sürekli, göz önünde tutamayacaktım onu. Tekrar kafenin olduğu tarafa geçtim. Dikkat çekmemeye uğraşarak, başını kaldırdığında beni göremeyeceği doğrultuda bir yere oturdum. Dikkat çekmemeye uğraşarak demekle ne kastettiğimi bilmiyorum bu arada, insan böyle bir uğraşı ne yaparak vermiş sayılırsa artık. O sırada itiraf ettim kendime; evet hayvancaydı bu iş, bana göre değildi hiç, kızın birini takip edip notlar almak, bu kadar ciddi tepkim olmamıştı şimdiye dek, yani üç gündür ama şimdi itiraf ediyorum işte, manasız, saçma ve kötü bir şeydi ancak öte yandan yine itiraf ediyorum ki; hoştu, hafif heyecan, gezmek, bir yerlere oturup çay kahve içip, düşünmek. Tam bana göreydi, sonunda para kazanıyordum üstelik. İstemeden sırıtmış buldum kendimi. Dönüp baktım kumral kıza, sol çaprazımdaydı. Hülyalıydı sanki, bakıyordu öylece. Caddeye, insanlara. Bir sıkıntınız mı var efendim. Rica ederim, o nasıl söz, neden sıkılayım, elim ayağım tutuyor, sağlıklıyım, güzel bile sayılırım... O halde, bu bakış, bu duruş. Hiç... yalnızım galiba biraz. Kim değil efendim, boş verin.

Zihnimdeki tiyatroyu gençten bir adam dağıttı, kumral kızın masasına yaklaştı, eğilip kıza bir şey söyledi. Kız döndü adama, dudakları hareket etti. Duyamıyordum, doğaldı, yakın değildim ama anlamaya çalıştım. Anlayamadım zira genç adam kızın karşısına oturdu. Oturduktan sonra gülümseyerek elini uzattı, kız da gülümsedi, kız da elini uzattı. İki el masanın bir karış üzerinde tokalaştı. Sonra döndüler yerlerine. Eller yani. Bu, tanışma tokalaşmasıydı, hemen tanıdım. Defterimi açıp genç adamın görünüşünü tarif ettim, kılığını kıyafetini, tipini. Beceremedim pek. Sorun değildi. Kıza da yakıştıramadım zaten, elin adamı, tanımazsın etmezsin, kimdir necidir? Sonra yine sırıtırken buldum kendimi, sana ne be adam demiş de olabilirim, dememiş de olabilirim ama o minvalde düşünceler geçti gitti zihnimden, bu kesin. Oturup genç çifti izlerken uykum geldi iyice. Gece çok geç yatmıştım, çünkü planladığım gibi olmamıştı hiçbir şey. Anlatmayacağım demiştim ama görünen o ki anlatıyorum. Kumral kızın yaptıklarını birkaç cümlede ifade etmiştim boş beyaz bir kâğıda, yatmadan önce. Sonra kâğıdı okurken, bir cümle eklemiştim ilk cümlenin ardına, eklenmezse olmayacakmış gibi gelmişti. Ardından ikincilikten üçüncülüğe geçen cümlenin peşi sıra bir cümle daha söylemeli gibi gelmişti. Derken boş bir beyaz kâğıda yazılan birkaç cümlelik rapor her okunuşunda eklemelerle boş beyaz kâğıdı dolduran bir hikâyeye dönüşmüştü. Hikâye dediysem... Kumral kızın, boş, bomboş günü, hiç fikrim, düşüncem yok, kanaatim yok, hep tarif. Ama içimden nasıl geldiyse o şekilde tarif. Uzatarak ve sanki bundan keyif alarak. Bittiğinde saate baktım, üçü yirmi üç geçiyordu. Farkında değildim ve sinirlendim birden. Sabahın köründe kalkacak olmak, o saatte uyumamış birisi için sinir bozucuydu. Kâğıtları buruşturdum elimle ve fırlattım salonun ortasına doğru. Boş beyaz bir kâğıt çıkarıp en başta olduğu gibi birkaç

cümleyle anlattım kumral kızın gününü. Defterimdeki notlara bakma ihtiyacı hissetmedim bu sefer. Yine eksik kaldı, hissettim bunu ama sorun etmedim. Bu işti yalnızca. Sabah evden çıktı, şuraya gitti, çay içti, kimseyle görüşmedi, konuşmadı... Kâğıdı katlayıp zarfın içine koydum ve çıkıp apartmanın giriş holündeki posta kutuma attım. Sonra daireme dönüp, sinirimi unutmaya çalışarak ama sanırım beceremeyerek ve evet bu işi manasız ve yakışıksız bularak yattım. Az önceki itirafımın fitilini gece ateşlemişim demek. Ayrıca başka sinir bozucu ayrıntı, sabah yedi buçukta evden çıkarken posta kutusu boştu. Bu adamlar benim kapımın önünde mi yatıyorlar?

Genç adam çayı bitince kalktı, kalkarken bir küçük kâğıda bir şeyler yazdı. Tokalaştılar. Tokalaşırken gülümsediler birbirlerine. Dönüp gitti genç adam, uzaklaşırken dönüp gülümseyerek baktı, sonra kayboldu gözden. Kız kâğıdı aldı masadan, elinde evirip çevirdi, sonra yırttı, küçük parçalara ayırıp masadaki metal kül tablasına attı. Yüzündeki ifade... Kayıtsızdı. Biraz önce gencin yüzüne bakıp gülümseyen kız değilmiş gibi. Yine de bu hareketten hoşlandığımı söyleyecek değilim, nasıl ki genci masasına kabul etmesi beni ilgilendirmiyorsa, gencin muhtemelen telefon numarasını yazdığı kâğıdı yırtması da beni ilgilendirmiyordu. İlki de ikincisi de dünyamın dışındaydı. Ne ki bu şimdi, dedim hatta kendime.

Akşama doğru döndüm evime. Bina sessizdi. Hiç kimse yaşamıyordu sanki burada, evler boş, eşyalar öksüz, yalnız. Merdivenler loş, karanlık, içim loş, karanlık... hayatımın artık bir anlamının kalmadığını o gün düşündüm, o akşam. Issız, ölü binadan içeriye girerken, merdivenleri çıkarken, içinde hiç kimsenin gerçekten yaşamadığını düşündüğüm daireler, her katta bir ıssız daire, açılmayı unutmuş gibi duran kapıların önünden geçerken ve evime girdiğimde.

Telefon edip, anne dedim, nasılsın, iyiyim yavrum, dedi, içliydi sesi, kısa konuştuk, selam, kelam. Banyo yaparken ağlamış olabilirim. Banyodan sonra salonda otururken içimde hissettiğim serinlik salt banyonun sonrasında hissedilecek türden bir serinlik değildi. Yine bir şey yazamadım o akşam, kitap da okumadım, televizyon seyrettim uzanıp. Gözüm televizyondan tavana doğru kayıyordu sürekli, orada birisi varmış gibi. Beş yıl önce yayınlanan son romanımdaki gibi, kalkık boya ve rutubetin yarattığı bir tavan arkadaşım varmış gibi. Yoktu. Hayaldi o. Romanın teması gereği yaratılmıştı. Benim hayatımdan değildi. İşte o zaman mı ne, geleceğe bakıp hiçbir şey göremeyip, hayatımın bir anlamının kalmadığı üzerine...

7

Başlık at, altıncı gün. Parantez içlerini boşalt, onlara gerek yok, her şey net. Dün gece rapor yazmadım, defterimdeydi notlar, acelesi yoktu, gece posta kutuma bakan kuşlar ne yapacaklardı bakalım, uzun adam telefon edecek miydi, ya da teşrif edip gelecek miydi kapıma? Neden rapor vermiyorsunuz, Aziz Çalışkan? Aziz Çalışkan değildir, daha önce de söylemiştim, hem büyütmeyin canım, sanki raporu çok merak ediyormuşsunuz gibi. Yok işte, bu kızda bir numara yok, patronunuzun dangalaklığı sadece. Bizim bir kızımız olursa, onu takip ettirmeyelim olur mu hayatım. Aziz Bey, bizim bir kızımız olamaz, kendinize gelin. Afedersin uzun adam, ben bir an karşımda Handem var sandım da, onun boyu da uzundu, inceydi de. Niye size anlatıyorsam, deli miyim neyim. Aslında biraz uykusuz kalmıştım ve hemen uyuyuvermişim televizyon karşısında, raporu o sebeple yazamadım, artistlenmenin alemi yok. Beklediğinizden fazlasını bile yazarım istersem, durun azıcık, ayaküstü hem de.

Sultanahmet'teyiz, kumral kız çay bahçesinde oturuyor. Kaşarlı olması muhtemel bir tost yiyor. Yanında çay. Saat

on. Hava açık, güneşli. Her şey yolunda. Ben bu sefer epeyce uzaktayım, ortalık pek kalabalık değil, yaklaşmak riskli. Uzaktan uzağa izlerken, dünkü raporu yazıyorum. Bütün ayrıntılarıyla, ama kısa kısa. Aslında bütün ayrıntılarıyla da değil. Mesela kızın masasına kabul ettiği genç birisi yok beyaz kâğıdımın dolu kısmında, masaya gelmedi, oturmadı, kızla tokalaşmadı, konuşmadılar, kalkıp gitmedi, kalkıp giderken, bir kâğıda bir şeyler yazmadı, gittikten sonra kumral kız kâğıdı yırtıp kül tablasına atmadı. Olmadı bunlar. Yazdığım her şeyin sorumluluğu bana aittir, olmadı diyorsam, olmadı, sorun yok. Kâğıdı katlayıp zarfın içine yerleştirdim, çantama attım. Defterimi de kapattım, not edilecek bir şey yoktu şu an. Tostunu yiyordu kumral kız, başka bir şey yapmıyordu, ürkek ceylan bakışlarını saymazsak, dolaşan, sağda, solda, masada, etrafta.

Yarım saat kadar kitap okudu, hiç kıpırdamadan neredeyse. İyi oldu, defterimi çıkarıp geçen gün aklıma gelen öyküye dair notlar almaya çalıştım. Adam dilini ısırıyordu. Sonra...

Kapalıçarşı'ya kadar birlikte yürüdük. Alışmıştım artık, hareketlerine göre ne yapacağını kestirebiliyordum az çok, takip ederken zorlanmıyordum. Kapalıçarşı yine de fazladan dikkat gerektirecek bir yerdi. Dar sokaklarda, insanların arasında ilerlemeye çalışırken gözden kaybedebilirdim onu. Kaybedersem yarın başlardım tekrar, ilk iki gün yarım bırakmıştım takibi ve bir sorun çıkmamıştı, kaybettim desem de çıkmayacaktı muhakkak. Zaten yarım günlük iş demek, günün ortasında bırakılacak iş demekti. Yine de kaybetmek istemezdim, bu aşağılık iş duyularımı harekete geçiriyordu, kendimden nefret etmeye başlamıştım, kendime acımaya başlamıştım, hatta hayatımın anlamsızlığı çökmüştü üzerime bunlar uzun süredir hissetmediğim duygulardı. Pek hoş duygular değillerdi elbet bu sebeple memnunum demiyorum

bunları hissettiğim için, teşekkürler demiyorum ama nihayetinde bazen mutsuzluğa bile varlığının kanıtı olsun diye ihtiyaç duyardı insan. Bu kadar dipte miydim ben peki?

Yalana bak, duyularını harekete geçiriyormuş, sen zaten yıllardır o yeni hissetmeye başladım dediğin türden duygular içinde debelenmiyor muydun? Kendime teessüf ediyorum, bozmasan ne olur ki sanki. Bazen kandırması gerekmez mi insanın kendisini, değişmek, değişebilmek için, yenilenmek için. Nerede kaybettim ben kendimi? Bir zamanlar... bir zamanlar ne iyi bir adamdım mı diyecektim, hayır. İnançları ve idealleri olan bir insan. Bu olabilir. Ama sonra... Olur bazen. Sarsılırsın, güvenini kaybedersin, inancını kaybedersin. Olur bazen.

Çarşıya girince kumral kız, hızlandı biraz. O karmaşanın içinde kimseye değmeden başladı yürümeye. Her zamankinden daha fazla yaklaşmam gerekiyordu, epeyce kalabalıktı çarşı. Dükkânlardan birinin önünde durunca, afalladım, bu kadar çabuk bir yerlerde durabileceğini hesap etmemiştim. Ters yöndeki mağazalardan birine yöneldim mecburen. Arkamdaydı şimdi ama Çarşı'nın en geniş caddesindeydik, beni fark etmesi mümkün değildi. Önünde durduğum mağazanın tezgâhtarlarından bir tanesi "yardımcı olabilir miyim beyefendi?" diye sordu. Buyurgandı sesi, alışılmış bir kalıbı kullanıyordu ve yardımcı olacağım size, bir şeyler göstereceğim der gibiydi. Yüzümdeki ciddi ifadeyi değiştirmeden çevirdim başımı. İlgilenmedim. Hafifçe dönüp baktım kıza, dükkânın önünden ayrılmıştı, yürüyordu. Ben de yürüdüm. Kalabalığın uğultusundan hoşlandım. Yaşam tüm unsurlarıyla ayakta durup bana sırıtıyor gibi geldi. Garipsedim biraz ama durmadım üzerinde. Olurdu bazen böyle. Trende, vapurda, balkonda, bir şiir okuyunca, ekmek almak için arka sokaktaki fırına giderken, duyuverdiğin şarkıdaki bir kelime tanıdık gelince...

Keyifli bir şeymiş gibi geldi birden hayat, değişti etrafımda birçok şey. Başkalaştı, görüntüler, insanlar ve ben, inandım yine, dışarıda ne olduğunun pek önemi yoktu, içerideydi ne varsa. Biliyorum hayat yeniler kendini, şarkıdan bu, içim cız. Kuyumcuya girdi kumral kız. Yine, girdiği dükkânın karşısında, çaprazında filan dolanmaya başladım. Bu sefer uzun sürdü, sıkıldım biraz. Bereket, dikkat çekmiyordum, ortalıkta dolanan da çoktu, amaçsızmış gibi olduğu yerde dikilen de. Uzaktan içeriye bakıyordum, pek seçilemiyordu ama sanırım yüzük deniyordu parmağına. Gerçi bileklik deniyor da olabilirdi, eli kolu görünmüyordu. Sonra galiba başını sallayarak bir şeyler söyledi. Çantasını mı açtı. Aldı galiba, ödeme yapacaktır. Bir iki dakika sonra çıktı kuyumcudan, elinde paket yoktu ama küçük şeyler çantaya koyulur, ayrıntılara da ne hakimiz.

Çarşının içlerine doğru yürüdü. Hediyelik eşya ya da ıvır zıvır satan ışıltılı ve tamamı açık dükkânlardan birisinin önünde durdu. Her şey sergideydi burada, ne ararsan vardı. Baston, tavla-satranç, dümbelek, mermer yumurta, bebek, çakmak, komik toka, tabla ne istersen... Her şeyi bir bir eline alarak baktı. Sağına soluna, evirdi çevirdi, fiyatını sordu, bazısını kokladı, deriye benzeyenleri, muhtemelen deri mi diye, birkaç parçayla daha ilgilendi, elinde daha uzun süre evirip çevirdi. Çantasına koydu sonra. Aşırdı sandım önce ama adam hemen önündeydi, zaten para çıkardı birkaç saniye içinde. Tezgâhtar ya da dükkân sahibi parayı aldı, gülümsedi, sanırım bozukluk çıkardı, uzattı kumral kıza. Aldı kız. Paket yapalım mı, hediye mi olacaktı. Hediye ancak paket yapmaya gerek yok, ben bu hediyeleri kendime vereceğim. Ne zaman vereceksiniz, doğum gününüzde mi? Hayır, aslında Deliye Her Gün Bayramı'nda vermeyi düşünmüştüm, uygun mu sizce?

Elinde bir poşeti vardı artık, yürümeye devam etti. Şark kahvesinde oturdu bir süre. Limonata olduğunu tahmin ettiğim bir şey içti, sürekli arkasına yaslanarak. İyi görünüyordu, parlıyordu yüzü.

Postane yakınlarında küçük bir mağazadan deri mont aldı. Bu sefer pazarlık etti, ama sanırım iyi bir pazarlıkçı değildi. Beyaz bir torbaya koyuldu siyah deri ceket. Kız mağazadan ayrılınca iki tezgâhtar gururla birbirlerini süzdüler, iyi iş çıkarmış küçük insan gururu vardı bakışlarında, her ikisinin de. Ama görebildiğim kadarıyla kumral kız onlardan daha mutlu görünüyordu. Hayatın böyle sürprizleri vardı, üzerinde durmak bile gereksizdi.

Çarşının Nuruosmaniye kapısından çıktı ve caddeyi geçti boydan boya. Bab-ı Ali caddesine kadar izledim onu, caddeye ulaşınca yine Sultanahmet tarafına döndü. Durdum ben orada, iki caddenin kesiştiği yerde, yavaş adımlarla uzaklaşmasını seyrettim. İçimden gelmedi peşinden gitmek. Bu dakikaya kadar gözden kaybetmemek için onca çaba sarf ederken, birden bitti demek, anlamsızdı bu, garipti belki ama bir o kadar da açıktı. Yeter diyordum kendime, hadi gidelim. Nereye gidelim? Kendimize, ne bileyim, kendi hayatımıza, evimize, sahile.

Aşağıya yöneldim ben, Cağaloğlu'ndan Sirkeciye doğru yürüdüm. Kırtasiyelere girip kalemlere baktım, yokuşu inerken. Sonra spor mağazalarına. Galata Köprüsünde nefeslendim. Balık ekmek yedim acıkınca. Babamı düşündüm. Ayakta zor dururken, bana bakarken geldi gözlerimin önüne. Özür dilerim demeye çalışırken dili dolandı. Güldü sonra. Ben de güldüm. Geçti gitti.

8

Ama nehirin denize döküldüğü yer kadar, topraktan ilk fışkırdığı yer de önemlidir. Kaynak ya da göze denir oraya. İnsanlar böyle yerleri görmek için uzun yollar kat etmeyi göze alırlar çoğu zaman. Zira turistliği severler. Sorumluluğu yoktur çünkü turistliğin, gider, görür ve dönersin. Harun'un gözdesi otogar. Hikâyesi orada başlıyor. Hayır, Harun otogarda dünyaya gelmiş bir bebek değil tabi. Milatlar vardır insanların hayatında, burada işaret edilmek istenen, Harun'un ikinci İstanbul seferi. Çocukluğunda ayrıldığı İstanbul'a geri dönüşü. Kibarlık olsun, yaşlı demeyelim, orta yaşın üzerinde bir memur eskisi kimliğinde, İstanbul'da yeni bir başlangıca yeltenmesi. Eski hayat bitmiştir artık, hem kendisi tükenmiştir hem de yaşayanını, muhatabını tüketmiştir. Bunlardan bahsedecek değiliz, otogardayız şimdi, günlerden perşembe. Yol uzundu ve Harun epeyce yorgun.

Pek fazla eşyası yoktu, iki bavula sığmıştı yıllarca yaşadığı hayatın kendisine bıraktığı eşyalar, giysiler. Otogarda oto-

büsten inince iki elinde iki bavulla kalakaldı orta yerde. Taksi lazım mı ağabey diye soranlara yüz vermedi, birden yanına yanaşanlardan korktu ama birkaç dakika sonra taksi bulmak için etrafına bakmaya başladı.

Nereye gideceksin?

Gideceği belirli bir yer yoktu, bir akraba, bir ahbap, bir dost. Daha iyisi vardı, tanımadığı ve tanınmadığı yüzlerce ucuz otel. Bir süre idare edersin, sonra kısmet, bir daire denk gelir. Eşyalı olabilir mi rica etsem? Ne demek, olabilir tabi, burası İstanbul, burada bulamadım vardır ama yok yoktur.

Taksi bulmak sorun olmadı. Bavullarını bagaja yerleştirmesine yardım etti taksinin şoförü. Zaten bagaja bavullardan bir tanesi sığdı sadece, LPG tüpü nedeniyle bagaj düdük gibi kalmıştı. Diğer bavulu arabanın arka koltuğuna yatırdılar. Buyur bey amca, ne tarafa gidelim. Harun ön koltuğa oturup cevap verdi. "Otel bulmam lazım. Taksim'e doğru mu gitsek..." Taksici sen bilirsin manasında eğdi başını, motoru çalıştırdı. Pek tekin değildir oralar, alışıksan bir şey diyemem tabi. Yok, nereden alışık olacağım. Öylesine gidelim dedim. Böyle bir dialog gelişmedi, taksici dut yemiş bülbüldü. Dünya umurumda değil benim, sohbeti sevmem, git de gideyim, dur de durayım, taksimetrede yazanı alayım, başka derdim yok. Benim bildiğim İstanbul taksicileri konuşkan olurdu. Ben burada İstanbul taksicilerini temsil etmiyorum ki, sadece onlardan birisiyim. Yol boyunca Taksici'nin sesi duyulmadı hiç, Harun zaten elinde olsa hayatı boyunca konuşmamayı tercih edecekti.

Meydanda indi taksiden ve çok geçmeden yanlış yaptığını anladı. İki elinde iki bavulla civardaki otelleri dolaştı ama bütçesine uygun otel yoktu buralarda. Nispeten ucuz otellerin nerede bulunabileceğini tarif etti büyük bir otelin kapısındaki, hokkabaz kılıklı, kırmızı ama yardımsever adam. İki elinde iki bavulla tarif edilen yere yürüdü bu sefer. Deyim

yerindeyse canı çıktı yürürken. Mevsim sonbahardı, kış geliyordu, önce yağmur gelmişti, çiseliyordu. Terlemiş ve yorulmuştu çiseleyen yağmurun altında bavullarını sürüklerken. Caddeye bakan bir otel buldu. Ben senin bütçene uygunum, baksana dökülüyorum der gibiydi otel. Resepsiyona kadar yürümüş bulundu ama pişmanlık duydu hemen. Pek tekin bir yere benzemiyordu burası, girişteki salonda oturan iki adam, bir kadın, -dikkatle bile bakmadı, görürler baktığını, ne baktın derler-, resepsiyondaki adam, bu insanlar ürkütüyordu insanı. Çıkmak için bahane ararken ezici bir yalnızlık peydah oldu içinde. Tanıyordu bu hissi, geldi mi yerleşen, gitmek bilmeyen hislerdendi. Fiyat sorup, çıkacaktı. Çıkıp nereye gidecekti? Eski muhitine gider, çocukluğu geçti orada, gelişmiştir oralar, otel bile vardır. Peki, neden buraya geldin, kim söyledi sana Taksim'e gelmeni, Taksim'de otel bulmanı? Laf arasında geçmişti, eski arkadaşlarıyla konuşuyorken. Onlar da emekli, bir kısmı fabrikadan. Caminin karşısındaki kahvenin bahçesinde, masada çay, gazete, sigara, her şey var. Nereye gideceksin? Her şeyi düşünmüş gibi davranmaya çalışıyordu ama davranamıyordu. Bocalıyordu. Ev tutacağım. Ev tutana kadar... Bakalım, kısmet, otel motel buluruz bir şeyler. Tabi canım, İstanbul'da otel mi ararsın. Her köşede var. Sen Taksim'e git, oranın gelen gideni çok olur, bir sürü otel var, zaten bir cadde var, meşhur, onun altında kalıyor, hep otel oralar. Fiyat sordu. Resepsiyondaki adam dünyayla alakalı tüm sorunlarını aşmış, kıyamet kopsa 'gidiyor muyuz, peki,' diyecek türden bir adam. Sakalları beyaz ama bıyıkları sigaradan sararmış. Cevapladı Harun'u. Harun, cevabı aldı, çıkacak. Nereye gidecek? Eski muhit mi kaldı. Kırk yıl geçti aradan. Oraya havaalanı dikmişlerdir. Havaalanı dikilmezdi, olsa olsa serilirdi, zira dikine değil, enine olurdu havaalanları, Harun da bunu biliyordu muhakkak. Ayrıca havaalanının

Yeşilköy'de olduğunu da biliyordu, eski muhit Fındıkzade.

"Oda rica ediyorum," dedi dişlerinin arasından.

Yorgunluğu konuşturdu kendisini. Girersin odana, kilitlersin kapını. Kim ne karışır ondan sonra. Bunlar yorgunluğunun sözleriydi, mantıklı geliyordu kulağa. Bir anahtar uzattı sarı bıyıklı adam, gözleri hasta hasta bakıyordu, bavullarını yüklendi ve söylenen odanın bulunduğu kata çıktı Harun. Kapıyı açtı, odaya girdi, kapıyı kapattı, kilitledi. Girişte durup içeriye baktı. Zemin fayanstı, iki kişilikti yatak, iki kapılı bir gardırop vardı duvar kenarında. Küçük bir masa, eski bir sandalye. Perde kapalıydı, bavulları bıraktı elinden, gidip perdeyi açtı ve tülün ardından dışarıya baktı. Cam kirliydi, dışarısı, hareketli ama solgundu. Dönüp bavullarına baktı.

Yatağa oturdu. Neyse ki sıcak diye mırıldandı. Sözü biter bitmez yaş boşandı gözlerinden, tutamadı kendisini. Hıçkıra hıçkıra ağladı. Elli küsur yaşında bir adam, neden ağlar ki böyle.

O gün odasından çıkmadı hiç. Yavaş yavaş akşam oldu. Sonra yavaş yavaş gece oldu. Zaman fevkalade yavaş geçiyordu. Yaşlanınca hızlı geçerdi, hep öyleydi, şahitti Harun da, yaşayarak öğrenmişti ama o gün yavaşladı her şey. Vakit geçirmek için hiçbir şey yapmadı, bavullarını boşaltmadı, sıcak su var mı yok mu diye bakmadı, bir şey yemedi, yatağın üzerinde oturdu, sonra kalktı sandalyede oturdu, başını duvara yasladı ve durdu öylece. Saat on ikiye doğru yorgunluktan ve üzüntüden kanı çekildi artık, pantolonunu ve kazağını çıkardı, pijaması içindeydi, girdi kalın battaniyenin altına. Neden üzgünsün, kendin geldin buraya, kovalayan mı vardı seni. Yoktu, her şey çok güzeldi, öyle ki, yaşamaya kıyamıyordu insan. Uyu da büyü Harun. Daha Erdal ve Hülya'yı bulacaksın. Yine kalbinde uyanıverecek o his, unuttuğun... Uyudu.

Sabah erkenden uyandı. Yirmi küsur yıllık alışkanlık, bir de caddenin gürültüsü. Şehir sesi derler buna. Motor sesini, kuş sesine tercih ederler. Harun için mevzubahis değil, o bu konunun dışında. Bu tercih İstanbul'da yapılır, İstanbullulaşanlar tarafından yapılır. Bırakıp gidemezler İstanbul'u. Arka mahallede otururlar, dandik bir işte çalışırlar, tıka basa otobüslerde saatlerce yol giderler ama her gün boğazda geziniyorlarmış gibi yok abi dönüp ne yapacağız, sıkılırız artık, alıştık İstanbul'a, orada yapamayız derler. Tabi burada dönülmediği söylenen yerin ekonomisi, iş imkânları dile getirilmiyor. Matematik gibi bakılıyor meseleye, onlar sabit katsayı, sonuç üzerinde bu mevzuda doğudan etkili değiller. Harun'un üzerinde bile etkili değiller. Harun neyin kendisi üzerinde etkili olmadığını önemsemeden, doğruldu yatağında.

Bavullarını dolaba sığdıramadı, ancak içindekileri sığdırabilirdi, bavullar kaba ve büyüktü. Açsa, açılmaz, bugün muhtemelen son günü bu otelde, tekrar toplamak anlamsız, öyleyse hiç açmamak en iyisi. Bavulları yatağın yanına, komodinin önüne yerleştirdi ve giyinip çıktı otelden. Anahtarı bırakmadı. Varım yoğum iki bavul, gözlerimi çalacak gibi bakıyor insanlar gözlerime.

9

Mutfağa girdiğimde saat ona geliyordu. Bu saatte yemek yapmak bana göre değildi, normal insanların yemek yaptığı akşamın erken saatlerinde ve ikindi vakitlerinde yemek yapmak da bana göre değildi ama mecburiyetler şekillendiriyordu insanı. Bu saatte mutfağa yemek yapmak için girmemin sebebi, sanırım öğleden sonra yediğim balık ekmekti. Kuru ekmekle bile açlığımı bastırmayı göze alıp, yemek uğraşından uzak duran ben, damak tadı denen ve aslında ne olduğunu pek de bilmediğim ucubeye teslim olmak istedim, saat ona geldiği halde. Tabi beni bir hayal kırıklığının beklemesi neredeyse kaçınılmazdı, mutfağımda lezzeti kendime buyur edebileceğim türden malzemeler yoktu pek. Yaptığım alışverişi düşündüm, makarnadır, pirinçtir her şey var ama ziyafet başka bir şey. Zaten şevkim çabuk kaçar, yemek konusunda yetenekli değilim, parçaları birleştiremem. Bütün dolapları açıp kapattım, buzdolabının içinde vakit geçirdim neredeyse ve aklıma yatanları mutfak tezgahına yığdım. Bu

arada son alışverişin öncesinden kalanlara da iltifat gerek. Bir adet mısır konservesi, üç tane domates ki bir tanesinin salça olması için yardıma bile ihtiyacı yoktu, bir kaç salatalık, bir tane evet sadece bir tane kırmızı erik büyüklüğünde patates. First in first out dersem, bu malzemelerle sıradan bir salata yapabilirdim yalnızca. Öyle yaptım, hiç bozmadım moralimi. Tezgahtakileri dolaba yerleştirdim tekrar. Patatesi de yıkayıp kaş, göz, burun, ağız çizdim üzerine. Boş bir su şişesi alıp masada karşıma diktim, kaşlı gözlü patates arkadaşımı da üstüne koydum. İyi bir akşamdı, televizyon açmadık, radyo dinledik ve patates arkadaşımla sohbet ettik. Ona kumral kızdan bahsettim. Bir iki cümle sonra tükendi söyleyeceklerim. Sonra itiraz ettim zaten, kumral kız hakkında pek bir şey bilmiyorum, dedim, neden diye sormadı patates arkadaşım, ben de, öyle işte, sadece iş gereği izliyorum onu, nereye gitti, ne yaptı filan gibi bir cevap vermedim. Arada beni yemediğin için teşekkür ederim de dedi tabi. Sorun değil canım. Yalnızsın, neyini yiyeyim senin. Güldüm sonra tüm bu olanlara. Belki hayat da aynı sebepten kıyamıyordur bana. Buna daha fazla gülmeliydim. Anlamsız geldi. Sofrayı toplayıp bulaşığı yıkadım, patates arkadaşımı çöpe attım, böyle de bir adamdım işte, Mahmut'la ayrılırken, okul sonu, telefonunu almayı bile düşünmemiştim. Evine dönecek, orada işe girecek, evlenir de hemen, çoluk çocuk, koşturmaca. Ben arayan değil, aranan olurum, kafam zehir gibi, kelimelerim var, birleşip roman oluyor, özlersiniz beni, görmek istersiniz, belki vaktim olur, bir kahve içerim sizinle. Rapor yazmak için oturdum masama. Dünkü raporu gündüz defterden beyaz kâğıda geçirmiştim, bugünkü notları da belli bir düzenle kâğıda geçirdim. Kayda değer bir şey yoktu zaten, önemli ya da garip sayılabilecek bir şey. Bugünün kâğıdını da zarfa koydum ve zarfları, aşağıya inip posta kutuma attım. Gece nöbet tutsam mı burada. Hey

bayım bu saatte ne arıyorsunuz burada. Şey, raporları almaya geldik, ondan yani. Bunu biliyorum bayım, neden bu saatte sizi buraya getirecek kadar önemli o içi önemsiz dolaşmalarla dolu raporlar, bunu soruyorum ben. Siz önemin nasıl bir şey olduğunu düşünüyorsunuz sevgili Aziz Çalışkan? Önem dediğin... Adamın kızı, insan için kızı önemlidir. Çiçek toplaması, gözlük takması, minibüse binmesi, taksimde çay içmesi, Sultanahmet'te tost yemesi. Saçmalama Azizim, bu kızın bir erkek arkadaşı vardı, bakma erkek arkadaşı dediğime, sevgili yani, kibarlık bende kalsın; ama adam eşek kadar herifti, kızın babasının yaşında, evli filan üstelik, ama görsen kız nasıl aşık adama, sonra gel zaman git zaman baba öğreniyor vaziyeti, uğraşıyor ondan sonra, kızına baskı yapıyor, adamı dövdürüyor, neler neler, ama vaz geçmiyor kız, vazgeçmiyor adamdan. Baba pes eder mi, biricik kızı, sabah güneşi, yalvarıyor yakarıyor bu sefer, kızı hediyelere boğuyor, ilgiye, sevgiye boğuyor, sonra Avrupa'ya gönderiyor üç ay, tatile, unutsun diye, iyice kopsun diye. Şimdi de işte yeni gelmiş kız, takip ettiriyor, çünkü merak ediyor adamla görüşüp görüşmeyeceğini. Anladın mı? Anlamadım. Böyle bile olsa, anlatmazlar bana. Sana ne derler. Öyle de demezler, kibar adam uzun adam. Üzerinize vazife olmayan mevzuları kurcalamanız sizi mutsuz kılar Aziz Bey, diye mırıldanır o karizmatik sesiyle. Sırıtırız biz de, başımızı sallamayı reddetmeyi yeterli görerek. Odama girip yattığımda saat on ikiye geliyordu. Yorgun hissediyordum kendimi. Yaşama uğraşı... sen öyle bir kitap yaz, sonra tut kendini as. Canım benim, adam o kitabı yazmadı, günlük yazdı, o günlük tuttu günün birinde kitap oldu. Bende günlük tutayım. Ama bugünlük tutmayayım. Yorgunum çünkü. Gülme...

Sabah yataktan kalkmak istemedim. Yatağın dışı başka bir âlemdi ve o âlemde ilk andan başlamak üzere benim için hu-

zursuz ve koskoca bir yaşam hazır bekliyordu sanki. Kumral kızı takip etmek de yatağın dışındaki âlemden bir işti. Hepsini reddettim önce, elimin tersiyle ittim ve uzaklaştırdım kendimden, uykuya kaçtım. Ama yine uyandım sonunda ve çıkmam gerekti yatağımdan. Öğlen olmuştu. Kumral kız İstanbul'un neresindeydi kim bilir. Bugünkü raporum daha kısa olacaktı; bugün izlemedim. Canım istemedi. O kadar. Ya da üzerinize afiyet biraz üşütmüşüm de, çıkamadım evden. Bahane olduğu belli. Zaten belli diye güzel, amaç yalan söylemek olsa aklın eline kim su dökebilir. Veya daha şık; bugün çalışmadım, çamaşır yıkamam gerekiyordu. Çamaşır demişken, gerçekten çamaşır yıkamam gerekiyordu. Evimde makinem vardı, çamaşır yıkarken aynı esnada banyoda yürüyüş yapabilen modern bir merdaneli aletti ama işimi görüyordu. Arka mahalledeki direnişçi bakkaldan kahvaltı için ekmek aldım, karnımı doyurdum ve ardından hava kararana kadar sürecek bir muharebeye giriştim kirli çamaşırlarımla. İşim bittiğinde yine açtım. İnsanın bu kadar sık acıkması, yine de hiçbir halta yaramaması feci bir şeydi. Üstelik insan bu kusurunun farkında bile değildi çoğu zaman, hatta keyfe dönüştürmüştü bu zaafı.

Akşam erken yattım. Raporu yazıp posta kutuma atmayı unutmadım tabi. Bir cümleyle özetledim vaziyeti, "Bugün çalışmadım."

Ertesi gün garip bir şey oldu. Yaptığım işi bir sever bir nefret ederken, ruhsal ve duygusal açıdan son bir haftayı taban ve tavan arasındaki gel gitlerle geçirirken, üstelik her seferinde de kazandığım paranın yüzü suyu hürmetine tabandayken bile kendimi teselli ile ikna ederken, beklemediğim şekilde, belki bir dalgınlık anı içinde göz göze geldik kumral kızla ve bozuldu tüm düzen.

Sokağın köşesindeydim sekiz buçukta. Bir buçuk saat beklemeyi göze almıştım, ama yarım saatle ödüllendirdi beni, dokuzu bir geçe apartman kapısında göründü. Bir günlük ara galiba bir nebze acemi kılmıştı beni, onu görünce epeyce uzaklaştım köşeden. Arabaların arkasında kaldım ve izlemeye başladım. Yavaş yürüyordu yine, başı önündeydi. Köşeye kadar geldi, biraz yavaşladı. Sonra çantasına attı elini, bir şey unutmuştu belki evde, çantasını karıştırırken gözlerini kaldırdı, ama başını değil, gözlerini ve işte o an, ben de acemilikle ne yapıyor bu kız diye düşünerek, arkasında durduğum arabanın üzerinden ona bakıyordum ki buluştu gözlerimiz. Daha garip bir şey oldu sonra, gizlenerek kendisine bakan adamı görünce hemen kaçırdı gözlerini ve bıraktı çantasında bir şeyler aramayı. Hızlı da değil yine usul adımlarla yürümeye başladı. Her zamanki gibi. Hiçbir şey olmamış gibi. Bir süre dikildim orada öylece, yürürken seyrettim onu, uzaklaşırken. Bir terslik var gibi mi geldi ya da bir gariplik mi sezdim? Hayır, sezmedim, sezgiyle ne ilgisi var, baktı gördü ve sonra yürüdü gitti.

Takip etmedim. Caddeye indim ben de arkasından, ama ters yöne doğru yürüdüm caddede. Tramvaya binerek evime döndüm.

Düşünmek istemiyordum, bu yüzden düşünmedim ve aklımdan attım kumral kızı, bu sabahı ve takiplerimi. Notları ve raporları. Handeyi düşünmek ve acı çekmek istediğimi fark ettim eve girdikten bir süre sonra, balkonda karşıdaki arsaya doğru bakarken. Çocuklar vardı arsada, bu saatte oyun oynamaya çıkmışlardı. Hande neredeydi şimdi? Yarala kendini. Ne olsun isterdin, kalbin kırık, perişan, ama dolu, aklın karışık, saçın başın, halin, edan... ama ne olsun isterdin, şimdi mesela, tam şu an. Uzaktan beni görmesini, onu görmeyi, bana doğru yürümesini, ona yürümeyi, yaklaşınca karşı kar-

şıya gelince sarılmasını, sarılmayı, saçlarının yüzüme değmesini, saçlarının yüzüme değmesinden hoşlandığımı bilmesini, kokusunu, kokusunu sevdiğimi bilmesini, sonra bırakıp beni, yarım metre uzaklaşmasını, çok değil yarım metre yani elli santim, belki kırk santim, canım demesini, günaydın, cevap vermeyi ona, ne olursa.

Kumral kız, çantasında elleri, gözleri, başı eğik, iyice yavaşlamıştı, durdu, karıştırıyor, bahane bu, biliyorum, hayır bilmiyorum, gözleri, göz bebekleri, birden beni buluyor hafif kalkıp, bakıp. Ben saklanmaya çalışan, saklanırken görmeye çalışan, saklanıp görmeye çalışırken yakalanan bir adam gibi duruyorum orada, o beyaz mı kahverengi mi hatırlamadığım arabanın arkasında. Aklımdan yeşil diye mırıldanmak geçiyor sadece o an. Gözleri yeşil. Kumral kızın değil, Hande'nin gözleri yeşil. Koyu yeşil. Kafam karışık benim, saçlarım kafam kadar karışık, gözlerim uykusuz, yanıyor, ağzımda sigara tütüyor, ağzım, burnum, yüzüm dumanlı, kafam kadar dumanlı, tam çıkıyorken kantinden, elimde plastik bardak yarısına kadar çay, diğer elimde ders notları ve henüz yazmaya başlamadığım romanımın çatısı, karşıma çıkıyor birden. Kapının önündeyiz, eşiği geçmişim, eşiğe gelmemiş, gelmek üzere, karşı karşıyayız, gözleri ve yüzü bende, bakıyor bana, dumanlı karışık kafama, suratıma. Yeşil diyorum, içimden değil ama dışımdan hiç değil, hem de koyu yeşil. "Ne," diyor romantik değil hiçbir şey, ben, sen, o, biz, siz, hiç kimseler, kantin, yol vesaire. "Yeşil," diyorum ben yine ya da ilkinde dememiştim ki yine değil, o halde o neden "ne," dedi diyorum kendime, soruyorum sonra "ne dedin," diyorum, "ne dedim," diyor, "asıl sen ne dedin," "bana mı dedin," diyor, "sana demedim," diyorum, "gözlerine dedim," diyorum, yeşil dedim, koyu yeşil. Gülüyor ve eşiği geçiyor, "salak mı ne,"

diye söylenmesinin önemi yok, eşiği geçiyor. Hande'ye aşık oluyorum o gün, o an. Zaten kaşınıyorum ben, on dokuz yaşındayım, ilk romanımı yazmaya başlamak üzereyim, hayatta tanıdığım en yalnız insanım, eğer tanıyorsam tabi kendimi, mümkünse bu şayet ve eşiği geçmişim zaten çok önce, öyle sanıyorum, kafam yüzüm dumanlı, karışık. Çare yok, batacağız. Yarala kendini.

10

Meydana kadar yürüdü. Yağmur yağmıyordu bugün ve soğuktu hava. Otobüse bindi meydandan. Yemek diye bir şey bilmiyordu sanki, en son otobüs mola verdiğinde Bolu civarı mıydı, Pamukova mı, orada yemişti. Dün sabaha karşı. İstanbul'a ineli beri ağzına bir lokma girmemişti. Acıkmayan Harun, otobüste İstanbul'u seyretti. Fındıkzade'ye gelince bana haber verir misiniz? Aslında ben İstanbul'da doğmuşum. Ama şimdi Fındıkzade'yi görsem bilmiyorum ki tanıyabilir miyim? Tanıyabilirsin Harun, İstanbul çok değişti ama Fındıkzade hiç değişmedi, bilirsin, İstanbul kadındır ve kadınlar zamanla gençleşebilir de, yaşlanabilir de. Ama mesela kadının burnu dersek, Fındıkzade'ye, o değişmez hiç. Belki sarkar, düşer biraz. Ama tanırsın görünce. Tanıdı Fmdıkzade'yi, çok değişmişti. Nasıl tanıdığına gelince, değişmesine rağmen, tanımıştı çünkü değişmesine rağmen başkası değildi hala, Fındıkzade'ydi. İnanamıyorum, bu sen misin, çok değişmişsin. Bu sen misini, bu sensin demek için dediğine göre, ifade

ettiğin kadar değişmemişim. Karşılıklı gülüşmeler. İki iyi arkadaşın yıllar sonra karşılaşma sahnesi. Bir kenara bırak bunları Harun, düğmeye bas ki, inebilesin.

Bir pastane buldu, börekçiydi aslında ama ben pastaneyim deyince daha fazla ciddiye alındığını hissediyordu garip. Bir porsiyon su böreği, ardından iki tane poğaça yedi, iki büyük bardak süt içti. Hesabı öderken, civarda kiralık ev arıyorum var mı bildiğiniz diye sordu pastaneciye. Pastaneci bir yer tarif etti. Harun tarif edilen yere gitti. Tepesinde, emlakçı yazan ve penceresinde ilanlar olan bir küçük dükkândı karşısına çıkan. Bilgisayar ekranında fotoğrafları gösterildi Harun'a kiralık evlerin. Hizmet güzeldi ama bir fiyatı vardı. Evi tutarsanız bir kira bedelini biz alıyoruz. Canınız sağ olsun, Harun'un başını sokması için bir ev temin edin de, perişan olmasın otel köşelerinde. Otelin köşesinde değil odası, ortasında tam, caddeye bakıyor, sağı solu birer oda. Bilmeden atıp tutuyorlar sürekli. Bu tam size göre aslında. Kesin öyledir, nereden biliyorsunuz ki, tanıyor musunuz Harun'u. Tanımazlar ama öyle denir, adetten, kızacak bir şey yok. Eşyalısı yok mu, ben eşya getirmedim hiç. Eşyalısı bir nebze daha pahalı olur yalnız. Yalnız o kadar mı, sorun değil, eşya almaktan iyidir. Neden iyi olsun ki, sana ait olmayana para veriyorsun sürekli. Aşka benziyor, para yerine işine ne geliyorsa koyabilirsin. Tahminlerinin üzerinde fiyatlar dile getirildi. 'Burası Fındıkzade, burada böyle' gibi açıklayıcı bir tarafı olmayan bir cevap da cabası. Ben biraz düşüneyim, iyi işler size.

Biraz yürüdü, biraz dolaştı, ara sokaklara girdi, evler gördü, kiralık ilanı asılı ama ilanın bir yerinde muhakkak bir şey emlak ve bir şey emlağa ait bir telefon numarası bulunuyordu. Bu insanlar kendi işlerini kendileri göremiyorlar mı? Herkes kendi işini görebilseydi dünya katlanılması değil yaşanması gereken yer olurdu Harun, sen tutmuş bir emlak mevzusunu

kendine sorun ediyorsun. Başka bir emlakçı daha gördü. Çaresiz girdi oraya da. İyi karşılandı bu sefer, esnaftı adam, farklıydı tarzı bu yüzden. Ama böyle şeyler etkilemezdi Harun'u, onun derdi başkaydı.

Emlakçı birkaç evden bahsetti, bir tanesi mobilyalıydı, kirası yüksekti, düşüneceğim dedi, görebilseydi iyiydi de isteyemedi, emlakçı bir gör, beğenmezsen tutmazsın dedi, iyi dedi de kirası yüksekti, beğense de tutulmazdı, yeni başladı aramaya, hele biraz daha dolaşsın, belki daha uygun bir yer...

Yağmur başlamıştı dışarıda, saatine baktı. Vakit önemli, artık tamamen kendisine ait de olsa, önemli. İnsan kendisine ait olana mı daha hoyrat davranır yoksa. Ne önemi var, daha iş görüşmesine gidecek, gerçi oldu gibi o iş ama gidecek, tanışacak, bir görecekler Harun'u, bakacaklar sağına soluna, hırlı mıdır, hırsız mıdır, bir selamla iş biter aslında, bu itibarla bitti bile iş, ama adetin de yerini bulması lazım. Ben biraz düşüneyim, bütçemi aşıyor... İstanbul burası bey amca, her yer böyle, ben uygun bile söyledim. Başını salladı, iyi niyetle tebessüm etti. Emlakçıdan çıkıp kaldırımın kenarından yürüdü hızlı hızlı. Sokak bitti, bittiği yerde yeni bir sokak başladı. Saçak altında durdu. Yağmur hızlıydı. Gidilmez, yürünmez. Yağmuru seyretti, paltosunun içinde büzüşerek. Yaz yağmuru olsa çabuk diner, yaz yağmuru olsa dinmese de olur. Islanırsın, hemen kurursun. Şimdi ıslanırsan, otele dönene kadar hastalanırsın. Otele dönmek düşüncesi içini ürpertti. Önce başka bir otel mi bulsaydı. Daha iyisi, daha kötüsü fark etmez, insanın evi gibi var mı? Sahiden, evi gibi yok. Evini düşündü Harun, saçak altında beklerken, yağmura ve sokağa bakarken. Günden güne yabancılaştığı, içinde eğreti durduğu evini. Karısını düşünmedi, çocuklarını da düşünmedi, evinde bir koltuğu vardı, kahverengi, odanın bir köşesinde, oturup

saatlerce kitap okuduğu, Saliha Hanım'ın televizyonun karşısından seslendiği, iyi şeyler söylemediği, kitapla, okumakla alakalı, Harun'un suskunluğuyla, gülmeyen yüzüyle alakalı. İyiydi orası diye geçirdi aklından. Sadece orası iyiydi. Kendi haline bırakmazlar insanı, bırakılır mı hiç, dünya telaşesi, evin düzeni, Saliha Hanım'ın istekleri, hayat denen ne idüğü belirsiz şey. İnsan karısına Saliha Hanım diye hitap eder mi Harun, saraydan mı çıktın sen. Altı üstü kıytırık bir devlet memurusun. İncelikten azizim, incelik diye bir şey duymadın mı hiç?

Yağmurun dineceği yoktu, sokağın uzunluğunu düşündü, sonra caddeyi, otobüs durağının tam yerini kestirmeye çalıştı, hızlı hızlı yürüse on dakika sürer, ama yağmur yağarken hızlı yürümek mantıksızdır derler, damlalar sana gelmeden sen damlalara gitmiş olursun derler, yavaş da yürüsen hızlı da yürüsen aynı oranda ıslanırsın derler. Ama sıkıldı, ayakları üşüdü, hareket etmeden beklemek de iyi değildi. Bekleyemedi saçak altında, hızlı-yavaş arası adımlarla yürüdü, sokağı geçip caddeye çıktı.

Cadde kalabalıktı yağmura rağmen. Bu insanlar öğlen gezmesinde değiller ki, yağmur yağınca kaçışsınlar. Hepsi yaşam kavgasına girişmiş, koşturuyorlar. Durağı gördü, yüz metre var, yok. Üstü kapalıydı durağın ama içi de doluydu tıka basa. Durağın arkasındaki dükkânlardan birinin camekânı önünde beklemeye başladı. Cüzdanından bir kâğıt çıkarıp adresi ve ismi okudu tekrar. Birilerine sorması gerekiyordu, durağa doğru baktı ama bu kargaşada kime sorulur. Yakın olduğunu biliyorum da tam yerini bilmiyorum. Aslında yürüsen de olur, ama yağmur yağıyor, şemsiyen de yok, sen en iyisi otobüse bin iki durak sonra in, orada bir esnafa filan sor, hemen gösterirler. İlk gelen otobüse bindi, iki durak sonra indi. Esnafa soracaktı, baktı cadde boyunca uzanan dükkân-

lara. Hangisi esnaf bunların? En yakında bulunan en iyi esnaftı, adı da üzerindeydi. Şengül esnaf lokantası. Tarife göre adresi bulmak zor değildi artık. Bir kaç dakika sonra kapısındaydı, müstakbel yeni iş yerinin. Büyük bir binaydı. İçinde türlü dükkanlar vardı. Mehmet Bey ile görüşecektim. Randevunuz var mıydı? Yoktu. Rasim Bey'in gönderdiği beyefendi gelmiş deyin. Mehmet Bey, Rasim Bey'i tanıyor mu? Bilmem, ben Rasim Bey'in dediğini diyorum. Kibar biri değildi yine de öyle sormadı. Sorulmazdı zaten, birisinin gönderdiğini söylediysen top ayaktan çıkmıştır artık, sorgulanmaz, görülmek istenen kişiye kadar ulaşır. Yarım saat kadar bekletmem gerekecek sizi, keşke gelmeden arasaydınız. Aradık zaten ama sora sora Bağdat bile bulunur derler. Öyle değil, şey babında. Tabi anladım şey babında. Ama bunlardan haberi yok ne sekretaryadaki kızın, ne de karşısındaki geniş bekleme koltuğunda oturan Harun'un. Kız bilgisayar ekranına sabitlemiş gözlerini, ara sıra telefon çalıyor, arayanı bir yere bağlıyor, Harun ise sadece oturuyor, ilk bir kaç dakika etrafına baktı tabi, duvara, tablolara, sekreterin masasına, monitörün arkasında görünen kabloya, önündeki sehpada duran dergilere, o arada sehpaya, kendi ellerine, bacaklarına, ama şimdi sadece oturuyor. Gözleri neye bakıyor, neyi görüyor belli değil. Neyse ki zamanın geçiş hızıyla alakalı bir sorunu yok. Çabucak geçiveriyor yarım saat.

Girdi Mehmet Bey'in odasına. Mehmet Bey patron olduğu için patron koltuğunda, patron gibi oturuyordu. Selamlaştılar, tokalaştılar, çekingen hareketler sergiledi Harun, Mehmet Bey yarı yaşındaydı muhtemelen, Rasim Bey'in selamını söyledi adama, adet üzere gülümsedi Mehmet Bey. Rasim Bey, Harun'un emekli olduğu dairenin son müdürüydü. Düzenli, tertipli, okumuş, iyi bir adamdı. Dairedeki diğer kendinden küçükler gibi Harun Efendi diye hitap etmez Harun

Ağabey derdi Harun'a. Buyur müdürüm diye karşılık alırdı Harun'dan. 'İstanbul'a gideceğini duydum Harun Ağabey, hayırdır.' Hayrı şerri gizli, herkese söylenmez, 'Öyle olacak inşallah. Birkaç güne bakar,' 'Arkadaşlardan duydum, anlattılar biraz, bize karışmak düşmez tabi, yanlış anlama, ama emekli maaşıyla zor olur oralarda, iş güç düşündün mü?'

Çay söyledi Mehmet Bey.

"Ağabeyim düzgün adamdır, çok severim, ben haşarıydım biraz talebeyken, epey uğraştırdım onu, bana ders çalıştırırken. Hala dayı çocuklarıyız biz. Evler de karşılıklı olunca."

Çaylar geldi, şekerler atıldı, Harun çayına şeker atınadı, sade içer o.

"Ha, diyeceksin uğraştırdın da onu, işe yaradı mı? Yaramadı vallahi, şükür ki yaramamış, adamda potansiyel o biçim ama bak taşrada memur, benim yanımda kırk yedi kişi çalışıyor. Neyse, onun ricası sonuçta, emirdir. Dedi burada bir Harun Ağabeyim var, İstanbul'a taşınacak, iş lazım ona. Gelsin dedim, burada iş çok. Yeter ki güvenilir adam bulalım, iş temin ederiz evelallah."

Durum açıktı, Mehmet Bey, Rasim Beyin kişiliği altında eziliyordu, bunu fırsat buldukça iş sahibi sıfatıyla yenmeye çalışıyordu, hatta buna o denli alışınıştı ki, artık iyice üstün görüyordu ondan kendisini. Rasim Bey, Harun Ağabey'inden bahsedince de, elinin kolunun gücüne dair fırsat çıkmıştı kendisine. Neyse ki Harun pek anlayamadı vaziyeti. Kendisi ince ve naif olanlar, insanların sırtlanlıklarını görmeye direnirler genelde. Kapattı gözlerini Harun, görmedi tüm bunları.

"Hemen gel başla. Düşünme ne yapacağını, sen bize emanetsin bey amca, buluruz sana burada bir iş. Kalacak yerin var mı?"

Otelde kalıyorum ama civardan ev bakıyorum demedi Harun. Var diyerek ve teşekkür ederek geçiştirdi. Ne demişti

Rasim Bey, Harun Ağabeyi yanından ayrılırken. 'Harun Ağabey, bizim Mehmet biraz paldır küldür bir adamdır. Sen naif adamsın, gücüne gitmesin.' Niye bana böyle iyilik yapıyor diye sormamıştı Harun, kendisine. Zira biliyordu, bazı insanlar kaba saba olurdu, bazıları kötü, bazıları ise ince, naif ve bazıları iyi. Yıllar, karşılaştığı insanlara 'neden böylesin' diye sormamayı iyice belletiyordu insana.

Dışarıya çıktığında yağmur dinmişti ama ev aramaya takati yoktu. Civarda bir kahvehane bulup oturdu, çay içti, vakit geçirdi. Adres sorduğu esnaf lokantasında yemek yedi. Akşama doğru döndü otele. Girişte hiç oyalanmadan odasına çıktı, kilitledi kapısını.

Otel odalarında, duvarın dibinde ayakkabılarını görünce bambaşka bir hüzün çöküyordu insanın içine. Sanki şu dar-ı dünyada tanıdığı hiç kimse yokmuş, eşi, dostu, ahbabı kalmamış gibi. Onca anı nereye gitti, onca tanıdık surat. Pencere önüne çektiği iskemlede oturup dışarıyı, karanlığın içinde belirip kaybolan arabaları seyretti. Bunca insanın birilerinin yanından ayrılıp, başka birilerinin yanına doğru yol almaları inanılır gibi değildi. Bunca insanın, gidecek ve sonra dönecek bir yerlerinin olması... Gözleri kapanıyor, başı önüne düşüyor pencerede. Yorulmuşsun, yatağına uzan, içerisi sıcak, yağmur başlamış yine, bavullarını açmayacak mısın?

11

Gece yağmur yağdı. Yaz yağmuru, çabuk diner. Kimden duyduysam geçer dedi şimdiye dek, çabuk geçer, çabuk diner değil. Oysa yağmur için geçmek kullanılmaz, doğrusu dinmek. Bu konuların yağmur tarafından önemsendiğini sanmıyorum, benim tarafımdan bile önemsenmiyor, yalnızca vakit geçirmek maksadıyla kullanılıyor. Çünkü neredeyse sabah olacak ama ben henüz uyumak mevzuunda muvaffakiyet sahibi değilim. Bu ifade de sanırım kendime duyduğum hıncın yansıması. Kendime duyduğum hıncın sebebine gelirsek...

Akşam masama oturup dilini ısıran adamı yazdım. Yazmaya çalıştım. Aslında çalışmak yazmakla oluyordu, yazınca da... en fazla iki sayfa sürecek bir öyküydü ama yarım sayfa sürdü. Karakter oturmadı. Finali de olmadı. Devam edemeyince finale geçtim çarçabuk, final erken olunca havada kaldı. Olmadı, yapamadım. Sebep? Bulanık. Aslında beceriksizdim, sebep buydu. Yeteneksizdim diyecektim ama dilim varmadı. Önümde açık duran deftere baktım, gizlenerek. Beni gördü-

günü, iyi gizlenemediğimi düşündüm. Bu neyi değiştirirdi? Beni değiştirirdi, seni değiştirirdi, her şeyi değiştirirdi. Değişim zerreden başlardı. Ya da oyalanmaydı bunlar da... Bir şey yazmadım, yazamadım, ya da bir şey yazılmadı, yazılamadı tarafımdan, ya da öyle bir şeyler oldu, içim sıkıntıyla doldu. Güldüm sık sık. Muharrem'in sen delirdin ha, deyişleri geldi aklıma her gülüşümde. Ha'yı uzatarak, vurguyla, komik. Ben delirmedim ha, direniyorum hâ – lâ. La, bir notadır, not al. Mahmut'la görüşüyordur onlar. İki sıradan insan. Ben sıradan değilim. Ben sıradanlığı reddettim. Bu sebeple kendim tarafından... saçmalama, benim bir amacım vardı, bir tutkum vardı. Tamam anladım ama sen bunları saçı uzunlara söyle, onlar yer. Herkes yese olmaz mı, kalbim titriyordu desem kimse inanmaz mı? Rapor yazayım dedim, açtım defteri, günün sayfası boştu. Bugün hiçbir şey yapmamış kumral kız, yaşamamış bile. Olur mu hiç, mis gibi yaşamıştır, deli gibi yaşamıştır, elden ekmek, gölden su, kelimelerin yerlerini değiştirdim özgün olsun diye, gezmiştir de gezmiştir, yorulunca da... Hayır bugün yaşamamış, sayfa boş, nefes bile almamış, alsa yazılırdı. Buradan incile bağlamazsın değil mi, önce söz vardı filan. Yok o kadar uçmam, biliyorsun, sürünmeyi öğrendikten sonra uçma yeteneğimi kaybettim. Ama benim uçmam gerek, amanın yerine anne koy, neşeli olsun, bu şarkı zırt pırt aklıma gelir ama sevdiğim melodileri ıslıkla bile çalamam. Unuturum. Varlıklarını bile unuturum üstelik. Sevda kuşun kanadında, bunu unutmak istemiyoruz, kanadınıza yazalım mı efendim, rica ediyorum çıldırmayın, sürünmek dedik daha demin. Biliyorum senin kanatların yok, o da bu yüzden yaşamadı bugün. Rapora böyle yaz, yaşamadı bugün diye yaz. Sabah evden çıktı ve sonra ben evime döndüm. O ne yaptı peki? Hiçbir şey. Ben evime dönünce takip kalmadı, izleme kalmadı. Başımı salladım, usul usul. Ben yazmaya-

caksam yoktur ki hayat demek ihtiyacı duyuyorum. Kendine inanan her yazar gibi. Ama kendimden daha mühim bir şeye inanmaya ihtiyacım var da olabilir. Olmayabilir de...

Erken saatlerde çıktım evden. İçim ekşi, ağzımda acı bir tad.

Yol uzun geldi, sıkıldım otobüste. Gece kısacık süren yağmurla serinlemiştim, şimdi zemini tozlu otobüsün içinde bir köşeye savrulmamak için sıkı sıkıya tutunurken, başka bir dünyayı yaşıyordum sanki. Bunca farklı haller, duygular, bu anlık görüntüler, göz kırpmalar, bende, yaşanan her şeyin içimde değişmesi, değişmekle kalmayıp beni de değiştirmeye çalışması, mucize gibiydi. Hayret vericiydi. Ama şaşırmaya takatim kalmadığını hissediyordum. Yalan, öyle değil, öyle olsa nasıl şaşırır insan, içim karanlıktı bu sebeple şaşırmaya takatimin kalmadığına inanmak istiyorum. Hayır inanmak da istemiyorum aslında,öyleymiş gibi sanıyorum. Öyleymiş gibi. Aslında tabii bir gönül kırıklığı haliydi. İnsan bazen acı çekmek ister, dibe vurmak ister. Dibe yakın değildim, çünkü az çok biliyordum hayatı, dip diye bir şey yok, acıları insanın kendi gözünde büyütmesi anlamsız. İnsan denen yaratık öyle acz içinde ki, ulu dediği dertleri bile hayatın kendi döngüsünde un ufak aslında. Nedir ki acı, sıkıntı, bunalmak, daralmak, boştu hepsi, anlamsızdı. Terk mi edildin, sevdin de sevilmedin mi? O da bir şey mi? Değil mi? Bazen canı sıkılırdı insanın. Bakıp yakında olması gerektiğini düşündüğü her şeye ve görüp hepsinin uzakta olduğunu... Neden yakında olmalı? İstiyor ya, ondan. Anlamsızdı işte. Küfür ettim içimden, kedime hem de. Şu an sorunlarım var, kendimle aramda husumet var, bunu kimseyle paylaşmayacağım. Eskiden yemek yerken, sofrada, aşağılık insanlar derdim, durup dururken, insanlara, herkese. Okulda. Arkadaşlar filan. Onlara değil ama, herkese, hayata. Kin vardı çünkü içimde. Acı vardı ve belirgin

bir sebebi yoktu. Yok muydu gerçekten? Sanatçı ruhuna sahip olmak kabilinden bir açıklama getirmiştim bir süre sonra bu duruma. O garip şairin anlatamaması, o büyük şairin yok yere ağlamaya davet etmesi gibi bir şeydi. Fiyakalıydı. Hoşuma gitmişti. Birkaç yıl idare etmişti beni. Ya sonra?

Nihilist misin sen? Bu soruyu adını öğrenmek için zerre çaba harcamadığım bir kız sormuştu. Kapkara saçları vardı, birkaç yıl önce miydi, beş on yıl önce miydi? Panel miydi, konferans mıydı, ıvır zıvır bir gerekçeyle bir sürü insan toplanmıştı, kumaş sinema koltukları, kürsü, mikrofon. Ara verildiğinde sigara yakmıştım, yanımda bitmişti birden. Konuşmamdan bahis açmıştı, adını söyleyip elini uzatmıştı, laflamıştık sonra. Başımdan savmak için sorduğu sorulara cevap vermem gerekmişti.

Nihilist misin sen?

Bunu sormuştu anlattıklarım üzerine. Tek sevdiğim İstanbul, yaşadığımız şehir, diye söylenebilecek en aptalca şeyi söylemiştim. Aptalca sözler işe yarayabiliyordu, çekip gitmişti hayalkırıklığını yanımda bırakarak. Göründüğüm kadar akıllı olmadığımı geçirmişti içinden, emindim bundan. Umurumda mıydı?

Gece ayna karşısında kendime bakmıştım uzun uzun. Muhteşemdim, hissediyordum, içimdeki güç, sarhoş ediciydi. Hande bana gülümsüyordu, yanına gitmemi bekliyordu. Birlikte çıkacaktık salondan. Gece boyunca entel laflar edecektik. İlk kez bir kızın dudaklarından öpecektim saat geceyarısını yirmi bir geçe. Eve dönünce bunu defterime not edecektim, tarihi, saati, dakikayı bile. O dakikayı not etmek için öpüşürken saate bakan ben... tercihini neyden yana yapıyorsun Aziz? Hayat mı, yoksa başka bir şey mi? Sonra yıllar mı girdi araya? Böyle mi oldu. Çok zaman geçti üzerinden.

Kendime güvenerek çünkü kısa süre öncesine kadar olduğu gibi hiçbir şeye aldırmayarak girdim pırıltılı binadan

içeriye. Danışmadaki kız tanıdık gelmedi, ya değişmişti, ya da aynı kızdı ama görünüşünü değiştirmişti. Belki hiçbir değişiklik yoktu da ben anımsamıyordum yüzünü, bilemem. Patronu göreceğim, dedim, patronun adını hatırlamadığım için. Danışmadaki kıza yabancı gelmemiş olacağım ki lütfen oturun haber vereyim, bekliyorlar mıydı sizi, dedi. Bilmem der gibi büzdüm dudaklarımı, ne bileyim ben beklemiyordur herhalde, haber vermedim. Söylemedim bunları, yüzüm yeterince açıklayıcıydı. Yakasındaki leylak... düşünmedim hayır, bakmadım da. Yakasında hiçbir şey yok. Suratı plastik.

Birkaç dakika sonra uzun adam geldi. Geçen birkaç gün içinde daha da uzamış gibiydi. "Hoş geldiniz Aziz Bey, şaşırttınız bizi, beklemiyorduk..." dedi elini uzatırken. Ayağa kalktım kendisi kadar uzun kolunun ucundaki eli sıktım. Eli, kolu, boynu, yaratık gibi görüyordum onu, her bir uzvu diğerlerinden ayrı hatta bağımsızmış gibi. Boynunun üzerinde oturan kafası, kafasına yapışık kulakları. Gülmemek için sırıttım, koyvermekten iyiydi.

"Bey efendiyle görüşmem gerek," dedim sırıtırken.

"Ben yardımcı olabilir miyim?" diye sordu nazikçe.

"Hayır," dedim, sırıtırken. Bir süre tepki vermedi. Sonra sırıttı o da. Hayır sırıtmadı, yine sinir bozacak kadar nazik gülümsedi. Bir saniye lütfen, diyerek döndü. Ayakları yere bastığında tak tak ses çıkıyordu parlak zeminden. Kimliklerine dair önemli bir ayrıntıydı, elbiseleri, parlak ceketleri ve ipek kravatları kadar önemli bir ayrıntı. Ama küfür etmedim içimden bu sefer. Hakkım yokmuş gibi hissetmiş olabilirim bir an. Kelimeler beni terk ettiği için, haddime değildi belki. Belki de hiç alakası yoktu, kelimeler, terk vesaire. Gülümseyişim üzerine gayri ihtiyari danışmadaki kız da gülümsedi, kendisine sanmıştı. Ya da ben kendisine sandığını sanmıştım. Ama benim ona nezaketen, erkekçe bile değil, asılır gibi bile

değil, nezaketen gülümsediğimi düşündüğünden, o da nezaketen gülümsemişti. Salon nezaketiydi üstelik, insani bir yanı yoktu. Ya da ben şu an fazla sinirliydim. Musluk tamircisine 'siz' diye hitap ederken, ben, senin gibi bir paçavraya bile siz diye hitap edecek kadar asilim, türünden değildi, o kadar rezilce değildi gülümseyişi ama yine de benim keyfiyetim hoşlanmamayı tercih ediyordu bu gün, bu tür nezaketlerden bile. Birkaç dakika sonra uzun adam geldi tekrar, ayak seslerinin hemen ardından.

"Beyefendi sizi bekliyor Aziz Bey," dedi hoş sesiyle. Müşerref oldum efendim. Ölünce bile yüzünüzün rengi solmaz inşallah.

Patron, beyefendi ya da her kimse işte, odasında, uçak pistine öykünen ve üzeri neredeyse bomboş masasında oturuyordu. Biz içeriye girince hemen kalktı ayağa, masasının etrafından dolaştı. Komik olmak istedim. Üç buçuk saat sürdü masanın etrafını dolaşıp karşımda yerini alması. Komik olmayı başaramadım, elimi uzattım bunun yerine,

"Merhaba, nasılsınız?" diyerek. Oysa nezaket kuralıdır, önce büyükler hatır sorar, küçüğün sorması aykırıdır adabı bilmemneye.

"Teşekkür ederim genç adam, siz." Sağlığınıza ve varlığınıza duacıyız. Varlığınızla kastımız mal varlığınız, dikkatten kaçmasın.

"Size teşekkür etmeye geldim. Saçma bir iş ve karşılığında o işten de saçma bir tomar para verdiniz bana. Kısa bir süre kendimi gerçekten iyi hissettim. Ama uzun süre kendimi iyi hissedememek gibi bir hastalığa sahibim. Düşündüm ve birden zincir boşaldı. Kendi halinde, evinden çıkıp orada burada sakin sakin dolaşan bir kızı izlemek pekiyi gelmedi bana. Devam etmeyeceğim bu yüzden. Hayatımda şu ana kadar yap-

tığım en saçma şey değildi evet, ama inanın rakipleri fazla iddialı olduğu için," dedim bir çırpıda. Bitirince, son cümleyi bari söylememiş olmayı diledim bir an. Sonra o dileğe de küfür ettim. Sonra baktım boş boş suratına.

"Yapmayın ama. Her şey yolundaydı, bir sorun varsa aşabiliriz, emin olun." dedi benim boşluğumdan yararlanarak.

"Hayır bir sorun yok. Sorun işin kendisi. Benim yapabileceğim bir şey değil." Sebebi geç, sadede gel.

"Para burada," dedim, masasının üzerine bıraktım zarfı.

"Yani bankadan çektiğim tutardan kalan bu. Hepsini çekmemiştim." Bunaldım iyice.

"Bir kısmını harcadım, onu da ödeyeceğim size, borçlu kalmayacağım." Devam edemedim.

Güldü adam ama şaşırmıştı aslında, sadece şaşırarak zaaf göstermek istemediği için gülüşünün arkasına gizleniyordu.

"Anlaşma yaptık, aldığın paranın karşılığını verdin, parayı ne diye geri veriyorsun? Ayrıca ben senin devam etmeni istiyorum. Lütfen beni kırma."

Umurunda değildi ne durumda olduğum. Açıklama yapmak manalı olmayacaktı.

"Beni gördü," dedim. "Artık işinize yaramam."

Her ne kadar sebep bu olmasa da. Ya da belki buydu işi bırakmamın sebebi ama gurur portresi çiziyordum kendime fiyaka için. İçim ezildi. Buna tenezzül etmem dedim kendime. O kadar da değil.

"Hem biliyor musunuz? Galiba kızınız takip edildiğinin farkındaydı beni gördüğünde."

Buna da şaşırdı ama gülerek gizlenebilir türden değildi bu sefer şaşkınlığı, ciddileşti yüzü. "Nasıl olur, ciddi misin?" dedi.

"Bakın, bu önemli değil benim için. Habersiz bir genç kızı izliyorum. İşin aslı, gerekçesi ne olursa olsun, bu benim ken-

di kendime açıklamasını yapabileceğim türden bir şey değil. Bağışlayın," dedim.

"Daha fazla yormayın beni, gideyim ben."

Ayağa kalktı yine, "Keşke, biraz daha çabalasaydmız," dedi telaşla. Anlam veremedim, birden sen'den siz'e terfi edişime.

12

Bavullardan birini açtı, yeni bir kazak çıkardı, dün kahvehanede sigara kokusu sinmiş eskisinin üzerine. Temiz temiz dolaş bugün. Otelden çıktı, caddeden karşıya geçti, fazla bekletmedi otobüs, geldi hemen. Aksaray'da indi, Fındıkzade tarafına doğru yürüdü. Üst geçitten yolun karşı tarafına geçti. Cadde üzerinde bir pastaneye girip kahvaltısını yaptı. Pastaneciye sordu yine, kiralık ev arıyorum, var mı bildiğiniz? Gerekli şeyleri bilmez insanlar, durmadan konuşurlar, anlatacak bir dolu hikâyeleri vardır ama lazım olan bir şey geçti mi laf arasında, söyledikleri işe yaramaz. Şuraya doğru git, şunu yap, bunu yap gibi yaraya merhem olmayacak cümleler kurdu pastaneci. Harun hesabı ödeyip çıktı, ara sokaklara yürüdü. Başını kaldırıp evlerin pencerelerinde ilan aradı bir süre. İyice yorulunca umudunu kaybetti. Çöktü yere bir köşe başında. Boş gözlerle sokağa baktı. Ben burada doğdum diye mırıldandı. Neden böyle söyledi. Bu sokakta yüzlerce insan yaşıyor olmalıydı. Onlarca bina, belki yüzlerce ev, yüzlerce

de insan. Sokaklar dar ama her sokak sağlı sollu park etmiş arabalarla dolmuş. Boş arsalar yok, incir ağaçları yok. Genç adamlar, eski İstanbul'u siyah beyaz sanıyorlar, ama eski İstanbul daha renkliydi, daha canlıydı. Canlı derken, çimen gibi canlı, çiçek gibi canlı. Hareketli, cıvıl cıvıl değil, canlı. Buna mı üzülüyorsun Harun? İstanbul ne hale gelmiş diyerek, doğduğun şehre mi üzülüyorsun? Hayır, buna üzülmüyor Harun. Sadece yoruldu ve bir köşeye çöktü. Ben burada doğdum diyerek de kendisini buraya ait kılmaya çalışıyor. Çünkü fark etti ki, uzun yıllardır, hiçbir yere ait değil o. Kaybolmuş ve garip yabancılığı içinde kaybolmuşluğunu kendinden saklamaya çalışarak yaşayan yaşlı bir adam, Harun.

Dünkü emlakçıya gitme kararı alarak ayağa kalktı. Bütün sokaklar birbirinin aynısıydı, tanımadığınız bütün insanların yüzlerinin birbirine benzemesine benziyordu sokakların bu işgüzarlığı. İşgüzarlık sokakların mı, onları birbirleriyle aynı sanan biçareye diyecek bir şey yok mu? O zaten yürüyerek ve arayarak cezasını çekiyor. Sonunda bulmayı başardı emlakçıyı. Adam ayağa kalktı Harun içeriye girince.

"Hoş geldin beybaba," dedi esnaf adam, "yorulmuşsun, bir çay söyleyeyim mi sana?" Adettendir, büyütmeye gerek yok.

"Dünkü ev. Ev sahibi biraz düşürürse fiyatı..."

"Konuşuruz," dedi adam.

Çaylarını içerlerken lisede okuyan oğlundan bahsetti Harun'a. Okul futbol takımında oynuyormuş çocuk. Solakmış, bayağı iyiymiş tekniği. Seçmelere götürmüşler, beğenilmemiş. Bir maç yaptırıyorlar, orada beğenecekler. Bir maçla olur mu bu işler, İspanya'da İngiltere'de yıllarca istatistiğini tutuyorlar tırnak kadar bebelerin, bizde bir maça koyuyorlar, diyorlar sen, sen, sen gel, diğerleri başka kapıya. Amele pazarı zaar... Bir de küfür patlattı arkasından. Bu memle-

ketten adam yetişmez beybaba. Bir de kızıyoruz, elin gâvuru bakmış, büyütmüş, eğitmiş, koyuyor milli takımına Türk çocuğunu, sen nasıl o formayı giyersin şerefsiz diye. Ulan sen elindekinin kıymetini bilemiyorsun ki, sokaklar maradona kaynıyor burada. Yok yok, adamın olacak. Biz top oynadık diye babamızdan dayak yerdik. Ayakkabı eskidi, pantolon kirlendi, yok terledin su içtin.

Muhabbet bitecek gibi değildi.

"Bakalım mı daireye?"

Bakalım, bakalım, kalktılar birlikte, ben çocuğunu kendim götürüyorum seçmelere, yaşı geçiyor, on beş oldu, geceleri uyandırıp süt içiriyorum, kemikleri kuvvetli olacak futbolcu dediğinin, öyle zırtta pırtta sakatlanmayacak, dükkânı kilitledi, kapıda arabası vardı bindiler. Yol boyunca tüm dertlerini dinledi emlakçının, başını sallayarak, onaylayarak. Arabadan inerken;

"Sen hangi takımlısın bey amca," diye sordu adam. Kekeledi Harun.

"Pek anlamam ben o işlerden," dedi sıkıntıyla.

"Ev sahibi Fenerlidir. Fenerli bir amca var diyeceğim evi tutmak isteyen. Kolaylık gösterir."

Saçma geldi Harun'a ama sesini çıkarmadı. Herkesin delirmek için bir bahaneye ihtiyaç duyduğuna yordu. Sebepsiz yere delirmeyi beceremiyor, böyle çerden çöpten bahanelere sarılıyor olmalıydı insanlar.

Ev güzeldi. Beklentisi ve ihtiyacına göre güzeldi, yoksa eskiydi; bina eskiydi, döşemeler, kapılar, mutfak dolapları, banyo fayansları her şey eskiydi. Eşyalar da eskiydi, salonda bir koltuk takımıyla bir masa vardı. Masanın beş sandalyesi sağlamdı, bir tanesi muhtemelen kırılıp atılmıştı. Yatak odasında çift kişilik bir karyola vardı ama üzerinde yatak yoktu. Bir de ahşap, koyu renk gardırop. Oturma odası eşyasızdı

ama oraya ihtiyacı yoktu zaten Harun'un. Televizyon renkli ama dört kanallıydı, anteni televizyonun üstüne koymuşlardı. Buzdolabı çalışıyordu, fişini takıp denediler.

"Set üstü ocak yeni, ben aldırdım, eşyalar eski kiracıdan kalma, birkaç kira taktı giderken, karşılığında eşyaları bıraktı ama ocağı almış götürmüş, tüpü de ben aldırdım ev sahibine, böyle olmaz dedim, evi eşyalı diye kiraya vereceksek, tutanın temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi lazım. Nedir temel ihtiyaçlar, yiyecek, giyinecek, uyuyacak, yıkanacak. Şofben çalışıyor ama tüpü yok. Mutfaktakini götürüp bağlarsın yıkanacağın zaman bey amca, yok ben bir tüp alırım dersen başka tabi. Nasıl, beğendin mi?"

Adamın çocuğu ve futbol hakkındaki sözlerinin muhabbet değil, ilişki geliştirmek için araç olduğunu düşünmedi Harun. Şimdiye değin o kadar çirkin bakmamıştı hayata hiç. Ama düşünseydi de bir şey değişmezdi. Temel ihtiyaçlarını karşılayacağı bir evdi aradığı, burası da öyle bir evdi sonuçta. Bir evi neyin yuvaya çevirdiğini iyi biliyordu. Bu evi yuvaya çevirecek şey, evde değil, kendisinde olması gereken, yaşamında var olması gereken bir şeydi ve ne kendisinde ne yaşamında yoktu o şey. Olur belki diye açtığı bu sayfanın boşluğunu evden bilecek değildi. Bizatihi sayfa ne kadar boşsa, yazmak için o denli yer var demekti. "Beğendim," dedi bu yüzden.

"Tam bana göre..." Eskitilmiş, özen gösterilmemiş, hor görülmüş ve sonunda yalnız bırakılmış bir evden başkasını istemezdim zaten diye eklemedi. Ben eskiyen şeyleri severim, eskimeyen şeyler cansızdır. Ev sahibi Fener uğruna küçük bir iskonto bile yaptı. Hemen o gün taşındı yeni, eski evine Harun. Karyolada yatak yoktu ama koltuk, oteldeki yatağından rahattı.

İki haftasını aldı, düzenini kurması. İnsanın evin eksiklerini gidermesi akla gelir böyle vaziyetlerde ilkin ama işin aslı evin eksiklerine dokunmadı pek. Halı yoktu evde, yakınlarda bir mobilya mağazasından ucuz iki halı aldı sadece. Birkaç kap kacak vardı evde, diğer aldıkları da marketten, semt pazarından tırnak içinde gıda maddeleri. İlk pazartesi iş başı yaptı, evinden (bu ifade güzeldi), iş yerine (bu ifade idare ederdi, çalışmadan yaşayabilse daha iyiydi,) doğru bir güzergâh çizdi, hep aynı yolu kullandı. İlk Pazar günü yorucu bir temizlik bir de. Gerisi hayatın bilindik seyri. Her ne kadar, belli bir yaşın üstündeki insanlar, sanıldığının aksine gençlere nazaran daha zor da kuruyor olsalar yeni bir hayatı, nihayetinde hayat arzular ve beklentilere göre şekillenmek durumunda olduğundan pek zorlanmadı Harun. Neden nispeten daha zor, karmaşık bir mevzu değil, alışkanlıkların insan üzerindeki tahakkümü, hatta yer yer baskısı.

Cumartesi günü, -İstanbul'daki ikinci cumartesi- yeni şehrindeki, yeni eski evindeki, yeni işindeki bir tüm haftanın yorgunluğuyla uyandı, her zamanki gibi sabah erken saatlerde. Oyalanmadı, kahvaltısını yapıp dışarıya attı kendisini. Bir haftadır kullandığı güzergâhın dışına çıktı. Caddeye kadar her şey tabii seyrindeydi, ama caddeye çıktıktan sonra, yürümeye devam etmeyerek güzergâhı terk etmiş oldu, çünkü otobüse binmesi gerekiyordu. Otobüs durağında aklı karıştı. Gelip geçen birkaç otobüsü seyretti. Toparlanmaya çalıştı. Neden bu yanlışlığı yaptığını çözemedi, gideceği yere otobüsle gidemezdi, yapılması gereken iş yerine doğru değil, tam ters yöne doğru yürümekti sadece. Kendisinden gizlemeye çalıştığı yorgunluğuna yordu bu akıl karışıklığını ama doğru bir tespit değildi. Peki, yaşlılık emarelerini kabul eder misiniz? Bazı insanlar sever yaşlanmayı. Mutlu mutlu yılların geçmesini, yıllar geçerken bütünlenmeyi, tamamlanmayı. Siz

hangi tür insanlardansınız? Mutlu mutlu yaşlanmanın kendi muhitine ait sayılmayacağı inasanlardan mı yoksa? İşin bu kısmında, meseleyi kuşlara devretti. Konacak yeri kalmayan azınlığa tabi, hepsine değil.

Kızdı kendisine, yolu nasıl şaşırdığına, mırıl mırıl söylendi kendisine ve durağı geride bırakıp cadde boyunda yürümeye başladı. Kurtulamazdı, bu durumu düşünüp duracaktı artık kimbilir ne zamana kadar. Belki de dikkat o yöne çekilmek isteniyordu zaten, Harun'un takıntılarına. Gece yattım, sonra düşündüm, kapıyı kilitledim mi ben, kalktım, kilitledim, aslında kilitleyemedim zira yatmadan kilitlemişim. Yattım. Kilitlemişim değil mi, iyici çevirdim de mi dönmedi yoksa takıldı mı? Yok artık, bir daha kalkıp, kapıya gidip önce kilidi açıp, sonra tekrar mı kilitleyecek. Evet, aynen öyle yapacak, çünkü başka türlü uyuyamaz, beynini yer durur bu düşünce. Bunlardan kurtulmalısın Harun, terk etmelisin bunları.

Yürürken bunlar denen yerlere bakıyor Harun. Cadde kenarında uzanan, yan yana, üst üste sıralanmış dükkânlar, mağazalar. Bunlardan kurtulmak mümkün mü, sen hayatı ne sanıyorsun? Ben hayatı benim sanıyorum. Bana ait sanıyorum. Başkalarına ait bir hayatı yaşayamaz zaten insan, yaşıyorsa kendisinindir, istediği gibi değilse bile. Şartları kendisi belirlemiyor diye başkasının olmaz hayat. Başkası denen insanın, insanların hayatları var zaten, hayatları varken bir yenisini neden almak istesinler veya kabul etmek durumunda kalsınlar. Fazla mal göz çıkarmaz denir ama bu lafı zaten fazla malı mülkiyetinde bulunduranlar söylemiş, zenginliklerine rağmen içinde debelendikleri aç gözlülük çamuruna meşruiyet kazandırmak için. Zira her ne kadar mal canın yongası da sayılsa, fazla mal göz çıkarır. Fazla hayat ise akıllara seza. İnsan yaşadığını sanarken ufalanır gider. Peki, tüm bunların Harun'la ve onun cadde boyunca uzanan kaldırımda yürüme-

siyle alakası ne? Cevap basit; fakirlik. Yoksa ekonomik sıkıntı diyerek işi başka bir boyuta mı atalım. Yapmayalım, sebep fakirlik, yoksulluk, bunun adı bu. İnsan ne veya kim olursa olsun, fakirlik denen serseri, 'daha saygınlığın' önündeki en büyük engel. Para dik yürümeyi sağlayan bir bastondur. Bunun Harun'la alakası fevkalade derin. Mesela patates. Ama o sonra. Yine de nedeni belirsiz, Harun bunu da düşünmüyor. Bir zamanlar aklından atamadığı bu gerçeği şimdi gündeminin dışına iten ise, kendi hayatının mülkiyetini eline geçirdiğine dair içinde uyanan minik hissiyat. Sinek küçüktür ama mide bulandırır, inanç ve umut yumruk büyüklüğündeki et parçasında yaşar ama dünyayı değiştirir. Dünyayı mı değiştireceksin Harun, bu mu niyetin? Sorsalar şaşırarak bakar Harun suratlarına. Dünya da ne? Dünyam olmasın kastettiğiniz şey. Ki o da eğilmeyecek kadar kuru artık.

Okulun önüne geldiğinde baktı uzun uzun, karşısındaki pembe kırmızı renklerin arasında debelenen binaya, daha geniş hatırladığı bahçeye, bahçeyi çepeçevre saran duvara, duvarın üzerinde yükselen demir korkuluklara. Hatırladığı gibi değildi. Hiçbir şey hatırladığım gibi değil ki diye mırıldanarak zihninde normalleştirdi durumu. Barıştı böylelikle hatıralarındaki görüntüyü bozan modern dünyanın değerleriyle. Öyle mi kalacaktı, insanlar yirmi kat artmış, binalar, evler çoğalmış, nihayetinde yenilemişler okulu da, eski binayı yıkmışlar, büyüterek yeniden dikmişler, bahçe küçülmüş ama fizik kanunu, aynı alan içinde iki şeyden birisi büyürse, diğeri küçülür; kalbinde öfke büyüdükçe merhamet azalır, güzel olmuş böyle, mimari bir estetik aranmaz zaten, insanın mimari estetik araması için ruhunun şiirle, romanla, müzikle yontulmuş olması gerekir. Yontulmadığı için binayı yıkar, büyütür ve yenisini diker. Fiziksel ihtiyaca koşullanır insan, ötesini görmez, bilmez, düşünmez, işleve takılır kalır. Bunlar

senin düşüncelerin mi Harun, şiirle şekillenmiş gibisin, fevkalade güzelsin. Susuyor Harun, cevap vermiyor, kendisine yöneltilen sorudan bi-haber, sadece hatıralarının üzerindeki tozu alıyor şu an. Zira bir süre sonra silinecek hatıraları, bahçe küçülmüş ve Harun'un bedeni büyümüş, gözlerinin önüne gelince görüntüler, birbirlerine üstünlük sağlama çabasıyla karıştıracaklar aklını, bu sebeple unutulacak birçok ayrıntı. Bazı insanlar kendilerini sakınır karmaşadan. Mutsuzluktan kaçar koşar adım. Koşmak denince; patlak plastik topun peşinde yirmi beş kişi koşuyordu, iki kale vardı, kale direkleri okul çantalarıydı, herkes topun peşindeydi, top maviydi. Gözünün önünde değil, aklında, anısında. Gözünün önünde küçülmüş bir bahçe var, kapısı kilitli, içerisi boş. Hayır çocuğum, seni böyle bir cumartesi günü top oynaman, ip atlaman için okul bahçesine alamayız, yönetmelik gereği alamayız, sen mahallendeki koca koca parklarda oyna topunu, ipini, neyini oynayacaksan artık. Hem burada dikilip durma, yaşlı başlı adamsın, gören çocukluğuna döndüğünü anlamayıp, tutup bir laf söyleyecek, kalbin kırılacak. Bahçenin etrafında bir tur attı, iki kapısı vardı okulun ama ikisi de kapalıydı. Bahçenin orta yerine açılan kapının üzerinde asma kilit bile asılıydı, şansı yoktu orada. Diğer kapının önüne kadar yürüdü tekrar. Cebinden bozuk para çıkarıp, metal kapıya vurdu. Ne işin var burada. İşim yok, bugün Cumartesi, Cumartesileri çalışmıyorum. Neden geldin o halde. Uzun süre sonunda açıldı kapı. Ben şey için gelmiştim.

13

Uzun adamı görürsem vedalaşırım diyordum içimden muzipçe ama görmedim çıkarken. Danışmadaki kıza gülümsedim nazikçe değil, erkekçe, asılır gibi. Anlamazlığa vurdu kız, benden bin kat yakışıklı bir sevgilisi vardı muhakkak. Benim kâbuslarım bile senden güzel demek istedim bir an, dönüp bağırarak. Yok canım, dedim kendime sonra. Eskide kaldı bunlar. Sen git evine uyu, kabus mabus görmüyorsun artık.

Kaçar gibi, sanki koşarak döndüm evime. Apartman merdivenlerini üçer beşer çıktım, daire kapımı açarken elim ayağıma dolaştı. Durdum sonra. İyi misin? Cevabın evetse başını salla. Değilse hiçbir yerini sallama. Başımı salladım. İyiydim galiba. Kapıyı açtım ve girdim içeriye.

Gerisi sıkıntılı ama alışık olduğum bir hayattı. Böyle yaşadım ve sonunda öldüm. Bir de şunu severim, masallarda geçer, "sonsuza kadar mutlu yaşamışlar." Kader varsa sonsuz yoktur ama ölene kadar denmez. İyi bitirirken, kötü sayılan ölüm anılmaz. Küçük hesapları var insanların.

Böyle yaşadım ben, evime girdim ve bir daha hiç çıkmadım oradan, halının filan üzerinde sürdürdüm hayatımı. Nasıl ölmüş, belli mi? Halıyı kemirmiş, galiba boğazında topak yapmış halı, boğulmuş. İlginç... Halıyı niye kemirir insan? İnsan mı, pardon, ben evin kedisinden bahsettiğinizi sanmıştım. Ne kedisi be adam, adamdan bahsediyorum ben, şu yazar mı, mazar mı neymiş ya, o nasıl ölmüş. Ona nazar değmiş efendim. Yazara ne diye nazar değsin be adam, açlıktan ölmüştür o. Evet efendim haklısınız, duygusal açlık çekiyormuş, galiba ondan ölmüş, öyle evde dolaşırken...

Temizlik yapmak lazımdı. Her yer toz içindeydi. Ev bu haldeyken ölürsem, kim bilir neler söylenir arkamdan. Döndü mü arkasını? Döndü efendim. O halde konuşabiliriz. Gülmüyorum bunlara ama sakıncası da yok. Salondaki kanepede oturuyorum, pencereye, perdeye, aydınlığa doğru bakıyorum, yüzüm donuk, bakışım boş. İçime toz kaçmış benim, içim kirlenmiş. İçimi de temizlemem lazım. Çamaşır suyu içsem...

Korktum. Pencereye, tüle, aydınlığa bakarken, evin toz içinde olduğunu düşünüp, temizlik yapmak için herhangi bir istek duymazken ve bir şeyler daha olurken içimde, bir şeyler anlatırken kendime, bir şeyler söylerken içimden, usulca bir korku peydah oldu. Doğduğu kadar usulca genişledi ve kapladı beni. Yalnızlığa benziyordu desem... Benzemiyordu yalnızlığa. Alıştığınız hiçbir şey sizi korkutmaz. Belki kendi kendimi fırlattığım manasızlık evreninden çıkar gibi yapmaya yeltenmiştim ama sonra hiçbir şeye yeltenmiş falan olmadığımı anladım birden. Şarkıyı bilmiyor musun? Hep böyle kal. Böyle iyiyse kal da, değilse ne olacak. Perde havalanacak, rüzgâr çıktı diyeceksin, kanepeden kalkacaksın, perdeye, dolayısıyla pencereye, dolayısıyla balkon kapısına yürüyeceksin, perdeyi tutup... Ama perde ıslak. Yağmur yağıyor dışarıda. Dün gece de yağmıştı, bir gram uykun yoktu, balkonda oturup sigara içmiştin,

balkon pek yağmur almıyordu, demek yağmur dik yağıyordu, yazın ortasında uyuyamadığın bir gece yağmur yağıyordu ve sen yağan yağmura bakıp onun dik yağdığına dair gerzekçe tespitler mi yapıyordun? Öyle yapıyordum çünkü başka bir şey gelmiyordu içimden, şimdi de hiçbir şey gelmediği gibi içimden. İnsan içinden gelen bir şey yoksa ne yapar, biliyorum bunu ve onu yapacağım bende.

Öğlen olmuştu neredeyse. Sabaha kadar balkonda oturmuş bir adamdım, yüzüm çökmüştü, güçsüz hissediyordum kendimi. Muhtemelen sadece uyku ile alakalı değildi ama yerine koyabileceğim tek eksiğimdi şu aşamada uyku. Yatıp uyudum. Salonda. Balkon kapısı açık. Perde havalanıyor ara sıra. Rüzgâr çıkarsa. Rüzgâr çıkmıyor. Esmiyor. Durgun. Her şey.

Aç gözünü seyret... Her yer karanlık... Şarkı cümleleri bunlar, uyanınca geldiler aklıma, ilkini mırıldanıp duydum. Acaba bu torbaları da götürüp verse miydim adama, alışverişi onların parasıyla yaptım sonuçta. Ne bilirdim aldıklarımı daha bitirmeden işi bırakacağımı. Tüylerim diken diken oldu tam o sırada. İş mi? diye mırıldandım. Şarkının yanına iyi gitmedi. Zaten şarkı dediğim de şarkı değildi. Bir televizyon programı cıngılıydı. Eskilerden.

Makarna yaptım. Yoğurdu azıcık sulandırdım, içine salatalık doğradım. Tuzlayıp karıştırdım. Televizyonun karşısında yedim. TRT'de bir film vardı. Dublaj eğreti duruyordu. Film de iyi değildi zaten ama seyrettim sonuna kadar. Önümde tepsi, tabaklar, çatal kaşık öylece durdu film bitene kadar. Film bittikten sonra kaldırdım, mutfağa götürdüm, yıkadım hatta. Aferin direniyorsun hala, bulaşık filan yıkadığına göre. Ne sandın, sonsuza kadar mutlu yaşayacağım ben. Masanın başına geçtim. Çay içse miydim? Olsa içerdim ama yapmaya üşendim. Televizyon açıktı hala, ne olduğu belirsiz bir program başlamıştı. Yarışma değil, eğlence programına benziyor ama o

da değil, ama konuk var, şarkı türkü var. Kalktım, sesini kıstım televizyonun. Tam adamın birisi bir şeyler anlatıyordu.

Masanın başına geçtim. Daha önce söylemiştim bunu. Normal tabi, daha önce de masanın başına geçmişliğim vardı. Öksürerek boğazımı temizledim ve ciddi bir hava verdim kendime. Bana saygı duyuyor musunuz? Sizi duyamıyorum. Defteri aç, kalemi eline al, bilgisayarı boş ver, böylesi daha iyi, neydi, bir yere gelmişti ama öteye gitmiyordu. İlk cümle önemli, başla, gerisi gelir. Evet, böyle diyordum eskiden, çünkü başlıyordum ve gerisi geliyordu. Şimdi ne durumdayım, izleyin, bakın, başlıyorum, gördüğünüz üzere başlayamıyorum. Velev ki başladım, gerisi gelmiyor. Öyküyü bile yazamadım. Yaya kalmak. Yaya kaymak. Ticaretle uğraşsam kalbim mutmain olur muydu? Aziz Kaymakçıoğlu. Bir kelime yazdım deftere. Aslında fena değildi, kurgu yani, başlangıçta yani. Ama onu anlatmak, o kurguyu dile getirmek, kelimelerden müteşekkil kılmak. İçim kupkuru, çorak, bozkır gibi. Bozkır kurdu... İyi yazarlara özen, onları aklına getir, yazı masanın karşısına koy kitaplığını, yani kitaplığının önüne çek masanı. Televizyonu aç, kapıları aç, pencereleri, sokaktan gelen sesleri duy, tv'den, radyodan gelen sesleri, caddelerde dolaş, insanların arasında, onlara omuz at ve özür dile, ayaklarına bas ve özür dile, tepkilerini ölç. İlişki kur insanlarla, saatiniz var mı, oo çok geç olmuş, simit alabilir miyim, buralarda mavi bir kedi gördünüz mü, afedersiniz kedi mavi değil tabi, kedi gri, gözleri mavi, gözleri mavi diye annesi adını mavi koydu, annesi dediğim de eşim yani, mavim mavim diye sever de; hayata karış, sonra anlat onlara, sana ne dediler, sana ne hissettirdiler, onlara ne dedin, onlara bir şeyler hissettirebildin mi, anlat durmaksızın.

Öylece duruyorum, kaskatı. Defter kalem önümde ve bana bakıyorlar. Ben de onlara bakıyorum. Güzel bakışıyoruz.

Çimenler vardı. Evin önü değil, baktığım yer, gördüğüm yer. Trenin penceresinden çıkartmıştım başımı. Eski bir acının tadı yayılıyordu genzimden dilime, kokudan mıydı acaba, acının kokusu olur muydu? Onu mu hatırlatıyordu bana. İstasyonda ayrıldığımız için, onu son kez bir tren garında gördüğüm için, tren raylarını çimenler örttüğü için, şimdi çimenleri görüverince... Bu mudur? Değil, bu yazdığım ama yazamadığım romanla alakası bulunmayan bir yazı. Aklına geldi, içinden geldi ve yazdın. Ama bitti. Ne öncesi var ne sonrası.

Sıkıntıyla kıpırdandım oturduğum yerde. Sandalye batıyor bana, masa batıyor, evimdeki tüm eşyalar. İnsan kriz geçireceğini ne zaman anlar. Anlar mı, anlamaz ki. Kriz bilinç yitimi değil mi? Bilmiyorum, aklım zaten başımda benim, yalnızca onu kullanmak konusunda sıkıntım var. Ne tür bir sıkıntı? Bu tür bir sıkıntı. İçim kupkuru diye yazdım defterin bir bütün sayfasına. Bunu ilk defa yapmadığımı bilmek içimi acıtıyordu. İçim acıyordu. Acı içimi ısıtıyordu. İçimi acı ısıtıyordu. Sürekli cümleler kurmuştum, tekrar tekrar. Başka başka şekillerde, biçimlerde, tersten, düzden. Şimdi takla at, şimdi öne gel, şimdi arkaya çekil, şimdi ver kendini bana, şimdi unut kendini bile.

Bunu size anlatamam. Varlığınıza inanmıyorum. Beni üzüyorsunuz, bana umut vermiyorsunuz. Sizden korkmuyorum. Öleceğim. Yakında. Unutmadan söyleyeyim ki... Söylemeden unutayım ki, söylenmemiş sözlerim kalsın içimde. Hande'nin yanında hemen. İçimdeki en müstesna köşe ona aittir, laf aramızda. Kendileri beni pek bir severlerdi varlıklarında. O zaman vermiştik kendilerine o müstesna köşeyi. Sonra çıkın diyemedik kendilerine oradan. Artık bizim değildi zira, o müstesna köşe. Ne diyecektik?

Sanırım gecenin yarısı, yarım bırakılmış cümlelerin ve düzgün kurulmamış cümlelerin ve kokusuz tadsız cümle-

lerin arasından sıyrılıp, başımı, alnımı yani, önümdeki açık
deftere koyup, ellerimi iki yana salarak, ağladım doya doya
Havasız, renksiz, kokusuz bir dünyadaydım ben. Kaç yıldır
Asılı kalmıştım yüksekte, hareketsiz, donuk. Az bir esinti ve
sadece hafif bir devinim, sağa doğru, sonra bir esinti, bu sefer
sola doğru. Ama ne ifademde bir değişiklik ne de içimde bir
kıpırtı.

Geçiyordu hayat böyle.

14

"Rüstem efendiyi arıyorum da..."

Niye da ile bitiyor soru cümlesi, tam bitmeyecekmiş gibi yapmışken üstelik? Kapıyı açan kırklı yaşların ortalarında, bıyıklı, kısa saçlı, kısa boylu bir adam. Ne yapacaksın Rüstem efendiyi, polis misin? Ne biçim soru bu, suçlu mu o, neden polis misin diyorsun? Öyle denir, filmlerden görüyoruz, arıyorum dedin, ne olacak başka, onaylarsan arama iznini isteyeceğim. Konuşmama hakkımı bile kullanabilirim şayet gerekirse. Gerekmez.

"Rüstem Efendi..." diye tekrarladı kısa boylu adam. Garipsedi. Neden garipsedi. Rüstem efendi mi kaldı iki gözüm? Kalmadı mı bitti mi?

"Rüstem Efendi öleli yirmi yıl oluyor bey amca..."

Kendileri çok gençmiş gibi beyamca derler. Harun bozulmaz. Yaşlılık güvenlidir. Beyamcalık risk taşımaz. Arada kaldı Harun. Tökezledi. Diyecek bir şey bulamadı. Üzüldüğünden değil, bu aklına gelmişti zaten, ama hazırlanmamıştı. Öyle mi,

ben de bunca yıldır neden hiç sesi çıkmıyor diyordum. Terbiyesizleşmek de insana özgü.

"Siz yerine mi bakıyorsunuz?" diye sordu Harun. Manasız soru? Eğer öyleyse bile işe yaramaz ki?

"Yok," dedi adam zaten. Ama devam edemedi.

"Rüstem efendiden sonra başkası çalıştı burada. Ben de beş senedir, hasbel kader..." Sohbet edesi yoktu adamın, biraz tedirgindi, bu açıklamaların nedeni başka bir şey değildi. Takım elbise giyinmiş, paltosu sırtında, yüzü traşlı yaşlı bir adam kapıda, yirmi sene önce ölen bir adamı soruyor.

"Bir oğlu vardı galiba Rüstem efendinin..." dedi Harun. Adam hala tedirgin, kimsin, necisin.

"Hayırdır bey amca."

"Ben bu okulda talebeydim," diye cevap verdi Harun. Yeterli bir cevap mı?

"O yıllardan, bir arkadaşımı arıyorum..."

Neden?

"Aslında iki arkadaşımı..."

Daha mı manalı oldu, iki arkadaş deyince.

Kısa adamın adı Hasan. Kendisi söyledi. Ama içeriye almadı Harun'u, buyurun eve geçelim, bir çay içelim. Kapı önünde konuştular. Neden arıyorsunuz o kadar yıl önceki arkadaşlarınızı diye sorulmaz. Sorulsa verilecek cevap da yok. Öyle işte, arıyorum. Ama hayırdır denir. İki arkadaşınızı mı arıyorsunuz? Hayırdır? Öyle işte, yolum buralara düştü, bir göreyim dedim. Hadi canım sen de sevgili Harun, kim inanır bu gerekçeye. Sen söylüyorsun, kırk yıl geçmiş aradan, bir göreyim dedim de neymiş.

Ama gerçekten "Hayırdır," dedi boyu kısa Hasan Efendi. Harun için sohbetin sonu geldi bu soruyla. Cevap vermeye çalışmak yerine, "Bir oğlu vardı," diye tekrarladı. Hasan efendi biraz düşündükten sonra iyi mi yoksa kötü mü yaptığını

bilemeden onayladı kapı önü misafirini. Burası küçük bir mahalle. Aslında değil. Aslında burası bir zamanlar küçük bir mahalleymiş ama şimdi değil. Herkes birbirini tanırmış. Şimdi pek kimse kimseyi tanımıyor. Ama biraz durup düşününce... Ayvaz mı ne adı, Rüstem Efendi'nin oğlu diye biliyorum, şahsen tanır mıyım, bilmem, tanırım herhalde ama böyle anlatılmaz ki, iyi midir, kötü müdür, bir kerede söylenmez ki. Nerede bulurum? Bilmem. Manav mı diyorlar, manav diyorlarmış. Mahalleden mi, başka nereden olacak, küçük mahalle adamı, gidebilir mi mahallesinden, muhitinden? Gider tabi, neden gidemesin?

Hasan Efendi bilmiyordu pek. Tanımıyordu da zaten adamı. Ayrıca ana haber bültenleri ile arası iyiydi Hasan Efendinin, dolayısıyla bildiği her şeyi tanımadığı bir adama anlatmak kendisi için pek tercihe şayan değildi. Zaten ayrıntılara ihtiyaç duymadı Harun, teşekkür edip ayrıldı okuldan. Ayrılırken, dönüp giderken, on metre, yirmi metre sonra arkasına bakmak istedi. Ne göreceksin? Neyi istersen onu görürsün, hayat sandığın kadar karmaşık değil. Neyi isterse onu görebilecek ise sandığından bile karmaşık olması gerekmez mi? Duraksadı Harun, arkasına döndü, koca bahçeyi ve küçük okul binasını gördü. Uzun uzun seyretti siyah önlük giymiş ve sağa sola koşturan çocukları. Kendisini seçemedi aralarında. İnsan kendisine bakamıyor dışarıdan, bakmaya çalışsa bile göremiyor insan kendisini dışarıdan. Dönüp yürü Harun, Ayvaz manavmış, mahallede dükkânı varmış, terzi, marangoz olsaydı daha güzel dururdu gelecekten bugüne bakarken, şimdi eprimiş bir takım elbise veya kırıldı kırılacak bir iskemle yerine salatalıkların ve domateslerin arasında arayacaksın geçmişini. Bu da senin kaderin.

Manavı bulmakta zorlanmadı, en caddeye benzeyen sokağın üzerinde, ön tarafı tamamen açık bir dükkandı karşısına

çıkan. Kumral, pırasa gibi düz saçlı bir oğlan çocuğu vardı aklında, yüzünü hatırlamıyordu, üst sınıflardandı, bunu biliyordu sadece ama yaşlı başlı ve kel bir adam oturuyordu zerzevatın ortasında. Nereden başlasak?

"Selamün aleykum."

"Aleykum selam, buyurun."

Ayağa kalktı adam, oturulur mu, müşteri gelmiş, velinimet.

"Ayvaz Bey!"

Böyle bey filan deyince, yabancılaşıyor insan. Ama siz misiniz, doğru kişiyle mi konuşuyorum manasına geliyordu hitabı.

"Buyur beyim..."

Harun'u hala müşteri sanıyordu adam. Elinde kesekâğıdı mı var? Komik mi tüm bu olanlar. Değil, neden komik olsun. Biraz duyguları uyansa içinde, mahcup olur, utanırdı Harun, yılların alışkanlığı. Sevgili karısı... Bunların yeri değil ki, adam elinde kesekâğıdıyla dikiliyor, Harun kendisini tanıtmak için kelime arıyor.

"Beni hatırlamazsınız... Adım Harun. İlkokulda bir alt sınıftaydım sizden..."

Adam yılların esnafı, neşeyle gülümsedi, yüzü kırış kırış oldu, "öyle mi..." dedi, miyi alabildiğine uzatarak.

"Hoşgeldiniz, buralarda değilsiniz ama, yoksa bilirdim sizi."

"Değildim..." dedi Harun, adamın uzattığı eli sıkarak.

"İlkokulu da bitirmeden ayrıldık buralardan. Kırk yılı geçmiştir."

Hala gülümseyen adam başını sallarken mırıldanıyordu,

"Harun, Harun..." Harun araya girdi;

"Hatırlamazsınız. Siz beni tanımazsınız. Ben sizi Rüstem efendinin oğlu olduğunuzdan biliyorum," dedi. Başını salladı Ayvaz.

"Ya, rahmetli müstahdemdi okulda , doğrudur... O zamanlardan pek kimse kalmadı buralarda, göçüp gitti herkes..."

O zamanlardan pek kimse deyince Ayvaz, içinde bir şeyler kıpırdandı Harun'un.

"Aslında," dedi "Ben de birilerini soracaktım size..." diye ekledi. Adam böyle coşkuyla karşılamışken oldu mu hiç bu söz?

"Erdal ve Hülya vardı, biz aynı sınıftaydık, belki tanımazdınız siz o yıllar bilmiyorum," duraksadı, başka bir şey yok elimde, tanıyın tanımayın size soracağım, bir umut, saçma bunlar, tiyatro mu oynuyorsun, dolandırmadan söyle.

"İkizdiler. Erdal kekelerdi. Hülya ufak tefek, şirin bir kızdı. İkizdiler..."

Ayvaz düşünür gibi yaptı ya da gerçekten düşündü. Sonra dudaklarını büzdü. Tanımıyorum dememek için soyadları neydi diye sordu. Soyadlarından hatırlayabilecekmiş gibi, daha ilkokuldasın, insanları soyadlarıyla mı hafızana alıyorsun? Neden rahatsız oluyorsun Harun, soruyor adam, biliyorsan cevapla.

"Soyadlarını hatırlamıyorum," diye cevapladı Harun, umut kırıklığıyla.

Baban müstahdem değil miydi, herkesi tanımaz mıydı, zaten epi topu üç beş sınıf... O halde buyurun babama sorun, görmüyor musunuz ben manavlıkla iştigal ediyorum, havuç yer misiniz? Neyle karşılaşacağının hesabını yapmıştı Harun, hayal kırıklığına uğrayacak değildi bu sebeple. Üstelik okulda kopabilirdi zincir, eski hademenin oğluna kadar gelmek ilerleme sayılmalıydı. Sayıldı zaten, puanlar Harun'un hesabına yazıldı ve hayat bir katmer daha güzelleşti. Şimdi hep birlikte sırıtarak ellerinde pırasa dolu kese kâğıtlarıyla geçmişe tebessüm edecekler. Neden kendine eziyet ediyorsun Ha-

run? Umut mu? Büyükler ne güzel söylemiş, fırça bıyıklarının altında yatan ince dudaklı ağızlarıyla, umut sadece işkenceyi uzatır, diye. Uzatır değil daim kılar da olabilir. Dudaklarını büzdü ve ellerini iki yana açtı Ayvaz, bilmiyorum ki, nereden bileyim der gibi. Peki ya başka bir şey, işe yarayacak başka bir şey. Yok. Kocaman bir yok. Kapısına kadar gelen adamın yüzündeki ifadeden epeyce üzüldüğünü çıkaran Ayvaz söylendi içten,

"Otur beyim, bir çay söyleyeyim, hayırdır bunca yıl sonra."

Gösterilen sandalyeye oturdu Harun. Soruyu geçiştirdi çay gelmeden. Pek önemli değil, yıllar sonra yolum İstanbul'a düştü, insan yaşlanınca hassaslaşıyor kabilinden gerekçeler sundu. Gelmişken bunca yılın ardından, acaba bulabilir miyim çocukluk arkadaşlarımı? Bulamazsın. Sen zamanı ne sanıyorsun. Canın istediğinde geriye alabileceğin İsveç yapımı bir saat mi? Havadan sudan muhabbet ettiler bir süre. Bu dükkânın önü açık, hava soğuk, nasıl duruyorsun burada böyle, üşümüyor musun? Elektrikli ısıtıcı var kör müsün? Alıştık dura dura, diye cevaplıyor adam, başka ne diyecek. Halden kendin mi alıyorsun malı. Kendim alıyorum, kamyonet var, kırmızı, Anadol, benimle filan yaşıt, tin tin gidiyoruz, yüklenip geliyoruz. Peki, halden anlar mısın? Anlamaz mıyım hiç, malı mevsimine göre, fiyatına göre, sıra sıra kabzımallardan...

Sohbet bir yerde tükenir, sen de vazgeçersin. İyi yaparsın. Evine dön, dinlen. Çay demle kendine, akşam erken yat. Öyle yapacak, kalkıp gidecek de, o sırada;

"Basri var. Emekli. O tanır mı ki," diyor Ayvaz.

Nereden tanıyacak, kırk yılı geçmiş. İyi de o insanlar da bir yerlerde yaşıyor illa ki, belki yurdun öbür ucunda, belki yan sokakta, seni umutsuz kılan neyse, aynı ölçüde umutlu da kılmalı, yalan mı? Nerededir Basri, emekliyse emekliyor-

dur, evinde, kanepeden televizyona, televizyondan pencere önünde dirseklerini yasladığı yastığa. Oradan bakıyordur, pencereden, sokağa, gelip geçene, başka ne işi olur. Ama Harun kapatmış kendisini, içi sıkılmış, başka zamana bıraksak, sonraya bıraksak. Söylenmez, o kadar muhabbet edildi, adam evi tarif edecek, Harun gider gibi yapacak, gitmeyecek. Hafta içi bir gün tekrar gelecek. Zaten mühim bir şey değil de dedi Ayvaz'a, o da mühim bir şey değilmiş gibi yaklaşıyor konuya. Hatta yaklaşmıyor, uzağında duruyor, esnaf alışkanlığı, bir de yaşlılık, havadan sudan muhabbet ediyor, Basri de muhabbetin figüranı, giriyor ve çıkıyor.

Tarif etti Basri'nin evini Ayvaz. Harun Basri'yi hatırlamıyordu. Aslında Harun, Erdal ve Hülya'nın dışında kimseyi hatırlamıyordu. Çoğunlukla kendisini bile hatırlamıyordu. Dinledi Ayvaz'ı, sonra kalktı, sonra kucaklaştılar sanki kırk yıl önce çok iyi dostmuşlar da, kırk yıldır ayrıymışlar gibi. Ne düşünüyordu o sırada Harun, tam içtenlikle sarılırken, kucaklaşırken adamla. Mesela o sırada yoldan geçmekte olan bir yaşlı adam, onunla sarılsa şimdi, ama neden, çünkü kırk yıldır görüşmedik, ama kırk yıl önce de görüşmedik, sizi tanıyor muyum, hayır tanımıyorsun, kırk yıl önce de tanımıyordum, ama düşünsene, sen kırk yıl önce de vardın, buralarda dolaşıyordun, ben de vardım, buralarda dolaşıyordum, hayır ben buralarda dolaşmıyordum mirim, ben Almanya'da doğmuşum, o zamanlar dış göç yeni başlıyordu, Almanya'da doğmuş olamazsın, Makedonya diyelim, bak o olur ama fark etmez, düşünsene şu fani dünyada kırk sene önce vardın, ben de vardım ve şimdi sarılalım. Bir de karşı tarafın yerine koy kendini Harun, Ayvaz'ın dükkânına birisi geliyor, kırk yıl önce sen beni tanımıyordun, ben seni diyor, hadi sarılalım, biz aynı okuldaydık. Nereden belli, yalansa ne olacak? Sarıldığınla kalacaksın elin adamına.

Senin sevgiyle, güvenle aranda bir sorun mu var Harun? Harun, kendisine yöneltilmediği için duymadığı bu soruya normaldir ki cevap vermeyecek. Ama duysaydı ve cevap verecek olsaydı şunu diyecekti muhtemelen. Rica ederim efendim, neden bir sorunum olsun ki. Ben karımı, çocuklarımı, evimi çok severdim ve güvenirdim onlara. Neden terk ettin peki onları, seviyorsan ve güveniyorsan bu kadar hem de bunca yıl sonra?

Evine döndü, evinde vakit geçirdi, bir şeyler tamir etti, yemek yaptı akşam için. Fevkalade lezzetsiz yemekler yapan, eline tad bulaşmamış bir ahçı olduğu için sinirlendi kendisine. Radyo dinledi, yumuşadı. Radyo dinleyerek yumuşarken o şarkı çalındı kulağına, Gayya Kuyusu. Kuyuya düştü. Evini ve hayatını terk etmekle kuyudan çıkmaya meylettiğinden, bu düşüş kırmadı elini kolunu bu sefer. Tebessüm ederek dinledi uzun şarkıyı bitene kadar.

Pazar günü yağmur yağıyordu, çıkmadı evden hiç. Basri'nin evinin tarifini aklında mı tutuyordu? Bir yere yazmadığına göre... Unutursa... Gitmeyecekti ki, unutması önem taşımıyordu. Ama Harun, sen Erdal ve Hülya için geldin İstanbul'a, onları bulmak için geldin. Evini terk edip geldin. Düşünerek içini huzurla doldurdu. Birazdan umutsuzluk nedeniyle içini terk edecek huzurun tadını çıkarmaya çalıştı. Bir şeyin gideceğini bilince varlığının tadını çıkaramıyordu insan, bunu bir kez daha tecrübe etti. Pazar günü de öyle geçti. Bir hafta boyunca sabahları işe gidip, akşamları işten gelip, bir önceki akşam yatmadan önce yaptığı yemeği ısıtıp, yiyip, kitap okuyup, geçmişi düşünüp, zaman zaman kendisine acıyıp, yatıp uyuyup... Bu kadar değil, kendisini dinliyordu akşamları, evinde ses çıkaran hiçbir eşyası yok, salonun ışığı kapalı, antreden gelen ışıkta, alaca karanlıkta oturup, düşünüyor ve iyi hissediyordu kendisini. Yalnızlık... İnsan yoldaşından şikâyet eder mi hiç. Daimi yoldaşından...

15

Öğlen saatlerinde geldi. Saçma bir masal geçiriyordum aklımdan, havalanan tülü seyrederek. Kötüler kazanıyordu ve kıvanç duyuyordum bundan. Kurt kırmızı başlıklı kızı yiyordu. Ama kurt bir şeyler yemeliydi, kırmızı başlıklı kız kaşındı diyordu masalı dinleyen minik çocuklar. Elleriyle oley yapanlar da vardı, tuttukları takım gol atmış gibi, tuttukları süper kahraman rakibinin kafasını kopartmış gibi. Güzel görüntülerdi. Ya da değillerdi. Aslında umurumda değillerdi. Çocuklar hariç, atasözü olmasa da biliyordum, önce kadınlar ve çocuklardı. Ya da ne bileyim, belki de canım sıkılıyordu havalanan tülü seyrederken. Değişik bir şey yoktu çünkü hep aynı şekilde havalanıyordu tül. Kanepede yatıyordum, yüzümün yarısı kanepenin pütürlü yüzeyindeydi. Aynı taraftaki gözüm diğerine göre kısıktı ama görüşümü pek engellemiyordu bu durum. Ağzım da aralık sayılırdı. Birisi beni bu şekilde görse herhalde aklından pekiyi şeyler geçirmezdi, hakkımda. Ama birisinin beni bu şekilde görme ihtimali yoktu. Hayattaki tek lüksüm belki de buydu zaten. Sefil hallerime şahit kimsenin olmaması etrafımda.

Ama böyle değildi hep, yarım saat önce havalanan tül ile pencerenin arasına girmiş, sokağı seyrediyordum. Sokakta da genelde hep aynı şeyler olurdu ama nispeten daha az sıkıcıydı onu seyretmek. Nihayetinde gelip geçenler, yürüyüp gidenler, bağırıp çağıranlar derken vakit geçiyordu farkına varmadan. Mesela sokağa zerzevatçı girmişti yarım saat kadar önce, ben pencere ile tül arasında işime pek yaramayan zamanımı harcarken. Mavi bir kamyoneti vardı zerzevatçının. Kalmamıştı bunlardan pek İstanbul'da. Arabadan bahsetmiyorum, zerzevatçıdan bahsediyorum. Ben küçükken daha çoklardı, el arabalarıyla arşınlarlardı sokakları. Mikrofonları, hoparlörleri filan yoktu pek. Çıplak insan sesi girerdi açık balkon kapılarından, pencerelerinden içeri. Alışıldık bir ses olurdu o ses, yadırganmazdı. Hayır zaman ne çok şeyi değiştirdi vurgusuyla işim yok, sadece açık mavi çok eski model bir kamyoneti vardı zerzevatçının, mesele bu. Hoparlörden geliyordu ses, her zamanki kadar çirkindi ve her zamanki gibi belirsizdi ne dediği. Ama onu da bekleyenler vardı hâlâ. Karşıdaki boş arsanın yanındaki binadan bir kadın sarktı pencereden, seslenerek, saçları dağınık, zerzevatçı kadar teklifsiz. Adam gitmiyor gibi giden kamyoneti durdurup indi, elini beline dayayıp baktı kadına başını kaldırıp. Anlamadım ne konuştular, ne seslendiler birbirlerine, kulağımda başka sesler vardı benim. Adam kamyonetin kasasına yürüdü, torba, poşet, kesekâğıdı. Dönüp, perdeyi başımın üzerinden çekip, iki üç adım atıp, kanepeye... Muhtemelen kadın sepetini sarkıttı, adam sepete torba, kesekâğıdı filan koydu, içindeki parayı alıp.

Kamyonet gitmiyormuş kadar yavaş, gitti. Muhtemelen böyle oldu. Ben havalanan tülü seyretmeye başlamıştım o esnada, uzanıp yüzüstü. Masal da o sırada geçiyordu kafamdan. O sırada çaldı kapımın zili. Kimseyi beklemeyen birisi olarak önce yerimden kıpırdayamadım, sanki kapının çalınu-

şına anlam verememiş gibi ama çok sürmedi bu hal. Üşengeç hareketlerle doğruldum ve yürüdüm daire kapıma doğru. Kim olduğunu hiç düşünmedim, aklımdan bu konuda herhangi bir şey geçmedi. Açtım kapıyı. Öğlen saatleriydi. Hava açık ve sıcaktı. Perdenin havalanmasına neyin sebep olduğunun önemi yoktu.

Kumral kızdı gelen. Ben kapıyı açınca kaldırıp başını, baktı bana. Göz göze geldik. Gülümsedi. Düzeltiyorum, abartılı bir şekilde gülümsedi, sırıtır gibi. İlk an o kadar şaşırdım ki, bir tepki veremedim. "Merhaba," dedi sonra. Sesini duyunca toparlandım ve hemen sırıttım ben de. Yüzümdeki şaşkın ifadeyi gizlemenin en kestirme yolu buydu. Ne işin var burada, ya da ne işi var burada? Aklımdan bu sorular geçmedi. "Buyurun," dedim sadece, aklımdan bir şey geçmesine müsaade etmeden. Tanımıyorum sizi. İlk defa görüyorum, neden geldiniz, ne istiyorsunuz, buyurun? Komik göründü bana, yaptığım şey, bu sorular, sormadığım sorular yani, şaşırmak vesaire. Öylece baktım sonra, boş gözlerle. Acemilik ettim belki böyle yapmakla.

"Derya ben," dedi, çekinerek. Adından sonra ben diyen insanlara husumet beslediğimi, hatta bunu hicvetmek için bana eğreti gelen ortamlarda adımdan sonra ben dediğimi, ona hissettirmek durumunda değildim. Bu yüzden;

"Öyle mi, ne güzel," dedim gülümseyerek ve başka bir şey söylemedim. Başka bir şey söylemeyerek "ne yapayım yani," ya da "eee sonra," demiş oldum. Muhtemelen anladı.

"Aziz Çalışkansınız siz. Değil mi?" Bundan hoşlanmadım, bu sorusundan, yüzündeki tebessüm ve cevap bekleyen mahcup ifadeden, işlerin gideceğini tahmin ettiğim yerden. Başımı salladım. Şimdi benim de yüzümde şaşkın bir ifade vardı galiba. Kendisini bir şeyleri açıklamak zorunda hissetti çünkü ben başımı sallayınca.

"Ben... sizinle tanışmaya geldim..." dedi. Aslında devam edecekti, bir şeyler daha söyleyecekti ama duraksadı. Bir iki saniye bekledim sonra bir şey söylemeyeceğini, daha doğrusu söyleyecek bir şey bulamadığını anlayınca kendimi zorladım "hoş geldin," dedim. Hoş geldiniz demeliydim dedim sonra içimden, kendime. Geçti artık. İçeriye al, çay ikram et. Çay yok. Olması yarım saat. Rahat değildim ama mecbur kaldım,

"İçeriye buyurun isterseniz, buraya kadar gelmişsiniz," dedim. Buyurun, isterseniz, gelmişsiniz, kafamın karışık olduğu açıktı ama en azından karar vermiş oldum. Bu andan sonra sen demek yok, siz var.

"Rahatsız etmeyeceksem tabi," diye söylendi o sırada, ben kenara çekilmiştim, içeriye doğru bir adım atmıştı. Nezaket güzeldi de, gereksizdi çoğu zaman. Rica ederim veya aynı işlevde sözler etmek gelmedi içimden. Salona aldım kumral kızı. Artık adınızı bildiğime göre size kumral kız demeyeyim, Derya diyeyim. Derya... bir adının olduğu gelmemişti aklıma. Karşımda olup benimle konuşunca başka türlü varlık kazandı sanki. Bunun işkencesiydi zaten süren. Alengirli işleri sevmezdim ben. Korkardım, ürkerdim, çekinirdim. Piyango bileti bile almazdım heyecanlanırım belki diye. Garipti. Salona geçtik, ya da zaten geçmiştik de oturduk bile, o kanepeye, ben koltuğa. Salyalarını akmış mıdır kanepenin pütürlü yüzeyine, biraz önce yüzüm ona yapışık öylece...

Şaşkınlığım nedeniyle ağzımı açamadığını farketti sanırım;

"Üzgünüm... böyle çat kapı..." dedi yine çekinerek. O sırada merak ettim ne bildiğini? İhtimaller geçmedi aklımdan, düşünmek istemedim, hatta düşünmemeyi başarabilmek için kırmızı başlıklı kızı getirdim gözümün önüne. Gözümün önünde kumral kız, kırmızı bir başlık taktı. Havalanan perde, alkışa hazırlanan çocuklara dönüştü. Ama sen, kurt olmaya-

cak kadar naifsin diye söylendim, tabi ki iltifat mı hakaret mi belli etmeyerek.

"Aslında telefonunuzu buldum ve sizi aramayı düşündüm aynı gerekçeyle... tanışmak için yani... ama telefonda konuşmayı pek beceremem ben," diye ekledi. Kırmızı başlıklı kız açık balkon kapısından dışarıya çıktı ve aşağıya atladı. Çocuklar bunu da alkışladılar. Çocukların alkışlarına salonun köşesindeki nispeten küçük vantilatör sebep oluyordu, bunu yeni fark ettim diyemem.

"Sorun eğil" dedim olabildiğince nazik. Gülümsedi ve başını eğdi.

Korktuğum başıma geliyor gibi, en son dün, bizim sokakta...

"Sizin iyi bir okurunuz olduğumu düşünüyorum," dedi başını ürkekçe kaldırıp. Yine duraksayacak ve devam etmeyecek diye düşündüm. Artık alkış tutan çocuklar da kurtaramaz beni. Kumral kız benim okurum olduğunu söylüyor, bunu duyan çocuklar sahneye arkalarını dönüyorlar, hem de homurdanarak. Beğenmediler hiç. Ama kumral kız beklemediğim şekilde devam etti konuşmaya;

"Yıllar öncesinde başladı. Bir arkadaşım vardı, çok farklı birisiydi, hayrandı size. Onun vesilesiyle tanıştım kitaplarınızla." Nefes almadı bunları söylerken ama hikâyesinin uzun süreceğini hissettim. Araya girmem gerekiyordu, neden bilmiyorum, bir tuhaflık hissettiğimden mi, suçluluk hissettiğimden mi, ya da hikâyenin gelip benim takiplerime dayanma endişesini taşıdığımdan mı nedir, kafamı toparlamak ve tavrını belirlemek için zaman kazanmam gerekti. Girdim araya bu yüzden.

"Afedersin," dedim,

"Çay içer misin bu arada." Duraksadı, yüz ifadesi değişti, gülümsedi ve;

"Zahmet olmasın," dedi. Olmayacaktı zahmet.

"Bir iki dakika müsaade istiyorum," diyerek kalktım ayağa. Siz'den Sen'e geçişim anlamlıydı bu sefer. Sanırım karşısında biraz daha güçlü olmak işime gelecekti. Her ihtimale karşı. Bir sözcük tercihi bunu sağlar mıydı peki? Mutfağa gittim, çaydanlığa su doldurup ocağa koydum. Sözcükler dahasını da sağlardı da, vahim olan, benim sözcükleri bu amaçları gözeterek kullanacak hale gelmemdi. Acilen kendime kızmam, kendimle kavga etmem ve sonucunda kendime küsmem gerekiyordu. Demliğe de bir demlik poşeti attım. Marketi sevmiyorsun ama demlik poşeti alıyorsun marketten diye kendime kızmak işime gelmedi. Daha asli savaşlarımız olmalı. Ayrıca direnişçi bakkalda demlik poşeti satılmıyordu, bu hususta günahsızdım. Demliği yıkamak problemdi eskiden, bu sebeple çay demlememişliğim bile vakiydi. Suyla da geçmiyordu hayat. Kumral kızın yanına döndüm bardakları da hazırladıktan sonra "işte geldim," dedim biraz ukalaca. Neden böyle yapıyorum ben. Neyin peşindesin Aziz? Yüzüne aynı tebessümü yapıştırdı tekrar ve devam etti:

"Kısa süre içinde okudum kitaplarınızı. Sonra zaman içinde... tekrar tekrar okudum. Takip ettim, bir yerde mülakatınız yayınlandığında, yazınız çıktığında herhangi bir türde, kaçırmadım hiç. Beş yıldır kitabınız çıkmıyor. Bekliyorum, çıkmıyor. Bazen okuyan yazan arkadaşlarımla beraberken açılıyor konu, adınız geçiyor. Onlara da söylüyorum, yeni kitabınızın olmadığını. Bekliyorum ama... Böyle geçiyor zaman. Tabi, sana ne Deryacığım diyebilirsiniz, vardır bir bildiğiniz, kimseyi alakadar etmez. Ama ne bileyim, dün sizi görünce birden kitaplarınızı hatırladım yine. Eskiye gittim. Akşam eve dönünce karıştırdım onları, altını çizdiğim yerleri okudum, düşündüm uzun uzun. Hayatımın bir anlamı yok gibi. Böyleydi hep. Bir an durdum. Bu kadar hayranım,

içim eziliyor okurken. Ve bu kadar yakınlardasınız aslında. İstanbul'da, hayatta... Bunca teğet geçerken hayatı, bir selam vermek istedim size. Sizi tanıyor gibiyim zaten. Siz de beni tanıyın istedim, bu beni mutlu ve huzurlu kılacaktı, bunu hissettim." Sustu. Şu ana kadar her şey yolunda diyordu, on altıncı kattan, sokağa, yerdeki asfalta doğru hızla düşerken, her katı geçtiğinde adam. Korktuğum başıma gelmeyecek, saçımı yalayıp geçecek gibiydi. Dün sizi görünce... O sokağın size ait olduğunu bilmiyordum küçük hanım, bağışlayın. Hatta gelişini benim gözümde anlamlı kılmaya çalışması garipti ama takılmadım buna.

Gülümsedim ve kapatmak istedim bu konuyu.

"Okurlar, yazarlarıyla sohbet etmek isteyebilirler. Her ne kadar ben, uzun süredir yeni bir şey yayınlamıyor olsam da..." diye ekledim ve sırıttım. Galiba kendimi temize çıkarmaya çalışıyordum. Sırıtırken bir ahmak gibi göründüğümü düşündüm. Sorun etmedim, alışkanlıklar insanı şekillendirebiliyordu, bundan bahsetmiş miydik? Eciş bücüş denen şeyin de bir şekli vardı mesela, ya da mesela yerine ayrıca mı demeliyim. Kumral kız da rahatladı sanki. Biraz daha neşelen. Derya mıydı isim? Deniz diye bir roman karakterim vardı benim, kördü hatırlıyor musun? Hatırladığını sanıyorum. Peki tanıyor musun onu? Tanıdığını hissediyor musun? Tanıdığını hissettiğini de sanıyorum. Böyle olur genelde. Karakterleriyle yakınlık kurduğumuz yazarların, kendisiyle yakınlık kurduğumuzu zannederiz çoğu zaman. Yanılırız çoğu zaman. Yazar o karakteri poposunu kaşıyarak yazmış olabilir, bunu düşünmeyiz. Biz düşünmeyiz, siz hiç düşünmezsiniz. Tanrının sizi yaratırken nasıl özendiğini sanıyorsanız, karakterin de yazar tarafından siz ve sizin gibiler düşünülerek acıyla yazıldığını sanıyor olabilirsiniz. Saçmalıyordum içime doğru, çaya bakma bahanesiyle mutfağa kaçabilirdim yine ama erkendi

henüz. Samimi değildim diye açıklama yapmam gerekiyordu. İçime doğru, af dilemem. Bazen nefret eder insan. Öyle zamanlarda kusar genelde.

Çaya bakma bahanesiyle mutfağa gittim, gitmişken de çaya baktım. Demlensin biraz daha, kek filan çıkar. Daha neler, evde ne işi var kekin? Salona döndüm yine, bu konu hakkında bir atasözü biliyordum ama fena klişe kaçardı şimdi. Hayatım boyunca hiçbir şeyi kendime dert edinmemişim gibi bir edayla;

"Ee, kendinizden bahsedin bakalım, biraz," dedim. Kesinlikle bir temize çıkma çabasıydı bu. Hiçbir şey olmamış gibi davranma filan. Aradaki ince nüansı fark ettim hemen ama bunu sanatçı savrukluğuna, kafa dağınıklığına yoracağını düşündüm. Yahut öyle olmasını umdum.

"Hiçbir şey yapmıyorum," dedi. Ben de hiçbir şey yapmıyorum demek isterdim cevaben, ama bir şey söylemedim.

"Okul bittikten sonra yani... hiçbir şey yapmadım. Önce biraz çalışmayı denedim ama çok sıkıldım çalışırken. Bıraktım. Arada kendime uğraşlar bulduğum oluyor tabi, ama uzun sürmüyor pek. Dans dersleri aldım mesela, piyano dersi almıştım daha küçükken ve beceremediğimi, ona yeltenmedim bir daha, ebru yaptım, daha doğrusu yapamadım, sonra, birbiriyle ilgisi olmayan kurslara filan da gittim, takı kursu, felsefe kursu... Çalışmaya ihtiyacımın olmaması şanstı tabi, ailemin durumu çok kötü değil, ben çalışmasam da sıkıntı çekmezler..." Duraksadı yine.

"Ben çaya bakayım," dedi ve kalktı. Şaşırdım ve ani bir tepki vermekten kaçındım. Sakin görünmeyi tercih ettim. Hızla kalktı ve salonun kapısına kadar yine hızla yürüdü. Sonra tam kapıdan çıkacakken durdu. İki arada bir derede kalmış gibi, döndü bana.

"Afedersiniz... Sakıncası yok, değil mi?" dedi çekinerek. Hoşlandım. Evet, kumral kız geldiğinden beri kendimi epece rahatsız hisseden ben, bu hareketi, bu sorusu, bu ifadesi nedeniyle tüm sıkıntımı bıraktım bir yana. Bu kız benim bildiğimden fazlasını bilmiyor gibiydi, hâkim değil gibiydi, onda benim kendimi rahatsız hissetmeme neden olacak türde ne bir bilgi ne de bir plan vardı gibiydi.

"Yok," dedim. Sakıncası yok. "Keyfine bak, pek anlamam zaten bu tür işlerden." Neden yalnız yaşıyorsunuz o halde? Yaşayabildiğim için mi yaşıyorum sanıyorsunuz, kendi çayımı yapabildiğim, yemeğimi pişirebildiğim, çamaşırımı yıkayabildiğim için. Yalnızlık tüm bunların üzerinde bir şey değil mi küçük hanım. Üzerinde derken...

"Şeker nerede?"

Salona kadar gelmiş, salon kapısından başını uzatmış bana soruyor.

"Üzerinde şeyin, tezgahın..."

Üzerinde derken...

"Değilse raftadır." Belki üzerinde kocaman tuz yazan kavanozdadır, kavanoz da tezgâhın üzerinde değil, tezgâhın altındaki dolaptadır. Sanırım buldu ki gelmedi bir daha. Aslında geldi ama sormak için değil, elinde tepsi, tepside iki bardak çayla geldi, bana ikram etti, aldım, bir şeyler söylemem gerekiyor mu?

"Sıkılmıyorsan, sorun yok," dedim.

"Aslında sıkılıyorum," dedi elinde çayı, yine kanepeye, karşıma otururken. Bana baktı ve aynı anda çayını karıştırmaya başladı.

"Zaten bu kurslar filan sıkıntı sebebiyle. Ama güzel yanları da çok. Sürekli okuyacak zamana sahip olmak. Sürekli gezip dolaşabilmek..." Gözleri parladı bunları söylerken. Hayata düşkün, yaşamayı seven insanlar görmüştüm. Çoğunu

sevmemiştim ama bu kıza yakıştırdım sanki. Ya da suçluluk beni olumlu hislere zorluyor.

"Siz neler yaparsınız?" diye sordu çaylarımızı içerken. Bu türden bir soru bekliyordum aslında, ama hazırlamamıştım kendimi.

"Hiçbir şey yapmıyorum," dedim, rahattım söylerken. İnanılır gibi değildi. Bakışı öyleydi yoksa benim doğal halim ve ilginç bir yanı da yok hiçbir şey yapmamamın. Açıklamam gerekiyordu sanırım.

"Evdeyim bir süredir. Kendime izin verdim. Çalışıyorum sürekli. Biraz okuyorum, biraz yazıyorum, böyle geçiyor günler," dedim. İçtenlikle tebessüm etti, özenir gibi.

"Ne güzel," dedi. Aslında biraz okuyorum ve çokça yazamıyorum ama sana söyleyemem. Kimseye söyleyemem.

"Özeniyorum size. Romanlar yazıyorsunuz. Her şeyi farklı bir gözle görüyor ve insanların hissedemediği şeyleri hissediyorsunuz." Başımı salladım tebessüm ederek, teveccühünüz efendim filan der gibi. İnsanın hoşuna gidiyor kendisine özenilmesi.

"Aslında uzunca bir süredir..." duraksadım. Daha düne kadar takip etmek için babasından para aldığım bir kıza aklımdan, içimden geçenlerin ne kadarını söyleyebilirim? Saçmalıktı yaptığım. Tanımıyorum bu kızı dedim kendime. Babasını da tanımıyorum, dedim. Beni bir an gördü, ertesi gün kapımda bitti.

"Üzerinde çalıştığım bir roman var. Tüm vaktimi alıyor," diye ekledim. İyi hissetmiyorum kendimi. İçimdeki kaygıyı eğreti bir güvenle yok etmeye çalışıyorum, üstelik bu tipik bir kendini kandırma çabası, bunun da farkındayım.

"Bahseder misiniz biraz?" dedi Derya.

"Aslında..." dedim. Çayım bitmiş. Duraksadım.

"Bahsedemem." Kırılma hemen, açıklıyorum bak.

"Çünkü uzun süredir üzerinde çalışmama rağmen, bahsedebileceğim bir şey yok ortada, ilerlemiyor," diye ekledim biraz sıkılarak ama epeyce içten. Ne gerek vardı? Derya kaşlarını çatarak, anlamaya çalışır gibi baktı. Kendin kaşındın denir bu durumlarda. Geçiştirmek zorunda hissettim kendimi.

"Kurgu önemlidir, üslup önemlidir. Şimdilik kurgu ve üslup üzerinde çalışıyorum, bu yüzden denemeler yapıyorum sadece. Epeyce yol aldım sayılır ama bir romanı kafada bitirmeyince bahsedecek bir şey de olmuyor," diyerek en kısa yoldan u dönüşü yaptım. Derya, gözlerini kocaman açmış, yüzüme bakıyordu.

"Çayları tazeleyelim mi?" dedim yavaşça kalkarak. Kendime güvenim yerine gelmişti galiba. Ama şu dün sizi görünce meselesi...

"Zahmet olacak hocam," dedi hareketlenerek. Saygıdan hareketleniyor, doğruluyor. Ben ayağa kalktım diye. Saygılı insanlara saygı duyarım ne yalan söyleyeyim, beğenirim saygılı insanları. Çayları tazeledim. Önemsiz meseleler üzerine önemsiz sözler ederek vakit geçirdik biraz. Sonra gitti.

"Yine gelebilir miyim, romanlarınızdan konuşmadık hiç. Anlatmak istediklerim, sormak istediklerim o kadar çok ki..." dedi.

"Aslında biraz yoğun çalışıyorum bu sıralar," diye cevap verdim. Pencere önündeki çocuklar döndü. Doğru yoldayım. Tebrik ediyorum kendimi. Ama fırsatın olursa uğra tabi, çekinme. Bu sıralar edebiyat konuştuğum pek kimse yok etrafımda... Benim için de iyi olur.

Gülümsedi, elimi sıktı ve gitti. Balkona çıkıp seyrettim gidişini. Kaşların neden çatık böyle? Evde çocuk mocuk yok, onlar perde. Vantilatör açık, ondan havalanıyor. Kanepeye oturdum. Babasına haber versem mi? Kızınız bana geldi, evime, biliyor musunuz adı da Deryaymış. Adresimi sizden mi aldı?

Garip bir durumdu ve ben sanırım ortada garip hiçbir şey yokmuş gibi düşünmeye ve inanmaya çalışıyordum. Ama çalıştığımı bildiğime göre çalışmam başarıya ulaşamıyordu demek, durumun garabetinden sıyrılamıyordum. Ya da aman be, bana ne ve bu türden umarsızlıklardı mutluluğun sırrı. Mutluluk... Bu, durumun garabetinden de saçmaydı. Ne mutluluğu, nereden çıktı bu. Kapıdan, balkon kapısından, bak. Baktım. Hamamböceğiydi, dışarıya mı çıkmaya çalışıyordu, içeriye mi girmişti yeni. Temizlik yapmalıydım. Hamamböceği ayıplayacaktı beni, her taraf toz üstad Aziz, ayaklarımın altı kapkara oldu, bir daha gelirsem iki olsun. Üzgünüm Macit, yoğunum bu sıralar, pek temizlik yapamadım. Böceğin adını koyduğumuza göre onu hayatımıza dahil etmiştik artık, Maciti alıp balkona çıkardım, damak tadını bilmediğin için azıcık toz şeker ikram ettim ve girdim içeriye.

Bugün itibariyle son bir haftanı unut dedim kendime. Yazıya odaklan. Perde havalanıyordu hala. Alkış değildi bu, muhtemelen kahkahaydı.

16

Mevsim yaz değil, ilkbahar değil, hava erken kararıyor, hemen akşam oluyor, geceler uzun sürüyor. Karanlıkta ürküyor İstanbul'dan. Tanımadığı insanlar, yabancı yüzler, daima hareket eden bir kalabalık, yerinde durmayan, arasına karışanı sürükleyen, binalar yüksek ve çirkin, cadde boyunca sıra sıra dikiliyorlar, hepsinin boyu farklı. Alışılır mı tüm bunlara. Ağacın yaş iken eğileceğini söylerler, yaşlanınca eğmeye çalışırsan kırarsın demek mi bu? Harun dikkat et, sana ağaç diyorlar, teşbihte hata olur, biliyorsun. İçinde insan varsa güzel bile olur. Ama sen alışamıyorum bunlara diyecek insanlardan değilsin, bunu da biliyorsun. Böyle bir iradeyi barındırıyor olsaydın, bu şehre belki otuz yıl önce gelirdin. Ne yapalım, derler ya hani, bazı şeyler olur diye, sanki bazı şeyler olurken, olanların bazı diye ifade edilmesine neden diğer bazı şeyler olmaz manası anlaşılmıyormuş gibi. Anlamadıysan boş ver, sen şikâyet etmezsin demek için eğilip bükülüyor cümleler. Bu yaşına kadar etmedin, şimdi

mi edeceksin. Üstelik kurmuşken hayatını, ne istediğini, ne aradığını biliyorken.

Ne arıyorsun?

Kravatını arıyor. Oysa hiç sevmez kravat takmayı. Memuriyeti boyunca kendisinden bile sakladı bunu. Karısından saklayamadı sadece. Ondan hiçbir şey saklanmazdı, duvarda bir tablo yamuk dursun, fark ederdi hemen o. Harun'un boynunda kravatın eğreti durduğunu fark ettiği kadar çabuk üstelik. Ama duvardaki tabloyu düzeltirdi hemen, kravata ise dokunmazdı, neden? Aynanın karşısında kendisine bakıyor Harun o yıllar. Yamuk değil. Üstelik boynunu sıkıyor, o kadar düzgün. Yakışmıyor sana, ezik büzük duruyorsun, kravat fazlalık gibi sırıtıyor boynunda. Kravatı değil, Harun'u düzeltmeye çalışıyor kadın, ne yapsın, eğreti duran boynundaki kravat değil ki, kravatın takıldığı boyun.

Buldu kravatını. Sevmediği halde takıyor, bunun adı alışkanlık. Takmazsa çıplak hissediyor kendisini, her giysi çıplaklıktan iyidir diyor kendisine. Nefret bile etsen iyidir diyor. Ama yanılıyor. Yanıldığını geç anlıyor. Dışarıya çıkacak yine. Günlerden cumartesi.

Hava açıktı nispeten. Dün, akşama kadar yağmur yağmıştı. Sokakları temizlemiş, insanları ıslatmıştı. Tam tersi olsaydı iyiydi ama olmazdı. Eşyanın tabiatına aykırı diye bir atasözü vardır, ya da deyimdir belki. Eşya ve tabiat birleşerek bir cümle kurmuşlar. Aralarında ihtilafa düşmüşler. İhtilafa aykırılık adını vermişler. Aykırılıkta anlaşınca birlikte kurdukları cümle işlev kazanmış, eşya, tabiat ve aykırı. Yoksa atasözü müydü gerçekten? Fırsattan istifade, hava açıkken çık dışarıya, biraz dolaş, biraz hava al, Basri'yi bul onunla konuş. Kendini anlatma ve onu da dinleme. Sadece konuş, havadan sudan, yalnızlıktan bahsetmesine izin ve fırsat verme. Zaten yaşlıları sevmezsin sen, senden bile yaşlıdır o, manavdan öğ-

rendin, manav domates kadar insandan da anlıyor, şanslısın bu hususta. Gerçi sen çocukları ve hastaları da sevmezsin ama konumuzla pek alakası yok şimdi onların. Bırakalım gitsinler ve kendilerine başka bir dünya kursunlar. Birileri ya da içlerindeki habis niyet gelip tarumar edene dek, mutlu mutlu yaşasınlar orada.

Tarif edilen evi bulmakta zorlandı, birkaç yanlış sokağa girip çıktı ama sonunda tarifte geçen çiçekçiyi gördü sokağın köşesinde. Çiçekçinin üstündeki ilk pencereye baktı. Perde açık, adamın birisi oturuyor orada, dışarıya bakıyor. Basri'ye benziyor. Daha önce görmüş müydü bu adamı? Görmemişti, tanımıyordu. Ama adam Basri'ye benziyor, Ayvaz'ın dediği gibi tıpkı, saksı gibi oturuyor pencerede. Biraz tuhafmış, erken yaşta bunamış. Pek erken de değil hani, insan bu yaşlarda bunar zaten. Tedirgin oldu Harun, aklı başında bir adama bile açıklamakta zorlanacağı şeylerin peşindeydi, şimdi böyle bir adama, Basri'ye ne diyecek, Basri ne cevap verecek, nasıl karşılayacak? Hesaplar yapmanın manası yok, umut etmeden yürü. Olur mu hiç, umut etmeden nefes bile alınmaz, bir adım bile atılmaz. Bak şimdi, fırça bıyıklı adamı ne çabuk unuttun. Çiçekçinin koca camekânının yanında gri bir demir kapı vardı, binanın kapısı. İlk zile bassa... İsim yazmıyor. Her katta bir daire bulunuyorsa ilk zildir, iki daire bulunuyorsa ilk iki zilden birisidir. Yanlış zile basarsa açıklar durumu, ben Basri Bey'i ziyarete geldim. Çok eski bir arkadaşıyım. Aslında arkadaşı değilim. Çok eski bir ahbabıyım. Aslında ahbabı da değilim. Aslında ben tanımam Basri Bey'i. Basri Bey de beni tanımaz. Neden geldim öyleyse, hatırladım, beni Ayvaz Efendi gönderdi. Ayvaz Bey değil, çünkü o bir mahalle esnafı, ön sokaktaki manav. Ama Basri Bey memur emeklisi, ona efendi denmez, bey denir. Ayvaz Efendi sizi Basri Bey'e mi gönderdi? Evet, geçen gün domates almış Basri Bey, iki tanesi ezik

çıkmış, onların yerine özür niyetine biber gönderdi Ayvaz efendi. Karşıdaki kapıyı çalın o halde, Basri Bey pencerenin önünde saksı gibi oturmuş sokağı seyrediyordur, açar size kapıyı, verirsiniz adamın biberlerini. İlk zile bastı, bekledi. Neden heyecanlısın? Belli bir sebep yok, olsa olsa medeni cesaret yoksunluğu. Bakkala girerken de heyecanlanırım bazen. Üzerinize alınmayın. Cevap yok, otamata basan olmadı. İkinci zile bastı. Cesaretlisiniz bugün, hayret. Evet ama medeni bir tarafı yok, körü körüne tarafı var. Otomatın sert sesi duyuldu ve kapı bir parmak aralandı. Kapının üstüne kapının kapanmasına yarayan aletten taksalar bir tane, hadi olmadı yay gerseler, böyle kilit çözülünce açılıvermez kapı hemen. Daha güvenli olur. Ama takdir edeceksiniz ki insanın ihtiyaç duyduğu daha güvenli bir kapı kilit sistemi değil, kapı ve kilit sistemine gereğin olmamasıdır. Hayali konuşuyorsunuz, nerede yaşıyorsunuz siz kuzum.

Merdivenleri çıkarken kendi kendisine tebessüm alıştırması yaptı. Giriş üstü bir daireye ulaşmak için pek fazla zamanı olmuyordu insanın, tükendi merdivenler. Kapı ardına kadar açık, genç bir kız dikiliyor eşikte. Buyurun diyecek. Niye öyle bakıyor?

"Basri Bey'e bakmıştım ben..."

Kız kafasını çevirdi, içeriye doğru seslendi.

"Dede, misafirin var."

Aman efendim teveccühünüz, ne misafiri. Beyefendi beni tanımaz bile.

Dede göründü içeriden, kapıya kadar geldi. Zayıf kuru ama dik dik bakan bir adam.

"Basri Bey, beni..." Ayvaz Efendi gönderdi, şey için, domates yerine biber, sivri biber...

"Yıllar önce aynı okuldaydık, sizinle. Ben İstanbul dışında yaşıyordum. Bir vesileyle geldim buralara. Ayvaz Efendiy-

le konuştuk. Sizin de adınız geçti. Bizim zamanımızdan pek kimse kalmamış buralarda."

Duraksadı, şimdi burada Basri Beyefendinin de bir şeyler söylemesi gerekiyor. Ama Basri Beyefendi pek bir şeyler söyleyecek gibi durmuyor.

"Sizi de bir ziyaret edeyim istedim."

İyi yaptın. Dede hala cevaben ağzını açmıyor.

"Tamdım ben seni..."

Çatık kaşlı, gözlerini dikmiş Harun'a bakan Basri Bey'in ilk sözleri. Birden çıkıyor sözler ağzından, konuşması öyle, deli gibi. Harun şaşırdı ama memnun da oldu.

"Üseyinsin sen, liseden."

Harun gülümsedi. Ne diyecek şimdi.

"Senin için öldü dedilerdi," dedi adam birden, çatık kaşlarını daha da çatarak.

"Efendim ben liseden değilim. İlkokuldanım ben. Harun..."

Adam bir anda gevşedi ve gülümsedi. Harun Basri'nin gerçekten bunadığına ikna oldu bu hareketi üzerine.

"Aman iyi. Ben de bu adam nereden çıktı diyordum. Uyuz bir adamdı Üseyin. Gevezeydi. Suluydu. Ben sevmem geveze, sulu adamları."

Sonra yine duraksadı. Düşünüyor. İlkokulu, hatıraları toparlamaya çalışıyor.

"Harun..." diye tekrarladı sonra, kendi kendine.

"Yok," dedi, "Ben tanımıyorum seni."

Ben de sizi tanımıyor, hatırlamıyorum aslında, diyecek oldu Harun ama vazgeçti hemen. Bu kadar dürüstlük taslamanın kime ne faydası var.

"Ben alt sınıflardandım. Üçüncü sınıf bitince taşındık zaten."

Adam yine çattı kaşlarını. Harun çekinse de, bir şekilde eve girmeliydi, kapı önündeki sohbet tükeniyordu, bu şekilde devam edilirse, arkasını dönüp, hiçbir bilgi alamadan gitmek zorunda kalacaktı.

"Biraz vaktiniz varsa, sohbet edelim isterim, sizinle," dedi Harun. Bu kadar cüret sahibi olmasını kimse beklemiyordu. Aştı kendisini.

"Aslında yok. Camdan bakıyordum ben," dedi adam. Ama aklı başka bir yere gitti sanki.

"Çay yap Nefise," dedi yine birden, kızın adını vurgulu söylüyor.

"Çay koysun bize. Torun... Sohbet edelim."

Gülümsedi Harun, içeriye girdi.

Pencere önüne oturdular birlikte. Kendisine özel bir köşesi vardı Basri'nin. Pencere önünde, sandalye koyulabilecek bir boşluk bırakılmıştı. Küçük bir evdi, bu boşluk yaratma çabası odadaki eşyaların düzenini bozmuştu, koltukların bir kısmını odanın uzak ucuna itmişti. Karşılıklı iki sandalye, arada bir fiskos masası. Masada minicik bir vazo, bardak kadar bir şey, içinde plastik çiçek ama vazonun dibinde su. Basri'nin gözlüğü de masada.

"Nasılsınız, iyi misiniz?" diye sordu Harun.

Adet üzere sorulan bu soruya, adet üzere çok şükür, sizler nasılsınız kabilinden bir cevap vermedi Basri Bey. Konuşacak bir adam yakalamanın heyecanıyla uzun uzun anlattı nasıl olduğunu. Önce tüm sağlık problemlerini saydı. O problemler nedeniyle ne tür sıkıntılar çektiğini. Ne tür doktorlara gittiğini, doktorların neler dediğini, tüm bunları ayrıntılarıyla anlattı. Sözlerini bitirmeden Nefise çay getirdi. Nasıl olduğuna dair anlatısı çayın gelmesiyle beraber sona erdi. Başka bir konuya geçildi.

"Bu benim torun... çok ısrar ettim adını Nefise koyun diye. Dinlemedi beni hayırsızlar. Gidip Gamze koydular çocuğun adını. Ben inadına Nefise diyorum, kız alıştı, ana babası da alıştı. Ama onlar Gamze diyor. Gamze..."

Son kelimeyi beğenmediğini gösterecek şekilde tekrarladı ve sustu. Harun ne diyecek bu durumda.

"Maşallah, Allah bağışlasın."

"Çayını iç, soğutma..."

Harun çayını içerken, yine sağlığa geldi konu. Basri kaldığı yerden devam ediyor. Biraz geriye gitse zamanda, hiçbir şey sormaya gerek duyulmayacak belki, geçmişinde yaşayan her yaşlı adam gibi anlatacak zaten tüm hayatını. Şimdilik sadece yakın geçmişte dolanıyor. Emekli olduktan sonraki yıllar. Hayatını bir şeylerle doldurma çabası. Harun dinliyor ama ilgisini çekmiyor anlatılanlar. O kıyılarda kendisi de dolaştı, hem küçük yerde hayat daha bir tenhadır. Ama dinlemek zorunda. Misafirin umdukları ile buldukları arasındaki ilişki gereği. Bir boşluk bulsa, tutup zamanı emeklilik yıllarından ilkokul yıllarına götürecek. Nezakete halel getirmeden fırsat kolluyor.

"Çayını iç, soğutma."

Çayı bitmişti ama içiyorum dedi, Basri bozuk plak gibi üç beş cümlede bir tekrarlıyordu bu sözleri. Çayını iç, soğutma. Ben soğuk seviyorum. Çay soğuk içilmez, deli misin sen, iç çabuk.

"İlk okuldan kimseyi hatırlıyor musun Basri ağabey?" Sohbette hitab beyden ağabeye geçmişti, üçüncü bardak çay itibariyle. Basri pencereden dışarıya baktı Harun'un sorusu üzerine. Güven uyandırmıyor bu adam. Bir faydası dokunmayacak.

"Hatırlıyorum tabi hatırlamaz mıyım?" diye cevap verdi yaşlı adam. Gözleri hala sokaktayken devam etti.

"Hastayım ben. Her şeyi unutuyorum. Daha yaş kaç? Senden iki yaş mı büyüktüm ben. Yok, üç mü? Bak sen taş gibisin. Ben bunadım. Memuriyetten. Kâğıt kokusundan. Ama ilkokulu hatırlıyorum. Herkesi hatırlıyorum." Pencereden çevirdi başını, Harun'a baktı. Harun tehlikeyi gördü alelacele araya girdi ve kaptı sözü. Bir saniye geç kalsa adam başlayacaktı anlatmaya. Sonra bekle dursun diye.

"Bizim sınıfta Erdal ve Hülya vardı. İkizler... Tanır mıydın Basri ağabey?"

Basri'nin içinde kaldı sözler ama Harun'un sorusuyla uzaklaştı zaten aklındakilerden. Düşündü bir süre.

"İkizler... Hatırladım ikizleri," dedi. Ama hatırladığına dair bir şey söylemedi. Söyleyecek gibi de değildi. Harun sıranın yine kendisinde olduğunu biliyordu.

"iyi arkadaşımdı onlar," dedi, sırasını savmak gayesiyle. Ekleseydi ya; aslında onlardan başkasını da hatırlıyor değilim. Aslında ben buraya da onlar için geldim. İkizleri bulmak gayesi taşıyorum. Onları bulunca hayatımın... bambaşka olacağım... değil... Ekleyecek ama toparlayamıyor, aklı karışıyor. Zaten Basri aldı sözü, karısından bahsediyor şimdi. Altı yıl önce toprağa vermiş karısını. İyi kadınmış, vefakâr, cefakâr ama biraz fazla dırdırcıymış. Olur olmaz her işe karışır ve çenesini tutamazmış. Dört çocukları varmış. Hepsini evlendirmiş. Çocuk evlendirmek hayati bir başarıymış gibi söyledi hepsini de evlendirdiğini. Buralarda böyledir, başka ne olacak, bir düğün bir cenaze. Hepsinin de iyiymiş durumları, çoluk çocukları filan varmış. İş, güç, dünya telaşesi. Koşturuyorlarmış işte. Nefise en büyüğün bir küçüğünün en büyük kızıymış. İki numaranın bir numarası diyerek güldü Basri, bunu söylerken. Kendisine düşkünmüş biraz. Üniversitede okuyormuş, Beyazıt'ta, uğrarmış buraya sık sık. Bakma diyor Basri o sırada; ters adamım ben, yaşlılığın şımarıklığı da

var biraz. Kız benim kahrımı çekiyor. Ama ben de başka türlü severim onu, ayrı tutarım. Nefise diye yine vurguyla ve ani seslendi o an Basri, çay getir bize diye ekledi sertçe.

"Ben almayayım, dokunuyor," dedi Harun, kız gelince.

Sırıttı Basri, kendisini sağlıklı gördü bu sefer.

"Pekmez iç..." dedi ciddi.

"Sabahları aç karnına dikcen. Böyle bi kerede." Gamze bardakları alıp gitti. Ne yapıyor bu kız evde. Yaşlı adam yalnız mı yaşıyor burada? Konu Erdal ve Hülya'ya nasıl dönecek? Basri yine sokağa bakıyordu. Harun'un hayatına dair bir şey sormaması iyiydi. Kendine dönüktü adam, başka bir şey ilgisini çekmiyordu besbelli. Aklına bile gelmiyordu. Sen necisin, ne iş yapardın, nereden geldin, çoluk çocuk var mı, kaç tane... Sessizlik Harun'un işine yaradı.

"Ben o ikizleri arıyorum Basri ağabey," dedi önce ama hemen pişman oldu. O kadar hesap yap, tedirgin ol, sonra yanlış gir konuya. Bu şekilde söyleyince gerekçe sunmak da gerekirdi. Arıyorum, önemli, onlar için geldim. Neden? Gerçi adam pek neden diyecek gibi değildi ama Harun çevirdi yine de lafı.

"Gelmişken buralara bir göreyim diyorum..." Arıyorum değil, öylesine aklıma geldi, buralara gelmişken. Ürperdi Harun. Rahatsız oldu. Baktı Basri'nin yüzüne. Ne düşünüyor adam?

"Gör tabi. Gelmişsin o kadar," dedi Basri. Nereden gelmiştin sen? Söylemiş miydin? Söylememiştim. Neden? Konusu geçmedi, bir kastım yok. Gizlemiyorsun yani. Gizlemiyorsun ama bahsetmek de istemiyorsun. Bahsedince açıklama yapmaya zorunlu hissedeceksin kendini. Açıklayınca, açıklamaya çalışınca da anlaşılmayabileceğini düşünüyorsun.

"Sen biliyor musun Basri Ağabey, nerededir onlar, ne yaparlar?"

Dönüp baktı Basri, bir şey düşünüyor gibiydi. Bir şey düşünmüyor, yüz ifadesi böyle adamın. Yıllar gölgelemiş yüzünü. Yıllar yalnızlıkla el ele verip, leke olmuş yüzünde.

"Yok, bilmem ben onları, nerededirler, ne yaparlar."

Şaşırdın mı Harun, üzüldün mü? Bekle biraz, devam edecek eski dostun.

"Burada otururlardı da, gittiler sonra. Kaç yıl oldu."

Kaç yıl oldu, bunu sormuyor, hesaplıyor, düşünüyor.

"Yok yok çok oldu," diye kendisi cevaplıyor.

"Bizim Memet'le iyi görüşürdü onlar."

Bizim Memet'le biz de görüşsek. Bunu mu öğrenecek şimdi, Mehmet kim, nerede buluruz onu. Bir şey söylemiyor ki, devam edeceği varsa etsin Basri. Anlatsın tüm bildiklerini.

Basri yine sustu. Gamze yine çay getirdi. Gelen her çay bir öncekinden daha açık. Her sabah pekmez içiyorsun ama çay sana da dokunuyor, bak torunun biliyor bunu, açık çay veriyor sana. Senin haberin yok. Hatta belki torunun bile değil, bakıcı, adı Hatice, öğlene doğru geliyor, akşama doğru gidiyor, sen onu Gamze sanarak Nefise diyorsun. Gamze Nefiseliğinden bihaber Beyazıtta fakülte kantininde tırnağındaki ojeyi farketmeyen Banu'ya kinleniyor.

"Onla da küsüştüler sonra. Memet iyi oğlandı. Talip oldu o kıza."

O kız, Hülya. İkizler diyor, adlarını bilmiyor mu?

"Kızın ikiziyle dalaştılar. Olay oldu burada. Karıştı mahalle. Oğlan bıçaklayacaktı Memet'i, biz sakladık."

Güldü biz sakladık derken.

"Erdal. Kızın ikizinin adı Erdal. Böyle koca bir kama elinde, geldiydi bana. Biz burada oturuyoruz. Bizim rahmetliler korkmuş, bana saracak diye çocuk. Yok anam babam dedim, beni sayar bu oğlan, çıktım, ağabey ben vuracağım Mehmet'i

affım yok diyor. Bunların içtiği su ayrı gitmezdi. Ne olacak ki, şimdi olsa..."

Yine dışarıya baktı Basri. Harun nefes almadan dinliyor.

"Oğlan evlenmek istiyor, kötü bir niyeti yok ki. Sonra tanıyorsun, biliyorsun, arkadaşın senin. Yol ver gitsin. Bilmem, belki kızın gönlü yoktu."

Yine Harun'a döndü Basri, anmaya anmaya unutmuş şimdi anlatınca hatırlıyor parça parça. Tekrar yaşıyor.

"Yok yahu. Gönlü olmaz mı? Görüştüler gizli gizli Memetle sonra. Ben kızdım Mehmet'e, bak kötü olacak sonu dedim. Mahallede dolaşamıyorsun dedim. Sonra taşındılar zaten. Gittiler, kayboldular."

Kim taşındı, anlaşılamadı.

"Kim taşındı Basri ağabey?"

"Memetler taşındı. E taşınacaklar tabi. Rezalet çıktı. İki paralık oldular."

Sonra mı görüştüler gizli gizli. Havada kaldı.

"İkizler... Onlar ne yaptı sonra?"

Basri en açık çayının son yudumunu aldı, boş bardağı bıraktı fiskosun üstüne.

"Bilmem valla. Ben soğudum Erdal'a. İyi çocuktu Memet. Ayıp etmiş biraz ama gönül kardeşim bu. Sevmiş oğlan. Yol ver gitsin. Tencereciydi bunlar. Şeyde, Tahtakalede. Zengin. Gerçi kız onlardan da önce gitti. Üniversite kazandı. Erdal buralardaydı, Gani Bey'in yanında çalıştı, sonra o da gitti. Evlenmiş mevlenmiş. Herkes bir bir gitti. Kimse kalmadı."

Gani Bey. Hülya üniversiteye gitmiş. Kim bilir nereye. Anası babası çoktan ölmüştür, evleri burada bile olsa. Gani Bey kim, ne iş yapar?

"Gani Bey'i hatırlayamadım Basri Ağabey," dedi Harun, "Kimdi, ne iş yapardı?"

"Buzdolapçı. Dükkânı vardı ya. Tamirci..." dedi Basri.

"Sağ mıdır ki," diye sordu bu sefer.

"Yok canım," diye cevapladı Basri, heceleri uzatarak.

"Senin de bişey bildiğin yok. Öldü gitti adam, çoktan."

Herkes ya gitmiş, ya ölmüş. Harun da filler gibi bunca yılın ardından buraya ölmek için geldiğine göre. Elinde yine bir şey kalmadı Harun'un. İçinde bir sıkıntı peydah oldu. Yüzünü çevirdi pencereden yana. Bunca yıl geçti, ne umuyordun ki. Sahi Harun, sen neden arıyorsun o iki küçük arkadaşını. Umut kırıklığıyla mırıldandı Harun;

"Desenize göremeyeceğiz eski arkadaşlarımızı."

Basri ne onayladı ne reddetti, penceresinin önünden kendi iç âlemine doğru yolculuğa çıkmıştı çoktan.

Penceresinin önünde bıraktı yaşlı adamı ve evden çıktı Harun. Bu da kolay olmadı, Basri yemeğe kalması için ısrar etti, sonra adını sordu Harun'a, seni neden hatırlamıyorum ben filan dedi. Kapıya kadar geçirecekti ama kalkmasına müsaade etmedi Harun. Pencere önünde otursun, görevini ifa etsin istedi. Gamze yolcu etti Harun'u. Ya da Hatice. Yavaş adımlarla, kendisini yormadan ve düşünerek evine döndü.

17

Derya gidince Kumral kız da gitmiş oldu. Kumral kız gidince de Macit gelmiş oldu. Macit'le içinde yaşadığımız evden başka pek bir ortak noktamız yoktu, bu da ortalama bir arkadaşlık için yeterliydi aslında. Ama daha tuhaf bir şey oldu kumral kız gidip, Macit gelip, bir şeyler daha sesiz sedasız hayatıma girip çıktıktan sonra. Kanepeye oturdum ve düşündüm. Sizi bizim sokakta ben görseydim, ben okur siz yazar olsaydınız, dün sizi görünce diye başlayan bir cümle kurmak gelmezdi aklıma. Bağışlayın ama size bir şey soracağım, dün sabah Beşiktaş civarında bir yerlere gittiniz mi acaba? Sonra gelen cevaba göre, sanırım ben sizi gördüm, evden çıkmıştım falancaya gidecektim, evim falanca sokaktadır, tam oradan geçerken filan, gördüm sizi filan. Daha iyi olmadı mı? Açıklamasız bir dün sizi görünce ifadesi, karşıdakinin de görüşden haberdar olduğu bir durumda söylenmez mi? Akıllıca... Hayır, tabi ki daha iyi olmadı ama sanki daha doğru oldu. Gerçeğe yakın. Macit, sen de yakın mısın gerçeğe? Ma-

cit benimle konuşmuyor, bacakları ağrıyormuş, benimle uğraşamazmış şu an. O kadar bacak bende olsa, ben de benimle muhatap olmazdım. Yanı sıra gerçeğe yakın değil, sormama gerek bile yok, meseleye hakim sayılırım. Ama bu gerçeklik ve yakınlık meselesi nedeniyle Macit'i zihnimde askıya alıp kendi fotoğraflarıma geçtim. Önce zihnimde tabi, yayınlanan fotoğraflarımı düşündüm, dergi, gazete... Gazetede yayınlanmadı. Öyle bir bilgi yok arşivde. Ama internette var. Bilgi değil fotoğraflarım. Orada burada. En yenisi beş yıl önceki halim. Kalk git aynaya bak.

Macit balkondan salona girmişti yine, kalkıp banyoya gittim. Aynaya baktım ve kendimle beş yıl önceki resimlerim arasında ciddi farklar buldum. Daha yaşlıydım. Sadece bu değil, sanırım artık kendime benzemiyordum pek. Başka birisi gibi olmuştum, benden daha yaşlı, benden daha umutsuz, benden daha boş vermiş. Tamam o halde, dedim aynadaki surata bakarak, bu benim işte. Vaziyeti kurtardım kendimce ama netice üzerinde etkisi yoktu bunların. Salona döndüm.

Yarım saniyelik bir bakışla beni tanıyamaz. Beni o kadar süren bakışla Hande bile tanıyamaz. Kendisini takip ettiğimi biliyor olsa... Nasıl bilecek, fark etmiş de biliyor olsa, fark ederdim beni fark ettiğini. Babasından dolayı biliyor olsa, mantıksız, babası ne diye söylesin böyle bir şeyi. Bu, babasıyla en başından beri paylaştıkları bir sır desek, amaçları ne olabilir. Adamı tut, beni takip etsin, sonra da ben gidip onunla tanışayım. Manasız. Doğrudan gelebilir bana tanışmak için, amaç tanışmaksa tabi. Başka ne tür bir amaç mevzubahis olabilir? Olamaz. Ya da derler ya, bize öyle bir bilgi gelmedi.

Fazla septiksiniz, hayranım size ben, kurduğunuz cümleler belirledi hayata bakışımı. Cehennemin dibinde görsem bile tanımaz mıyım hiç? Bence o kız sizi hiç sevmemiş. Sevseydi tanırdı o da, bakar ve görürdü sizi binlerce insanın arasında,

gözlerinizi değil mesela bakışlarınızı fark ederdi ilkin ve içinden geçirirdi sizi, yaklaşırken size adım adım, karşınıza geldiğinde ise, bitmiş olurdu içindeki tüm savaşlar ve merhaba veya aynı anlama gelen bir şey söylerdi size, sizden merhaba ya da aynı anlama gelen bir şey almak ve sonrasında içindeki sizi size anlatmak için.

Bana âşık olduğun çıkarımını yapabilir miyim? Eğer öyleyse koşa koşa kaçacağım da, uzun bir süredir aşka garezim var. Daha uzun bir süredir ise aşkın bana garezi var, yaklaşık doğumumdan beri, bu konuyu açmayalım bile. Hayır tabi ki size âşık olduğum çıkarımını yapamazsınız? Neden? Bir; karşımda çıkarım yapılmasından hoşlanmam, iki; siz benim aşkım değil, yazarınızsınız, eğer gerekirse üç; kalbimin zaten bir sahibi var.

Bunları mı düşünüyorum gerçekten. Kumral kızın bana olan ilgisi üzerine cümleler mi kuruyorum? Evet, ama kötü bir niyetim yok, yalnızca ilkel bir dürtüyle hareket ediyorum diyelim; hayatta kalma dürtüsü. Korunma içgüdüsü. Başımı sallayarak tasdik ettim. Kumral kız değil Derya, iyi bir insan, benim okuyucum, onu tanımıyorum, romanlarımın, tarzımın muhatabı gibi durmuyor, buna rağmen benim iyi bir okurum olduğunu söylüyor, ona inanıyorum, insan bunu laf olsun diye söylemez, sokaklar beni tanımayan insanlarla dolu, hatta arka mahalledeki direnişçi bakkal benim haytanın biri olduğumu düşünüyor, hal böyleyken...

Anımsadım sonra. Okurlarım vardı benim. Konuşurlardı benimle. Orada burada, rastlaşınca yani. Ne zaman bir okurumla tanışsam evime dönüp yazdıklarımı karşıma alıp onun gözünden okumaya çalışırdım. Ne yaptığımı, ona ne hissettirdiğimi bilmek isterdim. Sonunda kendimden çok etkilenip çekilirdim bir köşeye çoğu zaman. Zaaflarım vardı. Kendimle ilgiliydi. Fazla acıtıyordu birçok şey.

Kitaplarımı getirdim salona, yere oturdum, önüme koydum kitaplarımı, kapaklarına baktım, adımı okudum kapaklardan... Karıştırdım sonra. Parça parça, satır satır onlarca sayfa, atlayarak, birinden diğerine geçerek, hem kumral kızmışım gibi, hem yazarmışım gibi, hem ikisi de değil kendimmişim gibi, okuduğum her kelimeyi ben değil, aslında o an kumral kız ve Derya okuyormuş gibi okudum.

Yorgunluktan halının üzerine yığılmak üzereyken, saat sabaha doğruyu gösterirken ve gözlerim kızarmış, içim tıka basa yeni kelimeler üretemeyen bir kalbin kısırlığı ve üretme ihtimalinin umuduyla doluyken, seviyordum kendimi, katıksız, güvenle, merhametle.

Halının üzerinden zorlanarak kalktım, tutulmuştu her yanım, hareketsiz, kilitlenmiş gibi oturmak ve okumaktan. Macit'i gördüm. Gecenin körüydü ve salon karanlık değildi ama buradaydı yine. Baş ve işaret parmağımla yumuşacık dokunarak aldım yerden Macit'i, yatak odama gittik beraber. Yatağımın başucundaki duvara bantladım onu yatmadan önce. Sabah uyandığında kendini ben olarak bulabilecek misin bakalım diyerek söndürdüm ışığı.

Sabah uyandığımda kendimi hamamböceği olarak bulmadım. Hem uyandığımda sabah değildi, çoktan öğlen olmuştu, hem de değişimi böceğe devretmiştim, insanlığın içi rahat olmalıydı, böyle şeylerin vuku bulması mevzu bahis değildi artık. Yaşam, insan âlemini sıradanlaştırmıştı. Onu kot pantolon ve gazlı içeceğe alıştırarak sindirmişti. Artık hiçbirimiz hamamböceğine dönüşemeyecektik. Zira ne olmuştu; Macit başucumdaki duvarda kendisini duvara yapıştıran selo bantın konforunda veda etmişti kısa yaşamına. Daha erken kalkmalı ve onu serbest bırakmalıydım. Ama daha erken kalkmak umurumda olmamıştı. Aslında umurumda olmamıştı bile değil, unutmuştum. Macit'i önemsemediğim için böyle bir sonu

tahayyül etmemiştim. Tahayyül olmaz, öngörmemiştim. Aslında öngörmemiştim de olmaz. Neyse. Yas tutulmalıydı şimdi ama önce kahvaltı yapılmalıydı...

Sessiz sedasız geçti birkaç gün. Gelen giden olmazdı zaten evime. Ölmüş olsaydın, mezarına bile daha çok gelen olurdu şeklinde acımasız bir cümle kurdum, bir öğleden sonra, sırf bu nedenle. Kurduğum bu cümle ayaklarıma dolandı. Ben istedim bunu demeye tenezzül etmedim. Herkesi arkasında bırakıp giden, bendim. Beni hak etmiyorlardı. Son cümlemin ardından güldüm aynı öğleden sonra kendime. Bir de iş aradım. Balkonda, gazeteyi önümde çarşaf gibi açarak, kayda değer olanları mavi keçeli kalemle yuvarlak içine alarak. Önce bu işin açıklamasını yaptım kendime; evde yiyeceklerin tükenmesine birkaç gün kaldı. Param da yok. İş bulup çalışmam lazım. Kendimi ikna etmeme gerek yoktu, her şey ortadaydı. Nasıl bir iş istersiniz? Mümkünse hiçbir şey yapmamın gerekmediği ama bana tüm temel ihtiyaçlarımı karşılamama yetecek miktarda para kazandıracak bir iş. Öylesi yok da, bir beyaz yakalı arıyorlar, on üç katlı bir binada. İnsanların içi gidiyor, bir bakmak ister misiniz? İstemem. Bundan sonra desensiz gömlek giyen senin gibi olsun. Kravat takanın ayrıca boynu kopsun.

Tam bana göre bir iş buldum. Sultanahmet'te hem de, yürüyerek bile gidilebilir, yok, çok mu yoruldun, atla tramvaya, beş dakika. Çay bahçesi, kahvehane, kafe arası ve üçü de değil bir yerdi. Büyükçeydi, yirmi civarı masa vardı, sadece kapalı mekânda. Tabi yaz şimdi, azıp elli masaya da çıkıyorlarmış, dışarısı yer gök masa, sandalye. Akşamdan akşama çalışacaktım, yarı zaman gibi, kazanacağım para aklım başımda olsa komikti ama akla da başa da lanet ediyorken tam bir mucizeydi. Hayatımı idame ettirebilmem için gereken temel ihtiyaçlarımı karşılamama yeterdi kazanacağım para, tek

istediğim de düşünmek zorunda olmayacağım bir iş ve bana bunun sunulmasıydı zaten. Birkaç gün içinde iş başı yaptım. Tahmin ettiğim kadar kolay değildi hayat. Öte yandan, sandığım kadar zor da değildi hayat. Ben bir yıl, on ay on bir gün önce ölmüş olabilirdim. Ama hayattaydım ve evet sandığım kadar zor da değildi hayat.

Saat altıda iş başı yapıyordum. On birde paydos ediyordum. Pek konuşamıyordum çalışırken. Özellikle iş arkadaşlarımla. İşe girebilmek için söylediğim yalanların ortaya çıkmaması için gereken özeni göstermeliydim.

Üniversite mezunu değilim, ne işim olur, yazarlık mazarlık, lafı bile olmaz zaten. Okumuş çocuk olduğumu bilselerdi alınazlardı beni işe, garsonluk yaptıracaklar akşamdan akşama, beni alsalar, tamam elin yüzün düzgün de iş sana göre değil, iki günde kaçarsın derlerdi, diyen olmuştu çünkü, bu sebeple de gizlemiştim ben sonunda. Ne verirseniz uyar abi, rayici neyse o. Yok, başka şehirden geldik, iş lazım bana, boş ver daha önce ne yaptığımı, yok abi ne mahpusu, öyle değil, ıvır zıvır işler işte, girdik çıktık, tezgahtarlık, garsonluk.

Hiç acemilik çekmedim işte, hiç tedirgin olmadım. Aman efendim bir tanıyan çıkar, eş, dost, akraba, bir gören olur, açıklarsın, açıklayamazsın, umurumda bile olmadı. Epeyce kayıtsızdım. Atasözü var hani, dünya şeyime, minare öbür şeyime, o hesap. Kaygısızdım, müşterilerle iyiydim, olabildiğince naziktim ama oyun gibiydi, pek samimi değildim. Zaten dünya üzerindeki insanların geneli yavşaktı, önlerinde eğilir gibi yapmanız ve onlara siz diye hitap etmeniz yetiyordu, bunları yaparak onlarla kafa bulduğunuzu anlasalar bile anlamazdan geliyor, muamelelerin konforundan fedakârlık etmeyi göze alamıyorlardı. Sonra bir öğlen vakti, galiba günlerden Perşembe, geldi yine kumral kız. Beklemiyordum ama galiba bekliyormuşum. Ya da ne söylesem boştu bu hususta.

İşe gitmek için akşam olmasını bekliyordum, aynı zamanda eski kitaplarımı masanın üzerine sıralamıştım ve büyük yazarların kitaplarını da kapakları gözüme gözüme girsin diye dik vaziyette yerleştirmiştim kendi kitaplarımın yanına. Önümde açık duran defterde ince cümleler vardı, el yazımla. Bir çoğalıyor, bir azalıyorlardı. Bir yazılıyor bir karalanıyorlardı. Kurguya dairdi, genişletmeye çalışıyordum, beğeniyor, evet iyi oldu galiba diyordum ama sonra içimde bir şeyler uyanıyor, beni rahatsız ediyordu. Bu şekilde sinmedi içime demeden, bu şekilde içime sinmemiş olduğu için karalıyordum üstlerini. En son yaptığım buydu. Hiçbir yere gidemeyen romanımın gidebileceği bir yerler belirliyordum ve sonra bir anda bir çizik atmıştım üstüne koca bir paragrafın. Sebebi yoktu. Ya da vardı... vardı ama salt estetik üzerine bir şeyler geveleyerek ifade edilebilir değildi. Kapının zilini o esnada duydum. Merak etmeksizin, çünkü aklım paragraftaydı, kapıya gittim. Gözlerinin kahverengi olduğunu fark etmemiştim senin demek yerine, merhaba demesini bekleyip, cevaben tebessüm ederek "hoş geldin," dedim. Yalan ne ilgisi var, aklım paragraftaydı, duygulu sözler gelip gidiyordu kalemime, onunla değil, benimle bile ilgili değildi. Şaşırdım ve boş baktım sadece.

"Müsait miydiniz, rahatsız etmiyorum ya." Ürkekti hali, edası. Nazik, ince bir kızdı aslında. Ama dışarıdan olduğunu, hayatımdan olmadığını kendime göstermek için sürekli çaba harcıyordum sanki, bunu hissettim, böyle olduğunu. Bu sebeple yine rahatsız etti beni, teklifsiz kapıma kadar gelmesi. Öte yandan kumral kız değildi o, Deryaydı ve okurumdu benim. Buna inan, ne kaybedersin? Bu açıdan insan bile değildi, okurumdu benim. Sevgili, eş, dost, kardeş, arkadaş değildi bana, olması da imkânsızdı çünkü bir kademe yukarıdaydı hepsinden, okurum olmakla. Yaşam kaynağım gibi bir şeydi.

Ya da bir yazarı daha okur açlığı kör etti. Gözlerinin kahverengi olduğunu fark etmemiştim senin, demek yerine,

"Müsaitim girsene," dedim ve salona geçtim bana yakışan, ruh halimi yansıtan tedirgin ama aynı zamanda uyuşuk adımlarla. Arkamdan geldi, kapıyı kapatarak.

"Ortalık dağınık olduğu için kusura bakmazsın değil mi?" dedim, geçen sefer onunla konuşurken oturduğum koltuğa oturarak. Karşımdaki kanepeye oturdu yine.

"Rica ederim," dedi mahcup. Gözlerimi gözlerine diktim. İyi bir insan olduğunu düşündüm. Bu mahcubiyetinin, bu inceliğinin sebebi, iyi ve düzgün bir insan olması dedim kendime. Sonra da kızdım kendime. Unuttum hepsini, her şeyi ve yaslandım arkama. Sana nasıl davranmam gerektiğini bilmiyorum. Babanla tanışmasaydım, sana kumral kız adını vermeseydim, şimdi huzurla oturuyor olacaktım karşında ve cümleler üzerine cümleler kuracaktık karşılıklı, her soruna içtenlikle cevap verecektim. Ama şimdi içimde beni kemiren iki fare var. Tolstoy'un farelerine benziyor benim farelerim de. Sadece biraz daha onursuz ve biraz daha pisler. Bir tanesinin adı şüphe. Ama o denli şüphe ki, bazen şüpheleniyorum acaba adı şüphe değil de başka bir şey mi diye? Diğerinin adı ise kâh suçluluk, kâh vurdumduymazlık. Rengi belli değil.

"Nasılsınız, görüşmeyeli?"

İçim ekşi.

"İyi, bildiğin gibi," diye cevapladım. Keyfim yerinde, her şey yolunda sesimle.

"Sen nasılsın?"

Dönüp etrafa baktı, perdelere, masaya, duvardaki tabloya.

"Bilmiyorum aslında. Dün iyi bir gün geçirmedim. Evdeydim. Okudum sürekli. Düşündüm... Yalnızlık üstüne kimler

neler söylemiş, kendimce araştırdım. Bir deftere not etmeye çalıştım bulduğum sözleri. Sonra bir anlam çıkartmaya uğraştım hepsinden, hepsinin toplamından..." Duraksadı. Bana soracak, hissettim.

"Bir anlam çıkaramadım. Bir cümleye ulaşamadım," dedi. Gülümseyerek baktım yüzüne. Çocuksun sen daha.

"Ben, galiba yalnızım, ya da çok yalnızım ben, gibi cümlelere ulaşmaktan iyidir," dedim. Dikkatini topladı üzerimde.

"Neden iyidir? Yalnız olmadığım, yalnız hissetmediğim için mi iyidir; bu şekilde bir sonuca ulaşmadığım, ben yalnızım diye bir cümleye sığmaya çalışmaktan imtina ettiğim için mi iyidir?" diye sordu, dikkatle, kelimeleri tane tane söyleyerek. Tamam, belki de çocuk değilsin, sadece bir nebze toysun. buradayız.

"Yalnız olmadığın için değil, zira muhtemelen epeyce yalnızsın. Böyle bir ifadeden kaçındığın için sadece," dedim gülümseyerek ama ciddiye aldığımı da göstererek. O da gülümsedi cevabım üzerine. Macit'in katiline gülümsediğini bilmiyor.

"Sana bir şeyler ikram edeyim," diyerek kalktım.

"Zahmet etmeyin ne olur, mahcup oluyorum ben," diyerek o da kalktı peşimden.

"Sorun değil, ben çay içecektim zaten."

"Yardım edeyim..." Macit kim? Kim değil, kimdi demelisin, öldürdüğümü söylediğime göre. Ev arkadaşımdı. Aslında yeni tanışmıştık. Sanırım birbirimizi ilk defa görüyorduk. Önce arkadaş olduk. Sonra ben bir şeyleri hep yaptığım gibi eksik yaptım ve o öldü. Üzgünüm, öldürdüm derken, ölümüne sebep oldum demek istiyorsunuz sanırım, zira durum böyleyse onu siz öldürmüş sayılamazsınız. Ah be güzelim, hukuki açıdan bakma, ahlaki açıdan bak. Müdahale etmemek de taraf olmak değil mi? Savaşları düşün. Bombalar, füzeler,

roketler atılıyor orada ve bizler geceleri rahat uyuyabiliyoruz, bombayı yapan değiliz, atan değiliz diye. Macit, kafan kopsun, nelere sebep oldun bak.

Çay demledik birlikte, zor işti, iki ucundan tutarak kolaylaştırdık. Havadan sudan konuşmak fena olmazdı ama havadan sudan konuşmadık, ellerimizde çay bardaklarıyla duvarlara poz verdik daha çok. Arada tek tük sözler sarf ettik. Bana sormaktan çekindiği bir şey olduğunu sanmıyorum, iyiydi böyle, oturuyorduk işte, fena mı gibi bir şeydi. Zira benim de karşısında söylemeyi erteleyeceğim ya da anlatmaya çekineceğim bir şey yoktu. Galiba beni rahatsız etmemeye çalışıyordu. Galiba benim kendi halime bir düzenim olduğunu düşünüyor, gelişinin bu düzeni mümkün olduğunca az bozması, hatta mümkünse bozmaması için uğraşıyordu. Anlamsızdı. Aslında anlamsız değildi. Giderken bir daha gelmesini istemediğimi ima ettiğime göre. Aslında bu hususta fikir beyan etmemeliydim ben, yanılacağım aşikârdı çünkü.

"Beni gördüğünü söyledin geçen gelişinde. O konuda pek bir şey anlatmadın," dedim büyük bir cesaretle. Aslında bu benim teslim oluşumdur herhalde. Yeter artık ben gerginliklerin adamı değilim. Ne olacaksa olur. Tedirgin olup olmayacağını anlayabilmek için bütün dikkatimi üzerinde topladım sorunun ardından. Başını kaldırıp yüzüme baktı.

"Evet, sanki unuttuğum bir şeyi hatırlamak gibiydi o an. O yüzden zaten, sizi tanımak, sizinle konuşmak istedim," dedi. Yanlış yerinden yakalamıştı sorumu, ya da kasten öyle yakalamış gibi cevap veriyordu.

"Hatırladım birden... Geçmişi, Ahmet'i, romanlarınızı, ezberlediğim paragraflarınızı. Ne kadar uzaklaştığımı anladım sonra, bana, kalbime dair ne varsa, hepsinden. Bir açıdan sizin görüntünüzle kendime gelmem için geçmek zorunda olduğum ilk kapı açıldı ardına kadar."

Güzel sözlerdi ama ben başka bir dünyadan bahsediyordum, ilk defa duyduğum o ismi –Ahmet'i- de önemsemeden söyledim aklımdakileri.

"Neden bahsettiğini biliyorum. Bunu, önceki gelişinde ilk ifade ettiğinde de anlamıştım. Benim sormak istediğim başka," dedim kibarca ama ciddiyetle. Anlamak ister gibi baktı yüzüme.

"Beni gördün. Beni muhtemelen daha önce hiç görmemiştin. Ama bundan bahsedişin biraz tuhaftı sanki. Bana tuhaf geldi..." Nasıl ifade edebilirim? Ama bir oyunun içindeysem, yanlış anlamasından korkmanın ne manası var ki?

"Bir saniye bile değil. Göz göze geldik ve sen çantanda bir şeyler aramayı bırakıp, devam ettin yürümeye. Sanki beni görmeyi bekliyormuşsun gibi..." dedim. Kaşlarını çattı Derya. Yüz ifadesi değişti. Anlam veremedim.

"Gitmem mi gerekiyor?" dedi.

"Hayır, bunu istesem, kısaca söylerdim. Kafamdaki iki fareden birisini tarif ettim sadece," dedim ama onun kafamın içindeki farelerden haberi yok.

"Afedersiniz hocam ama..." dedi, duraksadı, kekeledi sanki, sözleri bir sıraya koyma çabasına girişti.

"Anlayamadım ben. Siz neden bahsediyorsunuz?" diye sordu zorlanarak. Ya da zorlanarak değil, şaşkınca. Ya da şaşkınca da değil, bilmiyorum, başka bir şey. Ben duraksadım. Elimi çeneme götürdüm, pencere önünde çocuk yok, Macit sadece bir böcekti ve öldü diye cümleler kurarak kendimle dalga geçtim ve "Peki," dedim.

"Sokağın başında beni gördüğünde, uzun süredir okumakta olduğun ve hayranlık beslediğin bir yazarı görmüş gibi değildin. Kendisini gördüğünü görmesinden memnun olmayacağın birisini görmüş gibiydin," diye ekledim kararlı-

lıkla. Demek bu yüzden net değildim ben kumral kıza karşı. Hakiki fare, itirafla varlık kazandı.

"Ben sizi tramvayda gördüm. Aynı duraktan, Fındıklı'dan bindik araca. Binerken fark ettim sizi. Karşınıza gelip oturdum hatta. Sürekli gözünüzün içine baktım, ama siz benim yüzüme bir kez bile bakmadınız, göz ucuyla bile. Dalgındınız, o kadar dalgın, o kadar kendi aleminizdeydiniz ki... bir kez daha hayran oldum size. O romanların ancak böyle bir insan tarafından yazılabileceğini anladım, Ahmet'in bana anlattığı onca şeyi anladım. Kapalıydınız sanki dışarıdan size doğru olan her şeye ve açıktınız kendinizden sadece ve sadece kendinizden, dışarıdaki istediğiniz, arzu ettiğiniz ve hissettiğiniz herhangi bir şeye. İstasyondaki insanlara, yollara, yüzlere, karmaşık binalara... Onlara bakıyordunuz sürekli ve onlara bakarken bile onların yalnızca sizin dünyanızdaki, âleminizdeki görüntüleriyle baş başaydınız sanki. Karaköy'de inecektim aslında ama... bırakamadım sizi seyretmeyi. Karşısında alımlı, şık ve parfüm kokan, herkesçe güzel bulunan bir genç kız oturduğu halde, o kızı onca yol boyunca fark etmeyen adamı seyretmeyi bırakamadım. Çapa'da kalktınız yerinizden ve indiniz. Ben de indim. Evinize geldiniz. Kapınıza kadar takip ettim sizi. Hatta kapınızı çalmayı çok istedim, siz evinize girdikten sonra. Merhaba ben sizin okurunuzum demeyi. Cesaret edemedim. Eve döndüm. Ve bir gün sonra geldim..."

Bitirdi. Dayak yemiş gibi hissetim kendimi bir an. Muhtemelen sokağın başında göz göze geldiğimiz an dediğimiz an, sadece çantasında aradığı şeyi bulmuştu ve bulduğu için aramayı bırakıp, devam etmişti yoluna, arabanın arkasında gizlenmeye çalışarak kendisine bakan bu şaşkın adamdan haberi bile yoktu. Ben ne yapmıştım, göz göze geldik, beni gördü ile başlayan devinimle birlikte dönmüştüm evime, takibi

bırakıp, her şeyi bırakıp. O sırada karşımda mı oturuyordun sen kumral kız, tramvayda, ben yolları, sokakları, insanları ve kendimi seyredip gördüğüm her şeyden her saniye biraz daha uzaklaşmaya çabalarken.

"Sokağın başında..." dedi, kestim sözünü.

"Sokağın başı yok Derya. Sokak da yok. Karışık aklım var sadece. Hayal gücüm var. Yaptığım roman kurgusu var." Sustum akabinde. Böylelikle sıyırmış oldum. Derya'nın hiçbir şeyden haberi yoktu ve böyle kalması için ne gerekiyorsa yapmalıydım. Okurumsun sen benim. Geceler boyu o satırları senin için dizdim ben, o anlamsız ucuz saman kağıtlara. Beni okuyan ve bana bakan, beni gören gözlerini riske edemem. Bunu Macit'e anlatsam o bile anlar, hak verir bana. Başını salladı Derya, tebessüm ederek.

"Benim yüzümden, kafanızı çok karıştırıyorum sizin," dedi.

"Geldiğimde çalışıyordunuz," diye ekledi masanın üzerindeki kitaplara, kâğıtlara bakarak. "Tüm konsantrasyonunuzu bozdum." İtiraz edip, haklı olmadığını, hiçbir şeyi bozmadığını söylemek istedim ama söyleyemedim. Utandım. Utandığım için de kendime kızdım hemen. Ve yine hemen ona Hande'den bahsetmek isteği duydum. Hayır, Hande'den değil, Hande'nin içimde açtığı çukurdan. Karanlık, dipsiz çukur, kuyu, neyse adı, ondan. Timur Selçuk'un o müthiş eseri gibi olan aşk yaramdan. Baştan sona dinlemenin mümkün olmadığı, katlanılmaz, insanı dipsiz kuyulara atan, ama aslında sadece bunu yapabilmesi nedeniyle bile başyapıt sayılan ağır şarkıdan. Sonra da yalnızlığını sev demek istedim. Hani oturduğumuz zaman anlatmıştın ya, büyük yazarların tarifleri, cümleleriyle bulmaya çalıştığın anlam... Boş ver onu, önemseme. Sadece sahip çık yalnızlığına. Onu duyabildiğin, onu görebildiğin, onu fark edebildiğin için değerlisin sen. Ama

bunları da söylemedim. Kalkıp masanın başına geçtim. Okumaya ve yazmaya çalıştım.

Sanırım kalktı o da, bardakları topladı, mutfağa götürdü. Sanırım yıkadı orada onları. Sanırım kuruladı daha sonra. Sanırım salona döndüğünde eline bir kitap aldı, kanepeye oturdu ve ses çıkarmadan saatlerce okuyarak oturdu orada. Böyle geçti o gün. İşe yetişmek için evden çıkma saatimin geldiğini fark ettiğimde ayrıldım masanın başından.

"Benim çıkmam gerek. İşe gitmeliyim," dedim. Huzuru gördüm yüzünde, bakışında. Elindeki kitabı bıraktı.

"Ben de eve gideyim hocam," dedi.

"Geç olmuş."

Bana hocam demesi güzeldi. Benden sekiz on yaş küçüktü olsa olsa. Belki bu yüzden güzeldi zaten. Birlikte çıktık evden. Caddeye kadar eşlik ettim ona.

"Gözlerinin kahverengi olduğunu fark etmemiştim senin," demedim ayrılırken. Ne o öyle, duygulu duygulu laflar, mırlanmalar. Sevmem hiç.

18

Harun evinde oturuyor, bütün pencereleri açmış, sabahın erken bir saati. Günlerden Pazar. Pastırma sıcakları derlerdi eskiden, şimdilerde çöl sıcakları deniyor. Aylar geçmiş, alışmış artık evine, sokağına ama tanımıyor kimseyi. Tanışmıyor kimseyle. Bağı olsun istemiyor. Tüm bağlarını koparıp atmışken tam, gece yatarken, sabah kalkarken ve tüm gündüzler boyu kendi kendine yaşarken, kimseyi düşünmeden, hiçbir şeyi hesaplamadan... Bu muydu isteği? Değildi aslında ama bu konuya giremeyiz şimdi. Çok karmaşık ya da derin olduğundan değil, aksine belki çok basit, çocukça. Duvarında o filmin afişi asılı, çerçevenin içinde, parlamayan özel tablo camının arkasında. Televizyon yerine onu mu seyrediyor? Aslında ne televizyonu, ne de tabloyu seyrediyor. Kendisini seyrediyor daha çok. Yalnızlığına bakıyor, yalnızlığının aldığı şekli beğeniyor, suyun üzerine boya dökülmüş gibi, elindeki çubukla hafifçe dokunup suya, boyanın aldığı yeni şekle bakar gibi, sever gibi her yeni şekli. Umut taşıyor mu?

Bir eski heyecandı, geçti, sorulsa böyle diyecek. Artık bulamayacağını biliyor çocukluk arkadaşlarını. Neden arıyordun onları Harun? Neden görmek istedin? Olmaz mı bazen, insan hayatının en saf, en temiz, en mutlu anına dönmek istemez mi? Bu kadar basit. Basit olmayan, o ana insanı dönmeye iten şey. O şey, yani hayatı, yaşamı, nasıl geçtiğini insanın bir tek kendisinin bildiği o uzun yıllar. Hayatımn aldığı şekil, çizilen yol, o yolda harcadığı yıllar. Harcadığını fark ettiği hayatı. Ama bunlara da giremeyiz şimdi. Yine çok karmaşık veya derin diye değil, sadece yeri değil diye. Aylar önceye dönülecek yine. Basri Bey'in evinden çıktıktan sonraki günün bir hafta sonrasına. Peki, o günlere dönülecekse neden buradan başlandı? Şunun için; Harun, evini havalandırıyor. Tüm gün temizlik yapacak. Kendisini hazırlayacak. Neye hazırladığı, neye hazırlayacağı bilinmiyor. Ama dün gece yatağında uykuya dalınadan önce uzun süre sessiz sessiz ağladığı biliniyor. Sona yaklaştığı çünkü bunu kendisine mırıldandığı biliniyor. Ama huzur dolu içi, ağlamasına rağmen ve galiba sona yaklaştığını bildiği, bunu kendisine söylemekten artık çekinmediği için. Sahi Harun, sen neden gelmiştin İstanbul'a, ikizleri bulmak için mi?

Gece boyunca yağmur yağdı. Uykusundan uyandı birkaç kez, gök gürlüyordu, gök gürültüsünden korktuğu vaki değildi. Çocuklar geldi aklına. Adlarını anmak istemedi, yüzlerini düşündü sadece. Ama yüzleri de şimdiki yüzleri değil, çocuk yüzleri, yıllar önceki halleri. Aralarında iki yaş var, akran sayılırlar, koşturup duruyorlar orta yerde. Karısını aklına getirmedi. Orada da gök gürlüyorsa, şimşek çakıyorsa korkar mı çocuklar? Korkmazlar, kazık kadar adam oldular da babalarını bile beğenmiyorlar. Torunlar korkar belki. Anneleri ilgilenir onlarla da. Sana ihtiyaçları yok. Zaten ilgilenmezdin, dede dediğin şımartır torunlarını, ne isterlerse alır torunları-

na, senin tek yaptığın seyretmek onları boş boş. Bu iyi değil çocukların gelişimi için, dokunacaksın, okşayacaksın. Televizyondaki kadın öyle diyor. Ana babaları seyreder o programları, her şeyin iyisini bilirler onlar. Anlatırlar gök neden gürler, şimşek neden çakar. Korkmaz ondan sonra çocuklar. Laf... Nasıl anlatacaklar, kendileri biliyor mu ki? Cahil onlar.

Yorganın altında terledi, bari kafanı çıkar dışarıya, o kadar mı korkuyorsun? O kadar korkuyor, ne olmuş, ne kadar korkmaya izin var, ne ölçüde korkmak meşru. Ama senin gök gürültüsünden korkmuşluğun vaki değildi Harun, ne oldu şimdi sana böyle. Şimdi vaki, şimdi torunlarının yerine korkuyor, yazık onlar bilmiyor gök gürlemesinden korkmayı.

Sabah uyandığında yorgundu. Gökle kavgaya girişmiş de yenilmiş gibiydi. Günlerden yine Cumartesi.

Öğlene kadar vakit geçirdi evde. Vakit geçmek bilmiyordu, geçmesini ister, bunu gözetirken. Bir ara vakte, onu geçirtmek istediğini unutturmayı bile denedi. Kendisinin onu gözettiğini unutsun ki, geçip gidiversin. Şarkı söyledi bunun için, pencere önüne oturup, keyifle şarkılar mırıldandı. Vakit geçmediği gibi, kolay kolay kanmıyordu da.

Evden çıkınca, doğrudan eski mahallesine gitti. Sokakları bir bir arşınladı, neyi aradığını bilmeden. Aslında bir ölçüde biliyor sayılabilirdi, bir buzdolabı tamircisi bulmayı umut ediyordu. Belki Gani Bey'i tanıyan birini, belki o yıllar Gani Bey'in yanında çalışan Erdal'ı tanıyan birini. Kendisine bile fazla iyimserce geliyordu bu ama nasıl olsa yapılacak bir iş yok, vakit de kendi kendine geçmesi beklenecek türden bir şey değil. Dolaşmış, hava almış olursun.

Bulamadı tabi, bir beyaz eşya tamircisi vardı mahallede ama büyük bir markanın teknik servisi gibi bir şeydi, ne Gani Bey'i ne Erdal'ı tanıyorlardı. İki bakkal vardı mahallede, onlar da mahallenin eskisi çıktılar ama kendisi kadar eskisi de-

ğil. On yıllara dayanıyordu mahalledeki yaşamları. Birisi on yedi yıldır mahalledeydi, diğeri yirmi iki. Bahsi geçen isimlerin sahiplerinden bi-haberdiler. Bu aşamada hesaplamaya girişti Harun. Kırk küsür yıl öncesinde ilkokuldaysak biz, on yaşında filansak o zaman, otuz yıl önce yirmi yaşında olmalıydılar ikizler. Hülya üniversiteye on yedi on sekiz yaşında başlamışsa, Erdal'ın Mehmetle dolaşması on altı, on yedi yaşına tekabül eder. Mehmet o sıralar gitmiş. On altı, on yedi yaşlarında. Hülya da muhtemelen on yedi on sekiz yaşında ayrılmış mahalleden. Yoksa önce Hülya mı gitmişti? Ama Erdal kalmış. Yirmi iki yıllık bakkal Erdal'ı tanımadığına göre, o da en geç yirmi altı yirmi yedisinde gitmiştir. Ama o kadar kalmış olsalar mahallede, Hülya mesela yirmi iki yaşında üniversiteyi bitirince yine mahalleye dönerdi, anasının babasının evine. Ya üniversitede okurken evlenmiştir ya da hemen bir iş bulup kalmıştır gittiği yerlerde eğer buraya dönmediyse. Ya da bir ihtimal, Erdal yirmi bir yirmi iki yaşındayken ailesiyle beraber belki göçmüştür başka bir yere, Hülya okulunu bitirince onların yanına dönmüştür. Mahallede işleri yoktur artık. Bunlar bir yere ulaştırmayan teferruatlar. Soyadlarını bile hatırlasa işe yarar, ama hatırlamıyor.

Sokakları arşınlamaya devam etti. Kendi zamanından kaldığını düşündüğü evlerin önünde durup uzun uzun baktı evlerin pencerelerine. Belki adamın birisi çıkıp, ne bakıyorsun moruk der de, derdini anlatması için bahane çıkar diye. Kimse çıkmadı, uzatmadı başını herhangi bir pencereden, fark etmedi kendisini. Dönerken, nispeten daha eski bakkalın önünden geçerken, bakkaldan bir adam çıktı, kendisine seslendi, "bey amca," diyerek. Seslenen adamla beraber bakkala girdiler. Nispeten daha eski bakkal bir şey hatırlamıştı. Hatırladığı şeyin, önemli olabileceğini düşünmüyordu ama esnaftı adam sonuçta, böyle şeyler hoşuna giderdi, anlatmak,

konuşmak, hava soğuk, sokak boş. Dükkâna giren çıkan yok, kapının önünden geçtiğini görünce bey amcanın, içerideki müşterisine mi, yoksa arkadaşına mı, tut bey amcayı demiş.

"Bey amca sen doğru Kumkapı'ya git. Orada Balık lokantaları var. Balık lokantalarının hepsinde koca koca dolaplar var. Gani Bey diyorsun ki, bu adam gayrimüslimdir, lokanta sahiplerinin bazısı da gayrimüslimdir. Muhtemelen tanıyan bilen çıkar, burada esnaflık yaptıysa, oraya çalışmıştır muhakkak. Belki yakalarsın bir şeyler."

Mantıklı gelmedi Harun'a, o yıllar Kumkapı'da balık lokantaları var mıydı bilmiyor, hatırlamıyordu. Ama iyi olurdu oraları dolaşmak, dolaşırken bakmak sağa sola, sonra bakmışsın hava kararmış, küçük bir yerde rakı balık. Mutlu oldu. Küçük insanlar büyük şeylerden mutlu olur. Büyük insanlar küçük şeylerden mutsuz olur. Teşekkür edip çıktı yirmi iki yıllık bakkal dükkânından.

Kumkapı'da lokantaların sıralandığı sokakları dolaştı. İsimlerinden bir şey anlaşılmıyordu. Büyüklerden başlayarak tek tek girip konuşmaya karar verdi. Merhaba Ben Gani Bey'i tanıyan birisini arıyorum. Aslında Gani yıllar önce ölmüş, onu tanıyan birisini de aramıyorum, Erdal'ı tanıyan birisini arıyorum ben. Erdal Gani Bey'in yanında çalışmış eskiden. Ne kadar mı eskiden, otuz yıl kadar eskiden. Saçma. Bu kadar saf olduğuna kimse inanmıyor, biz senin için tavaya bir porsiyon hamsi atalım bey amca, ye de gaz ayarı filan böyle gir mevzuya. Bizim servisimiz var size hizmet vermeye talibiz diye ekle, sonra Erdal'ı bulunca birlikte iş yaparsınız. Müşteriler senden, hizmeti vermek ondan. Elliden sonra iş kurmuş olursun. Benimle alay etmek yakışıyor sana delikanlı. Bu sokak çıkmaz. Meydanda, ortalık yerde. Yorulmuştu. Sadece bedeni değil zihni de yorulmuştu, düşünmekten, akıl yürütmekten, ilk duyduğunda bile mantıklı bulmamıştı, ne

diye sürüklendin buralara kadar diye söylendi, kızdı kendisine. Tek bir yere bile girmeden evine döndü. Birkaç gün idare edecek kadar yemek pişirdi. Akşam televizyona baktı biraz ama içi sıkıldı. Bunaldı. Televizyonu kapatıp kitap okudu gece yarısına kadar. Eski dostu Harry Haller'i buyur etti odasına. Başucumsun bile dedi ona. Harry yaşlanmıştı, karşılıklı susup oturdular. Gözleri kapanmaya başlayınca kalktı yerinden, pijamalarını giyip yatağına uzandı. Karanlık odada tavana bakarak uyumaya çalıştı. Okurken kapanan gözleri, yatınca açılmıştı ardına kadar. Aynı soruyu soruyordu kendisine. Ne kaybederdin? Girdin bir yere sordun, velev ki tanımıyorlar, ne kaybederdin? Neyi kaybedeceğime dair hesap yapmıyordum. Sadece mantıksızdı, caydım bu yüzden. Bu cevap tatmin ediyor mu seni? Etse uyuyabilirdin. Uyuyabildi zaten, yalnızca bir saat debelendi sonra aklındaki karmaşa yenik düştü uykuya.

Pazar günü tekrar yollandı Kumkapı'ya. İstasyona yakın küçük bir lokanta kestirdi gözüne. Daha temizlik yapıyordu içeride gençten adamlar. Mahcubiyet duyması için sebep yoktu. Fazla kurcalamaz, sorguya çekmezlerdi. Herkesin derdi başından aşkın. Akıllarında bile kalmayacaksın.

Selam vererek girdi lokantaya.

On dakika sonra çıktı. Ne Gani'yi ne Erdal'ı duyan olmamıştı. Buralara bakan iki firma varmış. Büyük firmalarmış. Rakiplermiş. Bir sürü adam çalıştırıyorlarmış, İstanbul'un her yerinde iş yapıyorlarmış. Otellere, lokantalara, büyük yemek firmalarına, hatta endüstriyel mutfak da kuruyorlarmış. Ne Gani ne de Erdal diye kimseyi duymamışlar o iki firmada da. Firmalardan birinde bir Erdal varmış da yaşı olsa olsa otuzmuş. Rica ederlermiş. Bir çay içseydiniz beybabaymış.

Başka bir lokantaya girmek manalı olmayacaktı. Aralardan birinde kahvehane gördü. Bir çay içseydiniz beybabaya

alaycı teklif yüzünden sağol evladım demişti, ama burada çay içebilirdi, dışarısı soğuk hemen dönme evine, biraz otur, dinlen.

Genç bir adam çay getirdi, bıraktı önüne. Masada gazete vardı, pencereye yakın bir masadaydı, dışarıya bakıyordu, gazeteye itibar etmedi. Arka masadan bir adam gelip aldı gazeteleri. Dönüp ocağa baktı Harun. Yaşlıca bir adam oturuyordu ocakta. Etrafına baktığında yaşıtları dikkatini çekiyor ilk, umudunu koruyor Harun. Sadece, nasıl denir, cüret sahibi değil. Adamla göz göze gelince, başıyla selamladı. Tahmin ettiği gibi olmadı, tepki vermedi ocaktaki adam. Başka türlüsü umulurdu oysa, selam üzerine ocağı bırakıp gelir adam, sandalye çekip oturur yanına, sözle alır selamı, bahseder, yıllar önceden, Ermenilerden, Rumlardan bahseder, eski komşularıdır onlar, hiçbir şey eskisi gibi değildir artık, havası değişmiştir buraların, sonra Harun aklındakini döker ortaya, Gani Bey der, adam tanır Gani Bey'i, eski esnaftı, iyi adamdı der, çocuklarını tanıyordur, adreslerini verir Harun'a, Harun adrese gider, çocuklarla sohbet eder, kocaman adamdırlar onlar da, Erdal'ı tanırlar, Erdal kendi işini kurmuştur, adresini verirler onun, Harun Erdal'ın adresine de gider Erdal'ı tanır görünce, ama Erdal Harun'u tanımaz, kendisini tanıtınca da tanımaz, anlatınca da tanımaz, ne yapsa tanımaz. Harun kırık, evine döner.

Daha iyisi oldu. Ocaktaki adam selamı almayınca önüne döndü Harun. Hızlıca içti çayını, bozuk para bıraktı masanın üzerine ve çıktı kahvehaneden. İnsanların yüzleri ürkütücüydü, ocaktaki adamın dediğini düşündüğü gibiydi, hiçbir şey eskisi gibi değildi artık.

Meydana gelince durdu tekrar. Uzun uzun etrafına bakındı, daha önce baktığı ama dikkatinden kaçan bir şeyler görmeye çalıştı. Sakin ol Harun, elinde ne var önce ona bak. Elinde

yarı bunak bir ihtiyarın verdiği doğruluğu bile su götürür bir isim var. Gani Bey. Muhtemelen yirmi yıl önce ölmüştür, eğer doğruysa bile. Erdal Gani Bey'in yanında ne kadar çalışmıştırr? Mesela üç ay, okullar tatil olunca. Sonraki yaz tatilinde de bir marangozun yanında çalışmış. Meslek lisesi okumuş sonra, elektrikçiliğe başlamış. Sen meyhaneler sokağında bir dolaba eli değmiştir belki diye aranıyorsun. Yanlış yerdesin.

İçi kapkaranlık oldu meydanın orta yerinde. Evine dönmeye gücü yok, dizleri titriyor. Bulunduğu yere çöktü birden, tutunmadı, yere düşeceğine bıraktı kendisini ve çöktü. Yığıldı da denir. Birisi koluna girdi otuz saniye geçmeden. Kaldırdı Harun'u amca iyi misin, amca iyi misin diye sesleniyordu ama Harun cevap verecek durumda değildi. Meydandaki büyük restaurantlardan birine girdiler, koluna giren adam Harun'u bir sandalyeye oturttu. Kolonya getirdi başka birisi, koluna giren adam yüzüne kolonya sürerken baktı Harun adamın yüzüne. Adam Erdal'dı.

Değildi tabi, gençten bir garsondu. Bir şişe su açtı, bardağa doldurdu, içirdi. Birkaç dakika içinde topladı kendisini Harun. Genç garsonlar yaşlı adamın etrafına birikmiş, patron üst katta, dikkatini çekmiş hareketlilik. Bu saatte pek müşteri de olmaz, inmiş aşağıya. Masaya doğru yaklaşıyor.

Garsonlar dağıldı, herkes işinin başına döndü. Bir tek Harun'un koluna giren genç adam kaldı. Patrona alelacele anlattı vaziyeti. Kibar çıktı adam.

"İyi misin beyamca?"

"İyiyim efendim, sağ olun. Başım döndü biraz."

Patron süzdü Harun'u, kılık kıyafet yerinde, yüzü traşlı, düzgün bir adam gördü.

"Beyamca tansiyonunu ölçtürelim istersen."

"Gerek yok efendim, toparlandım. Giderim şimdi."

"Birilerini arayalım da gelip alsınlar seni. Böyle çıkma."

"Gerek yok, gerçekten. İyiyim, toparlandım."

Uzaklaştı herkes, masada yalnız kaldı Harun. Cesaret edemedi hemen kalkmaya, dışarıya bakarak oturmaya devam etti. Yüzündeki ifade... Yalnız, yorgun, çaresiz ve umutsuz bir yaşlı adamın yüzündeki ifade. Kendine acıma. Neler gördük neler. Bir süre hareket etmeden oturunca, aynı genç adam geldi tekrar yanına, bir sandalye çekip oturdu. Tedirgin oldu Harun. Ayıp ettik diye düşünüyordu.

"Ne yapıyorsun burada bey amca. Dolaşıyordun herhalde."

"Dolaşıyordum oğlum," dedi.

"Gözüm karardı birden." Dönüp baktı genç garsona. Nereden nereye.

"Bir arkadaşımı arıyordum. Pek tanıyan yok."

"Hayırdır kim, belki tanırız biz," dedi genç garson.

"Erdal diye bir arkadaşım," dedi Harun. Konuyu daha da açmak içinden gelmedi.

"Kimdir, ne iş yapar?" diye sordu genç garson bu sefer. Pes etmiyordu.

"Bilmiyorum aslında. Buz dolapçı dediler."

"Soyadı filan.... Dükkanı mı varmış buralarda?" dedi genç garson.

"Bilmiyorum oğlum soyadını. Hatırlamıyorum," diye cevapladı Harun.

"Valla ben bilmiyorum öyle birini," dedi duraksadı genç garson.

"Parkın orada bir dükkân var. Kami soğutma diye, buraların eskisidir onlar, bir sorun isterseniz."

"Bakarım bir. Sağol oğlum," dedi, kalktı yerinden. Mahcubiyetten doğru düzgün teşekkür etmeyi bile beceremedi.

Evine dönecekti ama köşeye kadar yürüyüp parkı sordu. Tarif ettiler. Caddeden dümdüz yürü, karşına çıkar amca de-

diler. Caddeden dümdüz yürürken parka gelmeden yolun sol tarafında gördü dükkânı. Kirli, koca camlı, küçük bir dükkândı. Bir süre durup seyretti. Arabalar müsaade edince geçti karşıya. Kapalıydı dükkân. Günlerden Pazar. Ne sanmıştın? Evine döndü.

Ertesi gün öğlene doğru izin aldı, öğlen paydosu sona ermeden gelirim dedi, Kumkapı'ya gitti. Kapalı dükkânın önüne kadar yürüdü. Dükkân açıktı, tereddüt etmedi, girdi. Ne beklediğini hiç sormadı kendisine. On altı on yedi yaşlarında bir çocuk vardı içeride, Harun'u görünce kalktı ayağa.

"Kimse yok mu oğlum," diye sordu gence. Genç;

"Ben varım," diye cevapladı. O kadar kolay mı, uğraşsız, çabasız, bu yaşta.

"Ben bir arkadaşımı arıyorum. Meslektaşınız. Yaşlı bir adam."

Genç düşündü birkaç saniye. Var olmaktan vazgeçip seslendi başını arkaya çevirip.

"Kirkor amca, baksana bir."

Kır saçlı bir adam çıktı içeriden. Kravatlı adamlardan çekinir küçük esnaf, kaşlarını çattı kır saçlı adam, hayırdır inşallah der gibi baktı Harun'a.

"Selamlar beyefendi," dedi Harun en kibar ifadesiyle.

"Ben olası meslektaşınız, bir eski arkadaşımı arıyorum da, bilmem tanır mısınız, tanımaz mısınız?" dedi bir çırpıda.

"Kimdir, hayırdır," diye sordu kır saçlı adam, meraklanmış gibi.

"Erdal," dedi Harun. Başka diyebileceği ne var. Her şeye en başından bir kez daha başla.

"Gani Bey varmış eskilerden. Onun yanında çalışmış bir zamanlar."

"Hayırdır, niye arıyorsunuz?"

"Benim ilkokul arkadaşım. Yıllar sonra yolum düştü buraya. Bir göreyim dedim. Mahalleye uğradım, taşınmışlar."

Duraksadı. Güven telkin edecek bir şeyler söylemesi de gerekiyordu bunların yanında.

"Basri ağabeyimiz var mahallede, onunla görüştüm. Gani Bey'in adını verdi bana, onun yanında çalışırmış bizim Erdal. Sonra kendisi de görmemiş pek," diye ekledi.

"Gani Bey öleli yıllar oluyor," deyince kır saçlı adam, heyecanlandı Harun. En azından Basri'nin zannı değildi artık Gani Bey. Gerçek bir insandı.

"Çok mu yakın arkadaşınızdı," diye sordu kır saçlı adam.

"Gani Bey değil. Vefatını Basri ağabey söylemişti. Ben Erdal'la arkadaştım."

"Biliyorum, onu soruyorum zaten, iyi arkadaşınız mıydı?" diye yineledi adam. Bu sorunun hangi bağlamda sorulduğunu anlayamadı Harun. Güven telkin etmek için isimler zikretmesi, tanışıklığı öne çıkarmaya çalışması yetmemişti belki.

"O zamanlar iyi arkadaşımdı. Çocuktuk tabi. Buralara gelmişken..." dedi devamını getiremedi Harun. Araya suskunluk girince, kır saçlı adamın niyeti açığa çıktı.

"Erdal öldü beyefendi. Kırkında yoktu. Haberiniz olmamış sizin ama çok oldu yani."

Harun üzülmekle şaşırmak arasında gidip geldi, bulamadı duracağı yeri. On yaşındaki hatırlayamadığı yüze, kırk yaşında ölü bir beden oturtmaya çalışamazdı. Havada kalacak, anlamlanmayacaktı Erdal'ın ölümü. Nasıl öldü diye sormadı bu yüzden, içinden gelmedi. Başını salladı. İkizi vardı Erdal'ın, Hülya, onu sorsa. Evlendi Hülya, çoluğa çocuğa karıştı, boy boy torunları var şimdi. Nerede oturuyor. Oturmuyor hiç, nasıl tez canlı, bu yaşına rağmen pire gibi, bir orada bir burada. Belki de evlenmedi hiç. Mehmetle görüşmüş gizli gizli. Unutamamıştır. Beni hatırladın mı? Biz hep üç kişi do-

laşırdık. Evden okula giderdik, okuldan eve dönerdik. Aynı sokaktaydı evimiz. Birlikte ders çalışırdık. Misket oynardık arka bahçede.

Hülya'yı soramadı.

"Sağ olun. Meşgul ettim sizi," dönecekti ama bırakmadı adam.

"Oturun beş dakika, soluklanın. Çay için..."

"Yok gideyim... İşten izin aldım," diyerek döndü Harun, içi kapkara.

19

Koltuğumda hareketsiz otururken, zaman denen şey yaklaşıyor, yaklaşıyor sonra sürtünüyor, sonra akıp çekip gidiyor. Nasıl gidiyorsa, akarak mı, çekerek mi, fark etmiyor. Birkaç gün geçiyor mesela. Aynanın karşısına geçiyorum. Birkaç gün önce de geçmiştim, birkaç gün önceki görüntüm ezberimde. Bakıyorum, dikkatle bakıyorum kendime. Ne değişti? Ne değişmiş? Ne değişik? Zaman suratıma da sürtünüp geçmişti. Muhakkak bir izi olmalı. Her temas iz bırakır. Ama bu cümlenin ardından gülüyorum, ciddiyetim uçup gidiyor, aynadaki gülen adamı seyretmek daha da sinir bozucu üstelik. Daha çok gülüyorum. Bazen böyle olur.

Kendimi oyalıyordum. Nasıl becerebileceğimi gayet iyi biliyordum, bu hususta deneyimliydim. Ama keyifsizdim. Yapmayı çok iyi bildiğiniz bir şeyi yapmaktan keyif almadığınız zamanlarda iyi yapamazsınız. Kendimi oyalayacak şeyleri bilmek işime yaramıyor bu yüzden. Ama üzmüyorum da kendimi, nihayetinde kendini oyala ya da bunu becereme,

fark etmiyor, zaman aynı hızda geçiyor. Tüm bunlar birkaç gün geçti demek için mi? Garipsiniz.

Adam ayna karşısında duruyordu. Adının Aziz olduğunu söylemeye gerek bile duymuyordu, zira insanlar kendi kendilerine dururlarken isimlerini söylemezlerdi, bu delice bir şey olurdu. Kendisine bakıyordu Aziz, üç gün geçtiğini biliyordu, bu üç günde nelerin değiştiğini ya da değişmediğini de biliyordu. Ama bu sebeple bakıyordu zaten aynadaki suratına, zamanın geçtiğine dair, yüzünde bırakılan izi arıyordu.

Uzun sürdü arayışı. Bulamadı hiçbir iz. Zaman iz bırakmadan geçip gider miydi?

Aziz elleriyle yanaklarını, yüzünü okşadı ve terk etti banyoyu.

Terk ettim banyoyu. Aslında yüzümü yıkadım, sonra zamanın geçtiğini fark ettim, kafamda tek bir tel beyaz saç yakalayınca, sonra sakladım onu diğer saçlarımın arasına. Sonra zamanın geçtiğini düşündüm, hayatımda ilk kez düşünüyormuşum gibi kendime rol keserek, sonra kumral kızı düşündüm hayatımda ilk kez düşünüyormuşum gibi yine, sonra Hande'yi düşündüm, düşünmekten yorulmuş, bitap düşmüş orta yaşa geldi gelecek araftaki bir yazar-yalnız olarak, sonra da gelmedi dedim üç gün geçti aradan, son geldiğinden bu yana üç gün. Bekliyor musun onu? Hayır beklemiyorum. O halde niye bekliyormuş gibi yapıyorsun? Çünkü gelirim dedi, ama gelmedi, ne zaman gelecek, onu mu bekleyeceğiz. Beklemiyordun hani. Bu, beklemek değil ki, geleceğini söyledi ama gelmedi, ne zaman gelecek diye masumane bir soru dillendirdim. Gelmesini istiyor değilsem gelişine dair merakımı ifade edince... En iyisi fazla uzatmamaktı. Beklemiyorum Derya'yı. Sadece üç gündür yok ortalarda. Bunun farkına varmak için dahi olmak gerekmiyor.

Aziz banyodan salona geçince ve geçtikten sonra banyodan salona, kanepeye oturunca, kumral kızı beklemediğini iddia etti. Beklemediğini ama beklememesine rağmen kumral kızın üç gündür gelmediğini bilmesinin gayet sıradan, olağan, imkanlı, olanaklı, şaşırtıcı olmayan, basit, sıradan bir şey olduğunu ifade etti. Aziz, kendisine inanılmadığını düşünerek pencereden dışarıya bakıyor şu an.

Pencereden dışarıya bakıyorum. Yıllardır böyle hissetmemiştim. Camı yani. Pencereden dışarıya bakarken genelde gözlerimle görürdüm ve o şekilde anlamlandırırdım. Şimdi durum farklı, burnum değiyor cama. Bu şekilde hissediyorum şimdi camın varlığını. Yıllardır böyle hissetmemiştim. Deryayı kastediyorum yani, kıymetli okurumu. Varlığı, sanki varlığıma anlam katmış gibi. Cam burnuma değince, cam kadar, aslında kendi burnumun, tenimin de varlığını fark etmişim gibi. Sevmek istiyorum kendimi galiba. Sevmek istiyorum, o romanların yazarını. Güzel adamdı. İyi adamdı. Derin adamdı. Desinler istiyorum, arkasından. Ama öyle miydi gerçekten? Konuşalım mı biraz?

Ses gelmiyor. Burnunu camdan al. Biraz uyumak ister misin? Ama önce kapıya bak, zil çalıyor.

Aziz zilin sesiyle irkildi. İrkilince kirpi geldi aklına. Kirpinin bir hayvan olması nedeniyle Macit'i anımsadı akabinde. Macit aklına Suç ve Ceza romanını getirdi. Aziz aciz halde gitti kapıyı açtı gregor samsaya.

"Hoş geldin," dedim, beklemiyormuş gibi, şaşırmış gibi yaparak ama gülümsedim de.

"Hoş buldum," dedi.

Kapkararan romancı Aziz Çalışkan. Sana ne yaptılar? Aslında ben tipik bir karanlık adamdım, yoktu hayatımda incelikler, inip çıkmalar. Öyle olurdu yani, umudunu kaybettikten sonra insan kararırdı, kararan hiçbir şey de ışığı yansıtmazdı.

"Nasılsınız?"

Az önce benim oturduğum kanepede oturuyor. Ben karşısında, aynı koltuktayım. Dejavu gibi. Ama değil gibi de. Sadece oturmak için aynı yeri seçiyorum ben, ona da ben gösterdiğime göre oturacağı yeri.

"İyiyim. Yorgunum biraz. Sen?"

İyi görünüyor. İyi görünüyorsun? Bu bazı insanların kimseye fayda sağlamayan ama şirin özelliklerindendir. Bende mevcut değil. Sende mevcut.

"Sağ olun hocam. Bir yaramazlık yok."

Yüzüne baktım. Gençti. Neden yazamıyorum ben artık? Güldüm. Aklımdan ne geçti. Fark edince Derya, sordu;

"Neden güldünüz hocam?"

"Kaç yaşındasın?" dedim sorusuna cevap vermek yerine. Gülümsedi, demek ki ayıp etmemişim.

"Yirmi dört."

Bekledi. Yaşı ile gülüşüm arasındaki bağlantıyı ona söyleyeceğimi düşünüyor. Ama söylemeyeceğim. Aptalca çünkü.

Bir film vardı. Galiba ben okuldaydım o film vizyona çıktığında. Kaybetmiş dibe vurmuş bir spor menajerinin yeniden yükselişini anlatan tipik kişisel gelişim kitabı kılıklı bir Amerikan filmiydi. Filmde oynayan kadın oyuncu, bir sahnede dünya üzerindeki en yaşlı otuz iki yaşındaki kadın benim herhalde türünden bir şey söylüyordu. Otuz iki yerine yirmi sekiz de demiş olabilir, zaten önemli değil pek. Ayrıca komik de değil, neden güldüysem. Yaşım otuz üç. Ama ne diyeceğim Derya'ya şimdi.

"Sadece sordum," dedim. Gülüşümle bir alakası yok. Yine baktı Derya. Ayıp oluyor mu size küçük hanım? Ben roman yazamayan bir roman yazarıyım biliyor musunuz? Bunu neden bunca tekrarlıyorum ki, kendime söylemek istediğim bir şey mi var?

"Neden gülüyorsunuz?" diye sordu, yine gülümsüyor, ama merak da ediyor.

"Afedersin. Ayıp ediyorum sana. Ama bir sebebi yok. Sinirlerim bozuk olabilir. Ya da başka bir şey olabilir. Hiçbir şey olmayabilir de. Bilmiyorum. Birdenbire gülüyorum sadece," dedim. Yazamıyorum ama okurumla oturuyorum mu diyecektim. Ama gülmedim sözlerim sırasında ve sonrasında.

"Rica ederim. Ayıp etmiyorsunuz. Merak ettim sadece," dedi.

"Boşver, ne yaptın üç gün boyunca."

"Hiç," dedi. "Evden çıkmadım hiç." Duraksadı.

"Bir mülakatınızı okumuştum. İyi bir okurumla karşılaşınca, yazdığım her şeyi baştan okuma ihtiyacı duyuyorum, demiştiniz mülakatta," dedi kısa duraksamanın ardından. Hatırlıyorum. Birkaç mülakatım var zaten. Başımı salladım. Son üç günü, yazdığım her şeyi okuyarak geçirdiğini söylesem mi ona?

"Ben buradan gittim. Evime... Odama... çekildim. Kitaplarınızı açtım. Daha önce başkaydı kitaplar. Şimdi sizi tanıdığım için, yüzünüzdeki ifadeyi, konuşma üslubunuzu, yüzünüzdeki..."

Yüzümdeki şebekliği...

"Acıyı bildiğim için, başka türlü geldi sanki romanlarınız. Ahmet anlatırken, kafasındakileri açarken de böyle olurdu, ondan sonra tekrar okurdum yazdığınız kimi bölümleri, kitaplarınızdan kimi sayfaları. Başka türlü gelirdi yine. Yine aynı şey oldu. Daha fazlası oldu. Üç gündür evden çıkmadan romanlarınızı okuyorum hocam."

Yüzümdeki acıyı bir yana bıraksam. Mesela anneme bıraksam. Telefon açsam ona, selam teyze desem, nasılsın, enişte nasıl, iyiyim oğlum dese, baban da iyi, peki teyze desem, yüzümdeki acıyı gönderiyorum size, kabul eder misiniz, ama

biliyorum ki kabul ederler, benden gelecek her şeyi kabul eder onlar. Beni seviyorlar. Ama yüzümdeki acıyı...

"Derya," dedim, kumral kızın bu sözlerinden sonra. Sanki kendi kendime konuşur, mırıldanır gibi.

"Başka türlü insanların olduğunu öğrenmiştim hocam," dedi ben Derya diye mırıldanırken. "Sizin o başka türlü insanlardan olduğunuz zaten açık. Ama... Galiba ben de o başka türlü insanlardanım."

Gizli bir örgütten bahsediyor. Gizli olduğuna göre legal değil. Legal olmadığma göre bize uymaz. Ben yasalara, yasamalara, yasaklara, yarasalara, güvercinlere, her türlüsünden... Güldüm, bu sefer söyleyebilirim sebebini. Hala usul usul başımı sallıyorum. Hala Derya, Derya diye mırıldanıyorum.

"Başka türlüsü yok," dedim gülerek, en tabii hali kastediyormuşum gibi. Bozulmuş olabilir ama benim problemim değil. Başımı sallamayı bırakıp sabit tuttum. Böyleyken daha iyi görebilirim. Baktım yüzüne. Muzipçe bir tebessüm var yüzünde.

"Beni küçümsüyorsunuz," dedi. Başımı sallayacak değilim şimdi.

"Sizi anlayabiliyorum. Ben de olsam, benim gibi birisi gelse bana ve bunları söylese, küçümserdim onu," diye ekledi. "Ama," dedi. Hiç susmuyor. Yavaş konuşuyor. Heyecanlı değil, sakin. Ama net. Çelişki yok.

"İnsanın kalbiyle oyun olmaz, diyen de sizsiniz," diye bitirdi. Diyen benim o sözleri evet. Bağlam dâhilinde şimdi bir misal ile mevzuya... Anlamsız. Tavrımın onunla değil kendimle ilgili olduğunu nereden bilecek? Hüzünle baktım ona bu sefer.

"Ben de yazıyorum bu sıralar... Aslında uzunca bir süredir... Aslında... okumak yetmiyor. Dinmiyor... İçimdeki...."

Konuşamıyorsan, söyleyecek sözün vardır dünyaya diye sloganik ve yirmi yaş civarı gençliğe etkileyici gelebilecek türden sözlerim de vardı benim evet, kitaplarımın sayfaları arasında, orada, burada, gizli saklı, açık seçik. Ama güzel bir kızın ağzına yakışmıyor, bu söze tıkanmak hali.

"İçindekiler yazar ya ders kitaplarının ilk sayfasında," diyerek kestim Derya'nın sözlerini.

"Ezelden beri, fena trajik gelirdi bana, bu." Sırıttım sonra. Böyle başladık sohbete. İnsanlar durup dururken sohbete başlayamaz, bir girişe ihtiyaç duyarlar her daim. Havadan sudan bahsedeler önce, karnım ağrıyor bu sıralar ya da biraz kilo aldım filan derler. Ben yapmadım. Doğrudan söylemek istediğimi söyledim. Çünkü gerçekti, çok trajik gelirdi bana. İçindekiler. Benim de içimdekiler sayfam, yazdığım romanlarım gibi geliyor şimdi. Ama sadece şimdi. Yine geçecek ve o çorak ülkede tek başıma kalacağım Derya gidince.

Başımı kaldırıp yüzüne baktım genç misafirimin. Mütebessim bir ifade vardı yüzünde desem, bana bile anlamsız gelecek. Ama mütebessim bir ifade vardı yüzünde. Kendim kaşındım aslında. Masumiyet diye geçirdim içimden, o an. İçimden bir şeyler geçiresim gelmişti, başka bir amacım yoktu. Konuşmaya devam edecekmişim gibi dinliyor bu arada. Sadece dinlediği için karşısında konuşmak zorunda olduğunuz insanlar tanıdınız mı? Ben tanımadım. İnsanlar dinlemeyi bilmek gibi bir yetenekten de bahsederler. Bu da anlamsız gelir bana.

"Önemli şeyler söyleyecekmişim gibi duruyorsun?" dedim. Sırıtmıyorum, gülümsemiyorum, boş gözlerle bakıyorum sadece ama itiraf edeyim, kaşlarım çatık da değil. Bir süre bekledim, bir şey söylemedi, yere baktı, pencerenin önündeki çocuklara baktı. Pencerenin önündeki çocukları perde olarak görüyordur, öyle gördüğü için dikkatini de çekmiyordur hiç.

"Perdeleriniz çok güzel," dedi tam bu sırada. İrkilirsem, aklıma yine kirpi, yine Macit, yine Dostoyevski, sonra Kafka... İrkilmedim.

"Annem seçti," dedim. Şaşırdı. İnanamıyorum, sizin bir anneniz mi var? Şaşırma. Aslında anlatılır gibi değil. Uzun hikâye. Uzun hikâyelere roman denir sanıyordum. Bize lisede öyle öğretmişlerdi. Okulda öğrendiklerini unutmak için biraz daha okumalısın kumral kız, mesela Dostoyevski'den başlayabilirsin, Macit Suç ve Cezayı getir kitaplıktan. Ama sen okumuşsundur zaten onu. Beni bile okuduğuna göre.

"Aslında önemli şeyler söylemeniz için değil, sözlerinizi önemsediğim için geliyorum buraya... ayrıca..." dedi.

"Yakınlık hissi... bilirsiniz..." Başımı sallayarak onay verdim. Kendime itiraf etmesem de memnundum burada olmasından, yine gelişiyle alakalı açıklamalar yapmaya çalışmasını istemiyordum. Bir de okurları tarafından ziyaret edilmeyi garipsemeyen, bu durumlara alışık yazar fotoğrafı hoşuma gidiyordu. Kendimden bahsetmem gerekiyordu galiba. Ya da kafamdakilerden. Konuya gelecek olursak...

"Neler yazıyorsun?" Konuya geldik. Ben sordum. Bu sefer o irkildi ama ne kirpi, ne Macit. Herkes kedisine ait olan dünyada yaşar. Diğer tüm dünyalara yabancıdır bu yüzden.

"Denemeler yazıyorum, şimdilik..." dedi. Yazıyorum-dan sonra duraksayarak ve ardından ileride başka türler de olacak manasında -şimdilik- ekleyerek, cümlesine. Yazmaya hevesli birine yazdıkların kötü demek zordur, bu riske girmek istemem. Bu sebeple konuşmaya devam etsin istedim, zira ben konuşacak olursam nezaketen "okumak, görmek isterim," türünden sözler sarf etmem gerekecekti. Ben konuşmayıp bekledim ama Derya da konuşmayarak söylenecekler bitmiş gibi yaptı, hatta yine perdelere doğru baktı. Gözleri takılı kaldı orada. Alkış tutan çocukları gördüğünü düşündüm kısa bir

an. O halde aynı yerden bakıyoruz hayata, canım ne güzel, hadi uzat elini, el ele vererek koşalım kırlarda bayırlarda. Saçmaladım. El ele koşmak sevgili durumunu çağrıştırıyor. Benim Derya'ya o gözle bakmadığımın altını çizmeliyim. Öbür gözle bakıyorum ben Derya'ya, zira o gözüme perde ineli çok oldu. Tabi Derya'nın bana o gözle bakmadığını da bildiğimi eklemeliyim. Muhtemelen Derya'nın da o gözünde bir sorun var. Farkındasın Aziz Çalışkan, bu kız senin cümlelerinden bahsediyor. Bu herhangi bir dünyevi duyguya yontulabilecek türden bir mesele değil.

"Ne oldu?"

Kaldırıp başımı baktım. Perdeleri bırakmış, bana dönmüş.

"Bir şey mırıldandınız sanki..."

"Deneme dedin ya. Güzel, dedim içimden. Sanırım... Ben pek deneme yazmadım. Kurmacayı tercih ettim..." Neden bana döndü şimdi konu. Benim hatam. Çevirdim.

"Şiir ya da öyküyle başlar genelde gençler..." diyerek güldüm. Aslında gülerek dedim. Şirinlik yaptım kendimce, alay filan yok söyleyişimde. Derya da güldü. Başını da salladı üstelik.

"Bir şekilde ifade etmek peşindeyim. Ama roman da yazmak istiyorum ileride..." Bekliyordum. Böyle olur genelde. Önce plan yapılır. Nefes almak gibi değildir yani. Çay içseydik. Ya da dışarıya çıksaydık. Ne saçma, kendimi köşeye sıkışmış hissediyorum. Böyle hissetmem için neden yok, hiç neden yok, ne saçma. Konuyu değiştir. Kimleri okursun? Sizi okurum. Benden başka kimleri okursun? Sizden başka kimseyi okumam, sadece sizi okurum.

"Anlatmak istediğin ne?" diye sordum, hiç istemediğim halde. İstemediğim haldeyse neden sordum, insan niye bu denli çelişik bir yaratık? Aslında bu soru, bana sorulmasını en

çok istediğim soruydu. Sanırım bu sebeple... Bu kadar basit bir soruyu sormayı akıl edemedi henüz hiç kimse, bana. Üslubunuzdaki nitelik sağaltımının karakterleriniz üzerinde yabanıl bir etki uyandırdığından hareketle devinimsel yönelimlerin dışavurumsal iz düşümlerinin oylumu filan gibi şeyler söylediler, sonu soru işareti olan, ama derdin ne demediler. Hiçbir şey anlamadım dediklerinden. Yine de cevap vermeye çabaladım.

Elini saçlarına götürdü kumral kız. Ben seni takip ediyordum biliyor musun? Dudaklarına baktım, titredi. Canı çay istiyor, hemen anladım. Sonra başını kaldırıp bana baktı. Tebessüm etmiyor, garip değil. Aslında canı çay filan istemiyor, çay yok aklında. Canı söylenmemiş cümleler çekiyor. Cevabın içinde nefes alıp vermeye çalışıyor şu an. İşte kıpırdadı dudakları.

"Anlatmak istediğimi..." duraksadı. Ya o kadar çok ki, kafasındaki delikler, ruhundaki çukurlar, dile gelmiyor, ha deyince. Ya da aslında yok bir şey.

"Ben..." devamı var gibi. Bekledim devamını.

"Acı..." yine devamı var gibi.

"Tutku... Aşk ya da..." Söyleyişine göre, "ya da," tutku ile aşk arasında. Konuşma dili vurgusu ile yazı dili vurgusu farklı tabi. Şu an yazışmıyor, karşılıklı konuşuyoruz nihayetinde.

"İçindekiler," dedim tebessümle ama aslında alay ederek. Alay ettiğim şeyin Deryayla alakası olduğunu sanmıyorum. Daha hayatla ya da tam tersi tamamen benimle ilgisi olabilir. Emin de değilim gerçi. Güldü zaten, Derya da. Büyütülecek bir şey yok, yalnızsın. Huzursuzsun bu yüzden. Senin yaşındakilerin geneli gibi, demek geldi içimden ama ne gerek vardı.

"Siz insanların hallerini, o dipsiz kuyulardaki hallerini çok güzel anlatıyorsunuz. Bazen ben de o dipsiz kuyulardan bi-

rindeyken bu ifadeyi bulmalıyım diyorum. Çünkü bir açıdan farklı. Benim kuyum..."

Fazlasıyla samimi göründüğüne kuşku yoktu, bu sebeple sohbet devam etsin diye bir şeyler söylemem gereksizdi. Bırakalım o halde Deryayı da, konuyu da.

"İyi bir insansın sen," dedim ama içimden. Nereden huzur bulaştıysa bir anda ruhuma. Ayağa kalktım.

"Gel sana çay ısmarlayayım," dedim.

"Benim gibi çirkin ve kendisini evine gömmüş, kafası karışık bir yazarla dolaşmaktan rahatsız olmazsan tabi..." diye ekledim.

"Deli misiniz? Bayılırım..." diye cevapladı beni.

İçi hayat mı, acı mı dolu anlaşılmıyordu. Biraz önce kekelerken başka birisiydi, acı doluydu sanki. Şimdiyse deli misiniz, bayılırım derken, hayat dolu. Ben hayat dolu insanları anlayamamıştım ömrüm boyunca. Anlayamamıştım derken, anlamak için pek çaba da sarf etmemiştim. Onlardan nefret etmek daha işime gelmişti. Şimdi de durum farklı değildi. Ama ne vardı; burun cama değdiğinde, camı hissettiğin kadar, kendi varlığını da hissetmiş olman hasebiyle. Huzurum... Aşağılıksın yine. İçime doldun, başımı döndürdün ve hayat dilediğince yavaşlasın, hiç sorun değil dedirttin bana bir an, ama yine de kendin gibisin, benden kaynaklandığın için öylesin ve yakışıksız ve çirkinsin. Kalbini mi kastediyorsun? Hayır kalbime kastediyorum.

Banyoda yüzüme, üstüme başıma, saçlarıma baktım. Fena görünmüyordum, en azından daha fena göründüğüm hallerimi biliyordum. Kendime çirkin derken samimi değildim zaten. Nitelik sağaltımının özdeliksel oylumuydu o. Bir de Derya biraz fazlaca güzel olduğundan kullandım o sıfatı.

Hava sıcaktı, bizim sokak sakin sayılırdı. Binadan çıktık, kimseyi tanımıyordum civardan, caddeye kadar yürüdük.

Arka mahalledeki direnişçi bakkalı unuttum, onu tanıyordum bir tek, anmamak olmaz. Gerçi onun da adım filan biliyor değildim, alışveriş yapıyordum nihayetinde, bir şeyler alıyor, karşılığında bir şeyler veriyordum. Arada selam kelam. Cadde kalabalıktı, araç trafiği adım adımdı, sıkışıktı. Kornalar, motor sesleri. Kaldırımlar insan kaynıyordu. İnsanlar da arabalar kadar gürültü yapıyorlardı. Fazla yürünmezdi bu sıcakta. Tramvaya bindik. Beyazıt'ta indik. Çınar altında oturup çay içtik. Kimleri okuyorsun dedim. Sadece sizi okuyorum, sizden başka kimseyi okumuyorum demedi, saydı yazarlarını. Zaten dünyada kafası biraz çalışan herkes aşağı yukarı aynı isimleri okurdu, o isimler de aşağı yukarı herkes tarafından bilinirdi. Neden bunları söylediğimi bilmiyorum şu an. Bakımlı saçları ile bir oduncu olan Faulkner'i aynı resimde düşünemiyor olmak, epeyce sığlık gerektirir. Sanırım o kadar sığ değilimdir. Güzel bir gündü. Gitti akşama doğru. İş başı yaptım ben de, güzel geçen günün moraliyle. O kadar sığ olabilir miydim acaba. Son birkaç yılı düşününce. Bilmiyordum, emin değildim.

Kafka'yı severim. Kafka'yı herkes sever. Kafka'yı herkes sevmez. Kafka'yı sevdiği düşünülen insanlara herkes, Kafka'yı seviyorum der. Herkes demez, bazısı tam tersini söyler. İpek kravatları, ekose etekleri vardır onların. Daha neler, neyin peşindesin Aziz? Senin peşindeyim, ruhunu istiyorum. Kafka'yı sevmeyi bir kenara bırak, Kafka'yı anladığımı sanıyorum. Bunu Kumral kız söylesin, ben başımı sallayayım. Bana benden bahseder misin, ben kendimi unuttum epeydir, ben... yazamıyorum artık. Mümkün değil, siz yazarsınız. Yazarız da, yazamıyoruz işte. Kelime oyunları beni kurtaracak mı? Elimde çay tepsisi, gülümsüyorum tavla oynayan bıyıklı adama.

20

Zamanın akışına akıl erdiremezsin. Bu cümle bir başlık olabilir, bu cümlenin ardından yüzlerce cümle kurulabilir. Kurulan her cümle, ilk cümleden bir katre daha uzaklaştırır anlamı. Anlam diye bir şey varsa, sıradan ve basit olanın içinde barınır. Bunu kabul et ve öyle oku. Neden kendisine bunu kabul et ve öyle oku diye sesleniyor Harun? Çünkü elinde bir kitap tutuyor, birkaç dakika öncesine kadar okuyordu büyük bir iştahla. İştahında eksilme olmaksızın, kapattı kitabı ve pencereden dışarıya baktı. Sokağı seyretti, hava sıcak, mevsim yaz, yine başladığımız yerdeyiz. Karşıdaki boş arsada bir inşaat başlayacak. Önem arz etmiyor, Harun evinin içini önemseyenlerden. Yaşam kalitesi denen modern çağın diniyle ilgilenmiyor. Okuduğu kitaplarla ilgileniyor. Elindeki kitapla mesela, karmaşık değil, abartılı değil, aksine çok basit, ama derin. Yunus Emre şiiri gibi, basit, hemen herkesin yazabileceğini sandığı türden ama yoğun ve derin. Seni kimse yazamaz bir daha çünkü yazılmış ve söylenmişsin. Bunları düşünüyor. Yalnızlığını düşünmüyor, alıştığı, sevmediği ama alış-

manın kâfi olduğu işini düşünüyor. Yerine getirmen gereken işler var, karşılığında sana para veriyorlar. Para önemli değil ama önemi haiz şeyleri edinmek için başka araç yok. Mesela ekmek ve peynir ve ıspanak. Kış sebzesiyse yerine herhangi bir yaz sebzesi ikame edilebilir. Gerçi kocaman marketler var ülkemizde artık, yaz meyvesi kış sebzesi fark etmiyor, istediğin mevsimin, ne mevsimi istediğin iklimin, ülkenin, kıtanın ürünlerini istediğin zaman bulabiliyor ve satın alabiliyorsun. Gidiyorsun adı kesinlikle senin ülkenin dilinden olmayan bir markete, senin dilini konuşmayı bilmeyen bir adamın kasasına atıyorsun parayı, kapı komşunun tarlasında ürettiği bulguru jelatin içinde görüp koyuyorsun sepete. Dünya küçük, hatta bazıları için epeyce küçük. Ev kirası da var tabi, barınaksız yapamaz insanoğlu, eskiler mağara duvarlarına resimler yaparmış, yeniler evlerinin duvarına tablo asıyor, neden, ince ruh işte. Tüfek icat olalı beri mertliğin bozulduğunu söyleyenler de yumrukla seni alt edebileceğine gözünü kestirenler. Ve evet haklısın bunun konuyla alakası yok.

Harun yaşıyor evinde. Yeni evinde yaşamaya devam ediyor Harun. Kendisini merak eden, arayıp soran yok. Rahatının kaçmaması için güzel tabi bu ama hayal kırıklığına yol açan bir yanı yok mu? Normal bir insan için mevzubahis değil denemeyebilir ama Harun için mevzubahis değil. Harun normal bir insan değil. Harun normal bir insan suretini ceketiymiş gibi çıkarıp duvardaki çiviye astı ve çıktı kapıdan. Ne demiş atalarımız, duvarda bir çivi olduğu söylenmişse, öykünün sonunda karakter kendisini o çiviye asmalıdır. Harun o çiviye hem ceketini, hem de normal insan suretini astı. Kendisini başka bir çiviye asacak öykünün sonunda. Ya da belki alternatif bir ölüm şekli belirleyecek. Yıllardır okuyor Harun, büyük yazarların, şairlerin bu konuda ne kadar yaratıcı olduğunu iyi biliyor. İçindeki adamın sesini hayatında

iki defa dinleyecek, bu kararı verdi çoktan, birincisini dinledi bile, o yüzden İstanbul'da, doğduğu şehirde şu an. İkincisini de dinleyecek. Yakında üstelik, epeyce yakında. Bu beden bir kışı daha kaldırmaz. 'Bir yaz günü ölmeliyim ben güzel kardeşim. Üzerimi örtecek kimse olmasa da yanımda, üşümez böylece cesedim,' demişliği vaki, daraldığı kış akşamlarında, karısından sakladığı bir kitabın kapak arkasına. İyi bir adam olmak yerine kötü bir şair olmayı tercih edeceği zamanlar çok gerilerde kaldı çünkü. Neden? Çünkü iyi bir adam olmadığını, kötü bile olsa bir şair olmak istediğini anladığında anladı. Ama şu ikizler... Boğazında düğümlendi Erdal'ın adı, mırıldanırken. Odanın içinde dolaştı aheste adımlarla. Zihni ayaklarına dolaştı. Ne kadar zaman geçti. Zamandan başlamıştık, yine zamana döndük, epeyce bir zaman geçti. Mesela kış geçti. İlkbahar geçti. Yaz başı mıydı, daha mı geçti yoksa, bilemedi. Zihni ayaklarına dolaştığı için bilemedi. Aklmdaydı oysa tüm gün, bütün detaylarıyla.

Haziran ayının ortalarıydı. Evine gelmişti akşam iş çıkışı. Hava aydınlıktı henüz, iştahı yoktu ve yemek hazırlamaya da üşenmişti, tüm düzen düşkünlüğüne rağmen. İçinden düşkünlük, düşkünlüktür demişti, iyisi kötüsü olmaz. Düş_mek_düş_kün_düş_kün_lük... Bu güne kadar neler geçmişti hayatında. Doğduğundan beri ya da çocukluğundan beri değil, Kumkapı'ya gittiği o son günden beri?

Hiçbir şey. Bir çok şeyin olduğunu ama olagelen o bir çok şeyin zerre kayda değer olmadığını ifade için yeterli iki kelime. Ne önemi olabilir ki mesela bozuk hoparlörlü zerzevatçının birinin sokağa girmesinin, oturduğu koltukta, zerzevatçının bozuk hoparlöründen yükselen ne dediği anlaşılmayan sesini duymasının. Kadının birisinin bet sesi sonra, iki kilo filan mı diyor. Kamyonetin sesi sonra. Cızırtılı hoparlörün sesi yavaş yavaş uzaklaşıyor. İnsan böyle şeyleri anı diye biriktir-

mez içinde, anı diye biriktirmeyince de hatırlamaz, anmaz. Ama bunlar yaşanmıştır yine de.

Hayatına devam etmişti. Üzülmüştü kırk yıldır görmediği arkadaşının yıllar önce, genç yaşta ölmesine. Basit ve kolay anlaşılır bir şeydir. Adamın birisi yolda yürüyordur, yolun karşısından gelen başka bir adamın birini görür, diğer adamın biri de bahsi geçen ilk adamın birini görür, adamlar yolun ortasında durur ve birbirlerine isimleriyle hitap ederek ve sırıtarak ve mutlu mutlu sarılır. Birbirlerine sarıldıktan ve bedenlerini birbirlerinden ayırdıktan sonra birbirlerine hatır sorar, ayaküstü hatırlayabildikleri isimleri anarlar birbirlerine, sohbet olsun diye, o nasıl, bu n'apıyor şeklinde. Adamlardan herhangi biri, diğerine, sorduğu kişinin öldüğünü söyler o an, ha o mu, maalesef o yıllar önce öldü kabilinden bir cümle içinde. Bunu duyan adamın biri üzülür, nihayetinde yıllar önce tanıdığı ama yıllardır görmediği birisi ölmüştür. Sonra adamlar yoluna devam ederken, hayat da seyrine devam eder. Adamlar, o anda takılıp kalmazlar, o ana hapsolmazlar. Harun, Erdal ve Hülyayla aynı sırayı paylaşan o küçük suratlı çocuk değildir. Yıllar geçmiştir aradan. (Yine zaman...) Büyümüştür, başka bir hayatı olmuştur, o başka hayatı yaşamıştır yıllarca, yaşadıkça o başka hayat başka türlü bir yere sürüklemiş, başka türlü bir adam yapmıştır Harun'u. Peki neden Harun, o günden sonra Erdal'ı her hatırladığında, ağlayacak gibi oluyor. Harun normal insan suretini o çiviye asarken elinde tuttuğu kitabın hikâyesi gibi, basit, sıradan ama derin ve yüklü bir imza atmıştı çünkü. Üzerine dar gelen, vücudunu sıkan elbiseyi, başka ve daha rahat bir elbise, kendisine yakışacak bir elbise giymek için üzerinden çıkaran bir modern çağın canisi değildi Harun. Bilakis bunu yapabilecek birisi olmadığı için asmıştı o çiviye zaten neyini astıysa. Peşinatı yatırdım, bakiyeyi teslimatta ödeyeceğim. Tanrım kabul edecek misin

beni, faizini yatıramasam da kaybolan yıllarımın? Yakışıksız laflar Harun, çocukluk ediyorsun. Çocukluk ediyorum, parmak kaldırıyorum, tahta siyah, önlük siyah, öğretmenim Erdal silgimi aldı demek için siyah bıyıklı öğretmenin işaretiyle ayağa kalkınca, Hülya sıranın altından ayağıma tekme atıyor ama bu tekme kızan değil rica eden bir tekme, üniversite sırasında oturuyor olsak, Harun yapma, çocukluk ediyorsun diye dile gelecek bir tekme. Öğretmenim tuvalete gidebilir miyim? Öğretmenim izin vermediği için yerime oturduğumda Hülya'nın minik suratındaki gülümseyişi görebiliyorum. Çocukluk ediyorum. İkiz kardeşiyle aynı sırayı paylaştığım diğer sıra arkadaşım Hülya'ya ne işe yaradığını bilmediğim ve işin garibi o yıllardan sonra pek de bir işe yaramayan kalbimi veriyorum.

Olsa ya bizde de; on kişilik bir grup, kocaman bir odada yuvarlak yapmış sandalyelerini oturuyorlar, herkes birbirinin yüzünü görüyor, içlerinden birisi kalkıyor, ilkokulda sıra arkadaşıma âşık olmuştum, o yaşta aşk mı olur diyebilirsiniz olmaz tabi, ama hatayı başka bir yerde yaptım ben, hayatım boyunca beni mutsuz eden her olayda o yıllara, çocukluk yıllarıma sığındım, beni mutsuz eden hiçbir şeyin karşısında durmadım, hiçbir şeye itiraz etmedim, hiçbir şeyi istemedim ve arzu etmedim, çocukluk yıllarındaki o saf anıların arkasına saklanıp durdum. Sonra, daha vahimi ne biliyor musunuz, saklana saklana hem kendimi hem de çocukluk aşkımı ve onun ikiz kardeşi en iyi arkadaşımı unuttum. Kalbimi yok etmişim gibi, kaybolmuş gibi, hayaletmişim gibi yaşadım. Şimdi ise tüm bu olanlar için çok pişmanım. Sonra otursa ağlayarak ve odadaki dokuz kişi bravo diyerek alkışlasa bu itirafı. Ne olur böyle olsa? Ne olacak, eksik kalır. Sırası mı, hiç değil, seni o saf halin arkasına saklanmaya iten kalbin değil miydi? O kalbi, o ruhu taşıyan bir adam olarak, yıllar boyu hiçbir du-

rum ve şartta var olmamak değil miydi asıl sorunun? Sana bu fırsatı tanımamaları, seni yok saymaları değil miydi yıllar boyunca? Sana kendini unutturan neydi, ey sevgili yirmi birinci yüz yıl yaşlı adamı? Bunu bizimle paylaşmayacak mısın? Paylaşmayacak. İnsan gerçek derdini uluorta söylemez. Ayıp. Neden ayıp olsun, yoksa siz itiraf edince değil, tövbe edince bağışlanacağını sananlardan mısınız? Dilerseniz, sanan yerine uman da koyabilirsiniz. Bunlar Harun'un düşünceleri mi? Tuhaf...

Erdal'ı hatırladıkça ve andıkça kalbi acıdı Harun'un. Başka ölümler koymaya çalıştı yerine. Yıllardır ahbaplık ettiği adamları, kadınları koydu, dairedeki mesai arkadaşlarını koydu, karısını, çocuklarını koydu. Çocukları karıştırma, onlar başka demek istedi kendisine ama diyemedi ve yerine koymaların hiçbirisi o denli acıtmadı canını. Ne kadar tanıyordu Erdal'ı, ne kadar seviyordu ki, bu denli acıyordu içi? Bu sorunun cevabı da, elinde tuttuğu kitabın anlattığı hikâye kadar basitti. Az ya da çok, önemli değil. Sevgi, içine insanın kendisini de ektiği bir topraktır. Yeşerince, yalnızca sevgi değil, insanın kendisi de yeşerir. Solunca yalnızca sevgi değil, insanın kendisi de solar.

Günler, geceler böyle uzadı gitti, ama hayat devam etti.

Bir şey yemedi o akşam ve o gece. Geç saatlere kadar oturdu üstelik ama çay içti sadece. Gece midesi bulandı. Halsiz düştü ve yatağına uzandı. Gözlerini kapadı. Buna uyku denebilir mi? Yarı ölüm derler uyku için.

Ertesi gün geç kalktı. Kahvaltı yapmadan dışarıya çıktı, sokağın köşesindeki büfeden, iş yerine telefon açtı. İyi değilim, bugün bana müsaade edin, dedi. Evine dönüp kahvaltı yaptı. Öğlen saatlerinde tekrar çıktı.

Kumkapı'ya gitti. Önce balıkçıları dolaştı, meraklısıymış, damak tadına düşkünmüş gibi. Yine düşkün... Sizi ismen ta-

nıyorum, ama yolda görsem tanımam. Zaten bir levreği yolda göremezsin Harun, levrekler yürüyemez, karada yaşayamaz. Bir balıkçının tezgâhında görebilirsin ancak, balıkçının tezgâhı yolda olabilir, tezgah tekerlekli olabilir, karşına çıkabilir. Bunun meselemize bir katkı sağlayacağını düşünmüyorum. Çok düşüncesizsin. Düşüncesiz değilim, başka düşüncelere sahibim, kendimi düşünüyorum bu sıralar. Kendisini düşünüyordu Harun bu sıralar. Garipsediniz mi?

Parka doğru yürüdü balık pazarından çıkınca. Dükkânın camekânını görünce duraksadı. Kafan karışık senin. Hastayım diye izin alıyorsun, ama sokaklarda dolaşıyorsun. Sokaklarda dolaşmıyorum. Yürüyorum sadece. Nereye yürüyorsun, varmak istediğin bir yer var mı? Tekrarladı içinden, yolun karşısında, varmak istediğin bir yer var mı? Var diyebilirdi, arkasından açıklama yapmak durumunda değildi, yok da diyebilirdi ve yine açıklama yapmak durumunda değildi. Caddeden karşıya geçti.

Dükkâna girince aynı genci göreceğini sanıyordu ama genç yoktu ve muhatabını karşısında buldu. Kır saçlı adam alacakaranlık dükkânın ucunda, masanın arkasında gazete okuyordu. Başka bir haleti ruhiyede olsa, bu karanlıkta nasıl gazete okunur diye kendisine sorabilirdi Harun ama açıkçası aklına bile gelmedi bu. Mevzuya nasıl gireceğini düşünüyordu. İçeriye girdikten sonra dükkânın kapısı kapanınca başını kaldırıp gözlüklerinin üzerinden baktı kır saçlı adam. Harun'u gördü ama tepki vermedi. Gelen Harun, önce söze girmesi, selam vermesi gereken de Harun. Ama selamı da akıl edemedi.

"Beni tanıdınız mı?" diye soruverdi gayri ihtiyari. Bu sırada kapıdan içeriye girdikten sonra iki adım atmış ve durmuştu. Kır saçlı adamın baktığı yerden, sokaktan gelen aydınlığın önündeki bir karaltıydı sadece, selam vermeyi akıl edemeyen

bir adamın ters ışığı akıl etmesi mümkün değildi. Mecburen kalktı yerinden kır saçlı adam, dükkânın ortasına kadar yürüdü. Yüzünü seçebiliyordu artık misafirin. Belki müşterinin. Nihayetinde misafirin.

"Hoş geldin. Yok tanımadım," dedi adam. Harun'un mahcubiyeti bir kat arttı. Mahcup hissetmesi için bir sebep yoktu ortada ama bazen mahcubiyet durumlarla değil insani hallerle alakalı olabiliyordu.

"Aylar önce uğramıştım," dedi Harun çekinerek. "Rahmetli... Erdal'ı sormak için."

Gözlerini kısarak baktı kır saçlı adam. Hatırlamıştı bu garip ve çekingen adamı. Başını salladı, bu sırada yarım döndü, masayı gösterdi.

"Hatırladım... Buyur şöyle, bir çay koyayım."

Harun masaya yürüyüp, önündeki iki sandalyeden birine oturdu. Şu ana kadar her şey yolundaydı demek vaziyetin tenhalığına gölge düşürür, geçelim bu sebeple. Kır saçlı adam iki bardak çayla geldi, masanın arkasındaki kendi sandalyesine çöktü. Şekerler atıldı, çaylar karıştı. Harun çayı şekersiz içmiyor muydu? Önce kim konuşacak?

"Meşgul etmedim ya sizi," dedi Harun.

"Yok canım," diye cevapladı adam, canım kelimesinin ikinci hecesini uzatarak.

"İş güç yok, oturuyoruz."

Harun'un zorlamaya kaçan ve büyük ölçüde mahcubiyetten kaynaklanan inceliğinin kır saçlı adamı gereksiz kibarlığa yönlendirmeyişi memnuniyet vericiydi. Dükkânına gelen adamın birini ağırlayan mahalle esnafıydı adam ve bu fevkalade değerliydi Harun için.

"Vaziyeti size anlatmış mıydım hatırlamıyorum. Ben İstanbul'a ilkokul arkadaşlarımı bulmak için geldim. Aylardır uğraşıyorum ama başka kimseye ulaşamadım. Erdal'ın ikizi

Hülya... belki ona sizin vasıtanızla ulaşabilirim diye düşündüm. Erdal'ı tanıyorsanız belki Hülyayı da..."

Meseleyi bu kadar çabuk ve net özetleyebilmesi güzeldi, üstelik planlamaya muvaffak bile olamadığı halde, gelirken, yol boyunca. Aylardır başka birilerini aradığı yalanını söylemesi ise çirkindi. Neden öyle söylediğini bile bilmiyordu üstelik.

Kır saçlı adam masaya dirseklerini dayamıştı, bir elinde çay bardağını tutuyordu.

"Sen ne zamandır görmüyorsun bunları?"

Soruyu normal karşıladı. Sorgu değil, sohbet.

"Aslında ilkokuldan sonra görüşmedik bir daha. Aynı mahallede otururduk ama biz taşındık sonra," diye cevapladı bu soruyu Harun. Adamm, arayışının altında bir bit yeniği arayabileceğini hesaba katmıştı, bu mesele tedirgin ediyordu Harun'u ama sorunun bu bağlamda olmadığı kır saçlı adamın yüzündeki ifadeden belliydi. Güven duydu bunu anlayınca. Yıllar önce ölen bir arkadaşının ölümünü yeni öğrenen bir adamın çaresizliğine bakan, üzüntüyü paylaşmaya ve üzüleni teselli etmeye hevesli bir bakıştı kır saçlı adamın yüzündeki.

"Hayat..." diye ekledi sonra.

"Savuruyor insanları. Kendi meselesine ortak ediyor. Sonra da..." tebessüm etti, "Geç oluyor hep."

Ne yaparsın? Böyle işte. Başını salladı kır saçlı adam, onaylar gibi.

"Hülyayı da tanırım. Yıllardır görmem tabi. Neredediir, ne yapar bilmem. Erdal'ın iki oğlu var. Birini tanımam. Okudu o, şehir dışında filandı. Öbürü Hakan, ara sıra rastlaşırız."

Sustu sonra adam. Harun çayını içti. Daha öteye gidemezdi. Erdal'ın çocuklarının peşine düşmesi manalı değildi. Yolun sonu.

"Hülya'dan bahsetseniz biraz..."

Kır saçlı adam sağ eliyle gözlüğünün altından sol gözünü ovuşturdu. Sonra masadaki bir yudumu kalmış çay bardağına baktı, bir süre. Anlatmadı;

İyi bir kızdı Hülya. Erdal, Gani Bey'in yanında çalışıyordu. Gani Bey'in yeğeni vardı bir de, Kirkor. Erdal'dan birkaç yaş büyüktü. İyi dost oldular, Kirkor kollardı Erdal'ı. Erdal fevriydi, dengini bilmezdi. Kirkor ağardı, sayılırdı çevrede. İş çıkışı birlikte Kumkapı'ya giderlerdi, Kör Agop'ta oturup bira içerlerdi. O yıllar pek meyhane yoktu Kumkapı'da, üç beş yer vardı. Masaları sandalyeleri de sokağa taşmazdı o zamanlar meyhanelerin. Delikli perdeleri vardı camekânlarında, böyle sarı kahverengi arası, kapalı olurdu akşamları perdeler. Böyle uluorta, böyle cıvık değildi hiçbir şey.

Birkaç yıl çalıştılar birlikte Gani Bey'in yanında. Sonra yine birlikte ayrıldılar ustalarının yanından, kendi dükkânlarını açtılar. Kirkor Samatya'da otururdu, Erdal eski mahallesinde, Çapa'da.

Hülya okuyordu. Ufak tefek, iyi bir kızdı. Çiçekli elbiseler giyerdi.

Dükkânlarını Kumpapı'da istasyon caddesi üzerinde açtılar. Hülya tek tük de olsa uğruyordu dükkâna.

Kirkor hoşlanmıyordu Hülya'nın dükkâna uğramasından, Erdal ise Kirkor'un hoşlanmadığını sezdiği için hoşlanmıyordu Kirkor'un hoşlanmamasından. Birkaç yıl çalıştılar, geçiniyorlardı, geçinebilecek kadar kazanıyorlardı. O birkaç yıl içinde Hülya okulunu bitirdi, doktor oldu. Pek uğramadı sonrasında dükkâna. Zaman içinde dükkânı birkaç farklı yere taşıdılar zaten Erdal ve Kirkor.

Sonra Hülya nişanlandı.

Erdal damat adayını pek sevdi. Kendi etrafından bir adam değildi nihayetinde damat, ayrıca epeyce de varlıklı bir ailesi

vardı, bu, bir açıdan sevmesi için yeterliydi. Fazla düşkündü ikizine. İyi şeyler umuyordu kardeşi için, kötü mü? Okumuş onca, püripak bir kız. Çiçekli elbiseler giyerdi. Bir gülse, güneş doğardı.

Kirkorsa Erdal'ın damat adayını sevmesinden pek hazetmedi. Ama işlerine yansımadı bu durum, arkadaşlıklarına da. Kirkor akıllı ve ölçülü bir adamdı. Birkaç yıl daha geçti, arada geçen zaman içinde Erdal da evlendi, hatta bir oğlu oldu, hatta Hülya'nın bir kızı oldu.

Ama Kirkor evlenmedi.

Erdal Kumkapı'da, meyhanede demlenirlerken bir akşam, Kirkor'un neden evlenmediğini sordu. Masada fıstık tuzlusundan, uzun marlboro. Öyle donatmak yok masayı, rakılar, mezeler, balık. Rutin bu, her akşam iş çıkışı üç beş bira. Sallana sallana evin yolu. Karı dırdırı bir yanda, kapıyı anahtar deliğini bulmaya çalışarak açıp boş, soğuk eve girmek diğer yanda. Ama bugün başka, rakı içiyorlardı, kimbilir neyi kutluyorlardı. Kirkor annesine ve babasına ve başka arkadaşlarına ve tabi bu arada daha önce Erdal'a da verdiği ve vere vere ezberlediği alışıldık cevabını verdi o akşam Erdal'a.

Güzel güzel yaşıyoruz, ne diye rahatımı bozayım dedi arkadaşına. Yok yok dedi, geçiştirme dedi Erdal, bu sefer gerçekten cevap ver bana. Kirkor gülüp geçti. Ben iyiyim böyle, sen derdine yan. Evde çocuk defter kalem bekliyor, sen kafa çekiyorsun. Erdal alkolün etkisiyle yıllardır içinde biriken şüpheyi kusuverdi o an.

Sen benim bacıma âşıktın. Biliyorum ben. O yüzden evlenmiyorsun.

Fevriydi Erdal, dengini bilmiyordu. Kirkor ağardı, sayılırdı herkesçe. Hülya meyhanede adı anılmayacak çiçek.

Ne onayladı, ne reddetti Kirkor. Ama gülerek geçiştirmedi de. Önündeki kadehe baktı uzun uzun. Sonra aldı eline ka-

dehi ve dudaklarına götürdü, yavaş yavaş boğazını, genzini yaka yaka içti, bitirdi kadehteki içkisini. Sonra bıraktı masaya boş kadehi. Sonra boş kadehe baktı, dolu kadehe baktığı süre kadar bir süre. Sonra kaldırıp başını arkadaşının yüzüne baktı.

Hadi dedi. Gidelim artık. Yenge meraklanmasın. Geç oldu.

Ertesi gün hiç konuşmadılar. Akşamında ortaklığı ayırdılar. Bir daha görüşmediler.

Birkaç yıl sonra Erdal bir meyhane kavgasında bıçaklandığında, haber ilk Kirkor'a ulaştı. Kirkor, dükkanında çekilmişti tenhaya, evine gitmeye bile gücü yoktu. Haberi alınca kavgaya müdahale etmek için sokağa fırlayıp var gücüyle Kumkapı meydanına koştu. Meydanda arkadaşının, üzerine beyaz bir masa örtüsü örtülmüş cesediyle karşılaştı. Yanma çöküp arkadaşının elini tuttu. Yüzüne ellerini sürdü. Yüzünü sürdü. Uzun uzun ağladı. Teskin edemediler. Polis geldi, ambulans gelmedi. Erdal'ın cebinden çıkan telefon fihristini aldı göbekli bir polisten. Kime ne diyecek? Babası sağ değildi Erdal'ın, anası ise yaşlıydı. Karısını da arayamadı. Hülya'nın numarasını gördü, çevirdi. Telefonu açan ince sese, gözlerindeki yaşı silerek ve sesini titretmeyerek; Bacım... dedi. Ben Kirkor... Bir şey oldu...

Sonra bardağı aldı, o bir yudumu içti, ardından masaya bıraktığı boş çay bardağına baktı, bir yuduma baktığı süre kadar bir süre. Sonra karşısında kendisinden sözler bekleyen Harun'a baktı. Anlattı;

"İyi bir kızdı Hülya," dedi.

"Doktor çıkmıştı. Evlendi sonra. Bir kızının olduğunu biliyorum. Başka bir bildiğim yok. Ben Erdal'ın arkadaşıydım," dedi ve karşısındaki garip ve ince adamın acısını paylaşmaya hevesli gözleriyle baktı.

Harun çay bardağını masaya bıraktı. Karışıktı aklı, yine hiçbir şey yoktu elinde. Erdal'ın oğlu, o yoldan gitmek anlamsızdı, öyle düşünmüştü, yine öyle mi düşünüyordu? Şimdi... Karışıktı aklı. Tereddüt etti.

"Hakan demiştiniz. Onu görsem... Ne derim ki. Ben senin babanın çocukluk arkadaşıyım desem... bir şey ifade etmez..." Konuşamadı Harun, daha fazla. Kır saçlı adam arkasına yaslandı.

"Hakan'ın telefonu yok bende. Ama bana adres, telefon bırakırsan, rastladığımda veririm ona. Belki halasına ulaştırır. Elimden başkası gelmez."

Gülümsedi Harun, cebinden kalem çıkardı, masadaki sümenin bir kenarına adresini yazdı. Boşuna yazdığını biliyordu. Teşekkür etti, ayağa kalkarken. Kır saçlı adam da kalktı ayağa. Tokalaştılar. Hülyayı sevmiş miydin? Kim kime sorar gibi baktı, belliydi. Hitaplardan belliydi.

"Vaktinizi aldım," dedi Harun, son teşekkürün öncesinde ve teşekkürün sonrasında döndü arkasını. Çıktı dükkândan. Dışarıda bunca yoğun güneş, aydınlık var ama siz dükkanın içinde alacakaranlıkta oturuyorsunuz. Ruhum karanlığı seviyor. Ne yapayım. Bazısı böyledir.

21

Nasıl denir, Hande'yi rüyamda gördüm. Hande rüyama girdi. Rüyamda görmüş olmalıyım. Hande rüyama girmeye tenezzül etmez. Bir yıl on ay on üç gün önceki kadar güzeldi. O kadar güzel olunca, tabi ki rüyama girmeye tenezzül etmez, olsa da ben görmüşümdür, o girmemiştir, ben almışımdır rüyama. Nasıl gerçekleştiği de bilinir; elinde çay tepsisiyle masalar arasında dolaşıyorsundur, patron dolaşmanı değil, koşturmanı istiyordur, patronun istekleri senin için anlamsızdır zira sen kıyılamayacak bir maaşı ve ipek kravatı bırakmışsındır bir kenara yaşam serüveninin bir yerlerinde. Masalar arasında dolaşırken bir adam görürsün, aslında adam değildir, yazık bir gençtir, kör topal tökezleyerek yaşadığı bellidir, aslında sağlıklıdır, en azından gözleri görmekte, kulakları duymakta, bacakları köhne bedenini taşıyabilmekte, elleri de önündeki defterin üzerine tükenmez kalemle harflerden kelimeler, kelimelerden cümleler kazıyabilmektedir. Ama işte buradadır. Başka birçok şey yapmak varken, bu

masada oturmak, bu defteri önünde açmış olmak, bu kalemi bu ellerle tutup, bu defterin üzerinde bu kalemi dolaştırmak suretiyle buradadır. Sorun da buradadır. Bu görüntü çok tanıdık gelir sana. Yanma gidip selam vermek olmaz, saçma gelir, zaten onda değilsindir ki sen, görüntüler, sesler, kokular insana kendi geçmişinden bazı anları anımsatır, anımsatmak ne kelime, alır insanı oralara götürür. Bir daha yaşanmayacak olanı, bir daha yaşar gibi yapmaya çalışarak yaşayamazsın yine. Tadı dilinde, kokusu genzinde, içinde o zamankinden damıtılıp dinlendirilmiş acıyla kalırsın. Huzur böyle bir şeye de benzer. Acı böyle bir şeye de benzer. Gece olur, yatağına yatınca, uyku, yorgunluğundan aldığı güçle, gözlerini ve zihnini yenince, rüya başlar. Genzindeki kokuya götürür seni. O kokunun ilk duyulduğu zamana. O zamanın şahane figüran ve kahramanlarına. Böyle gördüm Hande'yi rüyamda. Ama kötüydü. Bir yıl on ay on üç gün önceki görüntüydü. Bir daha yaşamak gibiydi. Bir daha yaşanmaz oysa hiçbir şey. Ama bir daha yaşanmış gibi güldürebilir. Ya da süründürebilir. Mutlu edebilir veya unutturabilir. Sabah uyanınca başka türlü başlar gün. Başka türlü başladı gün. Sabah gözlerimi açtığımda içimde depderin ve çok güçlü bir acı vardı. Acınm derini mi olur diyebilirdim kendime ve dalga geçebilirdim kendimle, içim o denli acımasaydı. Tavanı gördüm ilkin. Sırt üstü uyuyabilen insanlardan değildim ama belli ki teslim almıştı beni, ne; bilmiyorum; kim; bilmiyorum. Biliyor da bilmezden geliyor olabilirim de.

Yatağımda doğruldum. Derin nefesler almaya meyletttim. Başladığım işleri bitirmekte başarılı değilim, alelacele kalktım ve hemen banyoya girdim. Soğuk suyla duş aldım. Ağustos'ta denize girerken bile üşüyen bir adam için hiç de fena sayılmazdım.

Banyodan çıkınca hızlıca giyinip evden dışarıya attım kendimi. Böyle zamanlarda kendinizi yalnız bırakmamalısınızdır. Tecrübe mi konuşuyordu? Hayır ben konuşuyordum, tecrübe konuşmaz, insan konuşur, insan dinler, insan güler, insan ağlar, insan ölür, çeşitli şekillerde ölebilir insan; eceliyle ölür, trafik kazasında ölür ki o da eceldir, yüksekten düşer de ölür, o da eceldir, kafasını çarpar da ölür, ya da kafasına başkaları çarpar da ölür, birileri bıçak sokuverir içine ve insan o şekilde de ölür, tabanca filan da mesela, öyle de ölür, kendisini asar insan, ya da yüksekten bırakır kendisini, ya da keser bir yerlerini ya da içer yarım kilo ilaç ya da tabanca filan da kullanabilir de ölür, doğalgaz, doğal olmayan gaz, açar ocağı, solur ve ölür ve hepsi de eceldir.

Babamı aradım dışarıda, caddedeki ankesörlü telefonların birinden. O kalabalığın arasında, gürültünün içinde. "Nasılsın baba?" dedim.

Ben küçük bir çocukken eve bir adam gelip giderdi. Ayda bir kere. Bazen de haftada bir kere. Ya da üç ayda bir kere. Aslında ne sıklıkta gelip gittiğinden emin değilim. Ama gelip giderdi sonuçta. Enişte mi, teyzemin kocası. İçki içerdi. Genelde sarhoş gelirdi ve geldiğinde sofra kurdururdu ve hem yer hem içerdi sofrada. Her gelişinde bana oyuncak getirirdi. Ben liseyi bitirip üniversite sınavını kazandığımda bile tebrik için oyuncak getirmişti. Sanırım büyüdüğümün farkında değildi. Sanırım sadece benim büyüdüğümün değil, zamanın geçtiğinin de farkında değildi.

Enişte mi sohbet ettiğimizi hatırlamıyorum. Galiba böyle bir şey olmadı hiç. Adam evin kapısını çalıyor, kapı açılıyor, adam enişteymiş, gelmiş, içeriye alınıyor. Bak sana oyuncak getirmiş Aziz, çocuk gidiyor oyuncak masanın üzerine konulmuş, masanın üzerindeki oyuncağı alıyor, yere oturuyor, oynamaya başlıyor. Enişte o sırada babayla sohbet ediyor,

anneyle de sohbet ediyor. Anne sofra kuruyor, Aziz anneye sofrayı kurmasında yardım ediyor, tabaklar ağır olabilir ama ağır olmaması için tek tek taşınabilir, Aziz çatal ve kaşıkları da taşıyor. Anne Aziz'e bakıp gülümsüyor. Aziz anneye bakıp sırıtıyor. Aziz sırıtkan bir çocuk. Enişte somurtkan bir adam. Zaten büyüdükçe de hayatında bir önemi haiz değil.

Babamla uzun uzun konuştum telefonda. Neler yaptığımı ve tabi neler yapamadığımı anlattım ona. Ciddi ve aklı başında bir adamdı, benim bu hallerimi anlamsız bulması garip sayılamazdı ama anlamsız bulmuyordu. Ya da bana öyle hissettirmiyordu. Onayladı, destekledi, benim iyi bir yazar olduğumu söyledi, bunları söylerken o, rahatsızlık duydum. Paraya ihtiyacın var mı diye sordu. Parayla işim yok dedim ona. Geçinmeme yetecek parayı kazanıyorum. Bundan emin olduğunu söyledi, yine de diye ekledi. Yinede-den sonrasına ihtiyacım yoktu. "Çok özledim sizi," dedim. "Seni, annemi, çok özledim."

Hızlı adımlarla eve dönerken, öfkem de, acım da bir nebze hafiflemişti. Geçici bu his. Bugün kötü bir gün, kaçış yok, çekeceksin. 'Her şey geride kaldı,' aptalca bir öykü cümlesiydi çünkü, anlamı yoktu. Ama öte yandan kendime de kızıyordum; büyütme, ne ki bu, seni terketti ve uzun zaman önce oldu bu. Başımı sallıyordum sonra, biliyorum, geçti gitti zaten ama rüyada görünce.

Derya kapımın önündeydi, beni görünce şaşırdı. Şaşırması şaşırtıcıydı, ama neden şaşırdın diye sorulmazdı. Zaten anladım sonra, henüz kapıyı çalmamış, hatta biraz durup düşünmüş kapıyı çalmadan ve saatin çok erken olduğunu, bu saatte gelmesinin uygun olmayacağını geçirmiş içinden, kapıyı çalmadan dönmüş kapıdan, gitmek, vakit geçirip daha uygun bir saatte geri gelmek için. Döndüğünde bir de ne görsün. Karşısında ben varım. Saçlarım dağınık, sanki duş almışım,

sonra doğru düzgün kurutmadan kafamı, dışarı fırlamışım, sonra üniversiteye başlayana kadar babam sandığım enişteımi telefonla aramış, onunla sürekli saçlarımı karıştırarak konuşmuşum ve darmadağınık ruhum ve saçımla geri dönmüşüm de tam kapıda karşısına çıkmışım gibi.

"Günaydın..." Tebessüm ediyorum. Yüzümde acı mı var. Ne alakası var?

"Siz ağladınız mı?" Demek yüzümde acı var. Annem ve babamla alakalı bir sıkıntım yok, sana Hande'yi anlatmalıyım sadece. Bir de kelimelerle aramdaki husumeti. Ama anlatılmaz ki bunlar.

"Ağladım evet," dedim sırıtarak. Şebek gibi sırıtarak ağlamış olmakla dalga geçebildiğimi gösteriyorum. Zavallıca bir çaba.

"Hoş geldin... Eve girmesek olur mu?" Eve dönmüştüm ben ama evde vakit geçirmek istemiyordum aslında, dışarıda olmak istiyordum her manada. Sen dışarıda olmak ne demek bilir misin? Muhtemelen bilirsin.

"Nasıl isterseniz..." dedi, benim ruh halime tabi olduğunu gösterir gibi.

Plan program yapmadan yürüdük. Tramvayda pencereden dışarıyı seyrettim. Arada lafladık ufak ufak. Bana neyim olduğunu sormadı. Zaten bir şeyim yoktu, büyütülecek bir şey değildi. İnsan bazen kendisini epeyce yalnız hissediyor türünden klişe laflar söylemek için hazırlamıştım kendimi, eğer bir şey soracak olursa.

Vapurda denizi seyrederken, böyle bir adam değilim aslında filan gibi şeyler söyledim içimden kendime. Nasıl bir adam? Âşık olduğu kızı hatırlamış, kalbi sızlamış, vapurda denize bakıyor, göz süzüyor, kendisine acıyor. Daha büyük dertlerim var benim, dedim kendime, daha asli sorunlarım. Belki bu yüzden acıtıyordu Hande, bunca zaman sonra bile.

İçimde halledememiştim onunla alakalı meseleyi. Beğendim bu sözleri ve başımla onayladım kendimi. Derya dönüp baktı bana. Ben Derya bana bakıyor diye dönmedim ona ve dönmeden ona gülümsedim.

"İnsan bazen epeyce yalnız hissediyor kendisini," dedim utanmadan. Kadıköy İskelesinde vapurdan inene kadar başka bir şey konuşmadık. Kadıköy de kalabalıktı. Kalabalık uygun kelime mi, canlıydı. Hareketli ve hızlıydı her şey. Gazete bayisi gördüm bir tane, içinden gazete fışkırıyor gibiydi, her yerde gazeteler ve dergiler vardı. Bir de insanımız okumuyor derler dedim Derya'ya, hem gülerek hem büfe bayi arası yapıyı göstererek. Ne yapalım, bu düzlemde bir ilişkimiz vardı kumral kızla, ona anlatabileceklerim sınırlıydı. Derya da güldü. Böyleydi işte. Aklım karışıktı benim, bunu dilediğim kadar dillendirebilirdim, başkaca da bir açıklaması yoktu zaten. Senin aklın karışık. En azından kendimle hemfikir olduğum için mutluluk duymalıyım. Sanırım o an karar verdim zaten. Bunda tabii ki Hande'nin etkisi vardı. Döndüm Derya'ya, vapurdan inmiştik sanırım, büfe bayi kılıklı yapının yanından da geçmiştik sanırım. Hatta Modaya kadar çıkmıştık. Ama yürüyorduk hala.

"Ben..." dedim. "Sana yardım etmek istiyorum Derya."

Hangi konuda. Benim yardıma ihtiyacım yok ki. Babam çok zengin mesela. İstersem bana her şeyi...

"Anlatmak hususunda," diye ekledim. "Kelimeye dökmek. Konuşurken kekelemenin sebebi olan şeyleri."

"Sizi böyle bir işle meşgul etmek istemem. Ama yazılarımı okumak isterseniz ve sonrasında tabi fikirlerinizi söylerseniz... bundan memnun olurum."

Aslında benim kafamdaki böyle bir şey değildi. Aslında kafamdakini unutsam iyi olurdu. Yürümeye devam ettik.

"Ben burayı çok severim," dedi bir süre sonra. Kumral kızı takip ederken onun birkaç masa arkasında oturup çay içtiğim çay bahçesinin önünden geçiyorduk.

"Bir şeyler içelim mi?" Daha kahvaltı yapmamıştım ve öğlen olmuştu. Çay bahçesinde oturduk. Konuya dönmek istedim.

"Beni meşgul etmezsin. Zaten bir işim yok. Biliyorsun," dedim.

"Beni fazla ciddiye almayın. Ümit vaat etmiyorum. Sizin için zaman kaybı olur," dedi cevaben.

"Buna ben karar versem..." Neden ısrar ediyorum, istemiyor işte kız. Yine cam ve burun olayı. Ona yardım etmek bana iyi gelecek. Belki yazarlığıma yeniden güçlü bir biçimde inanmaya başlayacağım. Doğru değildi. Ben yazarlığıma inanıyordum zaten. Böyle bir cümle kuruyorsam, sorun ne o halde diye sormam gerekir ve verecek cevabım yoksa sanırım cümleyi kurmamalıyım. Ama yalan değil. Ben yazarlığıma inanıyorum. Hatta içimde daha derin başka bir inanç yok. Belki bu benim zaafım hatta. Sadece... sadece ve sonrası yok.

"Yani," diyerek kesti aklımdan geçenleri. Farkında değil tabi.

"Bunun için dersler, seminerler var. Yazarlık okulları filan. Takip ettiğim oldu ama gerçekten umut yok bende. Sadece daha iyi okumama sebep oldu o kurslar. Yazmak konusunda... Kendimce yazıyorum diyeyim ben..."

Israr etmek anlamsız.

"Nasıl istersen..." dedim. Sanırım gerilmişti, ben nasıl istersen deyince rahatladı ve arkasına yaslandı.

"Benim için bir şeyler yapmak istemeniz çok hoş," dedi. Gözleri parlıyordu. Ama benim görüntüm konuşmanın tam bu anı için pek uygun ya da hoş değildi. Geç kahvaltı niyetine tost sipariş etmiştim ve onu yiyordum. Tam parlayan

gözleriyle yaslandığı yerden bana baktığında tostumdan bir ısırık almıştım ve ısırdığım sucuk parçası ekmeğin arasından sıyrılarak ağzımda asılı kalmıştı. Koskoca yazar... Beni mahcup eden tostu bıraktım elimden ve büyük bir yudum aldım çayımdan.

"Sen benim çok değerli bir okurumsun," diye söylendim durumu kurtarmak için, senin için bir şeyler yapmak istememden daha doğal ne olabilir ki demek ister gibi. Elini çantasına uzattı bu sırada. Daha önce görmüştüm bu defteri, yine burada üstelik. Defterini masaya bıraktı. Bana uzatacak sanıyordum, neden masaya bıraktı. Önce bir şeyler anlatacak belki.

"Ben, yalnız bir insanım..." Ben de yalnız bir insanım, ayrıca tanıdığım birçok insan... Yine arasına girdi düşüncelerimin.

"İlk romanınız bu cümleyle başlıyor. Sıradan sayılabilecek, herkesin kurması mümkün bir cümle, o muhteşem bütünün bir parçası olunca, her yere yazılması gereken bir slogan halini almıştı benim için." Ben kendisinden bahsettiğini sanmıştım, ilk romanımın ilk cümlesi olduğunu biliyorum tabi, ama bağlam dışındaydı söylendiği an. Bir tepki vermedim. Tostumu yemeye devam etmek istiyordum aynı zamanda ama saygısızlık sayılabilirdi şimdi. Çayımdan bir yudum daha aldım çaresiz.

"Aslında size daha önce söylemedim. Benim ailem, benim çalışmama ihtiyaç duymamaktan öte, nasıl desem... çok daha zengin. Neden bilmiyorum, daha önce size bu kadarını söylemek istemedim. Belki benim için bir önemi olmadığından... Belki de insanın maddi olanaklarının onun iç huzuruna etkisi üzerine bugüne kadar söylenegelenlerden."

"Sorun değil," diye ben araya girdim bu sefer. Her şeyi açıklamaya çalışıyordu, şimdi de bu.

"Bir de güzel olmak meselesi..." dedi sonra. En azından açıklamaları bir yana bırakmıştı. Ama güzel olmak... Açsana biraz.

"İçimden geçenlerin görülmesine engel sanki..." Evet seninle ilgileniyorum ama inan daha ciddi sorunların yok diye bunlar sana sorunmuş gibi geliyor mu desem, yoksa insanın içindekileri ciddiye almak zorundayız şeklinde bir psikolog tavrı mı takınsam. Aslında ben her iki hali de savunuyorum. İlk durum doğru ve geçerli ve hatta hayat genelde öyledir, insan en büyük derdini çeker, en büyük derdi de, çektiği derttir. Tatmadığı daha büyük acılar var diye suçlanamaz. Ama ikinci durum da yadsınamaz, zira sebep ne olursa olsun, sonuç acıysa, acıdır.

"Ben iletişim kurmuyorum. Bu yüzden belki. Etrafımda, çevremde bu kadarını bile paylaşabileceğim kimse yok. Daha farklı yollar da denedim. Kıyafetimi değiştirdim, siyahlara büründüm, başka hallere girdim ama... Kitap, etrafımdaki nispeten sohbet edilebilir insanlara göre bile, sadece bir kültür nesnesi. Onlar için kokmuyor, bulaşmıyor. Canlarını yakmıyor. İntihar arzusu uyandırmıyor. Sohbet etmelerine sebep oluyor sadece, birbirlerine hazla anlatmalarına..."

"Genelde durum budur zaten," dedim doğallıkla.

"Bu sadece senin sorunun değil, dünyada biraz farklı sayılabilecek herkes aşağı yukarı böyle hisseder ve düşünür," diye ekledim.

"Sen derin duygulara ve estetik düşüncelere sahip olabilirsin ve mesela dile getirdiğin gibi kitap denen şey senin zihninde herkeste olduğundan çok başka bir karşılık buluyor olabilir. Hayatı yaşayış ve algılayışta insanların durduğu yerden çok başka bir yerdesindir. Ama mesela evine solaryum cihazı almayan babasına kızan aile dostunuzun kızı da muhtemelen hiç kimsenin kendisini anlamadığını düşünüyordur." Tostum soğumuştur artık.

"Aynı şey mi hocam?" Yakınır gibiydi sesi. Elimi tostuma uzattım, artık ayıp olmaz.

"Değil," dedim. Değilse neden o örneği verdim. Bunu sorar gibi bakıyordu yüzüme.

"Acı bir sonuçtur, Derya," dedim. "Genellikle de sebebi değil, yoğunluğudur önemli olan. Bazısı annesini kaybettiğinde bütün insanlık yok olmuş gibi acı çeker, bazısı işte terfi edemediğinde annesi ölmüş gibi acı çeker, bazısı sokakta topal bir kedi yavrusu görünce ölecek gibi olur, bazısı sevgilisinden sitemkâr bir mesaj aldığında."

Galiba ne dediğimi anladı. Ya da ben demek istediğimi sanırım diyebildim diyeyim. Gülümseyerek başını salladı.

"İki şey söylüyorsunuz hocam," dedi parıldayan gözleriyle.

"Birincisi acını çok büyütme gibi bir şey sanırım. Acı yok aslında demek gibi bir şey. İkincisi de... Sanırım acı çekme... Nasıl denir, becerisi mi denir?"

"Herşey denir, yerine göre beceri yerine göre zaaf, bazen toyluk, çiğlik, bazen erdem."

"O halde sebep önemli. Az önce önemsizdi," dedi.

"Bu istasyonda önemli. Önceki istasyonda önemli değildi," diye cevapladım.

"Hayat... seninle başlamadı ve seninle bitmeyecek. Senden ve benden ibaret değil."

Kaşlarını çattı. Benim tostum bitti, onun kahvesi. Gözlerim garsonu aradı ama bulamadı. Herkes bir köşeye sinmiş sanki, o denli sıcak.

"Sözlerim çok önemli değil. Sohbet ediyoruz. Mesela içinde bir acı varsa hele ki sebebi de çok belli ve elle tutulur değilse, kimse sana o acıyı dindirecek bir yol tarif edecek değil, ama belki seni kurtaracak olan budur. Madem var ve kaçınılmaz."

Kaçınılmaz demiş miydi? Dememişti aslında. Ben onu bir yana bırakıp kendi kafamda kurduğum kavramlara göre konuşuyordum galiba. Rahatsız değildi bundan.

"Kurtarmak..." dedi, kaldı.

"Kurtarmak, evet. Acısız bir hayat mı istediğin, mutluluk, neşe, eğlence... ya da huzur."

"Hayır yani ben... Mutlu olayım diye delirmiyorum. Başka bir şey var sanki... ben..."

"Yani başka bir şey var sanki ve ne olduğunu bilmiyorsun. Ama o şey olmadığı için acı birikiyor içinde. Bak acı bir sonuç-tur-a geldik. O şeyin olabilmesi için yazmaya çalışıyorsundur belki. Seni kelimeye zorlayan -o şey-dir belki. Birşeyler yanlış, değil mi? Bir tuhaflık var, bir terslik var. Herşey yolundayken bile hissediyorsun, aslında yolunda gitmeyen bir şeyler var. Ve bu birşeyler... sadece seninle ilgili değil, daha büyük, büyük... daha anlamlı bir şeyin parçası. Çürümeyi hissediyorsundur belki. Bu sebeple, içindeki iyiye ve güzele dair ne varsa seni mutsuzluğa itiyor, bir şeyler yapmaya. Bir şeyler söylemeye..."

Kalbimin pası silinse, elimin kilidi çözülse... Derya gülümsedi sözlerimden sonra.

"Bunu yapmaya çalışıyorum aslında..." dedi.

İstemesem de içimdekileri azıcık vermem gerekiyor şimdi.

"Acını ifade etmek. Bu önemlidir tabi. Ama... Yazmak, Derya, başka bir şeydir." Söylediklerimi kendime de söylüyorum şu an. Olur belki, yarar bir işe.

"Düşünsene, önce hiçbir şey yoktur. Boştur orası. Cansızdır. Sonra sen elindeki harfleri koyarsın oraya ve dizmeye başlarsın. Harf heceye, hece kelimeye dönüşür. Kelime cümleyi oluşturur. Bir cümle kurmuşsundur. İfadeye dikkat et, boştu orası, yoktu ve var etmişsindir değil, yaratmışsındır değil, kurmuşsundur. Cümle kurmak. Başlı başına bu, arada başka hiçbir araç ve amaç yokken, bizatihi bu, cümle kurmak, senin başını döndürmüyorsa... çünkü döndürmeli, çünkü

bu tuhaflığa, bu çirkinliğe isyan değil mi senin içinde biriken kelimeler... onlara elini uzatarak, artık sizin zamanınız değil, demek değil mi?"

İleri mi gittim ki. Kız sadece yalnızlığından, acılarından bahsedip denemeler yazdığını söylemişti. Girilmez alana girmiş denemezdi onun için. Zaten dondu bakışları Derya'nın. Hep işlerin bir yerden sonra buralara geleceğini düşünmüştüm, oldu işte.

"Çok güzel..." diye mırıldandı.

"Güzel olan, benim bu şekilde ifade edişim değil, bunun böyle olması," dedim. Memnunum yine de kendimden. Derya bana tam da dediğim gibi yazarlığımı hatırlatıyor. Hatırlatıyor demek amacı aştı ama doğru kelimeyi arayamam şimdi. Garsonu yakaladım çünkü, önce gözlerimle, sonra el işaretimle. Geldi, boşları aldı, siparişimizi de aldı, gitti.

"Ben bunu yapamam," dedi. Neyi kastettiği ortada ama nezaket göstermem gerekiyor.

"Neyi?" diye sordum. Dönüp denize doğru baktı. Sahi onun solunda, benimse sağımda deniz var, uzak da olsa görünüyor, anmamak yakışık almaz.

"Bu, son söylediklerniz, zaman zaman hissediyorum ama..." birden döndü bana ve gülümsedi.

"Aslında kendi yazdıklarımı her okuyuşumda etkileniyorum ve kendimi çok seviyorum. Ama onların çok değerli metinler olmadığını da biliyorum." Masada, elinin altındaki defteri alıp uzattı bana doğru.

"Bu konuda başka bir şey söylemek istemiyorum," dedi. Anlayışla başımı salladım. Defteri bu sefer ben elimin altına koydum ve sağımdaki Denize döndüm. Sakin ve maviydi deniz ve bu kadarı yeterliydi.

Hava kararana kadar oturduk orada, hafif rüzgâr, ağaç dallarının, yapraklarının hışırtısı, çay bardağı, çay kaşığı, çay

kaşığı çınlamaları, ikimizden birisinin solunda, diğerinin sağında aşağıda, az uzakta deniz, ıhlamur ağacı kokusu, elma çayı kokusu. İçimden geldi anlattım ona, fazla büyütmeden, üzerine fazla anlam yüklemeden, yazmıyorum uzunca bir süredir, dedim. Son romanım yayınlandıktan sonra, durdu saat dedim. Şalterin inmesi derler. Önce uzunca bir süre bekledim ama gelmedi. Romanımın satışı iyiydi. Birkaç köşe yazarı bahsetti. Televizyonlarda edebiyat programlarında anlatıldı. Eleştirmenler yazdı. Dişlerimi sıkıp, aynanın karşısına geçip, yumruklarımı sıkıp, gözlerimi yumup... Oldu, der gibiydim. Ne oldu? Bunu söyleyebilir miyim? Amaçladığım... Ne demiştim ben yazmak için? Nasıl söylersem, en az acı kalır içimde? Ne söyleyeceğimi bulmuş ve söylemiş gibiydim sanki. İçimde acı kalmadı diyemezdim, bu denmezdi ama söylenmesi gerekeni söylemiş olmanın rahatlığı vardı içimde artık, bunu yadsıyamam. Sonra ne oldu? Daha büyük bir şey bekledim. Cümlenin sonuna "galiba" eklemeliyim belki. Daha önemli, daha derin, daha ağır bir söz bekledim. Gelmedi. Birkaç yıl sürdü. İyi bir işim vardı, maaşım fena değildi, bir eksiğim yoktu, saygı görüyordum, önemseniyor ve ciddiye alınıyordum ama evimde yazı masamda, sadece çer çöpten bahsedebiliyordum. Başka söz gelmiyordu. Gelmeyecek gibi hissettim bir daha hiç. Bir anda oldu. Yazı masamın başında oldu. Ciğerlerimin ağrıdığını hissettim sanki. Beynimin kafamdan çıkacak gibi olduğunu. Ertesi gün işe gitmedim. Telefon edip, bir daha işe gelmeyeceğim dedim. Bir miktar birikmişim vardı. İdare ederdim, uzun, çok uzun bir süre. Sadece yazıya adardım kendimi. Öyle yaptım. Kendimi evime kapatıp yazıya adadım kendimi. Hande'den bahsetmedim. Sadece eve kapandığımı ve kendimi yazıya verdiğimi anlattım. Hande içimde yaraydı ve dile dökülmesi anlamsızdı.

Evdeydim artık ve yazmaya başladım, dedim. İki yıl kadar oldu. Epeyce yazdım. Olmadı pek. Kafamdaki gibi olma-

dı. Ya da kafamdaki hali de zaten olmamıştı. Bu konularda söyleyeceğim hiçbir şeyden emin olamayacaktım. Bu yüzden Derya'ya sadece; istediğim gibi üretemedim dedim, bu neredeyse iki yıllık zaman dilimi içinde. Anlam veremedi tabi. Ben de açıklayamadım. Pek açıklanabilir gibi değildi. Sonunda itiraf ettim, aslında bir tane roman yazıyordum, dedim. Önce çok hızlı gidiyordum, sonra birden tökezledim, sonra birden birçok şey değişti, sık sık tökezlemeye başladım, sonra... Her gün daha az tatmin olmaya başladım yazdıklarımdan, dedim. Bu sebeple kurgu baştan yapıldığı için bozulmasa bile, üslup, içerik, derinlik, anlatım kurudu dedim. Sonra bu kuru ve çorak anlatım yüzünden, bitirmeden masanın üzerinde kapandı romanımın kapağı dedim. Uzunca bir süredir yeteneksizlik ağacının tepesine tünemiş bir baron gibiyim demedim. Bu sıralar pek yazamıyorum, yazasım olmuyor pek, iştahsız oturunca da parlamıyor demekle yetindim. Üzüldü. Aşacağıma emin olduğunu söyledi. Sonra kalktık, evlerimize döndük.

Bu arada ben yeni işimi asmıştım. Canım istediğinde asabileceğim kadar az nitelik gerektiren bir işi boşuna seçmiş değildim zaten. Elimde Deryanın defteriyle girdim evime.

Geç saatlere kadar oturdum. Defterin neredeyse tamamı doluydu. Sürekli bir adamdan bahsediliyordu. Sürekli aşktan, tutkudan, acıdan ve sadakatten bahsediliyordu. Zaman zaman acıyı hissettim, dokunulabilir geldi bana, aşk da açık seçikti zaten ama yazılanları değerlendirmem gerekirse söyleyeceğim tek gerçek, yazıların istisnasız felaket olduğuydu. Yazılar felaketti, çok kötüydü. Bazısı kötü birer aşk mektubu gibiydi. Özlem vardı, acı vardı ama özlemin ve acının hatta aşkın bile ifade edilişi çocukçaydı.

Defteri kapattım, başımı kaldırıp dağınık saçlarımı daha da dağıtarak açık duran balkon kapısına doğru baktım. Evinde

yalnızsın Aziz. Gece yarısı oldu, dedim kendime. Sokaklar boş. Karanlık. Sokak lambaları yanıyor, aslında aydınlık. Mutlusun dedim kendime. Sonra da sordum kendime; Ne bekliyordun?

Ne bekliyordum?

Aslında beklediğim bir şey yoktu. Ya da bir şey beklemiyordum. Ya da emin değildim, hatta ne beklediğimi bilmiyordum, düşünmemiştim bunu. Üzerinde düşünülecek bir şey değildi, okurumdu benim, bir şeyler yazdığından bahsetmişti, ben de okumak istemiştim, bu kadar basitti.

Bu durumda benim bir beklenti içinde bulunmam söz konusu olamazdı. Başını usul usul sallayarak kendine hak verdiğini göster Aziz. Böylelikle huzura kavuş. Ama kavuşamazsın, biliyorum ben. Sen, ne zaman yazmak için çabalayan, çabalamış olan ve çabalayacak olan birinin pırıltısız, çiğ, zerre miskal umut vermeyen cümleleriyle karşılaşsan huzursuz olursun. Onların içindeki acının bile muallimi kılındığını hisseder, omzunda sana ait olan ve sana ait olmayan o garip yükün ağırlığını hisseder; onlara yazamadıkları için acırken, kendin yazabildiğin için suçluluk duyarsın. Kendimi iyi tanıdığımı söyleyerek, kime hava atabilirim ki, hiç kimseye, kalktım masadan ve balkona çıktım, tebdil-i mekânda ferahlık vardır diye mırıldanmaya tevessül eden dilimi ısırarak kopartmak isteğiyle.

Ertesi gün gelmedi. Akşama kadar evden çıkmadım. Beklediğim için değil, genelde evde geçirirdim zaten vaktimi. Arada Derya'nın defterini de okudum tekrar. Dün geceki kadar kötü etkilemedi beni bu sefer yazılarının niteliksiz oluşu. Dünyadaki herkesin içinde yazarlık, bir yazarın ruhuna ilmek ilmek işlenmiş değildi muhtemelen. Bir zamanlar, daha toy bir gençken, etrafımdaki insanların nasıl olup da bir şeyler yazmaya tevessül etmeyişine şaşardım. Belki dün gece bi-

raz da o zamanların meltemi esmişti üzerime. Öte yandan Derya'da vaziyet biraz da farklıydı aslında. Yazı onun içinde ne derece anlamlıydı bilmiyordum ama başka türlü bir insan olmak kabilinden sözler sarf ettiğine göre durduğu yerde duramadığı açıktı. Böyle denmez, durduğu yere sığamadığı... Böyle de denmez. Kendi yazdıklarıma da bakındım tekrar. Yazdıklarımdan, romanlarımdan bazı bölümleri gözden geçirdim yine, sonra elimin altında ufalanan ve bir süre önce kendisinden vazgeçtiğim romanımı aldım önüme. Dün ona anlatırken hatırlamışım gibi, çoktan unutmuşum hatta artık benim için yokmuş da, anlatırken varlığını da anımsamışım gibi. Garipti. Neyi kaybettiğini hatırla... Sanırım öğleden sonra böyle söyledim kendime. Hatırla demekle hatırlanmıyordu tabi. Bu konuda bir çıkarım yapıp ona yoğunlaşacak durumda değildim şimdi. Romanımı yarım bıraktıktan sonra yazdıklarıma da baktım gün boyunca. Bir takım karalamalar, roman kurguları, hatta yazılmış bazı bölümler, bir takım taslaklar, birkaç kısa öykü. En büyük eserim diyeceğim şeyi aradığımı hatırladım, yarım bıraktığım romanımın ardından. Bu kadar kurgu çalışmasını o yüzden yapmıştım. Güldüm kendime. Alışmıştım zaman geçtikçe bu duyguya, teslim olmuştum sanki. Hepsini bir kenara bıraktım sonra. Balkonda oturup sokağı seyrettim. Galiba kendime neyi kaybettiğini hatırla diye o zaman sordum. Cevap çabuk geldi kendimden bana; Bir şeyi kaybetmedim ben. Daha derin, daha sonsuz olsun istiyorum sadece. Bu yüzden, öyle olmayacağını hissettiğim hiçbir şeye devam edemiyorum. Bu sefer de, ya öylesini yazabilecek yeteneğin yoksa, diye sordum kendime. Kendim bir cevap verebilse iyi olacaktı ama olmadı. Kendimi rahat bırakmaya karar verip, çıktım evden akşama doğru. İşe gittim. Yalan söyledim patronuma. Sorun etmedi, yevmiyemden kesinti yapacaktı muhtemelen. Mühim değildi.

Kumral kız, bir sonraki gün öğlen saatlerinde geldi. Masamın başındaydım ben, yarım kalan romanımın akıbetini düşünüyordum. Devam edecek gibiydim. Bu sıralar, bana daha iyisini yazabileceğimi hissettiren ne? Derya mı? Ya kendime dün sorduğum ve cevaplayamadığım soru; onu nereye koyacağız? Kapının çalınışıyla bu soru da anlamını yitirdi. Bir şeyleri bir yerlere bırakıp, değil orada olduklarını varlıklarını bile unutmakta üzerime yok.

Derya güleç bir yüzle bakıyordu kapının önünde. İçeriye aldım onu. Havadan sudan konuştuk bir süre. Ne yapıyordunuz, çalışıyor muydunuz, diyerek masaya doğru yürüdü. Çalışmaya çalışıyordum gibi bir şeyler geveledim. Teklifsiz bakındı biraz. H'yi gördü birden, Heiddegger'in yanında, gülümsedi ama canı yanmış gibi. Garipsedim.

"Ahmet de okurdu," dedi.

H'yi kasdetmediği açıktı. Sonra sırıttı birden,

"H", dedi, duraksadı, "güzel bir kadın, değil mi?"

İçim bir tuhaf oldu. Roman kahramanım, kafamın içindeki hali... Handeydi tabi ki... ama o şekilde sorunca... Babasının adını anımsadım, onca zaman aklımda yoktu, aklımda kalmamıştı ama şimdi, Hasan Bey... Ama saçmaydı, zira H, Hande'ydi ve neredeyse benim ve güzelim çok diye bağırıyordu.

"Bilmem," diye cevap verdim. Bir süre ayakta dikildi, masanın başında. Taslakları, notları okudu. Mahremdi aslında ama müdahale etmek içimden gelmedi.

"Tarif etmiyorsunuz galiba hiç. Ama çok güzel olduğunu hissettiriyorsunuz yine de... Gerçekten bilmiyor musunuz?" diye sordu ve bana sormasına rağmen bana inandığını ama buna şaşırdığını belli edecek şekilde baktı.

Sırıttım sadece.

"Gerçekten büyülü bir süreç olmalı roman yazmak. Ne zaman yazdınız bu bölümleri?"

Neden tedirgin oluyorum?

"Neden soruyorsun?"

"Merak ettim," dedi doğallıkla ve gelip karşıma oturdu. Masadan uzaklaşması beni rahatlatmalıydı ama rahatlamadım. Rahatlamaya çalıştım yine de, elbisesine baktım, güzel, çiçekli, hayat dolu. Bir adım geriye çekil, tekrar bak. Güzel görünüyordu. Biraz uzak. Varlığı beni rahatsız etti. Epeyce rahatsız etti üstelik. Biraz önceki tedirginlikten çok daha öte. Babasının adını hatırlayıvermemle şu an arasında bağlantı aramaya meyletti zihnim. Adamın adını duyduktan yarım saat sonra unutmuştum ama şimdi günler sonra birdenbire aklımda belirivermişti, Derya'nın bir sorusuyla. Ama kurulabilecek bir bağlantı yoktu, açıktı her şey. Karakterin adının H olması, Derya'nın sorusu, bu halinin beni rahatsız edişi, babasının adını değil, babasını, bana verdiği işi hatırlayışım, yüzündeki ifadenin babasının yüzündeki ifadeye benzemesi, o sebeple babasını hatırlayışım, o sebeple babasının bana verdiği işi hatırlayışım, o sebeple rahatsız oluşum. Derya'nın varlığından, aslında kendimden. Bağlantı vardı yani, yok denemezdi.

Şimdi karşımda oturuyor ve bana bakıyor. Muhtemelen kendi yazılarından bahsetmemi bekliyor ama onun yazılarından konuşmak istemiyorum ben.

"Kendin hakkında pek konuşmuyorsun," dedim, bana iyi bir araç gibi göründü sohbeti başka bir yerden başlatmak. Birkaç saniye tereddüt etti.

"Aslında kendim hakkında gereğinden çok konuştuğumu düşünüyorum," dedi sonra.

"Ben öyle düşünmüyorum," dedim. Sohbetlerimizi gözden geçirdi, ya da ben suskunluğunu ona yordum. Başım salladı.

"Bilmem," dedi. Kafası karışmıştı ya da kibarlık ediyordu, asıl kafası karışık olan bendim.

"Belki de kendinden daha fazla bahsetmeni istediğim için bunları söylüyorum," dedim. Güldü. Beklemiyordum gülmesini, şaşırdım.

"Belki de defterimi okudunuz ve size anlattığım Derya ile yazıların sahibi Derya arasında bir bağ kuramadınız. Bu sebeple yazıları yazan Derya'dan bahsetmemi istiyorsunuz size," dedi. Bu sözleri de beklemiyordum. Haklısın diyerek işin içinden çıkmak istedim.

"Yazdıkların..." dedim.

"Pek umut vaat etmiyor. Sanatsal açıdan..." Kırılır sanıyordum, söylemek zorunda olduğumu düşünerek söylemiştim. Aldırmadı.

"Size söylemiştim," dedi ama aldırmamasına rağmen rahat değildi bunu söylerken. Aksine üzgündü. Hayal kırıklığı vardı sesinde. Hayal kırıklığı benim beğenmeyişimle değil kendi kabiliyetiyle alakalıydı, aradaki fark açıktı.

"Ve bu seni üzüyor," dedim. Usulca başını sallarken yine gülümsüyordu ama acı vardı gözlerinde.

"Tabi ki," dedi. "Yazar değilim, evet. Bunu biliyorum ve kabulleniyorum. Ama bu, yeteneksizliğimden memnun olduğum anlamına gelmez."

Yeteneksizliğim deyişi ağır geldi bana. Öyle deme demek istedim. Sonra hemen o an kızdım kendime. Fazla duyarlılık gösteriyorum, bunun kimseye faydası yok.

"Yine de yazıyorsun," dedim. Saçma geldi sözüm bana bile. Cevaben bir şey söylemedi zaten. Arkasına yaslandı özlemle. Gözlerini tavana dikti.

"Kendimi özel buluyorum oysa," diye mırıldandı. Yalnız değildi, herkes kendisini özel bulurdu ama bu, ne özel olduklarını ne de özel olmadıklarını gösterirdi. İnsanlar genellikle zannettikleri kişi değillerdi. Ona iltifat ediyor görünmemek için "zaten özelsin" türünden sözler söylemekten kaçındım.

"Herkes bir ölçüde özeldir," gibi ne amaçla söylendiği açık ama bir o kadar da manasız bir cümle kurdum yüzüne karşı.

"Çok incesiniz," dedi. Gözleri tavanda ama kendisi başka bir yerde.

"Nasıl oluyor?" dedi birden. Sonra doğruldu ve dikti gözlerini bana.

"Nasıl yazabiliyorsunuz? Çok başka mı hissediyorsunuz? Çok derin acılar mı var içinizde, bizim haberdar bile olmadığımız?"

"Neden acıyla ilişkilendiriyorsun her şeyi?" diye sordum gayet içten. Duraksadı. Başka bir bağ aradı ve bulamadı sanki. Bu kadar çabuk bulunmazdı zaten. Verecek cevabı olmadığını anladığım zaman konuşmaya başladım.

"Sanatçılar çoğunlukla senin de düşündüğün gibi büyük acılara sahip olabilirler. Ama acı çektikleri ya da içlerinde derin bir sızı olduğu için sanat icra edebiliyorlar demek pek doğru olmaz sanırım. Çünkü dünya üzerinde acının muhatabı o kadar çok insan var ki, öyle olsa hepsinden birer başyapıt beklemek gerekirdi. Bu işin bir matematiği yok Derya. İçinde, benim içimdekilerden daha derin ve değerli acıların olabilir ama sanat insanların acılarını yarıştıracakları bir mecra değil."

Gözlerindeki... Tutku mu denir, acı değil, bakışındaki... Neyin peşindesin, bu kadar toy olmadığın açık ama...

"Acı bir sonuç hocam. Siz söylemiştiniz. Ben, içimde acı olduğu için yazmak istemiş değilim. İçimdeki acı, bu türden bir insan olmanın sonucu. Ben, bu türden bir insan olduğum için yazmak istemiştim." Duraksadı sonra. Hoşlandım sözlerinden. Ekledi sonra;

"Sokaklardaki milyonlarca insandan birisi olmak, milyonlarca insanın yaptıklarını yapmak, yaşamak ve milyonlarca insanın öldüğü gibi ölüp, onlar gibi unutularak kaybolacak olmak düşüncesi beni mahvediyor."

Belki bir zihin ya da ruh bilimci bu sözleri duysa bilindik bir psikolojik tahlil yaparak, belli bir sonuca ulaşırdı ve çok üstünde bile durmazdı. İnsanlar genellikle tanrılığa oynama hevesine sahiptirler zira. Ama ben yine hoşlandım Derya'nın sözlerinden. Bir zamanlar Hande'nin gözlerinin içine bakıp onu küçümseyerek söylediğim sözlerin, neredeyse aynısıydı çünkü. O zamanlar kendimi kapatmıştın evime ve bir süre sonra yarım bırakacağım romanıma girişmiştim büyük şevkle. Şevkimin bir kısmı, son yayınlanan romanımın mazhar olduğu takdirdi. Bir kısmı, deli gibi aşık olduğum Hande'nin etrafımda olmasıydı. Bir kısmı Kafka'nın, Dostoyevski'nin hayat hikayeleri, onlar hakkında söylenen sözler, yazılan yazılardı. Bir kısmı, yazarlığıma duyduğum güven, bir kısmı içimdeki tutkuya duyduğum sadakatti. Ama Hande sıkılmaya başlamıştı. İş çıkışlarında evime geliyor ve karşıma oturuyordu. Ben akşama kadar evden dışarıya adım atmamış oluyordum. Sohbet ediyorduk. Neden beni işten almaya gelmiyorsun diyordu, çünkü önemli bir işim vardı demesem de önemli bir işim olduğunu ima ediyordum. Ara sıra dışarıya çıktığımızda, otobüsteki insanlara bakıp, trafikteki insanlara, korna çalanlara, bağırıp duranlara, cahiller sürüsü diyordum. Okumuyorlar, düşünmüyorlar. Beni seviyor musun Aziz? Seviyorum, çok seviyorum. Yemek yiyorduk dışarıda, yürüyorduk uzun uzun. Konuşuyorduk uzun uzun, yürürken. Amaçladığım şeyden bahsediyordum ona. Televizyon seyretmiyordum, gazete okumuyordum, insanlar bugün denen bir garabete hapsedilmişlerdi, bunu görebiliyordum. Sen de görebiliyor musun Hande? Görüyorum Aziz. Çok iyi görüyorum ben de. Bugün beni aramadın. Aklıma gelmedi, kusura bakma. Bir kadın böyle bir cevaba kırılır. Kırıldın mı? Kırıldı tabi ve bunu sana gösterecek şimdi, tepkisiz kalarak. Yanında kaldığı bir buçuk saat boyunca sana tek söz etmeyecek. Sen

fark etmeyecek ya da fark etmemiş gibi yapacaksın. Sonra birden fark etmiş gibi yapacaksın, o ana kadar aklın çok doluymuş da, o an aklma anca gelebilmiş gibi. Böylelikle kendini daha önemli hissedeceksin. Herkesin seni daha önemli sayacağını düşüneceksin. Sen benimle küs müsün? Hayır. Neden hiç konuşmuyorsun o halde? Bilmem. Aldırmayacaksın. Önüne bak. Masana git. Gece uyumadım. Çalıştım. Aslında çalışmadım avarelik ettim. Aslında avarelik etmedim, uyudum. Ama öyle söylenmez. Kendime biçtiğim bu rol hoşuma gidiyordu. Ne diyorduk.

Sonra bir gün geldi Hande. Geleceğini bildiğim için bekliyor değildim onu. Kanepede uzanmış uyukluyordum. Anahtarıyla açtı kapımı. Doğruldum yattığım yerden. Yüzümü yıkadım. Biraz lafladık. Bana acıdan, kalpten, aşktan ve bir dolu şeyden bahsetti. Neyden bahsettiyse aynılarından ben de ona bahsettim. Daha güzel cümleler kurdum. Beni beğendiğini düşündüm. Dünyanın önümde selam durduğunu düşündüm. Sonra Derya'nın az önce bana söylediklerinin neredeyse aynılarını söyledim Hande'ye. Tebessüm etti Hande. Benim bir aptal olduğumu söyledi. Şaşırdım tabi önce. Sen ne sanıyorsun kendini, beni ne kadar aşağıladığının farkında mısın, dedi. Yine şaşırdım tabi. Kalkıp gitti.

Hande yazarlığımla gurur duyardı. Olagelen, dehamın delilik emareleri olsaydı muhtemelen gurur duymaya devam edecekti ama olagelen sanırım başka bir şeydi. Tutup itiraf edecek değilim şimdi. Ama buraya kadar yine de pek sorun değildi hiçbir şey, gidişi bile. Çünkü uyandırmamıştı beni her şeye rağmen. Döneceğini biliyordum. Ben onu evet seviyordum ama onun da beni ne kadar sevdiğini biliyordum. Ben bir roman yazarıydım. Benimle ne kadar gurur duyduğunu biliyordum. Ama bir yıl on ay on dokuz gün önce, onu sokaklardan birinde, sokaklardaki milyonlarca insandan bir tanesiyle, el ele görünce...

Neyi kaybettiğini hatırla. Kaybettiğin ne yeteneğin, ne de sevgilin. Sen ciddiyetini kaybettin. Ve sonra Aziz Çalışkan kendisi hakkında yaptığı tespiti, kendisine koyduğu teşhisi ellerinin arasına alıp, havaya kaldırıyor ve seyircilere bakarak sırıtıyor gururla. Seyirciler yani pencere önündeki çocuklar çılgınca alkışlıyorlar o anda. Zira Derya havanın sıcaklığından bunalıp vantilatörü açmış. Perde havalanıyor. Aziz kendisine geliyor.

"Ölümsüz olmak istiyorum hocam," diyor Kumral kız. Ya da ben muhtemelen böyle diyecek diye, demiş kabul ediyorum onu. Derya şu anda vantilatörün önünde, saçlarının kokusunu salonun havasına enjekte etmekle meşgul. Gülümsüyorum ve kahvaltıdan sonra çay içmediğimi anımsıyorum. Ölümsüzlük iyi değildir, insan bazen şöyle rahatça ölüp, gitmek ihtiyacı hisseder. Yaşam bazen çıkılıp gidilecek kapının önüne sürükler adamı. Ölümsüzlük kilittir o kapıda. Neler diyorsun Aziz Çalışkan, bunlar hangi yaşından kalma düşünceler, var mı ölümsüzlük diye bir şey. Cevap veriyorum. Aslında var, ölümsüzlük diye bir şey var ama şöyle bir şey; Dünya üzerinde adının silinmeyeceğine dair verilerin vardır elinde, bunlar seni ölümsüz yapmış sanırsın, sen öldükten yüzyıllarca sonra bile adının anılacağını düşünürsün ve bu bilgi, bu düşünce sana bir şey hissettirir. Bu bilgi ve düşüncenin sana hissettirdiği şey, ölümsüzlük diye adlandırılan şey, senin işine yalnızca nefes alıp verebiliyorken yarar. Ölüm kişinin kıyameti olduğuna göre, öldükten sonra dünya üzerinde adının anılması anlamsızdır. Ama yok ben ölümsüzlük peşinde değilim sadece yapmam gerekeni yapıyorum diyorsan, o yapman gereken şeyi yapınca ortaya yüzyıllarca anılacak bir şey çıkıyorsa...

"Ben ne istiyorum biliyor musun Derya?" diye sordum, aklımdan geçen düşünceleri bir yana bırakıp. Derya dikkatini bende topladı.

"Mesela şu romanı yazsam. Yazabilsem, bitirebilsem. Sonra eve bir hırsız girse, romanımı çalsa. Sonra onu yayınlatsa. Sonra o roman çok beğenilse, çok takdir edilse. Sonra ben ölsem, romanı benden çalıp yayınlatan adam ölse, beni ve onu tanıyan herkes ölse. Ama yüzyıl sonra bile o roman o isimle yayınlanmaya, okunmaya, takdir görmeye devam etse..." dedim. Derya'nın dikkati hala bende.

"Düşünsene adamın adı Mahmut. Öleli yüzyıl olmuş. Kitabın kapağında Mahmut yazıyor. Arkasında fotoğrafı da var. Hayat hikâyesi belli. Şurada doğdu, şurada öldü. Önemli değil mi, ne kadar önemli. Romanı okuyanlar, onun fotoğrafına bakıyorlar, benim değil. Ama ben benim fotoğrafıma baksınlar mı istemiştim? Cümlelerimi okusunlar mı istemiştim? İkisini birden isteme hakkım da var belki."

Derya'nın dikkati hala bende.

"Ben kimlik kartıma yapıştırılan fotoğraftaki adam mıyım sence, en çok? Ya da aklım ermezken bana seslenmek için, topluluğun arasında kaybolmamam için bana koyulmuş adın ardındaki adam mıyım daha çok. Yoksa hayatının bir anlamı olsun diye kurduğu o güzel cümlelerin içindeki adam mıyım? İşte benim istediğim şey; bu sorunun cevabını hiç düşünmeden bir kerede verebilmek. Bazen doğru cevabı bilirsin ama yine de yanlış cevabı işaretlersin. Benim istediğim doğru cevabı hiç tereddüt etmeden, bir kerede verebilmek. Ama ben bunu yapabilecek durumda değilim." Cesaretin varsa ekle; çünkü o büyük romanı yazmanın değil, o büyük romanın yazarı olmanın peşindeyim. En azından bir süre öncesine kadar öyleydim.

Derya'nın dikkati hala bende ve ben sıkıldım artık evde oturmaktan.

Derya masanın başında benim notlarıma bakarken, sonra bana döndüğünde, sorduğunda, yüzündeki ifade, tüm bunla-

rın olduğu o birkaç saniye içinde, zihnimde oluşan, pürüzsüz cildinde iğrenç bir sivilce gibi uç veren şüpheden kurtulmam için, o şüpheyle baş başa kalmamak için evden çıkmalıyım. Dönüp yüzüne baktım dikkatini bana vermiş oturan kumral kızın. Hayır, senin yüzün güzel hala, pürüzsüz. Böyle kalsın. Huzursuzluğumu gizlemeyi başaramadım hiçbir zaman, şimdi de başaramıyor muyum bilmiyorum ama önemseme zamanı değildi, kalktım ayağa.

"Hadi," dedim. "Sakin bir yerlere gidelim, bize çay kahve ikram edecekleri ve senin yazıların üzerine konuşalım biraz."

Gülümsüyordu. Kadınların korkunç yaratıklar olduğunu düşünmüştüm, Hande'yi o züppe kılıklı gençle el ele görünce. Hayatımın en büyük ikinci hayal kırıklığıydı. Birinci hayal kırıklığımla yarışabilecek hiçbir şeyin olamayacağını düşündüğüm yıllar, ne kadar ahmakmışım derdim muhtemelen kendime, azıcık da olsa aklımı başıma toplayabilseydim o an, onları öyle gördüğüm an. Ama toplayamadım. Topal bir köpek yavrusu gibi döndüm o gün evime.

Kurduğum tüm cümleler sırıttı bana, uzun süre.

Derya gülümsüyordu merdivenlerden inerken.

22

Bacakları titriyordu servis aracında, eve dönerken. Hava soğuktu ama servis aracının içi sıcaktı, kaloriferler sonuna kadar açık, tüm koltuklar dolu, aracın içi fırın gibi. Alnı terlemişti, sırtı da terlemişti ama bacakları titriyordu.

Korktun mu? Ne hissediyorsun? Heyecanlı mısın, endişeli misin, yalnız mısın?

Hayır demekten imtina eden bir adamdı. Sorunun önemi yok, incelik baki. Kırık dökük ve başka türlü bir cevap ver.

Memur emeklisi bir adam, şehrin dışındaki fabrikada, gece bekçisi sıfatıyla çalışıyor. Adı Harun. Soyadı önemsiz. Yaşı altmışa geldi gelecek. Evinde bir karısı var. Onun soyadı değil, adı bile önemsiz. Yaşı elli ve artı birkaç yıl daha. Evindeki karısından iki çocuğu var. İki çocuk da kazık kadar olmuş. İkisi de baba. İkisinin de ikişer çocuğu var. Onların adları da önemsiz. Bir karısı ile iki oğlu ve dört torunu olan adam, şehrin dışındaki fabrikaya gelmek için servis aracına binmeyecek bir daha. Çünkü bir şey olacak. Daha önce hiç olmayan bir şey olacak.

Yaşadığı şehrin adı da önemsiz. Farkeder mi, Afyon'un Çay ilçesinde, Denizli'nin bir kazasında. Dördüncü sınıfa geçmişti adı ve her şeyi önemsiz bu kente geldiğinde. Babasının elinden tutuyordu, hızlı yürüyorlardı, annesi arkada kalmıştı. İki abla, aksak. Dönüp ara sıra annesine bakıyordu. Şişman bir kadındı annesi, yetişemiyordu. Ablaların dünya umurlarında değil, acıyla kasılmış yüzleri sanki bir daha gülmeyecek hiç. Biraz yavaş yürüsek... Babaya böyle şeyler söylenmez. Baba sinirli. Yeni bir hayata başlıyoruz, kolay değil. Bir düzeni, tüm alışkanlıklarıyla beraber bir kenara bıraktık. Baba sinirli ama buna hakkı var. Annenin de geride kalmaya hakkı var zira fazlasıyla şişman. Babanın anneye kızmaya ise hakkı yok, acele etsene, yürüsene diyerek. Harun, dörde geçmiş bir çocuk olarak, herkese dağıttığı için sırtındaki, kucağındaki hakları, ömrünün geri kalanında tamamen haksız.

Bir araca bindiler, bir öncekini annesi yüzünden kaçırıp, yarım saat bir sonraki aracı beklemenin akabinde ve kıyamet kopmadı bir sonraki araca bindiklerinde. Madem neden koşturduk, sakin sakin yürüseydik, annem de sakin sakin yürüseydi, nefes nefese kalmasaydı. Terlemeseydi böyle, kokmasaydı bozuk peynir gibi. Babaya böyle şeyler de söylenmez. Baba sinirli. Çıkarıp cebinden bir sigara yakıyor sinirli baba. Sen bavulun üstüne otur Harun, parmak kadar çocuksun, yorulmuşsun. Ablaların düşman olmaya devam etsin, kendilerini hayatlarmdan koparıp alan bu adama. Anne de yorulmuş kan ter içinde kalmış, içinde koca cüsseli bir hayvan soluyor, öyle nefes nefese.

Hiç eşya getirmediler İstanbul'dan. Sadece ellerinde taşıyabilecekleri çantalar ve bavullar ile koyuldular yola. Bir şeylerden kaçtılar. Harun hiç öğrenemedi, neyden kaçtıklarını. Sormayı akıl edemeyecek kadar küçük değildi aslında ama

sormadı. Büyüdükçe de unuttu. İnsan su gibiydi, dolduğu kabın şeklini alıyordu.

Okuldaki ilk senen sona bunca yakınsa, ilköğretim denen şey henüz mevzu bahis değilse ve dördüncü sınıfına kayıt edildiğin okuldan, çarçabuk ve ne olduğunu anlamadan mezun olacaksan, avlunun dışındasındır Harun. Sen şimdi çocuksun ve tabi ki farkında değilsin ama aslında yaşadığın hayatı sen yaşıyorsun ve fevkalade farkındasın, ne söylendiğinin. Çocuklar hisseder, sadece adını koyamaz hissettiklerinin. Bu minvalde de avlunun dışı derken...

Yeni sınıfında arkadaş edinmedi Harun. Edinebilirdi ama edinmedi. Ya da edinemezdi de edinmedi. Arkadaşlık, iki insanın kendi boyunu aşan yüksek bir duvara birlikte yaslanması ile mümkündü biraz, bu açıdan Harun, sırtını yasladığı yüksek duvarlarını kendisine saklamayı tercih etti. Yabancılara güven olmazdı, ayrıca bu yabancıların hepsi birbirine aşinaydı, ne aşinası, ahbap ve dosttu, bu açıdan Harun'un durup onlara baktığı yer, avlunun dışındaydı. Avlunun Harun'a ait olması hasebiyle o yabancılar da Harun'un dışında durduğu avlunun dışındaydı. Avlunun dışındaydı herkes. Gayri ihtiyari temkin mi denir adına. Zorlasan denir ama zorlamak iyi değildir. Çekingenlik de denir. Daha bir dolu şey de denir. Ama en iyisi hiçbir şey dememektir. Şunu izah yeterli; okuldan sonra pencereden dışarıya bakıyor Harun, tülün ardında. Sokak toz içinde. Pencere önünde oturup izliyor da olsa, toza karışmak için zerre miskal arzu duymuyor. Zamanla alışır insan. Aceleye gelmez hayat. Vesaire.

Oluşumunda bizzat bulunmadığı dünyada pek şansı yoktur insanın. Dünya yerine, çevre mi denir, eş, dost, arkadaş, sürmekte olan yaşam. Nihayetinde sayılı gün çabuk geçti ve mezun edildi okuldan. Orta okulda biraz daha lehineydi

hayat. Yine de küçük yerler böyledir, herkes birbirini tanır, sonradan gelenlerin sonradan geldiklerinin unutulması için zaman geçmesi gerekir. Ortaokul denen tek katlı toz rengi binanın sınıfları ve koridorları bu işi gördü, geçmesi gereken zamanın mekânı olarak yer buldu Harun'un hayatında. Sonra liseye başladı ve sonra lise de bitti. Ama tüm bunlar neden anlatıldı, asıl söylenmek istenen, bahsi açılmak istenen tüm bunlardan yıllar sonrası olmasına rağmen.

Bazı insanların kalbi çatlaklarla doludur. Yaşananların pek önemi yoktur, o çatlakların kapanması için olması gerekenler olmadığı müddetçe, yaşanan her şey o çatlakları büyütür. Bunun için anlatıldı. Harun'un liseyi bitirene kadar yaşadıkları herhangi bir insanın, şehir değiştirmek zorunda kalan herhangi bir çocuğun yaşadığı türden şeylerdi. İşin içinde altı çizilebilecek kötü tecrübeler, içine yara açacak acılar yoktu. Ama bazı insanların kalbi çatlaklarla doludur. Harun, kalbindeki çatlağı kapatmak için hiçbir şey yapmadı, bu yüzden her geçen gün biraz daha büyüdü içindeki çatlak.

Küçük bir çocukken, arkana baktığında, iki kafa görüyorsun, senin kafan kadar, iki sevimli yüz, senin sevimli yüzün kadar. Sonra hep bir şeyler oluyor hayatında, hep bir şeyler oluyor. Neden kendini kapatıyorsun, kalbini saklıyor, sakınıyorsun. Kırılmasın diye mi? Kırılmasından korktuğu için kalbini hiç kullanmadı. Bu cümleyi, okumuş bir arkadaşından duydu Harun, kim bilir ne zaman. Muhtemelen kırk yaşına birkaç ay kalmıştı. Kırılmasından korktuğu için kalbini hiç kullanmadı. Ne güzel söz. Nereden okudun? Arkadaşı cevap veriyor, okumadım, ben yazdım. Öykü yazıyorum ben. Amatörce tabi. Harun'un kitap okumaya başlaması o günlere tekabül eder. Sonrasında bilinir zaten; insanın hayatını ne idealleri, ne tutkuları değil, çoğunlukla korkuları şekillendirir ve şiir insanın kalbindeki çatlakları doldurur. Ama geçtir artık.

Yirmi küsür yıllık evlidir, iki oğlu vardır, emekli olmak üzeredir ve içinde hiçbir şeye karşı en ufak bir heyecan uyanmamaktadır. Ama aslında geç değildir. İki aşamalı bir süreçtir bu. Asıl anlatılmak istenen o iki aşama zaten. Birinci aşama, okumaya başladığı güne tekabül eder. İkinci aşama ise servis otobüsünün içinde bacaklarının titrediği güne. Önce kırka kadar say Harun. Evlilik, ondokuz küsür...

Evlendikten üç ay sonra askere gitti. Askere giderken memnundu hayatından zira adı önemli değil denen karısı Saliha Hanım'ı sevmiyordu. Zorla evlendirilmişti diye ifadelendirmek mevzuyu sulandırır, öyle değildi durum, zorla evlendirilmiş değildi. Sadece evlilik yaşı gelmişti ve uygun bir aday bulunmuş, ailesine önerilmişti. Ailesi Harun'a açmıştı konuyu. Harun cevaben bir şey söylemeden dışarıya çıkmıştı. Bir bahar akşamı. Hava ılık, karanlık, gök yıldız dolu. Bir ağacın altına oturup bakmıştı karanlıkta görebildiği kadar ufka. Ihlamur kokusu gelmişti burnuna. Çimenler vardı, hafif bir esinti vardı, hafif esintinin çimenler üzerinde bir etkisi vardı. Gece yarısı eve dönüp, yatmaya hazırlanan anne babasına, "olur" demişti. Başka bir şey değil, sadece olur. İyi mi olur, kötü mü olur? İkisi de değil, yalnızca olur.

Görücü gidildi, istemeye gidildi, yüzük takmaya gidildi, nişana gidildi, gelin almaya gidildi. Az konuşuyordu Harun. Karısı dört yaş küçüktü kendisinden. Kısa süre içinde o da öğrendi az konuşmayı.

Askerlik dönüşünde memuriyet hayatı başladı. Bir de oğlu vardı üstelik. Zaman geçti. Bir oğlu daha oldu. Zaman geçti. Çocuklar büyüdüler. Evliliğin ilk aylarında az konuşmayı öğrenen karısı, zaman içinde bu öğrendiği şeyi unuttu yavaş yavaş. Büyütülecek bir şey değil, herkesin evinde olur. Zira hiç kimse hayatından memnun değildir, her şeyin daha iyisini hak etmektedir ve bu düşünce insanı asabi ve mutsuz kılar,

tahammül yetisini köreltir. Sonra alışkanlık halini alır zaten sürekli söylenmek, şikâyet etmek, beğenmemek, kızmak, küsmek. İnsan bu özellikleriyle fevkalade tutarlıdır.

Duygusuz bir adamdı Harun. Dışarıdan bakıldığında görünen; içe dönük, az konuşan, az gülen, ilgisiz ve umarsız bir orta yaşlıydı. Ayrıca insanlar dışarıdan bakmak konusunda son derece yeteneklilerdi. Çok güzel bakıyorlardı dışarıdan. Ne görüyorlardı; söylendiği gibi, işe gidip gelen, pek eşi dostu olmayan, ayaküstü ve derinliksiz arkadaşlıklarla yetinen, pek bir şeyi sevmeyen, pek bir şeyden nefret etmeyen kendi halinde bir Harun. Adı lazım olmayan karısı nasıl görüyordu? Aynı şekilde görüyordu. Heyecansız, duygusuz, öylesine bir adam. Ama pek önemsenmiyordu da bunlar, insanların beklentileri hem kendileriyle hem alışkanlıklarıyla şekilleniyordu. İnsanlar fevkalade birbirlerine benziyordu. Sıradan bir aile eviydi yaşadıkları yer. Her anlamda öyleydi. Hayat akşam yemeğiyle başlardı, birlikte yenirdi yemek, sonra televizyonun karşısına geçilir ve çay içilerek o gün ne varsa o seyredilirdi. Arada bir kaç cümle kurulduğu da vakiydi. Babamların köpeğini araba çiğnemiş. Böyle denirdi, araba çarpmış değil, ezmiş de değil. Babanların köpeği mi vardı. Vardı ya, bahçede Harun, havlar dururdu sana. Bu kadarı konuşulmazdı tabi. Öyle mi, denirdi cevap olarak sadece. Çay içecen mi? Koy bir tane daha. Birkaç cümle de iş yerinden, sorulursa tabi. Birkaç cümle de eş dost, konu komşudan. Hepsi aynı akşam değil, haftanın günlerine serpiştirilir. Sonra yatılırdı. Uyunurdu. Harun erkenden kalkıp işe giderdi. Orada da benziyordu hayat evindekine. Konuşan ve konuşmaya hevesli çok adam vardı dairede ama Harun işine geldiği oranda müdahildi konuşulanlara. Genelde işine gelmezdi.

Ne bekliyordu hayattan? Bu şekilde sorulunca beklentilerinin dışındaki bir avluda hayatını sürdüren bir adam can-

lanıyor zihinlerde. Yanlış. Bu soru yanlış. Yaşanıyordu işte. Gerisi, ötesi, berisi yoktu. Ne beklenir, bir şey mi beklenir. En tabi halidir hayatın, yaşanmakta olan. Ya da yaşanmakta olan, hayatın en tabi halidir. Ya da, hayatın yaşanmakta hali, en tabi olan...

Kırkında okumaya başlaması bu açıdan önemliydi Harun'un. Çünkü o andan sonra her şey değişti yavaş yavaş. Aslında değişen hiçbir şey yoktu ama Harun başka türlü görmeye başlıyordu her geçen gün, her şeyi. O halde değişen hiçbir şey yoktu denemez, en azından Harun'un değiştiğinden söz edilebilir. Edildi zaten. Yavaş yavaş Harun'dan söz edilmeye başlandı. Varlığı ile yokluğu bir ve zerre rahatsızlık uyandırmayan Harun'un yerine zaman içinde gelen yine içe dönük ama daha donuk bakışlı, daha hayal kırıklığı yansıtan daha hüzünlü yeni Harun'dan değişim süreciyle doğru orantılı bahisler açılmaya başlandı etraftaki eş dost ahbap tarafından. Harun yine az konuşuyordu ama konuştuğu şeyler başka şeylere dönüyordu yavaş yavaş. Hemen olmadı bu. Hemen olacak bir şey değildi zaten bu. Zira bu değişimin bile on yılı aşkın bir süre aldığı hesaba katılırsa, değişimin sonucunda söylenen az şeylerdeki değişimin de bir o kadar uzun bir zaman aralığına yayılması yadsınamaz. Merkezde yenilmişlik, kaybetmişlik, umutsuzluk, insanın mutlak yalnızlığı, sadece kendileri için değil, tüm dünya, tüm insanlar, tüm bir evren için yaşayan büyük adamlar, büyük adamların yeri geldiği hissedildiği için dile getirilen büyük sözleri.

Harun yalnızlaşmadı okudukça. Yalnızlığının farkına vardı olsa olsa. Daha önce adını koymadığı, avluda dolaştığını görmediği, varlığından bihaber olduğu küçük ve çirkin bir çocuktu yalnızlık. Onu avluda dolaşırken görünce kim olduğunu anlamadı önce. Ama hüzün verdi çocuğun bakışları, hareketleri. Daha sık görmeye başladı onu, hep orada

bir yerlerdeydi, dolaşıyordu, oynuyordu belki çocuk, avluya inen kuşları seyrediyordu, onlara taş atıyordu, birden koşmaya başlıyordu, birden duruyordu. Daha da hüzün veriyordu sık görmek onu. Görmezden gelmeye çalıştı bir süre, hem de uzun bir süre. Avluda dolaşırken çocuk, döndü arkasını Harun, başka yerlere baktı. Kafasını kaldırdı yukarıya doğru, göğe baktı. Kafasını indirdi aşağıya doğru yere baktı. Uzaktaki trene baktı, yakındaki ağaca baktı. Gözlerini yumdu bakacak yer bulamadığında. Ama çocuk vücuda giren bir mikrop gibiydi. Yok saymak değiştirmiyordu vücuttaki varlığını. Sonra alıştı zaten onu görmeye. Başka kimseyi göremediği için onu görüyor olduğunu anlayınca da adını koydu onun. Adını yalnızlık koydu avluda dolaşan çirkin çocuğun. Ki başka bir şey de koysa fark etmeyecekti zaten. Çocuğun kim olduğu belliyse, sen istediğin ismi ver ona. Ne değişir?

Mecburiyetten mi, ilgilenmeye başladı yalnızlığıyla daha sonraları. Çocuk önce pek umursamadı Harun'u, ilgilenmedi avlunun sahibi gibi kendisini izleyen kılıksız adamla. Harun izlemekle yetinmedi daha sonra, yaklaşmaya çalıştı çirkin çocuğa. Çocuk bu çabaları boşa çıkardı uzun bir süre. Kılıksız adamın kendisine doğru yürümeye başladığını görünce kaçtı avlunun tenha köşelerine. Kovalamaca gibi değildi, sakin ve kendi halindeydi her şey. Harun bir kaç adım atıyordu ve bunu gören çirkin çocuk başını eğip uzaklaşıyordu. Gözden kaybolmuyordu ama daha çok yaklaşırsan daha çok uzaklaşırın der gibi yürüyordu avlunun uzak bir yerlerine. Harun duraksıyor ve bekliyordu. Bazen yere çöküyordu. Uzaktan izliyordu çirkin çocuğu. Çocuk uzak bir köşede hayatına geri dönüyordu, dolaşıyor, göğe bakıyor, oyun oynuyor, kuşlara taş atıyor...

Zaman içinde daha fazla yaklaşabilmeye başladı Harun, çirkin çocuğa. Bir iki adımla yetinmedi, daha fazla yürüdü

çocuğa, elinde çocuğun sevebileceğini düşündüğü şeyler bulundurdu. Kitap mesela. Çirkin çocuğun kim olduğunu anladıktan sonra içinde ona karşı uyanan korkuyla karışık nefret de azalmaya başladı böylelikle. Sonra itiraf etti kendisine, önceleri çocuğa, onu yakalayıp boğabilmek için yaklaşmaya çalışıyordu. Sonuçsuz uğraşların ertesinde hisleri değişmişti gün gün. Önce korku kayboldu. Sonra nefret eridi. Ardından elinde kitaplar ve kalbinde büyük bir sabır ile çirkin çocuğun kendisinden kaçmayacağı anı beklemeye başladı.

Zaman içinde kaçmaz oldu çocuk, Harun'dan. Yine de bu, yıllar aldı. Harun nihayetinde birkaç adım attı, çocuk hareket etmedi. Harun çocuğun hareket etmeyişi üzerine birkaç adım daha attı. Çocuk bir adım uzaklaştı. Harun uzun bir süre bekledi yere çöküp. Çocuk hareket etmedi o uzun süre boyunca. Harun kalktı sonra, birkaç adım daha attı. Çocuk arkasını döndü ama yürümedi, durduğu yerde durdu.

Harun birkaç adım daha attı. Çocuk dönüp kılıksız adamın yüzüne baktı. Bir adımlık mesafe vardı aralarında artık, ama Harun atmadı o adımı. Durdu ve çöktü yere yine. Uzun süre bekledi yine. Sonra sadece başını çevirmiş ve kendisine bakan çirkin çocuk, tam olarak döndü ve bir adım attı. Harun'un yüzüne dokundu çirkin elleriyle. Gülümsedi. Harun da gülümsedi çirkin çocuk gülümseyince. Harun'un gülümsemesi üzerine birden güzelleşti çirkin çocuk, değişti ve dönüştü. Harun başını tutup göğsüne bastırdı değişen ve dönüşen çocuğu. Uzun süre, çok uzun bir süre çocukluğunun başı göğsünde, sessiz sessiz ağladı.

Yalnızlığıyla böyle barıştı Harun ve böyle sevdi yalnızlığını.

İnsanın yalnızlığıyla barışması ve onu sevmesi iyi bir şey değildi. Zira o andan sonra çevresiyle arasındaki o ince pamuk ip de koptu Harun'un. Tatsız tuzsuz diye nitelendiri-

lebilecek hayatı, daha tatsız tuzsuz bir hal aldı. Yalnızca bir farkla. Harun memnundu artık bu tatsız ve tuzsuzluktan.

Yıllar biraz da böyle geçti.

Geçmiş zaman gözden geçirilince ne çabuk geçmiş denir. Gelecek zaman tasavvur edilmeye çalışıldığında ise hiç gelmeyecek gibi görünür. Bu hayati gerçek Harun'un ikinci aşamaya ulaşması için vesile oldu sonraki yıllar. Zira bu şekilde bitmeyecek gibi göründü hayat Harun'a. Asla sona ermeyecek, sürecek de sürecek gibi. İş yerinde... Gece vardiyasında...

Sabaha kadar sorunsuz bir gece geçirdi. Yaptığı iş belli ve basitti. Emekli bir memur için ziyadesiyle hem de. Fabrikanın ana giriş kapısında, küçük, prefabrik bir kulübenin içinde oturmaktı işi. Saat başı fabrikanın bahçesindeki belirlenmiş kontrol noktalarına gidip elindeki anahtarı bir deliğe sokup çeviriyordu yalnızca. Böylelikle bekçilerin kulübede uyuması, bahçeyi ve birçok yeri kolaçan etmekten kaçmaları engellenmiş oluyordu. Ama sabaha karşı son saat başında, son kontrol noktasında gaflete düştü. Elindeki anahtarı deliğe sokacakken yere bakmış bulundu. Daha önce defalarca baktığı yer, bu sefer başka türlü göründü gözüne.

Bir çukur, çukurcuk. Beş santim var yok. Yerde. Kuyu. Kendi iç âlemindeki avluda, yalnızlığım dediği çocuğun uzağındaymış gibi çöktü yere bir an. Yetinmedi, oturdu soğuk toprak zemine, önce kuyuya sonra göğe bakarak. İçinden hiçbir şey geçirmeden, elinde anahtarla oturdu yerde, son saat boyunca. Yüzlerini değil, varlıklarını bile çoktan unuttuğu çocukluk arkadaşları Erdal ve Hülya'nın oturduğu evin arka bahçesindeki, bir dal parçasıyla bir iki dakika önce açtıkları minik kuyunun başındaymış gibi, elinde toprakta yuvarlanmaktan berelenmiş bir alaman misketi...

Bir saatin sonunda birisi belirdi yanında. Erdal ve Hülya'nın adlarını anımsadı yanında birisinin durduğunu fark edince. Onlar değildi, biliyordu. Çirkinken güzelleşen çocuk sanarak kaldırdı başını. O da değildi gelip yanında duran suretin sahibi. Mesaiyi kendisinden devralmaya gelen, adı lazım değil bir bekçiydi sadece. Gündüz bekçisi... Bir şeyler söyledi adam ama Harun anlamadı adamın ne dediğini. Anahtarı uzattı oturduğu yerden. Sonra kalktı, kulübeden şemsiyesini aldı ve servis otobüslerinin park ettiği yere doğru yürüdü. Yol boyunca soğuk soğuk terledi ve dizleri titredi. Başka bir zaman olsa, hastalanacağı için sevinebilirdi, nihayetinde hastalanmak işten kaytarabilme lüksünü temin eden bir vesileydi ama o an sevinmedi, aksine üzüldü, mutsuz oldu, hastalanacağı için. İşe bir daha gelmeyecekti zaten, hastalığın kendisine sağlayacağı güvenli alana ihtiyacı yoktu artık.

Bunlardan bahsetmedi kimseye. Evinde karısına, ya da kendisine hastalığı nedeniyle ziyarete gelen çocuklarına bile anlatmadı önce. Sadece hastaydı yatıyordu ve bu yüzden işe gitmiyordu. Birkaç ilaç, biraz vitamin, çokça uyku. Uyumadığı zamanlar yatağının içinde kurguladı her şeyi. Zor olacağını düşünmedi, nasıl olacağını sorun etmedi. Bir şekilde olacaktı, bunun güvenini duydu içinde. Bir hafta kadar sonra sağlığı yerine gelince karısından çocukları eve çağırmasını istedi. Eşlerini ve çocuklarını getirmesinler, bir mesele hakkında konuşacağız. Çocukların kendilerini ayarlamaları birkaç gün sürdü, buna sinirlenmedi ya da üzülmedi. Zaten böyle olacağını biliyordu. Zaten böyle olacağı için yapacaktı, yapacağı şeyi. Birkaç gün sonra bir akşam geldi oğulları. Annelerine sordular, neymiş, ne konuşacakmışız babamla. Anneleri bilmiyordu. Önemsemiyordu da. Merak edip sormamıştı bile kocasına. Nasıl olsa saçma sapan bir şeydir diye düşünüyordu muhtemelen. Kadının bir kabahati yoktu, çoğunlukla in-

san farkına varmadan hayatı öyle bir şekil alırdı ki, her şey, başka bir şeyin gereği gibi kaçınılmaz olurdu. Umarsızlık, ilgisizlik, sevgisizlik, saygı yoksunluğu, bunlar bile. Çocuklar salonda oturuyorlardı. Harun yatak odasındaydı. Çocuklar kendi aralarında kendi hayatlarına dair kendilerince önemli mevzular konuşmaya başlamışlardı. Onlar aralarında sohbet ederlerken memuriyetinden kalma eski ama tertemiz elbisesini giydi Harun. Kravatını taktı. Saçlarını taradı. Aynada kendisine bakarken omuz başından kendisini seyreden güzel çocuğa gülümsedi. Sonra çıktı yatak odasından, salona geçti ve çocuklarının karşısına oturdu. Çocuklar yani aslında kazık kadar iki adam sohbetlerine bir süre daha devam ettiler. Sonra karısı da geldi Harun'un, o da oturdu. Birkaç dakika sonra çocukların sohbeti tükendi ve baktılar babalarına. Tam karısı ağzını açıp, söyle bakayım, ne diyecektin çağırdın çocukları filan mealinde bir şeyler diyecekken elini kaldırdı Harun ve daha konuşamadan susturdu kadını. Çocuklar bile şaşırdılar bu harekete. Başladı konuşmaya;

"Sana iyi bir eş, sizlere de iyi bir baba olamadım. Sen, çenesi düşük, dırdırcı ve pasaklı bir kadına dönüştün benim yüzümden. Sizse dünyadan habersiz, kendisinden başkasını düşünmeyen, bencil, iki yüzlü, saygısız, birer it oldunuz. Ne sende, ne de sizlerde zerre kadar kabahat aramıyorum, sizi suçlamıyorum. Yıllarca size fark ettirmeden suçladım sizi, böyle aptal, cahil, para pul düşkünü adamlar olmanız sebebiyle kızdım size ama artık vazgeçtim bundan. Suçu üstleniyorum. Benim yüzümden oldu her ne olduysa. Ama benim daha büyük bir kabahatim daha var ki; bunu size anlatsam bile anlayabileceğinizden kuşkuluyum. Yine de ayrıntıya girmeden söyleyeceğim. Ben kendimi boş verdim. Hayatımı bir kenara bıraktım ve bu güne kadar hiç sahip çıkmadım ona. Ne kalbimden geçenlere, ne aklımdan geçenlere zerre kadar

önem atfetmedim. Bu sebeple de yaşamı kendimden esirgemiş oldum. Muhakkak sizin elinizde doğru düzgün adamlar olabilme şansınız vardı ama bu şansı kullanmadınız. Muhakkak sen de biraz daha saygılı, biraz daha iyi kalpli bir kadın olabilirdin, olmadın. Ama kendi kendisini unutmuş, yok saymış bir adam olarak ben, fazlasıyla hak ettim sizi. Gariptir ki, siz de sizi hak etmişsiniz ve hala bundan bir rahatsızlık duymuyorsunuz. Belki buna da sebep benimdir diye... gidiyorum ben. Hem, belki buna da sebep benimdir diye, hem de hak ederek yaşadığım bu sefil hayatın sona ermeyeceğini, artık hiçbir şeyin değişmeyeceğini bildiğimden. İstanbul'a gidiyorum, doğduğum şehre. Orada yüzlerini unuttuğum iki arkadaşımı bulacağım. Onlara selam vereceğim, sarılacağım onlara. Ben sizleri çok sevmiştim, sizinle geçirdiğim günler duyduğum mutluluğu, huzuru hayatım boyunca duymadım bir daha diyeceğim. Sonra onlardan bir tanesine; biliyor musun, ben senin ikiz kardeşine âşıktım çocukken, bu sebeple senden, arkadaş olmamıza rağmen çok korkardım. Anlaşılırsa sanki korkunç şeyler olacakmış gibi hissederdim, diyeceğim. Belki bu sebeple hayatta her şeyi yapmaktan hep korktum ve bu yaşıma hiçbir şey yapmadan geldim diyeceğim. Sonra onlardan o yıllardaki gibi ayrılacağım ve gönlüm ferah, huzurlu bir şekilde hayatıma son vereceğim. Size öğretecek hiçbir şeyim olmadığı için nasihat da verecek değilim. Sadece vedalaşıyorum. Bitti, bu kadar."

Bu kadar değil tabi. Oğulları babalarının bunadığını düşündüler önce. Sonra ciddi ciddi hazırlandığını görünce engellemeye çalıştılar babalarını. Karısı velveleye verdi ortalığı. Bağıra çağıra, herkese duyurmak istercesine ağlamaya, feryat etmeye başladı. Ama bir işe yaramadı tüm bunlar. Harun bir kaç gün sonra iki elinde iki bavulla, terk etti evini ve kırk küsür yıldır yaşadığı şehri. En son madem kendini asacan, ne

diye iki bavul eşya aldın yanına diye bile sordu karısı. Sahip olduklarımız, hayatla aramızdaki bağdır. Belki onlar tutabilir beni. Yaşama dürtüsü işte... demedi Harun.

23

Akşama doğru Deryayla ayrıldıktan sonra işi asmak için tüm şartlar yerli yerinde olmasına rağmen işe gittim. Kendimle baş başa kalmak istemediğimi söylemişimdir sanırım. Salondaki koltukta oturuyordum öncesinde, kendim de karşımdaki kanepede. Bu sıralar oraya genellikle Derya oturuyor diyorum kendime. Sorun değil diyor kendim, nihayetinde baş başayız. Ama benim korktuğum sen değilsin ki diyorum ben, cevap zihnimdeki şüphe diye ekliyorum. Kendim hafifçe eğiliyor ve bana doğru uzatıyor başını, sesini kısıp mırıldanıyor; korktuğum demesek çekindiğim ya da düşünmek istemediğim desek...

Gece eve döndüğümde ise fena halde yorgundum ve hemen yattım. Kendimi kokladım yatağımda. Mis gibi, "ekmek parası için çalışmış insan" kokuyorsun diye komiklik bile yaptım. Ne o öyle modern insanlar gibi her iş dönüşü yatmadan önce banyo mu alacağız?

Eve gelince hemen yatıp uyuyabilmek için işte kendimi fazlaca yormaya çalıştığını gören değerli patronum, sanırım

geçen gün işimi astığım için açığını telafi etmeye çabaladığımı sandı. Zanlar zannedeni bağlar. Ama kendime dönecek olursam, tahmin edildiği üzere çileli bir geceydi zira yine hemen uyuyamadım. Karanlık yatak odamda görebildiğim kadarıyla tavana bakarak, tabutumun üstünden atlayan Macitleri saydım. Macitler yüzden sonra atlamayı bırakıyor ve tabutuma dolmaya başlıyorlardı. Annem beni böceklerin kemirdiğini görürse, dayanamazdı buna, bir şeyler yapmalıydım. Mesela acilen uykuya dalmalıydım. Adamın adı Aziz Çalışkandı, yüzü aklımdaydı. Bırak onu Macit bir, Macit iki...

Sabah kalkmak bilemedim yatağımdan. Zaten adet üzere sabah diyorum, öğlen olmuştu çoktan. Öğlen kalkmak bilemedim yatağımdan. Birkaç kere daldım ve kapı sesine açtım gözlerimi. Dinledim, yatağın içinde hareket etmeden ama kapı çalınmıyordu. Zaten istemiyordum kapının çalınmasını, bir gelen olmasını. Gelenin Derya olmasını. Bu tedirginlikti beni uyandıran sık sık. Direnemedim daha fazla. Hayli geç olmuştu vakit, neredeyse ikiye geliyordu saat, kalktım. Evdeki tüm kapıları ve pencereleri açtım önce. Evin havası değişince benim de havam değişecekmiş gibi. Gazetelerin arka sayfasında bir gazetede ne yazıyorsa inanmaya hazır müşteriler için bu türden yaşamsal bilgiler verilirdi, kendimi okur değil müşteri gibi hissetmeye müsaittim ne de olsa. Kahvaltı yaptım ağırdan alarak. Oturduğum kanepeden açık balkon kapısının ötesindeki düzgün ve çirkin binalara baktım. Sıra sıra dizilmişlerdi, yan yanaydılar ve bazıları farklı da olsa bir düzenleri vardı ama o ölçüde de çirkindiler. Metruk bir bina olsaydı karşıdaki boş arsada diye geçirdim içimden. Ona baksaydım şimdi. İçim kararsaydı. Aferin bana. Direniyorum, asla pes etmiyorum. Güldüm kendime. Hayır, ne münasebet, gülmedim, sadece sırıttım, karşımda bir ayna bulunsaydı, dişlerimi görebileceğim kadar hem de. Çocuklar onayladılar

beni. Ama pek sesleri çıkmadı onay verirlerken. Onları böyle sakin görmek içime dokundu, yürüyüp vantilatörü açtım, şenlendi ortalık. Bu sefer de hep bir ağızdan konuşmaya başladılar. Bana haklı olabileceğimi söylediler. Hangi konuda diye sorarak mevzudan bi-haber taklidi yaptım. Yemediler. Haklı olabileceğimi yinelediler. İtiraz etmek yerine, yüz çevirdim onlardan. Ama seslerini duymaya devam ettim. Haklı olabilirsiniz üstadım. Garip tesadüfler bunlar. Tesadüf... Şöyle bir düşününce üstadım, geriye doğru giderek, gün gün... Hava epeyce sıcaktı bugün, esmiyordu hiç, vantilatörün de serinletmek gibi bir işlevi var sayılmazdı. Sadece üflerdi o, kalkıp kapattım mucize aleti. Çocuklar bana küstüler o an. Omuz silktim ve devam ettim hayatıma.

Devam ettim. Aslında edemedim. Bu minvalde devam etmek demek aynı hali, aynı kararı sürdürmek anlamını taşıyordu. O halde aynı hali, aynı kararı, yani içinde bulunduğum... Sinirlendim. Alelacele banyo yaptım, sabahları yataktan kalkar kalkmaz yıkanıveren modern insanlar gibi. Sonra çıktım evden, güzelce giyinip. Güzelce giyinmek derken, kot pantolon ve tişörttü altı üstü giydiğim. Pantolon altı, töşört üstü. Çabamı gerginliğime verdim, genelde gerginken kendi kendime şirinlik yapar ve kelimelerle oynardım aptalca. Bir duyan olmadığı için kendimi geliştirmem mevzu bahis değildi bu konuda.

Adresleri kolay unuturum aslında ama bu adres unutulacak türden değildi. Şehrin ortasına hayatlarında ilk defa bina sahibi oluyorlarmış gibi kocaman bir bina dikmişlerdi ve her yerden görünüyordu eserleri. Binayı gördükten sonra indim, Çapa'dan bindiğim otobüsten. Filmlerde önemli görüşmelere giden şanssız kahramanların önemli görüşmenin yapılacağı binaya yaklaşınca ellerinin yardımıyla kendi nefeslerini koklayış hareketlerini taklit edesim geldi, binanın girişinde.

Gerginliğime yordum. Ben düzenli olarak dişlerini fırçalayan, midesinde de kokuya sebep teşkil edecek bir rahatsızlığı bulunmayan şanslı kahramanlardanım. Ayrıca bir filmin içinde olsaydık şayet, yapılacak daha düzgün 'seyirciyi oyalama hareketleri' bulurdum. Binaya girdim.

Gamzeleri yüz metreden fark edilen danışman bayan, beni görünce gülümsedi hemen. Ama hazırlıklıyım, beni tanıdığı için gülümsemediğini, yüzüne bu tebessümü görevi gereği astığını biliyorum. Konuyu uzatmadım hiç, uzun adamı filan da aracı koymadan, Hasan Bey'i görmeye geldiğimi söyledim.

"Sizi birkaç dakika bekletebilir miyim efendim," diye sordu gamzelerine gömülesi olduğum. Maaşının ne kadarını güzelliği için öngörmüşlerdi acaba. Danışmaya bir bayan alın. Hem akıllı hem de güzel olsun. Muhtemelen yarısını. Bunda sorun edecek ne var? Sorun etmiyorum, aklımdan geçiriyorum sadece. Yarım saat bekledim ve bir kez olsun kalkıp hatırlatmadım kendimi. Danışman bayan adımı bile sormadığına göre oturduğum yerde unutulmuş olma ihtimalim yoktu. Ya da onca gerginliğin arasında süs niyetine bir iyimserlik gelip konmuştu içimde. Ama yanılmamıştım, yarım saatin sonunda, ayak seslerinden tanıdığım uzun adam bir asansörden çıkıp beklediğim yere doğru yürümeye başladı. Muhatabım değildi ama nezaketen ayağa kalktım.

"Hoşgeldiniz Aziz Bey, sizin için ne yapabilirim?" diye sordu yüzündeki ezberlediğim ifadeyle. Sözlerinin de yüzünün de bir formatı olduğunu düşündüm içimden. O formatı istisnasız hayata geçirmekle mükellef kılındığını. Bu roller, görevler mevzusunu sürekli dillendirişim rahatsız etti beni yine, hemen o an. Bu adam evlidir belki, çocukları vardır belki, okula gidiyorlardır, belki ana babası da vardır, onların geçinmelerine yardım ediyordur, belki depremde bağış yapmış-

tır, camide hep sadaka veriyordur, hayatında hiç yalan söylememiştir, en azından isteyerek yalan söylememiştir. İçimdeki aciz adam benimle iyiden iyiye kafa buluyordu. Korkunç derecede yalnız olduğumu hissettim, kocaman binanın girişindeki kocaman holün ortasında, ayakta dikilirken.

"Hasan Bey'i görmeliyim," dedim.

"Hasan Bey şu an çok meşgul, efendim. Sizin için başka ne yapabilirim?"

Cevap vermedim önce. Bu adam evli değildi. Çocuğu da yoktu. Depremde bağış yapmışsa da candan değil maldan yapmıştı. Bu da içimdeki aciz adama cevabımdı.

"Beni Hasan Bey ile görüştür. Şimdi olması şart değil, sana şu an diyen olmadı. Vaktim bol benim. Burada oturup beklerim," dedim, plastik suratıyla mimiksiz bakan, zarif ve mütebessim adama.

"Korkarım Hasan Bey bugün müsait olmayacaklar," diye ezberlenmiş bir cümlesini daha sarf etti uzun adam. Korkma, korkacak ne var diyerek kahkaha, ardından da uzun sağ bacağın ayağıyla birleştiği yere, mesela bileğine ya da kaval kemiğine şiddetli bir tekme atmak geldi içimden ama toparlanmam gerekiyordu artık. Çocukluk etmeyi bırakmalı ve ciddiyetimi takınmalıydım. Üçe kadar saydım içimden ve değiştim.

"Hasan Bey'i görmeliyim. Kızıyla alakalı. Biliyorsun," dedim içtenlikle. Yüzündeki ifade değişmedi yine, aynı şekilde gülümsüyordu. İşe yaramayacağını düşündüm bir an. Buraya başka bir mesele için gelmiş olamazdım, uzun adam meselenin Hasan Bey'in kızıyla alakalı olduğunu zaten beni gördüğü ilk andan itibaren biliyordu. Öyle olduğu halde Hasan Bey müsait değil diyordu. Söylediklerim üzerine fikrini değiştirip peki o halde buyurun görüşün diyecek değildi. Ama belki de derdi.

"Seni aşabilmek için bir gazeteciyle mi konuşayım uzun adam?" diye soruverdim birden bire. Hiç düşünmeden. Yakışmadı bana bu sözler. Ama utandığımı söyleyemem. Uzun adamın yüzündeki ifade yine değişmedi. Karşısında yeni doğum yapmış karısı varmış gibi sırıtmaya devam ediyordu hala.

"Böyle bir şey yapması muhtemel birisi olsaydınız, iş için seçilmezdiniz Aziz Bey. İşi aldınız ve sonra da reddettiniz. Sizinle bir bağımız yok. Hasan Bey'le görüşmeniz söz konusu değil. Tüm yetki bende. Lütfen anlayış gösterin."

Doğru söylüyordu, lütfen anlayış göstersem iyi olacaktı. Öyle bir hale getirdiler ki işi, muhtemelen bu da oyunun bir parçasıydı. O halde son bir denemeye ne dersin, ödemeler peşin bu sefer.

"Derya hamile..."

İfadesi değişmedi. Profesyonelliğine hayran kaldım, bir gün bir holding patronu olursam ne işime yarayacağını şu an kestiremesem de böyle bir adamım olsun isterim doğrusu.

"Birkaç dakikanızı rica edeceğim," dedi ve döndü arkasını, ne daha hızlı ne daha yavaş, geldiği hızda adımladı geniş koridoru, bir kapının ardında kayboldu. Şimdi önümde iki ihtimal vardı. Ya bir çuvalın içine koyulacaktım... Çok kısa sürdü, kapıda göründü uzun adam. Aynı hızda adımlarla, ne daha hızlı, ne daha yavaş, geldi yanıma kadar.

"Lütfen beni takip edin Aziz Bey," dedi ve yürümeye başladık beraber.

Büyük odanın geniş kapısı önünde bıraktı beni uzun adam. Bundan sonra tek başmasın Aziz. Kapıyı çalıp; gelin, buyurun türü bir söz beklemeden girdim içeriye.

"Beni kabul ettiğiniz için teşekkür ederim," dedim içeri girer girmez. Ayağa kalktı patron ama nezaketen değil. Teşekkürüme de karşılık vermedi.

"Bir yazardan daha yaratıcı olmasını beklerdim," dedi ama gülümsemiyordu. Bir kadının hamile olduğunun anlaşılması için ne kadar zaman gerekir, ne bileyim ben.

"Amacıma ulaştığıma göre..." diye söylendim kibirle.

Oturdu koltuğuna.

"Fazla vaktim yok. Seni dinliyorum," dedi. Belki de pek yatışmamıştı henüz. Ama buna aldıracak durumda değildim. Hemen konuya girdim.

"Derya iyi bir kız. Bu sebeple ona sormak istemiyorum. Bu işin içinde normal olmayan şeyler var. Okurum olduğunu söylediği için en başından beri görmezden gelmeye çalıştım ama yapamıyorum artık. Bu yüzden sizden bir açıklama bekliyorum."

Gözlerini dikmiş bana bakıyordu yaşlı adam. Sözlerim bitince kaşlarını çattı.

"Anlayamadım," dedi.

Gerçekten anlayamadı mı yoksa oyuna devam mı ediyor anlayamadım.

"Derya'nın bana geldiğini biliyorsunuzdur sanırım," dedim.

"Hayır bilmiyorum," dedi hiç düşünmeden.

Bir süre bekledim. Neden sana geldi, ya da hangi bağlamda diye sormasını bekledim ama sormadı. Derya'nın benim romanlarımın okuru olduğunu bildiğine hükmettim böylelikle. Ama mesele bu değildi zaten.

"Amacınızı istiyorum. Başka bir derdim yok," dedim kararlılıkla.

Yine kaşlarını çattı. Gayet iyi bildiği şeyleri bildiğimi gösterebilmek için ne söylememi bekliyordu ki bu adam. Her şeyi reddedeceğini düşündüm. Aksinin olması, benim manasız iyimserliğimdi zaten. Hemen pişman oldum geldiğime ve öfkelendim.

"Onu neden takip ettirdiniz. Bu birinci sorum. Onu neden bana takip ettirdiniz, bu da ikinci sorum. Takip edilecek bir kız değil o, yaptığı garip ya da olağan dışı bir iş yok. Ayrıca parasızlığım nedeniyle fazla sorgulayamamış olabilirim ama madem takip ettireceksiniz, neden beni seçtiniz? Ne alaka, ben hayatını pazarlamacılıkla kazanan sıradan bir adamdım. Hadi buraya kadar her şeyin sizde saklı ve sizin tarafınızdan tutarlı sayılabilir bir açıklaması olsun. Ama sonrasında kızınız benim kapıma geliyor ve bir de bakıyorum ki, benim tüm kitaplarımı okumuş, bazı satırlarımı ezbere biliyor. Bu son kısım işin içine girince hiçbir şeyin tesadüf olmadığı açığa çıkıyor. Derya işin içinde mi bilmiyorum, ama siz her şeyin farkındasınız. Bu çok açık. Onun benim iyi bir okurum olduğunu biliyordunuz, beni bu sebeple arayıp buldunuz ve böyle bir iş icat ettiniz. Buraya kadar tamam. Ama neden? Böyle yaparak neyin olmasını istediniz? Düşünüyorum, bulamıyorum. Onun takip esnasında nasılsa beni fark edeceğini mi düşündünüz? Bu neye yol açardı, bunun olması ne sağlardı size? Cevabı yok. Ya da onu beğenip ona âşık olmamı falan mı amaçladınız, bunu mu istediniz? Bu da saçma, bir baba böyle şeyler amaçlamaz. Ya da... Belki onu uçurumun kıyısında görüyordunuz ve ben, ne bileyim ona yardımcı olursam... bu onu kurtarırdı filan mı?"

Heyecanlandım. Öfkeden. Bir de kafa karışıklığından.

"Ama bu da manasız. Zaten Derya uçurumun kıyısında da değil. Gayet normal bir kız. Başka bir amacınız olmalı. Bulamıyorum, neyin peşinde olabileceğiniz gelmiyor aklıma."

Susup kaldım. Birçok ihtimal geçirmiştim aklımdan aslında ama manasızdı hepsi de.

"Belki Derya da işin içinde. Belki sizden o istedi böyle bir iş teklif etmenizi. Ama bu da saçma. Benimle tanışmak istediyse... Ben popçu değilim ki çaptan düşmüş bir yazarım altı

üstü. Evim belli. Gelirdi, tamşırdı istese, sohbet ederdi... Bu da diğerleri kadar saçma. Başka bir amacı olsa..."

Zaten elle tutulur bir şey söyleyemiyordum, planıma göre, son derece rahat olacak ve sadece soracaktım ama tutup zihnimdeki çelişkileri paylaştım. Kesti Hasan Bey lafımı ansızın.

"Sen kafayı mı yedin?"

Afalladım. Hala ayaktayım. Neden oturmadım ben. Telefonu kaldırdı. "Kızım su getirin buraya," dedi. Bana bakıyor.

"Otur, bir nefes al."

Oturdum. Yine acz içindeyim. Çok güçlüydüm oysa gelirken.

"Dediklerinden bir şey anlamıyorum," dedi.

"Soruların ve aklından geçenler saçma sapan şeyler."

Genç bir kız su getirdi, gösterişli bir sürahi ve bardak. Sürahiye bile dikkat edebildiğime göre aklım başımda demektir. Bir bardak su içtim ve rahatladım. Daha dikkatli olmalıyım, bu adam bir kurt. İşi insanlarla oynamak. Bu kadar büyük bir servet başka nasıl korunur? Neler söyleyebileceğini tahmin etmiştim aslında ama yine de kontrol bende olmalıydı. Buraya gelmek saçmaydı, ne bekliyordum, evet böyle böyle oldu, şöyle bir plan yapmıştık, bağışla ben bir eşşeğim.

"Baştan alalım," dedim güvenle.

"Baştan filan almayalım. Aklını başına al, yeter. Neyin peşindesin sen. Para kopartmak mı niyetin?"

Üzerime oynuyor. Gerçeğin menzilinden beni safsatalarını savuşturmak zorunda bırakarak uzaklaştıracak. Ama buna niyetlenmesi bile asla açık vermeyeceğine kanıt.

"Bu şekilde bir yere varamazsınız. Amacınızı öğrenmeden gitmeyeceğim buradan. Siz insanları oyuncak sanıyor olabilirsiniz ama yanıldığınız açık," dedim.

"Ya gerçekten tesadüfse..."

Ya gerçekten tesadüf olabilir mi?

"Bunu da düşündüm, beni ilk günden itibaren tutan bu düşünceydi zaten. Bir de Derya'nın benim okurum olması cazip gelmişti bana, bu yüzden hiçbir şüpheyi büyütmek istemedim içimde," diye cevap verdim. Artık sakinim.

"Hiçbir şeyi itiraf etmeyecekseniz, ya da sizin için itiraf edilecek bir şey yoksa onu neden takip ettirdiniz, bunu söyleyin, ben de ikna olayım ve her şeyin tesadüf olduğunu düşüneyim," dedim. Dediğimde ciddi miyim, bilmiyorum.

Arkasına yaslandı yaşlı adam.

"Bunu ilk defa yapmıyorum," dedi.

"Sen ilk değilsin yani. Ama bunlar aramızda. Derya öğrenirse senin için iyi olmaz." Duraksadı. İnsanları tehdit etmesinde sakınca görmeyecek kadar zengindi nasıl olsa, duraksaması tehditten değil.

"Derya hassas bir kız. Sürekli değişimler yaşıyor. İnsanların ilgisini çekmeye çalışıyor. Farklı grupların içine giriyor, onların arasında yer bulmaya çabalıyor. Babasıyım ben, gözümün önünde olsun istiyorum, ne yaptığını bilmek istiyorum, ters bir şey olursa müdahale edebilmek için. Ayrıntılara ihtiyacım yok. Nereye gitti, ne yaptı bunları bilmek bana yetiyor. Neden seni tuttuğuma gelince. Daha önce profesyonelleri görevlendirdiğim de oldu, ama onlar fazla karıştırıyorlar işleri. Birisiyle konuşunca konuştuğu kişinin seceresini döküyorlar önüme. Kızımın hayatına müdahale etmek değil amacım, sadece yolu kararırsa arkasından seslenebilecek kadar yakın olmanın peşindeyim. Bu sebeple sıradan birisi izlesin istedim onu. Senin işsiz bir yazar olduğunu duydum. Bohem bir hayat yaşadığını. Yazıdan filan da elini eteğini çektiğini söylediler. Uygun olduğunu düşündüm. Bu kadar basit."

Bu, basit mi? Takip ettirme amacı yalan olmayabilirdi ama neden ben sorusuna verdiği cevap şüphe götürür türdendi.

"Takip ettirme nedeniniz kabul. Ama neden ben soruma verdiğiniz cevap beni tatmin etmiyor," dedim. Gülümsedi, olanca rahatlığıyla cevap verdi.

"Derya senin okurun olmasaydı cevabımın o kısmı da şüphe götürmeyecekti. Cevabımın o kısmını senin açından şüpheli kılan şey, kızımın seni tanıyor olması."

Derya'nın tramvayda benim karşımda oturup, yol boyunca bana eşlik ettiği ve benim onu görmediğim günü düşündüm. Belki de haklıydı Hasan Bey. Ben o gün biraz daha dikkatli olsaydım, Deryayla göz göze geldiğimizi düşündükten sonra yoluma daha dikkatli devam etseydim ve ona görünmeseydim, ona kendimi bir zamanlar okuduğu bir yazar olarak Aziz Çalışkan'ı hatırlatmayacak, onun benim kapımı çalmasına sebep olmayacaktım belki. Dışarıdan bak Aziz; adamın birisi sıradan kaygılarla kızını takip ettirecek ve bunun için profesyonel olmayan ama kızına zararı da asla dokunmayacak birisini arıyor. Nasıl birisi olsun? Güvenilir olsun. Bunun ölçülebilir bir tarafı yok ki. O halde iyi eğitimli birisi olsun. İyi eğitimli ve mesleği bu olmayan birisi neden bu işi yapsın ki, bir işi vardır böyle tiplerin. O halde işsiz olsun. İşsiz insanlar pek güven uyandırmaz. Aslında elimizde birisi var efendim. İşsiz ama işini kaybettiği için değil. Nasıl yani? Yanisi şu, adam yazar, yazabilmek için işi gücü bırakmış ama parası pulu da tükenmiş bu sıralar. Yazar mı, bir yazar neden böyle bir işi kabul etsin ki? Yazar dediğime bakmayın, genç bir adam, iki üç romanı yayınlanmış, öyle pek ünlü birisi değil. Demek yazar... O halde serseri değildir, fena olmaz aslında. Paraya ihtiyacı da varsa, kabul edecektir. Ben ziyadesiyle uygun bir adayım dışarıdan bakınca.

Aklım karıştı.

Neden ben? Neden sen olmayasın? Sen hiç kimse değilsin ki. Ayağa kalktım.

"Vaktinizi aldım," dedim, özür dilemek için değil. Nezakettendir böyle demek.

"Delikanlı, Derya ile görüştüğünü söylemiştin," dedi. Endişeli mi?

"Evet," dedim. "Sakıncası mı var?"

"Hayır, tabi ki yok. Madem sen onun en sevdiği yazarsın. Ama yineliyorum, bunlar aramızda kalmazsa hem Derya hem onunla aramızdaki baba kız ilişkisi açısından iyi olmaz," diye cevapladı beni. Tebessüm ettim.

"Benim için iyi olmayacağım söylemiştiniz?" dedim iğneleyerek.

"Hoş bir ifade değildi. Derya benim için değerlidir. Onu kimsenin kırmasına izin vermem," diye cevapladı kararlılıkla.

Bende değişen bir şey yok, aklım hala karışık. Çıktım Hasan Bey'in insanı huzursuz edecek denli geniş ve gösterişli odasından.

Binadan da dışarıya çıktığımda kendime söylediğim ilk söz "Adam fena kandırdı beni," oldu. Neye dayanarak söylüyorum bunu? Hiçbir şeye. Sadece his. Ama hislerimden başka tek dayanak noktası olmadan bu yaşa kadar gelmiş bir adamım ben, bunu nereye koyacağım.

Eve dönmek istemedim, sokaklarda dolaşarak vakit geçirdim. Sıradan bir iş gününde İstanbul'u taşıran insanların arasında yürüdüm, İstanbul'u taşıran insanlardan birisi olduğumu bilerek. İnsanlar bu türden tespitler yaparken, kendilerini hariç tutarlar, dışarıda bırakırlar genelde. Benim kendimi hariç tutmak, dışarıda bırakmak gibi bir lüksüm yok. Bu lükse ihtiyacım da yok epeyce uzun bir zamandır. Hayat bu şekilde güzel. Güzel mi dedim, hayata güzelleme yapmak istemezdim, geri alıyorum sözümü. Daha manalı diyerek baştan alıyorum. Hayat bu şekilde anlamlı. Öğrenmek için yeterince

vakti varsa insanın, öğrenir bunu. Yeterince vakti yoksa ne olur Aziz? Mesela senin ne kadar vaktin var? Sinir bozucuydu birçok şey, durup geleceğime doğru baktım. Sanırım pusluydu. Karanlık değil, belirsiz sadece.

Vakit gelince işe gittim. İyi çalıştım, verdim kendimi işime. Paydos edince avans istemem gerekiyordu. Tenhaydı etraf tüm akşam boyunca. Neredeyse boştu bütün masalar. Patrona baktım. Göremedim. Arazi olmuş. Gülme. Meydana doğru çevirdim başımı, pipo içsem ya ben. Bir anda oldu. Yaşlı bir kadın dikiliyordu ileride, meydana doğru. Aslında bizim masaların bittiği yerden birkaç metre ileride. Dikildiğini fark etmedim tabi, insan böyle bir şeyi fark etmez, düştüğünü fark ettim. Olduğu yere yığıldığını. Koştum hemen. Gözleri açıktı kadının, Teyze iyi misin, dedim, yanına varınca, elini tutup nabzına bakınca. Başka ne denir? Önce tereddüt ettim, kaldırsam mı yerden, yoksa ambülans filan mı çağırsam, etrafa baktım. Garsonlardan birisi daha koştu. Kadın doğrulmaya çalışıyordu, korktuğum kadar kötü olmadığını düşündüm. Doğrulmaya çalışırken yüzüme bakıyordu. Erdal dedi, bana. Oğlum, Erdal, geldin mi yavrum? Üzüldüm. Diğer garsonla beraber –adı neydi, salim, selim- kaldırdık yaşlı kadını, en yakın masaya sürükledik. Yüzüm mü aydınlandı ki, kadın bana baktı masada ve o umut eden yüzü soldu, selim-salim'e döndü. İyi misin teyzeciğim, neyin var, filan gibi bir şeyler daha sordum. Yaşlı kadın cevap vermedi, ben sorarken yüzüme baktı dikkatlice, sonra çevirdi başını. Öyle dikildik kadının yanında. Sonra kalkıp, yavaş yavaş... yavaş adımlarla gitti. İçime yalnızlık çökmedi. İçime yalnızlık çöktüğü için içime yalnızlık çökmedi demek istiyorum, o yüzden içime yalnızlık filan çökmedi. Gökyüzü pırıl pırıl. Bu gördüğümüz yıldızların hepsi, belki binlerce yıl önce söndü ama biz insanlar fizik kurallarının güdümünde geçmişe bakıyoruz neşeyle.

24

Çiviyi ve çekici kaldırmayı unuttun, oturuyorsun öylece. Oturuyorum, dinleniyorum. Gözleri mat camda, oturuyor, dinleniyor. Artık bazı hassasiyetleri bir kenara bırakmanın zamanı gelmedi mi? Hassasiyet değil, alışkanlık. Bir kenara bıraktı. Birkaç dakika sonra hangi kenara bıraktığını hatırlayamadığı için kaygılandı. Uzun süre ayrı kalamıyor alışkanlıklarından. Bu sadece Harun'la alakalı bir mevzu değil, bütün insanlığı ilgilendiriyor. Evrenin geleceğini de ilgilendiriyor. Evrenin bir geleceği yok, ölüm kişinin kıyameti değil mi? Ama sen öldükten sonra evren varlığını devam ettirecek. Ben ölünce, benim için Evren de benimle beraber ölecek. Ölümümle, tanıdığım herkes benim için ölecek. O halde alışkanlıklarını da yanında götür giderken. Gitmek... Böyle değil biliyorsun, ayrıca insan sırf ölecek diye alışkanlıklarını bir kenara bırakabilir mi? Bilmiyordu Harun. Ayrıca bu meselelere kafa yormuyordu da. Aklından geçenler bunlar değildi. Başka şeyler geçiyordu aklından. Mat camın ardındaki siyah

beyaz afiş, bunun bir filmi vardı, kim bilir ne zaman seyretmişti, gençti belki seyrettiğinde, aklından bunlar geçiyordu. Hayatın garip olduğu, insanın yaşlandıkça her şeye başka türlü bakabilme yetisi kazandığı. Ama artık birçok şeyin bir mana ifade etmediği. Çiviyi ve çekici bu yüzden mi kaldırmadın? Farkında bile değildi, çiviyle çekiç masanın üzerinde duruyormuş, pencereler kapalıymış, ses gelmesin diye, hava sıcak ve nemliymiş, akşamınış ya da gündüzmüş, hiçbirinin farkında değildi. Aklım boş. Yorgunum. Kendine hitaben bir şeyler söyle, aklım boş ve yorgunum dışında bir şeyler söyle, kelime olur, cümle olur, her şey olur. Sık sık onayla kendini, haklı çıkar, kendine hak ver, evet haklıyım de, ben demiştim de, ama görmediniz, farkına varmadınız de, dediklerine inan, önce sen inan, sonra insanlara... Onlara... Gözlerinin içine bakarak...

Gündüzse akşam oldu. Akşamsa zaten akşamdı. İki durumda da gece oldu. Salonun ışığını söndürüp, yatak odasına geçti. Üzerini değiştirdi.

Günlük kıyafetlerle yatmak saygısızlıktır ev sahibine. Bu, bir yerlerde okuduğu ve anlamı muğlak cümleyi mırıldandı dudak ucundan. Kim bilir niye? Ev sahibi benim diye geçir içinden. Sonra yalan de, yalan söylediğini itiraf et. Ev sahibi ben değilim. Hiç kimse değil. Geçiciyiz. Geldik ve gidiyoruz. Bu yüzden saygısızlıktır ev sahibine. Bu oyuna bir son ver. Yatağına uzandı. Karanlıkta insan nasıl bulur yolunu. El yordamıyla. Oyun oynamıyordu, karanlıktı ve el yordamıyla ilerliyordu. Buna oyun diyenlerin... Ev sahibi bağlamında da olsa, oyun diyenlerin... Birilerinin bir şeyler dediğini de nereden çıkarıyorsun Harun. Yalnızsın sen, kimse yok yanında. Bunlar, yani duyabildiklerin, senin iç sesinin söylemleri. Aslında belki o bile değil. Ya duyamadıkları. Vakti gelince duyulur onlar da, biliyorsun, kuşlar bile kaderle uçar. Başını

sallayıp onay veremiyor kendisine, oysa sözü vardı, onaylayacak ve hak verecekti durmaksızın. Ama insan yastığa yaslı başını nasıl onay kabilinden sallayabilir ki. Zor değil Harun, gözünle onay yeterli. Usulca kapat ve aç, o manaya gelir. Üzerine çekince yorganı... Yorgan değil, nevresim, bu mevsimde yorganla mı yatılır? Hayır, bu mevsimde yalnız yatılır. Yalnız uyanmak için. Yalnız uyanmak gibisi yoktur. İnsan hür kalkar yatağından yalnızsa. Ya âşıksa. Âşık olmak küçük düşmektir demiş bir büyük adam. Biz hiç küçük düşmeyen şanslı insanlardanız. Ya Hülya? Ona aşk denmez ki, çocuktunuz, parmak kadar bir şeydiniz. Önemli olan boyu mu, hisleri mi? Yastığın üzerindeki başı yine onaylıyor, gözlerini usulca kapatıyor ve açıyor. Onayladığını kimseler görmüyor. Fark eder mi, ben biliyorum ya. Çocuktunuz Harun, Erdal da çocuktu. Korktuğun neydi, seni alıkoyan neydi? Doğru soruları sormadığın müddetçe cevap vermeyeceğim. Sana unutturan neydi? İşte doğru soru; cevap veriyorum; hiçbir fikrim yok.

Birkaç ay bekledi Harun. Ne beklediğini bilmeden bekledi. Ne beklediğini bilmeden beklemesi zordu insanın. Kafa karıştıran, yoran bir süreçti ne beklediğini bilmeden beklemek. Kaçınılmazı geciktirmek. Bunu mu yaptı? Bunu mu yaptın Harun, kaçınılmaz olanı mı geciktirdin, amacın bu muydu? Lütfen sessizlik, Harun cevap verecek. Aslında Harun'un cevap vermesi mevzubahis değil, zira uyuyor kendisi. Yatmıştı biraz önce ve yattıktan bir süre sonra uykuya daldı. Derin uykusunda bir rüya gördü. Bu arada epeyce zaman geçti tabi, hava usul usul aydınlandı, gece, karanlığı alıp sırtına uzaklaştı yavaş adımlarla, mesaiyi gündüze devretti. Gündüzün çocukluğu sabahtı, önce o girdi sahneye, Harun sabah sahnedeyken gördü rüyayı, son birkaç ayı gördü, insan yaşadıklarını neden rüyasında görür ki? Belki yatmadan evvel duvardaki film afişini seyrederken düşünmüştü epeyce, bu sebeple

son birkaç ay zihnini bırakıp gitmeden bir kez de rüyasında belirmişti. Rüya bazen böyle bir şeydir, herkes çok iyi bilir, düşünürsün sonra fazlaca düşündüğün için rüyana girer. De ki ne oldu son birkaç ay da rüyasına bile girdi. Aslında bu sorunun cevabı ziyadesiyle basitti. Hiçbir şey. Son birkaç ay hiçbir şey olmamıştı. Ya beklemek? İnsan neyi beklediğini bile bilmiyorken, buna beklemek denir mi? Cüret meselesi, pek ala denebilir.

Bekledim. Bay Gelmedi'yi hatırlarsın. Adamın işi beklemekti, gelmeyecek olanı. Gelmeyecek olması bir şeyi değiştirmiyordu zira yazarı Bay Gelmedi'yi beklemesi için yazmıştı. Bekledim. Şimdi gelmedi derse, birisini beklemiş gibi olacak. Olsun, ne çıkar, birilerinin bir şeyleri doğru ya da yanlış anlaması neyi değiştirir ki? İçindeki hangi kapıyı kapatır, hangi pencereyi açar ki. İçinde kalın duvarlar var, penceresiz, kapısız, bu cümle devam etmez. Dağılıyorsun sen. Mutsuzluk... Bana asıl mutsuzluğun resmini yapabilecek bir ressam lazım. Sanat mutsuzlar için.

Güne dönecek olursak... Günden bir kaç gün öncesinden başlamak gerekiyor aslında. Kum saatini çevirdiğiniz zaman, üst bölmedeki kum tükenmeye yakın daha da belirginleşir. Akan son taneler göze gelir, süzülür ve inip karışır az olan çok olana. Alışkanlıklardan bahsedilmişti değil mi, her sabah aynı saatte kalkıyordu. Aynı şeyleri yapıyordu uyandıktan sora. Önce yüz yıkanıyordu, ardından ocağa çay suyu koyulup, yatak toplanıp, üst baş değiştirilip, kahvaltı hazırlanıyordu. Böyle başlıyordu gün. Birkaç saat okuyordu. Dışarıya çıkıyordu gözleri yorulunca, biraz yürüyordu, dönüşte ekmek alıyor, evde öğlen yemeğini yiyor, sonra bir saat öğlen uykusu. Ne kadar düzenli, ne kadar sıradan, heyecana yer yok, yeni her şey dünyamızın dışında. Sahi işi ne zaman bırakmıştı. Gereksiz ayrıntılarla uğraşma da şu soruya cevap

ver; İnsan neden yeni bir şeylere ihtiyaç duyar? Belki de ihtiyaç duymaz, ihtiyaç başka bir şeydir, arzu duyar sadece. İnsan neden yeni şeylere arzu duyar? Çünkü eski şeyler insanı da eskitir, yeni şeyler insanı eskimekten kurtarır. Buna sen de inanıyor musun Harun, birisi çıkıp karşına sana bu sözleri söylese, kabul ederek başını sallar mısın? Sallamaz başını Harun, bunu düşünmemiştim der belki, ne onaylar, ne reddeder. Benimle alakası yok der ama içinden ve uzaklaşır oradan. Eskimek iyidir ayrıca, yenilene yenilene ölme yetisini kaybeder insan, bundan kaçınmak gerekir çoğu zaman. Ama bunu da onaylayacak değildir Harun. Yaşlı bir adamdır artık, iyidir böylesi. Nelerin yapılacağı belli, alınacak nefes, atılacak adım, söylenecek söz, edilecek dua, hepsi belli. Ne demişti kitaplarda tanıştığı büyük adamlardan bir tanesi; başladın, o halde bitecek. Peki ya bitene kadar ne yapacak. Aklını karıştırmaya çalışıyorlardı. Televizyonlarda konuşan adamlar, filmlerde konuşan, yaşayan adamlar elele vermiş ve Harun'un üzerine oynuyorlardı. Etkilemezdi Harun'u böyle şeyler. Onların söyledikleri değiştiremezdi Harun'u. Çünkü Harun... Çünkü ben, dedikten sonra duraksamak zorunda, ardından ne söyleyebileceğini biliyor ama nasıl söyleyebileceği hakkında bir fikri yok. Zaten bu konuları konuştuğu birisi de yok karşısında. İnsan kendi kendisine telkinlerde bulunurken araya diğer insanların sabredemeyeceği kadar geniş boşluklar, sessizlikler ve suskunluklar sokma lüksüne sahip.

Öğleden sonra, biraz okuyordu, akşama doğru, ikindi vakitleri en yakın parka gidiyordu, mahallede bir park vardı zaten, küçük ama çimen var, oturacak yer var. Oturuyordu orada, etrafı seyrediyordu. Aslında etrafı seyreder gibi yaparak kendi içine bakıyordu. Böyle yapmak iyi geliyordu Harun'a. Vakit geçiyordu sonra. Evine dönüyor, akşam oluyor, gece oluyor, sabah oluyordu. İşe ne zaman gitmemeye başlamış-

tın? Önemli mi, buna mı takılacaksın? Ben sana kalbimden bahsediyorum, sen buna mı takılacaksın?

Güne dönecek olursak.

Karşıdaki boş arsada inşaatın başladığı gün. Dozer, kepçe ve kamyon, gürültü, insan ve toz. Arsayı kazmaya başladı kepçe. Dozer, çıkan toprağı kamyona yükledi. Kamyon gitti. Kepçe kazmaya devam etti. Harun pencerelerini ve balkon kapısını kapattı. Evde havasız kalıp öleceksin. Hayır, evde havasız kalarak ölmeyeceksin. Boynun kırılarak öleceksin. İnsan kendisini astığı zaman, boğazını sıkan iple boğularak ölmezmiş, boynu kırılarak ölürmüş. Ölümün bile kolayını ister can, bu şekilde olması ürkütüyor Harun'u. Ama diğerleri, başka yöntemler... Nerede, ne zaman okumuştu hatırlamıyordu bile ama bir kere okudu ve artık zihnindeki bir bilgi, hele ki hayatında karşısına aldığı bir gerçeğin içinde barınması nedeniyle artık daha da kati. Ne yapacak o halde? Her zaman yaptıklarını yapacak, düzeni bozmayacak, önce kahvaltı, ama sonrasında uzatmaya gerek yok, gecelerden korkuyor, gündüz olmalı, sokakta insanlar varken, sesleri geliyorken olmalı, karşıdaki inşaat, oradaki işçiler, onların sesleri, kepçenin gürültüsü... Hayat devam ediyorken olmalı. Yavaş yavaş silinmeli her şey önce gözlerinden, sonra kulaklarından, en son da kalbinden. Boynunu tutuyor birkaç gündür, ensesine dokunuyor, dokunduğu elini dolaştırıyor boynunda, çepeçevre kuşatıyor onu, yokluyor, dokunmak varlığını ispatlamak değil midir, sonra çekiyor elini. İçi tıka basa hüzün. Mutsuzluk, yalnızlık ama huzur böyle bir şeydir zaten. Öyle düşünüyor, buna inanıyor artık. Boynuna giderken eli, boynundan dönerken... Yapamaz, bu şekilde olmaz. Asamaz kendisini. Artık katlanamıyor bunun düşüncesine bile. Kalbi daralıyor. Ölümü planlamışsın, kararını vermişsin, ama şekli kalbini mi daraltıyor? Demek ki tam anlamıyla gitmemişsin

aslında, yoksa ne diye takılasın böyle bir ayrıntıya. Bir saniye sürecek zaten. Sonrasında olmayacaksın sen. Fark etmiyor, bu hususta değişmeyecek fikri. Asamaz kendisini.

Balkondan da atlayamaz. Yüksekten korkar, düşmekten korkar. Ayrıca ölümü kesinleyecek yükseklik de yok burada. Yere çarpar, her tarafı parçalanır ama ölmeyebilir. Riski yüksek, sağ kalabilir. Daha yüksek bir binaya, bir kuleye, bir köprüye gitse. Gidilmez. Evinde ölecek Harun. Bu şekilde olması gerektiğine inanıyor. Doğduğu semtte, çocukluğunun geçtiği sokaklardan birindeki bu eski evde. Kulelerden, köprülerden iflas etmiş adamlar atlasın, aşkından daralan kalbi kendisine ölümü şart koşan umutsuz gençler atlasın. Harun'un yaptığı intihar değil. Dayanamadığı, katlanamadığı bir şeyden kaçmıyor o. Sadece bitiriyor, sadece son veriyor hayatına. Boşa gitmiş, çöpe gitmiş zaten, bundan sonrası sadece dünyayı yorar. Aldıracak pek kimse de yok. Çocuklar merak bile etmiyorlar. Haftada bir Harun aradı telefonla. Sırayla, hepsini, tek tek bile değil. Bir hafta karısını, ardından bir hafta sonra büyük oğlunu, sonraki hafta küçük oğlunu. Baba ne yapıyorsun oralarda yahu, dönsene evine derlerken umarsızlardı. Böyle bir durumda ne denir, öyle denir, onlar da öyle diyorlardı işte. Karısı pek şikâyetçi değildi hayatından, oysa ki ona zorluk çıkaran bir adam değildi Harun evliliklerinde. Bazı adamlar despottur, maçodur, adı neyse, bir yere gitmesine izin vermez, hiçbir işini kendisi yapmaz her şeyi karısına yaptırır, Harun öyle adamlardan bile değilken... Ne yapıyorsun oralarda diye sorarken bile küçümsüyordu kadın. Kaç yıllık evlisiniz Harun, otuz yıl mı oldu, bu kadar zaman fark etmedin mi? Rahatsız olmadın mı? Nasıl katlandın? Karısı kendisine nasıl katlandıysa, Harun da aynı şekilde katlandı eşine. Aynı şekil... Aynı biçimde katlandı da denmez. Öyle katlandı denir ve çıkılır işin içinden. Çocuklara ne diyordur,

biraz sürtsün burnu oralarda, çıkar gelir, yemeğini kim yapacak, çamaşırını kim yıkayacak? Koksun da görsün. Yaşlı başlı adamsın Harun, tutup şimdi bir evi yuva yapan şey yemeği, çamaşırı, bulaşığı birinin yıkaması değildir demeyeceksin. Kimsenin kabahati de değil üstelik, sevgi yoksa tahammül zordur, ama başka türlüsü bilinmiyor, düşünülmüyorsa da aldırmazlık başlar, yaşanır gider öylece. Robot gibi mi? Eski adamlar robot gibi filan diye benzetmeler yapmaz, ruh gibi der, devekuşu gibi başını toprağa gömüp der, böyle şeyler söyler. Torunlarını özlemiyor musun? Bu sorulsa Harun'a başını eğer, iç çeker ama iç çektiğini gizlemeye çalışır, onları da kendilerine benzetiyorlar der. Belki demez de içinden geçirir. Bu, özlediğine delalet eder tabi. Parmak kadar çocuklar özlenmez mi? Dede sen sünepe misin? Duymuştur bir yerden, aman canım, televizyonlar işte, bilmiyor musun? Bilmiyor, nereden bilecek, yıllardır seyretmiyor hiçbir şey, alıyor kitabını geçiyor bir köşeye, okuyor. Bu yaştan sonra okuyup alim mi olacaksın herif, yok yok bunadı bu, ben bilmez miyim? Bilir, kadınlar kocalarını tanır. Genelde yanlış tanır.

Çocuklarımı doğru yetiştirebilmek isterdim. Karımı sevmesem de olurdu da, bana saygı duymasını sağlayabilirdim belki, vaktinde uyansaydım. Geç artık. Geri dönülmez. Her şeyi kaybettim. Böyle söyleyince insanın sana acıyası geliyor Harun, sen hiçbir şey kaybetmedin. Sana ait hiçbir şey yoktu ki kaybedesin. Babası gelsin demiş öğretmen, sana söyleyecekmiş diyor mesela, uzun yıllar önce, şimdiki kadar kara suratlı olmayan karısı ama Harun terliğini çıkarıp yatağa uzanıyor, ne diyeyim ben gideyim de, söylesin işte sana. Zaten faturayı birilerine kesen yok, İstanbul'a neden geldik, onlardan kaçmak için değil ki, kendimizden kaçmak için bile değil ki. Biliniyor, ölmeye geldiniz. Sıcak bir an yakalayıp, veda etmeye. Bazı hayatlar böyledir, uzun uzun anlatmanın ne alemi

var. Doğar, yaşar, ölür gider. Duyan vah vah der, kimisi onu bile demez. Unutulur gider. Ama bir umudun vardı, onları bulsan, içinde uyansa o şey... his... belki...

Çok önemli mi; Harun hayatı boyunca patates yemeğinden nefret etti. Hikâyesi basitti, patates ucuzdur, babası pek varlıklı değildir, ay sonlarına doğru evde istisnasız patates pişmeye başlar. Bu arada alışılanın aksine İstanbul'dan taşraya göçün de ekonomik gerekçesi olduğu ortaya çıkar gibi oldu, belki Harun bunu bildiği için neden göçtüklerini hiç sormadı ne annesine ne babasına. Olabilir, eski zaman, pek anımsanmıyor bunlar. Bütün Anadolu'nun taşı toprağı altın olduğu için İstanbul'a göç ettiği yıllarda, babası bir işte muvaffak olamayıp taşraya göçtüğüne göre, Harun'dan bile sünepe bir adammış demek de mümkün olabiliyor böylelikle. Harun'un içten içe bildiği bu gerekçeyi sormayışı da karakter oluşumuna dair bir ipucu belki ama bu kadar fazla zorlanmamalı. Ne demiş bir büyük adam, biz insanların psikolojileri değil, kalbi olduğuna inananlardanız. Harun o zamanlar başlamış boş vermeye demek bu aşamada pek bir anlamsız. Nihayetinde Harun, kocaman olduğu ve evlenip çoluk çocuğa karıştığı yıllarda bile ne vakit patates yemeğiyle karşılaşsa, kalkıyor sofradan tokmuş gibi. Evde yapılmasına ise zaten müsaade etmiyor. Hayatındaki tek belirgin tavrının patatese karşı alınması, insanın kendi kendisine epeyce düşünmesi gereken bir mesele aslında ama vakit kalmadı pek. Zira Harun öğlen yiyeceği ve içine dün dışarıdan aldığı bir tür haşere zehirini koyacağı yemeği pişirmekle meşgul. Hangi yemeği son ziyafeti için tercih ettiği, Harun'un kendi hayatına bakışını özetliyor aslında. Daha iyisine gücü yetmeyeceği için, daha iyisini arzulamayı ve o uğurda çalışmayı reddeden, ama bunu yaparken sahip olduğu her şeyi de küçümseyip bir kenara iten, onlara zerre önem atfetmeyen, alabildiğine umar-

sız, boş vermiş, aslında ince ruhlu bir adamın doğaldır ki son yemeği için tercihi; patates.

Kalın kalın doğradı patatesleri. İnce olursa dağılır gider. Soyduktan sonra yıkadı, bazıları doğradıktan sonra yıkar patatesi, hiç vitamini kalmasın, iyice saman gibi olsun diye. Çok değişti Harun, okumaya başladıktan sonra. Tabi ki Dostoyevski patatesin nasıl yenmesi gerektiği hakkında pek bir şey söylemiyordu kitaplarında ama inceltiyordu ruhu. Yeryüzünde başka insanlar da var, ama sen de varsın. Acı var, umut var, hayat var, ölüm var. Harun, ne öğretti sana kitaplar? Harun'un cevabı açık. Öncelikle var olduğumu. Sonra uzun bir suskunluk. Ardından ise yalnız olduğumu. Ardından yine uzun bir suskunluk.

Et yok, kıyma yok, çocukluğundaki gibi. Bunu sevmeyi öğrenmelisin, bunun için geç değil. Öğrendi zaten. Sevmek bile öğrenilir zaten. Az yağ, ocağı yaktı, soğanları ince ince kıymıştı çoktan, yağ kızdı, soğanı boca etti yağın içine, karıştır, ateşi kıstı, soğan hemen kavrulur, sararır, yanar, tuzu ekledi, salçayı da, sonra biraz da salça için karıştırdı, patatesi boşalttı tencereye, su ekle, kapat kapağını, ateşin ayarına baktı, yeterli gördü, çıktı mutfaktan, zehiri boşalttıktan sonra tencereye. Tadı baskın olursa yenmez yemek, tuzu salçayı biraz çok mu koysaydım diye düşündü antrede duraklayıp. Vaz geçti. Askerdeki gibi. İstersen yeme.

Salondaki kanepeye uzandı. Uyumak için değil, gözlerini tavana dikti, dinledi. İyi misin diye sordu kendisine. İyiyim dedi. Son bir kez aramak ister misin, çocukları filan. Yok, dedi. Çalışıyorlar şimdi. Baba akşam arasana, yok mu telefonun filan biz arayalım akşama, derler. Desinler ne olur ki. Bir şey olmaz, ne olacak. Yıllardır bir şey oldu mu? İyi misin diye tekrar sordu kendisine belki yirmi dakika sonra. Cevap vermek yerine, gözlerini usulca kapattı ve açtı. Gözlerini ka-

patınca iki ince yaş çıktı gözlerinden, yuvarlandı başının iki yanından aşağıya. Yüzünü buruşturmadı. Ağlanacak halde değilsin Harun. Mutlusun sen.

Sofrayı kurdu. Haricen soğan vardı sofrada, yoğurt da koydu bir kaba. Ekmek yok. Sadece patates yemeği yiyecekti, ekmek gereksiz hamallık, Avrupalılar gibi. Bir tabak yemek koydu. Tadına baktı. Yenecek gibi değildi. Acıydı ama biber acısı gibi değil, bozuk gibi. Karabiber ve tuz ekledi. Bir tencere patatesi duraksamadan yiyip bitirdi.

Demlenen çayından bir bardak doldurdu kendisine, ince belli, iki şekerli. Balkona çıktı sonra, sandalyeye oturdu ve karşıdaki arsaya baktı. Orada bir inşaat yok, orada bir park var. Çocuklar oynuyor, bu sesler, oynayan çocukların sesleri. Bu çimenler... hayır böyle bir şey söylemedi.

Çayından son yudumu almıştı ki karşıdaki inşaatın değil, bahçeden gelen çocukların sesleri nedeniyle kapının çalınışını duymadı Harun. Gelen kararlı değil çekingendi ki, ısrarcı olmadı kapıyı çalmakta, birkaç denemeden sonra vazgeçti.

Çayından son yudumu aldıktan yedi sekiz saniye sonra midesindeki kasılmayla iki büklüm oldu. Acıyla doğrulmaya çalışırken sandalyeyle beraber devrildi balkon zeminine. Şehrin orta yerinde, binaların birbirine diklenir gibi göğe uzandığı kalabalık bir mahallede, yalnız yaşadığı eski evinin balkonunda, Harun adlı yaşlı adamın debelene debelene öldüğü kimsenin dikkatini çekmedi.

25

Vakti boşa harcıyorum. Bile isteye yapıyorum bunu. Geçen gün ömürdendir derler, biliyorum bunu ama önemsemiyorum ömrü. Bitiyormuş... Bitmeyecek diye ummadım ki hiç. Bitse de gitsek dedim çoğu zaman. Ama ölümden korktuğumu da hatırlıyorum. Kendim için değil, yarım kalmasın diye yazdığım romanlar. Seyirciler gülüyor, sevsinler seni diyor. Haklısınız, sevsinler beni. Bugüne dek pek becerebilen çıkmadı bunu, belki bu sefer... Durdu Aziz yolun ortasında ve seslendi kendisine.

"Belki bu sefer..."

Devamı yok çünkü yolun ortasında değilim, evdeyim. Evimin dağınık salonunda. Yorgunum, uykusuzum bunlara ilaveten aklımın karışıklığından dem vursam... Belki bu sefer olur diye sokaktaymışım gibi duruverdiğime göre evimin salonunda. Duvarlardan birine dönüyorum bunların üzerine, bakıyorum duvarın orta yerine. Belki bu sefer olur diyerek olmuyor bu işler. Duvara mı söylüyorsun? Hayır, kendime söylüyorum. Maharet bende, duvarın bir özelliği yok. Hepsi

sonsuz ve bana ait zamanımla alakalı. Bu andan son nefesimi verene kadar geçecek süreyi hesapladım, ortalama insan ömrünü göz önünde bulundurarak. Gözüme fazla göründü karşıma çıkan sonuç. Geçecek gibi değildi. İnsanın içi kararıyordu. Ortalama bir insan sayılabileceğim için benim de içim karardı. İçi kararmış bir yazar olarak masamın başında oturdum son iki gün. Tüm gün değil tabi, ara sıra oturdum. İçimden pek bir şey yapmak gelmiyordu. Bu itibarla zaten sonsuz kadar çok olan zamanımı boşa harcadığımı söylüyorum. Kalem elimde değil, defter önümde değil, konu, kurgu aklımda değil. Ama buna pişirmek de denebilir aslında, şu an içimde dinlendiriyorum, yakında pişecek. Saçma. Bunlar bahane. Bir eksiğim yok. Sadece... İçim rahat değil, keyifsizim. Bu kadar sulusepken miydin eskiden Aziz? Değildim, eskiden daha karla karışık yağmurdum ama dairesel ısınmaya muhatap oldum. Bu halimi daha bir beğendim, kendime saygım arttı doğrusu. Ama keyif meselesinde de merhale katedince sanmıyorum ki bir engelim kalsın. Bu da saçma. Net değil içim, bu yüzden. İçimdeki ateşi harlayacak bir şeylere ihtiyacım var. Şiire ve sanata ihtiyacım var. Kendimle alakalı meselelerimi bir yana bırakmaya ihtiyacım var. İhtiyaç değil gereksinim, aradaki farkı edebiyatçılar bilir. Bence kendinle alakalı meselelerini bir yana bırakmamalısın, çatışmadan nitelik doğar. Canım benim, senin çatışma sandığın benim aczim, elimin kolumun bağı. İçinden çıkmaya çalıştığım, ciddiyetini kaybettiğini fark eden adamın kuyusu. Bence bu da senin bahanen, kuyudan çıkmak bu kadar mı zaman alır? Almaz aslında. Bence sen de bilmiyorsun, dünya ne yöne dönüyor. Dünyam ne yöne dönüyor. Başımı sallıyorum yolun ortasındaymışım gibi evimin salonunda.

İki gündür evimdeyim, gündüzlerimden bahseder gibi yaptım, akşamlarım ise hayatımın maddi idamesine adan-

mıştı, aksatmadım işimi. Derya'yı beklemiyorum. Eğer bir tertip varsa, babasından benim nazik ziyaretimi öğrenmiştir ve muhtemelen bir daha bana gelmeyecektir. Belki de hiçbir şey olmamış gibi gelmeyi tercih edecektir. Aslında gelip gelmemesi hususunda hiçbir fikrim yok. Sağlıklı düşünebildiğimi sanmıyorum. Ama sanırım bir plan yapıyorum. Neyin peşindesin? Hiçbir şeyin peşinde değilim. İçimdeki sesin peşindeyim diyeyim. Hoşuma gidiyor bu söz. Kapımın zili o sırada çalıyor, ben hoşuma giden kendi sözümle keyiflenmişken. Belki de unutmalıyım hepsini. Üçe kadar sayıp.

Gelen Derya'ydı.

İki gündür ortalarda görünmüyordu ve sanırım bir daha gelmez diye düşünüyordum ben. Farklı görünmüyordu, her zamanki gibi gülümsedi kapı eşiğindeyken ve şirinlilikle selam verdi. İçeriye aldım onu. Her zamanki yerine oturdu. Ben kalmadım yanında, yatak odama gittim. Üzerimi değiştirdim. Elimi yüzümü yıkadım sonra. Neden yaptım bunları, neden oyalanıyorum, bir açıklaması yok. Salona geri döndüğümde oturuyordu. Halinde bir gariplik arıyorum sanki ama bilerek yapmıyorum bunu. İçimden de gelmiyor, istemiyorum da ama arıyorum. Bir kez daha üzerimi değiştirsem, elimi yüzümü tekrar yıkasam, çay kahve filan derken, mutfak işleri, uzak dursam salondan. Komik olma Aziz.

"Hoş geldin. Nasılsın?"

İyiymiş. İdare ediyormuş. Ben nasılmışım. Aslında biz nasılmışız. İnce kız, bana hem siz diyor, hem hocam. Sağ ol diye cevapladım. Sonrası yok, iyiyim, iyi sayılırım, kötüyüm, kötü sayılırım. Sessizim biraz, konuşmuyorum pek. Fark etti bir süre sonra, soracağını sanmıyordum.

"Biraz durgunsunuz bugün hocam," diye sordu zannımı boşa çıkararak. Teknik olarak bir soru değil aslında bu.

"Yorgunum," dedim, gerisini getiremedim. Neden yorgunum? Ne yaptım da yoruldum. Neden yorgun olduğumu sormaya belki çekindi. Ben de başka bir şey söyleme gereği hissetmedim. Sessiz, suskun oturduk karşılıklı.

"Geç mi yattınız?" Hep geç yatarım ve geç kalkarım. Hep geç kalırım. Uzun sessizliği bozan sorusunu aldım, öğüttüm içimde. Bana iyi geldin demek isterdim cevaben. Anlamsız olurdu. Bunu sorun etmemeliydim aslında. Ama ben her şeyi sorun ederdim. Karardım bir an içinde ve derin bir nefes aldım. Yüzüne baktım tanıdığım tek okurumun. Gülümsedim. Söylemem gerekiyor mu, acı bir gülümseme bu.

"Ben politikacı değilim ki, sanatçıyım," dedim. Derya da benim yüzüme baktı. Yüzler önemlidir. Bunu anlatmalıyız tanıdığımız herkese.

"Anlayamadım hocam," dedi. Başımı salladım.

"Ben yıllardır hislerini kendinden bile sakınan bir adamım. Şimdi beni tanıyanlar, kuru çorak bir adam sanırlar beni. Öyleyim çünkü. Sakınıyorum çünkü kendimi. İnsan sakınınca kendini... acıdan... kuruyor. Ben, kurudum."

Gözleri gözlerimde. Gözler önemlidir. Bunu anlatmalıyız tanıdığımız herkese.

"Tuhafsınız bugün."

Öyle derler. Uzun bir süredir dememişlerdi, yine deyiverdiler. Aldırmayalım, eskiden aldırmazdık. Hayat daha acı ve daha güzeldi. Yalnızlık kadar güzeldi. Bir görünüp bir kaybolan hayallerimiz vardı. Bunları neden içimden geçiriyorum, sana söylemeliyim bunları.

"Bugün değil," dedim birden atılıp.

"Genellikle tuhaftım ben ama genellikle beni tuhaf bulacak insanlar olmazdı yanımda. Onlara yanaşmazdım pek. Gerekmedikçe ve kaçınılabildiği oranda tabi. Mesela okul... Sınıfta elli tane baş vardır, yüz tane göz. Dersi dinlerken orayı

onlarla paylaşmalısındır. Ders bitene kadar sana katlanmalarına razı olmalısındır. Onların içinde on göz seni tuhaf bulmaz, onlarla iyisindir ama doksan büyük bir sayıdır."

Başımı eğip halıya baktım. İlk romanında önemli bir yeri vardı bir halının. Kahramanım hep yere bakardı ve yerde halı vardı. Kabul ediyorum ilginç değil.

"Dünya üzerindeki en iyi anne ve babaya sahiptim biliyor musun?" diye sordum. Gözleri parladı Derya'nın. Kendim hakkında iyi bir şey söyledim çünkü. Oysa insanlar başkalarının iyi hikâyelerine sağır kalmak isterler çoğu zaman. Kötü hikâyelerdir tercihe şayan olan. Belki de tersidir, bilemiyorum.

"Beni... Abartmıyorum, bir kez bile azarladıklarını hatırlamam. Yaramaz bir çocuk değildim, sessiz ve sakindim, usluydum ama yine de benim değil, onların güzellikleriydi kesinlikle. İnsan nasıl o kadar sabırlı olabilir? Bunu çok düşündüm. Kafam biraz basmaya başladıktan sonra sınadım bile onları. Kesinlikle katlandılar bana hep. Bir kez bile azarlamadılar."

Boğazım kuruyor. Su içmeliyim ama canım istemiyor.

"Bir eniştem vardı. Alkolikti. Ayda bir bize gelirdi. Bana oyuncak getirirdi."

Güldüm. Su içmeliyim.

"Ben lise sona giderken bile bana oyuncak araba getiriyordu hala."

Derya kalktı, masaya doğru yürüdü, sürahiden su doldurdu bardağa, bana getirdi. Ilımıştır bu su. Ama dolabım bozulmuş, muhtemelen dün. Servis filan çağırmam lazım ama sevmediğim işler. Zaten ben soğuk su içmem pek. Beni tanımıyorsun.

"Bize gelince sofra kurulurdu. Babamla içerlerdi. Eniştem iyice sarhoş olunca beni çağırırdı. Dizine oturturdu beni. Saç-

larımı karıştırırdı. Annemin gözleri alevlenirdi hep, ben onun dizindeyken. Ateş saçan gözleriyle bize bakardı. Beni korumak istediğini anlardım. Beni sakındığını hissederdim. Sonra hep aynı şey olurdu, enişte ağlardı ve ben yatırılırdım. Korkardım eniştemden, sevememiştim onu. Ayıkken bana selam bile vermezdi. Karısı yani teyzem ölmüş seneler önce. 'İyi değil o, aldırma ona,' böyle derdi annem. Aldırmazdım zaten. Sevmiyorsa bir insan bir insanı, aldırmıyor da pek."

Derya'dan aldığım bardağı dudaklarıma götürdüm. Dudaklarım kurumuş. Aslında hava mevsim normallerinin biraz altında. Hafif esiyor bugün. Belki yağmur bile gelir. Havalar soğur iyice.

"Senin aran nasıldır ailenle?"

"Güzel..." dedi.

"İyidir yani. Annem iyi bir kadındır ama ciddidir biraz. Yani... her şeyi ciddiye alır, hayata öyle bakar. Belki doktor olduğu için, bilmem. Ufak tefek bir kadın aslında. Tatlıdır çok, böyle çiçekli elbiseler filan giyer."

Yüzüme mi bakıyor gözlerime mi? Ayırt edemiyorum.

"Babam daha şefkatlidir bana karşı."

Kaderin cilvesi. Tebessüm ettim. Derya da tebessüm etti. Şimdi gözlerime değil yüzüme bakıyor. Aradaki fark büyük ama ben artık anlatamıyorum böyle ince şeyleri. Kelimelerim yetmediğinden değil, kelimelerim yerli yerinde, duruyor hepsi. Ama göremiyorum. O harflere bakınca o kelimeleri görme inceliğini kaybettim. Kaybetmiştim. Şimdi gördüysem... Güldüm. Nasıl bir hayat? Bu denli basit, ama... Devam et Aziz.

"Üniversiteyi kazandım ben. Şehir dışında okuyacağım. Evden ayrılmama bir hafta var. Annemle babam beni karşılarına aldılar. Annem daha şefkatliydi benim. Babam... çok düzgün bir adamdır, hala öyledir. Annem hiç kıyamaz bana. Babamla daha rahat konuşurum belki bu yüzden. 'Oğlum'

dedi babam. Gözlerime bakıyordu. Annem de gözlerime bakıyordu. 'Söylemesi çok zor. Bunca yıl sonra. Bizim için değişen bir şey yok ama senin de bilmen gerekiyor.' Bunları söyledi babam."

Derya'nın gözlerine baktım.

"Tahmin etmişsindir. Benim gerçek annem ve babam değillermiş... Bunu sana bir trajedi yaşadım şeklinde anlatmıyorum, yanlış anlama. Dünya üzerinde öyle acılar var ki, insanların kalplerinde, öyle yükler sırtlarında... Bu hiçbir şey. Annem teyzemmiş. Babam da eniştem. Gerçek annem, teyzemin ablasıymış, ben doğarken ölmüş. Eniştem sandığım adam, hiç sevmediğim o garip adam babammış. Onu daha çocukken bile sevmeyişimin nedeni belliydi aslında. Bana bakışlarından ürperirdim. Uzak bir adama bakıyor gibi bakardı bana. Bir yabancıya bakar gibi. Muhtemelen annemi çok seviyordu, annem beni doğururken ölünce benden nefret etmiştir ve yıllar o nefreti yenmesine yetmemiştir. Muhtemelen böyle olmuştur diyorum çünkü bu meseleyi kimseyle konuşmadım. Hikâyenin bildiğim kadarıyla yetinmek işime geldi. Ayrıntılarını, derinlerini merak etmedim hiç."

Derya gözlerime mi bakıyor? Planım bu muydu? İçten sanıyordum kendimi şu an, bir amacın yörüngesinde miyim? İnsan denen yaratık, neden böylesin? Saçma, bu da saçma. Anlatmak istedim sadece. İhtiyaç duydum. Çünkü Derya... Seni önemsedim ben. Ama sen benim kalbimi kırdın.

"Garip olan şu ki, ben o güne kadar bana melekmişim gibi davranan anne ve babama küstüm o gün. Çocukluktu belki. Bir hafta o evde onlarla tek kelime konuşmadan yaşadım ve sonra ayrıldım evden. Okula başladım. Onlardan gelen paralara bile dokunmadım. Saçma sapan işlere girip çalıştım ve öyle bitirdim okulumu. Onları özledim. Hem de çok özledim. Ama şüphe işte, kemiriyor insanı. Çok çabaladılar beni geri

kazanmak için. Beceremediler. İzin vermedim. Yıllar geçti böyle. Sonra..."

Biraz daha su içtim. Bardak boşaldı. Derya gözlerime bakıyor. Sen iyi bir kızsın Derya. Sende acıya, tutkuya dair, ham olmayan bir şey var.

"Ben sevilmek istedim sanırım. Yazarken, konuşurken takdir görmek istedim. Yazdığım romanlar kibrimi büyüttü. Çünkü kendime güvenimi kaybetmiştim ve en ufak bir beğeni bile kendi kendime birşeyleri ispatım gibi görünüyordu. Yetmedi o romanlar, her sabah traş olup kravat takıp beynimi rehin vermek suretiyle bana para kazandıran işimden gücümden, iş arkadaşlarımdan, televizyonda ekonomi haberlerini sunan adamdan, hisse senetlerinden, insan kaynaklarından, içindeki devi uyandırdan, kişisel gelişimden, kurslardan, sertifikalardan, her şeyden nefret eder hale geldim. Evine dön diyordum kendime, evine dön Aziz ve acele et, otur masanın başına, o romanı yaz. Büyük laflar et. Dünya eğilsin önünde. Benimle, yazarlığımla gurur duyan sevgilim... Hande..."

Duraksadım. Utanırdım ben. Şimdi utanmak istemiyorum. Ben utanılacak bir şey yapmadım. Haketmiş olabilirim ama bundan utanmam anlamsız.

"Beni terk edince bile, dönecektir dedim. Acımadı canım. Büyük lafların peşindeydim, anneme, babama ve Hande'ye ihtiyacım yoktu. Ama hakikat ergeç vuruyor insanın yüzüne. Galiba beni uyandıran o oldu."

Güldüm yine.

"Belki de beni uyutan... Çünkü ondan sonra, itiraf ettim kendime, bir zavallı olduğumu. Bütün gücümü kaybettim. Bir anda bütün kelimelerim masanın üzerine döküldü ama ben baktığım hiçbir yerde yazılabilecek bir şey görmedim. Kim oluyorsun sen zavallı... En çok bunu yazdım elime kalemi alıp, büyük laflar etmeye niyetlendiğimde ve kalem düştü

elimden. Annem ve babama da gittim tabi. Barıştım onlarla. Tabi hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Yabancı kaldık artık birbirimize."

Elimdeki bardak boş. Parmak izlerimle dolu. Boğazım yine kuru.

"Şimdi sen soracaksın, 'neden onlardan uzaklaştınız ki Hocam, o kadar sevmişlerken sizi,' değil mi?"

Galiba güldüm.

"Dedim ki, onlara; bunun için mi beni bu yaşıma kadar bir kez bile azarlamadınız. Oğlunuz değil, yeğeniniz olduğum için. Sizi sınadığım zamanlarda bile alttan aldınız. Bana ne büyük bir kötülük yaptıklarını anladılar mı bilmiyorum şimdi bile. Ama sevgilerinin içindeki merhamet oranı fazlaydı. Bu, benim aczimin yaşam boyu kamtıydı..."

Kalktım, sürahiden bir bardak su doldurdum kendime.

"O romanı yazamayacağımı biliyorum Derya, o roman yarım kalacak," dedim masanın yanında.

"Sen hayatıma girince... Yine hisseder gibi oldum içimdeki gücü. Olmayan gücü..."

Başım eğdi Derya. Bunu hiç istemesem de teslimiyeti olarak algıladım.

"Peki o üç romanı kim yazdı hocam?" dedi gözlerime bakarak başını kaldırıp. Gülümsedim.

"İçimdeki cahil adam. Cesaret, cehalettir..." diye cevapladım.

"Yapmayın hocam. Bu denli kaybolmuş olamazsınız. Size inanan okurlarınız var."

Su içtim mi ben. Bardağıma baktım. Hala dolu. Oturdum yerime tekrar.

"Mesela sen..." dedim gülerek. Gülümsedi. Acı var gözlerinde.

"Evet, mesela ben, size inanıyorum," dedi acı dolu gözleriyle.

"Seni önemsedim Derya," dedim olabildiğince içten. Geldik mi konuya?

"Ama sen benim kalbimi kırdın..."

Kaşlarını çattı.

"Böyle bir şeyi amaçlamadım. İstemedim hiç," dedi olabildiğince içten.

"Oldu bir kere," dedim. "Bu oyunu neden tertip ettiğinizi bilmiyorum hala ama oldu bir kere."

Başım eğdi yine. Saçları dağıldı. Ne duygusal bir an, pencere önündeki çocuklar bile onca alaycılıklarına rağmen sus pus olmuş, bizi seyrediyorlar.

"Bohem yaşayan bir adam olduğum düşünülüyor. İşi gücü boş verip kendimi eve kapattığım ve yazmaya çalıştığım için. Ama bu perdeleri neden aldığımı, salonu için eteklerinde renkli çocuk resimleri işlemeli muhtemelen çocuk odaları için üretilmiş perdeleri neden tercih ettiğimi kim bilebilir? Yalnızlıktan korkmak desem, tatmin edici olur mu senin için?"

Bir soru değil bu, cevap beklemiyorum. Baktı bana. Uzun uzun baktı. Sonra başını eğdi ki bu baş eğiş hayalkırıklığı ve vazgeçiş demekti. Yoksa teslim olmak mı demeli? Başını kaldırdı tekrar ve yüzüme baktı. Gözlerime baktı, hüzünle.

"Bir oyun tertip etmedik hocam. Ben... İstedim ki..."

Duraksadı. Nereden başlayacak, ne anlatacak bilmiyorum. Amacını söyleyecek mi? Bunca şeyden sonra söylemeye değer bulacak mı? Kalbi kırık ve umutsuz adam karşısındaki umut dolu genç kıza bakıyor özenerek. İnsanların akıllı ya da aptal olmaları beni ilgilendirmiyor artık. Bir şeye inanıp inanmadıklarına bakıyorum. Kalplerinde et ve kandan başka bir şey olup olmadığına.

"Babam birkaç gün önce ona gittiğinizi söyledi bana. Konuştuklarınızı anlattı. Sizi ikna ettiğini ve kendimi rahat hissetmemi söyledi. Sizin ikna olduğunuza inanmadım ben. Bu yüzden savaştım kendimle. Ne yapmalıyım şimdi diye sordum kendime. Nasıl anladınız?"

Anlamadım. Ben bir yazarım. Önce kendi hikâyemi anlatıp duygulanmanı sağladım. Sonra blöf yaptım. Şüphem gerçek mi diye? Böyle mi. Kurgu yani. Değil çünkü şu an oyun oynayamayacak kadar içtenim. Ama romancıyım da. Bazı tesadüfler romanın gerçekliğini zedeler.

"Size anlatmak zorundayım, biliyorum. Bunun için buradayım. Ama zor... Siz tüm bunları söylemiş olmasaydınız da anlatmak zorundaydım. Ama en başında söyleyemezdim. Ne arzuladığımı, neyin peşinde olduğumu. Beni ciddiye almazdınız, başınızdan def ederdiniz. Hatta gülerdiniz bana."

Sustu birden. Ağlamaya başladı. Müdahale etmem gerekiyor olabilir, nihayetinde ince ruhlu bir adamım.

"Boş ver, unut gitsin. Kızgın değilim sana..." dedim ona iyi gelmesini umarak. Gerçekten kızgın değilim, kırılmak, incinmek hayal kırıklığına uğramak, boş şeyler bunlar.

"Hayır hayır, teselli etmeyin beni. Hiç uzatmadan söyleyeceğim neyin peşinde olduğumu. Sizi kırmayı, üzmeyi aklımın ucundan bile geçirmedim. İşlerin bu hale gelebileceğini düşünmedim hiç," dedi aceleyle. Sonra derin bir nefes aldı. Gözleri yaş doldu ama ağlamıyor artık.

"O gün... Göz göze geldiğimizi söylediğiniz gün. Sizi fark etmediğimi söylediğim gün. Sizi fark ettim. Her gün pencereden bakıp sizi görünce çıkıyordum dışarıya. O gün göremedim sizi ama bekleyemedim de, çıktım, sokağın başına kadar yürüdüm ve sizi yine göremedim. Gelmediğinizi düşündüm. Oyalanmak için bir şeyler yapmam gerekiyordu, çantamı karıştırmaya başladım Bir ara gözlerimi kaldırdım ve göz göze

geldik. Her şeyi berbat etmemek için hemen devam ettim yoluma. Ama bir süre sonra beni takip etmediğinizi fark ettim. Peşinizden geldim. Tramvay durağında yakaladım sizi. O andan sonra her şey gerçek. Karşınıza oturdum ve bana bakmanızı bekledim ama bakmadınız. Siz babama gidip her şeyin bittiğini söyledikten sonra da çaresiz, size geldim."

Yine duraksadı. Amaç. Bana amacını söyle, neyin peşinde olduğunu.

"Çünkü, beni ölümsüz kılmanızı istiyordum."

26

İlk romanımı yazmaya başladığımda yaşım on dokuzdu. On dokuz yaş, genellikle şiir yazmaya müsait bir yaştı, ben roman yazmayı tercih etmiştim. Şiir daha rafineydi, anlamı kelimeye zorlamak gerekiyordu, şiir yazmak için. Benim ise yazılacak ağız dolusu cümlelerim vardı. Ölümsüz olmak... Bu değildi amacım. Var olmaktı. Beni var edecek olan, kalbimden fışkırıp zihnimden süzülen cümlelerimdi. Neden bunları söylüyorsun Aziz?

"Beni ölümsüz kılmanızı istiyordum," diye yineledi. Yüzüne bakmayı tercih ederdim ama gözlerine bakmış bulundum. Gözleri yaş dolu okurum, gözlerindeki yaşa aldırmadan güldü.

"Beni yazmanızı istedim sadece," dedi. Çocukça bir kabahati dillendiren küçük bir kız gibi.

"Size gelip, ölümsüz olmalıyım, beni yazar mısınız, beni bir romanınıza karakter olarak seçer misiniz, benden ilham alır mısınız deseydim cevabınız ne olurdu?"

Cevap bekliyor musun kumral kız?

"Sen deli misin derdim sana," diye cevapladım. Rahatlamasını istediğim için cevapladım. Neden rahatlamasını istiyorum? Amacın bu mu? Bunun peşinde miydin? Beklemiyordum. Garip geldi. Saçma geldi. Anlamsız. Tuhaf. Bunlar aynı manaya sahip kelimeler ama elimde başka türlüsü yok.

"Gülerdiniz bana... Bu işler böyle olmaz güzelim derdiniz bana. Haksız da olmazdınız üstelik. Ben istedim ki, bana bakın, beni tanıyın, ne yapıyorum, neler hissediyorum, nasıl birisiyim... beni tanıyın ve..."

Duraksadı yine.

"Bu şekilde ifade edemem," dedi. "En başından başlamalıyım."

Dinledim onu. Kumral kızı dinledim anlattıkları bitene kadar.

Ne değişti, ikna mı oldum. Her gün biraz daha kayboluyorsun Aziz, ama şimdi. İçimde bir şey uyandı. Küçük bir şey, heyecana benzeyen, umuda benzeyen. Kirletiyorum kendimi, içimden gelmeyen cümleler ile, kalbimdeki çiğ cümleler, kalbimi tutarken aslında yarım çalışan aklımın ürünü cümleler ile. Adam evden çıktı, mesela. Başka türlü söylenmez bu cümle, değil mi, çünkü adam evden çıktı. Adam yalnızlığını kıyasıya yaşadığı dar ve soğuk evinden çıktı. Bak, olmadı işte. Ev onun değil ki. Üstelik duygulu kelam etme arzusu çiğlik bıraktı dimağda. Adam evden çıktı. Ev kendi evi değildi. Onun bir evi yoktu. Neden çok mu fakirdi? Konuyu değiştir Aziz, anlatamadığını, anlatamayarak, anlatmaya çalışmak eski bir numara. İnsanlar yemiyor artık bunları. Neler anlattı sana kumral kız?

Onun adı Derya.

Kime söylüyorsun bunu, onun adını kim bilmiyor. Adını biliyorum o halde onu biliyorum. Ona babamdan bahsettim.

Babamdan kendime bile bahsetmezdim ben. Cesaretini tebrik ediyorum ama numarayı bırak Aziz, bir amacın vardı senin... Evet bir amacım vardı benim. Daha önceleri de bir amacım vardı. Amaç iyidir, insana boşuna yaşamadığını hissettirir.

Derya'yı dinledim anlattıkları bitene kadar ama onun sözleriyle anlatamam şimdi bunları. Öğrendiklerimi, söylediklerini, anlattıklarını ya da, işte adı her neyse, ben anlatmalıyım gibi geliyor. Kendime anlatmalıyım, inanarak ve duygulanarak bundan.

On yedi yaşında başlamış. Olmadı değil mi? Olmaz tabi. Dışında kalırsın hikayenin, böyle söylersen. Aslında daha önce başlamıştır, mesela henüz annesinin karnındayken. Orada başlar genelde. Hem suret, hem öz yavaş yavaş oluşur. Ama kendi ifadesi Derya'nın, o öyle olmasını istiyor. İtaat etmek zorundayız.

On yedi yaşında başlamış. Daha çocukmuşsun. Bu benim ifadem, o duymadı. Kendi kendime normalleştirmeye çalışıyorum olayları. Bunu yapmazsam, 'ne garip her şey' diyebilirim işin sonunda. Şaşırmak iyidir elbet ama şaşkına dönmek iyi değildir. İncedir farklar ve incelik de her zaman iyi değildir.

Yedi sekiz yıl önce bugünden, birisiyle tamşmış. Bazı insanlar âşık olmak için mucize beklemezler. Kendimden biliyorum. İsterseniz beni çok iyi tanıyan okurlarıma sorabilirsiniz. Onlar benim kaç yaşımda olduğumu, kaç kilo olduğumu, kel mi saçlı mı olduğumu bilmezler ama bunu bilirler. Âşık olmuş Derya, kapılardan geçerken pervaza dokunmaya başlamış omuzları, kolları. Neden şaşırıyorsun Derya, ne demek öyle olmadı, bilmiyor musun, aşk acıtır ve acı büyütür. Gülüyoruz, ben ve benim gibi her şeyi içindeki çorak ülkede yaşayanlar.

Adam evde yalnızdı. Isırarak kendi dilini kopardı. Olmadı yine, evde değil, evinde diyeceksin, dairesinde bile desen

olur. Ama o zaman da ses kusuru ortaya çıkar. Adam dairesinde yalnızdı. Olmadı, çirkin. Bunları da düşünmelisin. Sen bilirdin eskiden bunları. Bir şey beni engellemeye çalışıyor. Hande olmasın. Devam edelim.

Aşık olmuş. Aşk iyidir bu arada, insanın yalnızlığını öğretir insana, başka hiçbir şey bile alamazsan ondan, bunu verir en azından sana. Bir de derler ya hani; aşk küçük düşmektir filan. Acz. Kelimenin tam hali adımızı anımsatıyor. Devam edelim.

Ama muhatabı, Derya'yı küçük kardeşi gibi görüyormuş. Hayata kapalıymış adam, yaşam ilgisini çekmiyormuş onun, çok başka bir dünyası varmış. Küçük kardeşi gibi görüyormuş Derya'yı. Benim gördüğüme yakın biraz ama eksik. Ben okurum olarak görüyordum. Şimdi de öyle görüyorum. Derya neşe ve eğlencenin peşindeymiş o yıllar. Adam ise hüznün ve acının kaynağını arıyormuş.

Kendimle görülecek bir hesabım var, bunu yadsıyamam ama yadsıyamayacağım bir şey daha var ki, sırası değil şimdi. Dönelim. Adamın adı geçti, adamın adını andı, daha önce de birkaç kez anmıştı ama o zamanlar dahil değildi benim dünyama, şimdi ise dahil oldu, zira hikayeyi gördüm ve inandım gerçekliğine, benim için ötesi var mı? Yok. Merhaba Ahmet, hoş geldin, biz de Derya ile oturmuş senden bahsediyorduk.

Ahmet, evinde başka bir adamla beraber yaşıyordu. Başka bir adam denen adamın adı da Salih'di. Salihmiş. Hastaydı Salih, Ahmet bakıyordu ona. Bakıyormuş. Ağabeyi gibiydi ama öteydi ağabeyinden. Dosttu onlar. Yani dostmuşlar. Dostlarmış mı denmeliydi? Hikayeye dahil olunca, o havayı soluyunca, o gerçekliğe inanınca mışla muşla olmuyor değil mi? Alıkoyamıyorsun kendini, en yakın şahitmiş gibi kelimeler üretmekten. Kabul. Teslim oluyorum.

Bir tanesi acının kaynağını arayan bir genç, diğeri oradan gelen bir orta yaşlı. Zihinler delik deşik. Anlatma, göster derdi bana değerli hocam. Acı çektiklerini, acı çekiyorlardı diyerek ifade etme, acılarını göster, derdi. Yapabilir miyim?

Derya değişti. Ahmet'in yanında, onun etrafında dolanır ve yaşarken usul usul, farkında bile olmadan değişti. Öyle mi oldu Derya? Derya'nın sözleri bak;

"Çocuktum zaten, kitaplar okuduk beraber, aklının içindekileri anlattı bana, sürekli aksak adımlarla yürümeye çalışan ruhunu açtı. Beni değiştirdi."

Ahmet'in evini ve hayatını paylaştığı hasta adam, Salih, öldü bir süre sonra. Ölü evindeki ağır havanın kokusunu duydum. Mesela Hamlet Danimarka'da geçer, ama Şekspir Danimarka'ya gitmemiştir hiç. Mesela... o kokuyu duydum, kalem üzerine yemin ederim.

Salih'in ölümünden sonra Ahmet, Derya'yı arayarak görüşmek istedi onunla. Derya içindeki karanlık kasabalarda yürüdü Ahmet'in yanına giderken. Elinde mum vardı. Mum beş yüz dört sayfalık bir kitaptı. Yine de elini uzatıp duvarlara dokunması gerekiyordu ilerlerken. El yordamıyla yaşamak kabilinden cümleler vardı bazı garip ve yalnız insanların akıllarında. Buluştular tenha bir çay bahçesinde. Mevsimlerden kıştı, soğuktu hava. Çay içtiler karşılıklı, birlikte oturdukları tenha çay bahçesinde. Kış bahçesi diyorlardı artık böyle yerlere. Alüminyum çıtalar arasına gerilmiş şeffaf naylonlarla çeviriyorlardı çay bahçelerinin bazı açık kısımlarını ve çay bahçeleri kış bahçelerine dönüşüveriyordu. Gideceğini söyledi Ahmet orada, bu şehrin kokusuna dayanamadığını, içinde taşıyamayacağı kadar büyük bir nefretin soluk aldığını, gitmekten başka çaresi olmadığını söyledi. Hemen ciddiye aldı Derya, inanmamazlık edemedi, tanıdığı bu yaşı genç ruhu yaşlı adamın gitmekten ilk defa bahsettiği için gideceğini an-

ladığından. Gitmeyecek olanlar, gidemeyecek olanlar bahsederlerdi gitmekten. Gidecek olanlar, konuşmazlardı, yalnızca giderlerdi. O halde gidecekti Ahmet.

Nereye diye sordu Derya, korkarak. Neresi olursa olsun, gitmek artık burada olmamak demektir, bunu düşünmemeye çalışarak.

Cevap vermedi Ahmet. Kendisi de bilmiyordu. Başka insanların olduğu bir yere dedi sadece, o da uzun bir sessizlikten sonra. Buradakiler gibi olmayan insanların yaşadığı bir yere. Öyle bir yer var mı, diye sordu Derya, cevaba inanmaya hazırlayarak kendisini. Öyle bir yer yok, diye cevapladı Ahmet, inceden tebessümü eşliğinde.

Ama biliyorsun güzel kız, çoğu zaman aramak bulmaktan daha değerlidir.

Çaylarını bitirdiler. Ayağa kalktılar. Kollarını açtı Ahmet, karşısında titreyen küçük kalbe. Derya sarıldı karşısında dimdik duran, yaralı kalbinde hayata dair ciddi endişeler taşıyan, yıllardır saçlarını hiç taramamış adama. Gözyaşlarını tutamadı Derya, Ahmet'in kollarında, başı, yüzü onun göğsünde, ayda bir kez belki yıkanan kazağında, yalnızlık, sigara dumanı, hastalık kokan gövdesinde.

Seni görmezden gelirler, yolda omuzlarına çarpsan, dönüp sana bakınca, seni görünce, hemen başlarını çevirip, yollarına devam ederler. Bulaşmak istemezler sana. Sende olan o şeyi onlara da bulaştırmandan korkarlar. Ama Derya, parıldayan gözleri, ışıltılı geleceğinin gölgesindeki düzgün bedeni, ipek saçları ama karma karışık ruhuyla ağlıyor sen ona sarılınca, gitme diye ama gitme bile diyemeyerek.

Yapma böyle, dedi Ahmet, Derya'yı omuzlarından tutarak galiba o sırada.

Devam et, dedi. Bir şey ummuyorduk zaten, biliyorsun.

Başını salladı Derya, gözyaşlarını engellemeye çalışarak ve 'iz bırak,' dedi Ahmet.

Gitmeden önceki son sözüydü.

Ben o yıllar kitaplarından az çok bahsedilen bir yazardım. Beni Derya ile tanıştıran Ahmet'di. Benim kitaplarımı birlikte okumuşlardı. Cümlelerim üzerine cümleler kurmuşlardı. Ahmet biliyordu kitapların içindekileri, beynimin içindekileri. Sürekli kitapların ve beyninin içindekilerden bahsetmişti Derya'ya. Derya iri gözlerini kocaman açarak dinlemiş ve dinlemişti.

Ahmet, gittikten sonra da dinledi Derya. İri gözlerini kocaman açarak kendi etrafına baktı ve tüm dikkatiyle dinledi sesleri.

Sokaklar insan kaynıyordu. Sokaklar kendi hayatlarının kurgusuna hayran ve kurgunun gereklerini kendilerini yok etmek pahasına yerine getirmeye uğraşan büyük gövdeli, büyük kulaklı, büyük ağızlı insanlarla doluydu. Yürüyorlardı o insanlar yollarda, yolları dolduruyorlardı, caddeler geçilmiyordu onlardan, vitrinlerin içinde de onlar vardı, dışında da. Hem vitrinin içinde hareketsiz durup seyredilendi onlar, hem dışarıdan bakıp seyredendiler. Arabaların içlerindeydiler, tek başlarına dolduruyorlardı koca koca arabaları, otobüsleri, trenleri ve hatta vapurları. Sesleri korkunç ve bir örnekti. Yüzleri, insan yapımı ve kusursuz çalışan bir makineden çıkmış gibi tek tipti. Ayırt edilemeyecek kadar aynıydılar, adres sorduğu adam, otobüste karşısına oturduğu adam, sınav kâğıtlarını dağıtan adam, evde kızım diyerek saçlarını okşayan adam. Birbirlerinden ayırt edilemeyecek kadar aynıydı herkes.

Caddenin ortasındaydı Derya. Bakıyordu. Korkuyordu. Yumdu gözlerini. İçinden ona kadar saydı. Sonra açtı gözlerini. Duvarlara tutunarak evine kadar yürüdü. Kendisi-

ni kapattı, kitapları açtı. Devam etti. İnsan zihninin ürünü, kalpte demlenmiş, aydınlık ve serin gölgeliklerde, kendisini var edebilecek eczanın derdine düştü. Harflerle başladı. Kaç tane harf varsa, onlarla başladı. Duvarına dizdi alfabenin tüm harflerini. Baktı onlara, karşılarında oturup saatlerce ve saçtı durdu onları. Sadece bu kadar bir malzemeyi kullanarak onca şeyi nasıl ürettiler diye sordu kendisine. Bunları bildikleri, sırrın sadece kendilerinde olduğu bir sıra ile bir ölçü ile bir denge ile arka arkaya dizerek, o kitapların içindeki evrenleri, hayatları, duyguları nasıl yarattılar? Düşündü, okudu ve var etmek için var olma iştiyakıyla yanıp tutuştu zaman içinde ama zamanın dışında Derya. İçindeki tohum tomurcuklandı, sonra patladı, sonra çiçek açtı, sonra yeşerdi ve boy attı, sonra büyüdü, sonra zorladı kendisini dışarıya çıkmak için. Zorlandı içindeki cevher tarafından. Sevdi bu zorlanmayı. Hoşlandı, gurur duydu. Ahmet'i düşünerek ve Aziz'i düşünerek ve onlar gibi olanları düşünerek ve kendisi gibi olanları düşünerek kelimeler seçti kendisine, dışarıdaki harfleri sadece kendi bildiği sıra ile dizerek oluşturdu ve kullandı o kelimeleri. Cümleler kurdu kelimelerden. Cümlelerden paragraflar oluştu, paragraflar sayfaları doldurdu. Sonra dönüp geriye, okudu doldurduğu sayfaları. Düzgündü cümleler, güzeldi ifadeler. Bir tek şey eksikti sadece.

Tekrar denedi. Sonra bir daha. Sonra yüz daha. Güzeldi, sadece bir şey eksikti. Gözlerini yumup, sokağa çıktı bu yüzden. Koca gövdeli ve koca ağızlı insanların arasına girdi, vurdu onlara, elini uzattı onlara, tokalaştı, adını söyledi, adlarını söylediler onlar da, memnun olundu karşılıklı, sohbet edildi, konuşuldu, paylaşıldı, paylaşılacak ne varsa hayata dair. Hoşlanmadı. Evine döndü. Duvardaki harfleri kullanarak o hoşlanmayışı kelimelere döktü. Elinde kelimeleri, ayna karşısına geçti. Picasso'nun neden öyle suratlar çizdiğini biliyor

musun Derya, dedi kendisine, gülerek, eciş bücüş, şekilsiz, kaymış, deforme olmuş surata.

Çünkü o suratlar öyle. Gördüğünü çiziyor ressam.

Yirmi yaşındaydı Derya. Suratına baktığında kalbindeki acıyı görüyordu. Kalbindeki acıyı... kalbindeki...

Var mısın yok yere ağlamaya.

Büyük adamlardan birisi soruyordu kitabında Derya'ya. Derya cevap veremiyordu ağlamaktan. Bazı insanlar mucize beklemezdi, sadece âşık olmak değil, hiçbir şey için. Bir mucizeye bakar gibi bakardı bazı insanlar, hayata.

İz bırak...

İnsanlarla tanıştı. Gruplara karıştı. Dinledi onları ve anlattı onlara. Anlatamadı onlara. Onlar kendisine baktığında düzgün bir surat gören insanlardı. Onlar kendilerine baktıklarında da düzgün suratlar görüyorlardı. Bu sebeple beğeniyor, arzu ediyor, ama sevemiyorlardı Derya'yı. Derya tiksinir gibi bakıyordu çünkü onlara. Ne kadar çirkin olduğunuzu, eciş bücüş olduğunuzu görseniz, siz de tiksinir gibi bakardınız kendinize der gibi bakıyordu.

Kelimeler, duvardaki harflerden karışıp, oluşup, gece yarılarında önüne dizildiğinde, onlara baktığında...

Alyoşa, ne tatlı bir kız. Kimi düşünerek yazdınız?

Öleceğim ben. Yok olup gideceğim.

Derya'yı dinlerken nefes almadım. Karşımda ilk defa bu kadar derine yüzdü ama burası senin boyunu geçiyor denmezdi. Güzel insanları ayakları altında çiğneyen hayata umarsız bir edayla bakıp, ince ince sırıtmak isteğiyle doluydum. Bu bir savaşsa, kimin galip çıkacağını biliyordum. Ama galibiyetin, hayattaki tek meşruiyet alanı olmadığını da biliyordum. Gönül rahatlığıyla yenilmek ve yenilmek ve yenilmek istiyordum...

Sordu sonra bana;

"Neden yazıyorsunuz hocam? Neden yazıyorlar? O, içinizdeki tarif edilemeyen ve sizi, tüm benliğinizi içine almaya, yutmaya çalışan kör kuyuyu doldurmak, üzerini kapatmak ve rahat bir nefes alabilmek için değil mi?"

Rahat bir nefes alabilmek. Binlerce farklı şekilde ifade edebilirim ama hepsi aynı kapıya çıkar. Üzerine düşeni yapmanın huzuru. Nefes alıp verişini dinlerken ben, ekledi Derya;

"Aynı şeyleri hissediyorum ben. Aynı şeyleri hissediyorum. Ama yazamıyorum. Kuyu içimde, ama kelimelerim yetmiyor hocam."

Kelimeler yetmezdi, bunu ona anlatabileceğime dair umudum yoktu.

"Verilmemiş bana, o kabiliyet. Sizce, içimde o kuyunun açılmasına neden olan, neden o kabiliyeti esirgedi benden?"

Gözleri doluydu, sesi titriyordu. Dünyanın en aptalca sözlerini bile söylüyor olsa, sadece önünde eğilmek gerekirdi bu denli derin bir içtenliğin. Üstelik söyleyebilecek bir şeyim de yoktu.

"Öleceğim. Yok olup gideceğim. Bu yüzden, beni görün istedim. Beni görün ki, anlatmaya değer bulun."

Kuyuyu görüyordu içinde, karanlık ve dipsiz. Eline küçük bir çakıl taşı alıp, bırakıyordu. Taş, kuyunun içinde kayboluyorken, ne bir şey görülüyor, ne bir şey duyuluyordu. Karar verdi. Kendisini de atacaktı o kuyunun içine. Sonsuza kadar düşecekti. Kelimelerin yapamadığını, kelimelerle, cümlelerle yapamadığını yapmış gibi olacaktı, sonsuza kadar düşmek, ölümsüzlük gibi bir şeydi. Ama babası mani oldu. Gece yarısı uyumayacağı tuttu ve kızını gördü evin salonunda. Başka bir yüzle, başka gözlerle bakıyordu Derya etrafa. Etrafa bakmıyormuş gibi bakıyordu etrafa, çok başka bir şey, bir yer varmış gibi bakıyordu etraf denen yerde. Teni solgun, yüzü sapsarı, gözbebekleri gözlerini dolduracak kadar büyümüş. Am-

bülans rekor sayılabilecek bir sürede geldi. Derya hastaneye götürülmedi, neredeyse hastane eve getirildi. Müdahale edildi ve Derya geri döndü. Gidemeyen bir insan için, dönmek kullanılmaz aslında ama eşikten geçmişti, yola koyulmuştu, sadece biraz zamana ihtiyacı vardı ama geri döndü.

Zihni kendisine zarar veriyorsa bir insanın, bir böbreğe yapılan işlem yapılabilir mi ona. Yapılamaz ama benzeri yapılabilir. Mesela uyuşturulabilir o insanın zihni. İşlevini kaybetmesi sağlanabilir. Ama sonra... Evet artık iyisin dendikten sonra, ilaçlar kesildiğinde, bacak bacak üstüne atmış buruşuk yüzlü ve işini iyi yapan bir psikiyatrın karşısında hangi cümle kurulur ilk.

Savaşmadı Derya, dünyasının, kitaplarının yanına dönmek için ne yapması gerektiğini biliyordu. Onlara istediklerini verdi ve içindekileri gülümseyen solgun yüzünün arkasına gizledi. Hayat dışarıdan bakanlara göre uzun denebilecek bir sürenin ardından normale döndü. Normale dönen hayatın yüzünü, eliyle dokunup tutarak kendisine çevirdi bir süre sonra Derya. Elimde benim yazdığım bir romanın ilk baskısı vardı, bir sayfası açıktı, bir paragrafı işaretliydi, bir cümlenin altı çiziliydi, altı çizili cümlenin içinde bir kelime yuvarlak içine alınmıştı, yuvarlak içine alınan kelime, bir isimdi. Kör bir kızın ismiydi. Kendi eczasını kendi belirlemeye çalışan yaralı zihni bir öneri getirdi Derya'ya. Öneri beğenildi. Öneri ecza oldu. Delirmiş gibi bakmasına neden olan yüz kasları gevşedi Derya'nın. Rahat bir uyku çekti o gece. Ertesi gün, sabah erkenden, en normal elbisesini üzerine geçirip, heyecanını da gizleyerek kapısını çaldı babasının. Düşüncesini sıradan bir şeyi dile getirir gibi açtı yaşlı adama.

"Ölmemi istemiyor musun? O halde ölümsüz olmama yardım et..."

Hayır, deli değilim ben, her şeyi normal yollardan yapıyorum, gülüyorum, yürüyorum, konuşuyorum ama sadece o his, o düşünce, belirince içimde, anımsayınca, eğiliyorum önünde, her şey senin için diyorum ona, yüzüme taktığım bu maske, üzerime geçirdiğim bu elbise, bu yirmi dört yaşında ve neşeli umut dolu geri zekâlı kız tiplemesi bile senin için.

İz bırakacağım senin için.

Beni görünce, beni o sayfaların arasında görünce, beni okuyunca, hemen tanıyacaksın.

Sevgilim diyeceksin...

Sevgilim, sensin bu...

27

Uzun bir süre ağladı. Gerisi ehemmiyet arz etmiyordu, kızgın değilim sana diyerek müsaade ettim susmasına ve ağlamasına. Öte yandan biliyordum da onu ağlatan şey itirafı ya da beni bir tertibin içine dahil etmenin mahcubiyeti değildi. Bizatihi anlattığı her şeyin içinde teşkil ettiği yer, o yerin büyüklüğü, derinliği ve ağırlığıydı.

Uzun bir süre ağladıktan sonra sustu. Onu oturduğu koltukta yalnız bırakıp banyoya gittim ve aynadaki adamla göz göze gelmemeye çalışarak yüzümü yıkadım. İçimdeki tek his, suçluluk. Neden? Anlatırım, bir soran olursa ama soran olmayacak, sanmam, olmayacak. Yanına, salona döndüm. Başı eğikti öne doğru, tüm çıplaklığıyla görülmüş bir kadının mahcubiyetiydi üzerindeki. Bazı insanlar çıplaklıklarından gurur duyar, genelde soyunmayı bilmeyenlerdir onlar. O an bunlar geçti aklımdan. Sevmedim aklımdan geçenleri. Boşalsın istiyordum, zihnim. Aklım kuru, çorak bir bozkıra dönsün, bunu istemeyeceğim bir zamana kadar. Gözleri ha-

lının üzerinde dolanıyordu. Ben pencere önündeki çocuklara baktım. Cansızdılar, renkliydiler ve sırıtıyordular.

"Ben gideyim," dedi epeyce uzun bir sessizliğin akabinde. Başımı salladım, böylelikle onay verdim. Yavaş hareket ediyordu, hasta gibi. Kalktı yürüdü, ben de kalktım, eşlik ettim, kapının önünde durdu. Beklemediğim bir şey yaptı, birden kaldırdı başını, gözlerini dikti gözlerime. Gururu gördüm gözlerinde, öfkeyi ve tutkuyu.

"Kırdıysam... özür dilerim ama..." Pişman olmadığını söyleyecekti muhtemelen, kestim sözünü gülümseyerek;

"Anladım seni..."

Yalnızca incelik için mi söyledin? Hayır, tabii ki hayır. Zorladı kendisini ve gülümsedi o da. Ama buna rağmen içindeki acıyı ben bile görebiliyordum hala. Kapıyı açtım. Döndü, kapıdan çıktı, beni yazmayacak mısınız, merdivenlerin başında çevirip başını bana baktı, işler böyle yürümüyor, karakterlerimizi biz seçmeyiz bile çoğu zaman, gelip kurulurlar aklımıza, yine gülümsedi, ben de gülümsedim, "yine gel," dedim, başını salladı, iyi ya ben de öyle bir karakter gibi kendim geldim işte, böyle değil, anlatamam sana, seni yazamam, onlar kadar değerli değil miyim, Ebru kimdi, Hande miydi, Handeyi Ebru diye mi yazdınız, ama bakın terk etti o sizi, hem de ne uğruna, bense bunun için ölebilirim, tereddüt etmeden ölebilirim, isterseniz sağır birisi olarak yazın beni, isterseniz Deniz gibi kör olayım, nasıl istiyorsanız öyle yazın, çirkin olayım, topal olayım, ama var olayım, ben olayım, merdivenleri inmeye başlayınca kapattım kapıyı.

Sonra hayat devam etti. Birkaç saat balkonda oturdum, vakit öldürdüm. Akşama doğru işe gittim. Gece geç geldim. Uyudum.

Bugün, Derya'nın gidişinden sonraki ilk gün. Bir daha gelir mi bilmiyorum. Gelmesini ister miyim bunu da bilmiyo-

rum. Onunla konuşurken unuttuğum çok şey geri geldi hem kalbime, hem zihnime, birçok şeyi hatırladım. Sanırım yine gelmesini isterim. Peki, onu yazacak mıyım?

İşler böyle yürümüyor, bu ifadeyi tekrarlayıp duruyorum kendime, ne demekse artık. İşler böyle yürümüyor. İşleri yürütmek gibi bir amacım varmış gibi. Başka bir ifade bulamadığımdan, bu kısır ifadeyi kullanıyorum tabi, kastım ne iş ne de işlerin yürümesi. Bu şekilde yazılmaz demeye çalışıyorum. Ne şekilde yazıldığını biliyor muyum peki. Aslında biliyorum.

Nasıl yazılır?

Bir karakter nasıl belirlenir? Önce tutku... Bu tamam diyelim, ya sonra?

Süre durdu. İstediğim kadar düşünüp, içimde cevabın emniyetini temin ettikten sonra cevap vereceğim. Şöyle diyeceğim. Derya'yı yazamam, Derya yaşayan bir insan, hayattan, burada, ama Derya'yı yazabilirim ve yazarken onu tekrar yaratabilirim ama burada değil, hayatta değil, kendi içimdeki evrende, içimdeki çorak ülkede. Onu kendi içimde yaratırken kullanacağım malzemeler, kendi içimdeki evrenin unsurlarından devşirileceği için de, gerçek hayattaki Derya olmaz o. Ama biliyor musunuz sevgili seyirciler, Derya'nın var olmakla kastettiği şey de galiba zaten bu. Kendisinden ilham alınması ama gerekirse bambaşka bir şekilde yaratılması. Nereden biliyorsun Aziz? Bilmiyorum, unuttun mu, ben yazarım, işim bilmekle değil, olmakla. O halde oturduğumuz yerde hiçbir şeyi halledememiş bir eski yazar suretiyle usul usul sallıyoruz başımızı. Başımı salladım ve kendimle alay eder gibi sırıttım. Bir makale yazmayı tercih etseydim, bir romancı roman karakterlerini nasıl belirler üst başlığı altında, muhtemelen çok kolaylaşırdı işim. Belirli bir tutarlılık içinde ben böyle düşünüyorum cümleciğinin güvenli alanında epey-

ce rahat soluk alabilirdim. Alıntılar da cabası. Ama bir roman kurguladığım için...

Bir roman mı kurguluyorsun, inanmam, konusu ne? Soruyu yönelten muhterem zata bakıyorum tepeden. Küçümsüyorum onu ve cevap veriyorum. Konusu sensin. Seni anlatacağım. Ama nasıl olur, beni tanımıyorsunuz ki... Gülüyorum. Zaman geçiyor.

Galiba bir hafta boyunca hep aynı çemberin etrafında döndüm durdum. Sabah uyan, kalk, kahvaltı, bazı günler kısa bir temizlik, masanın başına yürü, kararlılıkla otur, notlar, taslaklar, kağıtlar, kalemler.

Ben yalnız bir insanım. Size Hande'yi nasıl tanıdığını anlatmak isterdim. Size Hande beni nasıl sevdi, bunu da anlatmak isterdim. Ama hikâyeler hikâyeleri doğurur, hiçbir şey başlı başına güzel kalamaz, hemen yanma üşüşür başka hikâyeler, başka karakterler, başka bir şeyler. Kalemler, kâğıtlar, hikâyeler, tüm bunların arasında kendi zihnimin içinde el yordamıyla yürümeye çalıştım. Sağa dön, galiba ışık oradan geliyor, dönüyorum, ışık gelmiyor, ışığın geldiği yok, söz yanılması, sola dön, pardon göz yanılması, yürü, yavaş adımlar at. Çok güzel. Hep bir şeyler eksik kalıyor. Kaldırıp koysam bir kenara, günün birinde dönmek üzere diyerek dudaklarımın ucundan ve... Yarım bırakmak iyi değil, devamını getirmelisin. Bunu içimdeki sorumlu kişilik, içimdeki sorunlu kişiliğe söylüyor. Devamını getirmeliyim, bunu becerebilmek için tekrar okuyorum eskide kalmış bölümleri. Her gün yeniden başlıyorum hem de. Derya bana farkında olmadan bir iyilik yaptı. Bana kim olduğumu hatırlattı. Öyle mi, emin misin? Kim olduğum hakkında umut verdi diyelim, temkinli konuşalım. İçimdeki cahil adam. Aynaya bakarken onu görmeye çalıştım, elimden sıkıntıyla kâğıdı kalemi bıraktığım saatler. Ara sıra gördüm. Daha gençti benden. Dünyayı yerinden oy-

natacağını düşünüyordu. Aptaldı. Zannediyordu demedim, dikkati çekti mi? Zannetmiyordu, düşünüyordu. Daha genç-ti benden. Ama cesurdu, tutkuluydu ve bir şeye inanıyordu. İnandığı şey kendisinden büyüktü. Seviyorum seni, ekmeği tuza banıp yer gibi, insan kendisine duyduğu sevgiyi ara sıra dillendirmeli, kişisel gelişimciler öyle diyor. Ama ara sıra da küfretmeli insan kendisine, bunu söylemiyorlar. Çünkü onla-rın küfre yaklaştıkça artan inançları yok.

Yarım kalan romanıma devam edecek takatim yoktu. Buna takat mi denir hiç, o duygu yoğunluğuna ulaşamıyordum, o hale tekrar geçemiyordum, o hikâyeyi yakalayamıyordum, o hikayenin izi yoktu artık içimde, görüntüsü yoktu, hikayenin kendisi yoktu, var olan kısmı sığdı, karakterlerin içi boşalmış-tı, dışı kayganlaşmıştı, gözleri şaşı... Kahkaha atarken yaka-landım ve hemen sinirlerimin bozulduğuna hükmettim. Böy-ledir insan kendisini alaya alır, alabora edilir iç dünyası ama adını koymak birkaç kelimeye bakar. Sinirlerim bozuldu. Bir nevi mekanizma arızasına indirgenir mevzu. Oysa üzülmek, kahrolmak, deli olmak, çıldırmak... Güzeldir bunlar. Depres-yon geçiriyor denir bir de, sanki sıcaklamış terliyor der gibi. Bir geçici arıza hali gibi. Halt etmişsin sen, benim sinirlerim bozulmadı, ben mutsuzdum ve bir an kendimle dalga geçe-rek kahkaha attım. İnsanca, pek insanca. Seni de anlamadılar. Kafka'nın hayatına üç kadın girmiş, ilk ikisi toplama kamp-larında ölmüş, ben arkasını dönüp giden birinin arkasından bakarken kendi kelimelerimi yutuyorum. Müstahak sana, Macit'in arkadaşları taziyeye geldiklerinde kemirip bitirseler seni, yeridir. Bir daha mı kahkaha atacağım. Sanmam.

Masanın üzerindeki taslakları, notları, yarım kalan roma-nımın eski sayfalarını bir hafta boyunca didiklediktен, üzer-lerine düşündükten ve düşüncelerimin sonucunda hiçbir şeye ulaşamadıktan sonra, bıkkınlıkla ve kinle baktım onlara.

Kendine ait bir şeyden dolayı kendini cezalandırmak istiyorsan, kendine ait o şeyi yok edebilir, ortadan kaldırabilirsin. Bir taşla iki kuşu birden vurabilirsin. Hem kurtuldun yükten hem de kestin cezayı kendine. Belki de kaçınılmazdı ve yaklaşıyordu. Bilemem.

Ortadan kaldırdım notları, defterleri, kâğıtları, yazılmış bölümleri, yarım kalan yerleri, her şeyi. Kolayca elime geçmesin, aklıma geldikçe gidip bakmayayım diye, mutfak tezgâhının altından çıkardığım bir koliye doldurup, kömürlüğe indirdim hiç üşenmeden. Galiba bir haftayı da boş masanın karşısında oturup artık pek dalgalanmayan perdelerimi seyrederek geçirdim. Küs müyüz çocuklar. Değiliz ama artık havalar serinlemeye başladı, vantilatörü açmak mümkün değil pek. Servisi çağırdım bu arada, eşek yüküyle hesap çıkardılar, garantisi biteli ömür olmuş dolabın. Adam fısıldadı kulağıma, abi dedi, bir akşam mesai dışı gelip halledeyim istersen, ama aramızda. Gülmüyoruz, masanın üzerinde hiçbir şey yok, aklım boş.

Koliyi kömürlüğe gömdükten sonraki bir hafta boyunca... Neler yaptın, neler yaptığını söyleyecektin? Hiçbir şey yapmadığımı söyleyecektim. Boş masanın karşısında oturup durduğumu söyledikten sonra, ne diyebilirdim ki başka. Geçen gün ömürdendir. Ne güzel demişler zamanında. Geçinmek meselesine gelirsek... Kazandığım para ihtiyaçlarımı karşılamama yetiyordu ve ihtiyacım dediğim gerçek manada hayatın idamesi için ihtiyaç niteliğini haiz şeylerdi. Evin kirası, gıda maddeleri ve tek tük kitap. Ne kadar devam eder böyle? Ölene kadar. Öldükten sonra devam etmez, defter dürülmüştür artık.

İç huzurum?

Derya neden gelmiyor?

Böyle söyleme güzelim, biz anlamıyor muyuz, Derya ile huzurun arasındaki bağlantıyı sanki. Anlıyor musunuz, ga-

rip, biz bile adını koyamadan üstelik. İlk biz ile ikinci biz arasındaki alakayı yok sayıyoruz bu aşamada. İki biz birleşerek Aziz'i oluştururken, Aziz perdelerden çeviriyor artık yüzünü. Galiba konuşacak.

Karşıdaki boş arsada bir inşaat başladı. Yazın sonu geliyor, nereden çıktı bu şimdi, inşaatlar yazın yapılmaz mı? Hızlı çalışıyorlar, zamanları yok, yaz bitmeden bitirirler. Zamanları yok. Benim zamanım var. Yaşım genç, binlerce günüm var önümde, öğleden sonraya kadar boş masanın karşısında oturup, iş saati gelince işe gidip, gece gelip, geceleri geç saatlere kadar yine oturup, kitap okuyup... Derya'yı gözlerimin önüne getiriyorum bazı günler. Bana bir şeyler anlatıyor. İçimdekiler diye başlıyor söze. Çok gülüyorum buna. Matematik kitabı girişi gibi, tarih ve coğrafya kitabı girişi gibi. Bunların olduğu bir gün. İnsan ne garip, boş masanın üzerine boş bir kâğıt bıraktım, süzüldü aşağıya doğru elimden ama masanın üzerinde kaldı. Kalemi götürdüm boş masanın üzerindeki boş kağıdın üzerine. İçindekiler yazdım. Kumral kız, özür dilerim, senin içindekiler değil benim içimdekiler bunlar. Annem ve babam ve asıl babam olan eniştem yazdım gülerek. Hande yazdım kendimden gizleyerek. Utanmadım, niye utanayım. Öylesine gizledim kendimden, dramatik olsun diye. Yazmak ardından üç nokta ve ünlem de yazdım bunlardan sonra. Derya, son madde. Ben bir çay bahçesinde garsonum, yazdım. Sonra gülerek yine, iki yıl öncesine kadar kravatlı, traşlı ve iyi maaşlı bir embesildim diye ekledim. Derya son madde değilmiş demek ki. Son madde olarak, ben bir yazarım aslında yazdım. Dramatik son. İçimdekiler. Heyecan uyandı içimde. Genç romancılar ilk romanlarında genellikle kendilerini yazarlarmış. Ama benim yayınlanmış üç romanım var. Kendimi üçe böldüm, üç romana dağıldım. Karakterlerin hamuru oldum. Saçmaladım, itiraf ediyorum ama hoşuma gitti

düşündüklerim. İçindekiler... Söylemiştim daha önce değil mi, epeyce trajik gelir bu söz bana. Kâğıdın yarısı doldu henüz. Kâğıdın yarısı dolu ya da kâğıdın yarısı boş, nereden bakıyorsun? Ne komik, tepeden bakıyorum, boşu da doluyu da görüyorum.

Kâğıdın dolu kısmının altına tekrar içindekiler yazdım ve korktum yazar yazmaz, bıraktım kalemi. Gülmedim hayır, balkon kapısından inşaata doğru baktım. Yakında perdeler kapalı oturacağız evde, akşamları. Akşamları işte oluyoruz, geceleri diye düzeltelim. Zira burnumuzun dibinde karşı evin pencereleri uzayacak göğe doğru. O pencerelerdeki perdeler de kapanacak akşamları, geceleri. Ama aklımda başka bir şey var, başka bir şey, başka. Neden korkuyorsun? İşler böyle yürümüyor Derya. Nasıl yürüyor peki. Ayrıca iş mi bu, sen yaşamaya iş mi diyorsun, yazmaya iş mi? Öfkelendim birden. Balkon kapısını kapat, gürültüye sinirlendin sen. Yemezler canım. Ne ayıp, ne biçim ifade o. Masaya döndüm.

İçindekiler. Derya'nın içindekiler.

Olur mu? Aslında olur. Ama saçma olur. Neden saçma olsun? Roman karakterlerinizi hayattan mı alırsınız? Bittabi, sabah erkenden kalkıp hayata gideriz, bir dilekçe yazarız, görevli memura uzatırız, görevli memur, memur görünüşlü bir memuredir, hem göğüsleri vardır, hem bıyıkları, bizi bir üst kata gönderir orada kendisinin türevi bizi bir üst kata gönderir, orada türevin türevi bizi üç alta kata gönderir, hava kararmak üzereyken hayattan elimizde nurtopu gibi bir boşlukla çıkarız. Akşam evde o boşluğun içine üflediğimiz öfkeyi, acıyı ve kederi alır elimizde şöyle yuvarlar, bir kafa yaparız. Sonra içini doldur.

İşler böyle yürümüyor demek. Yürümüyor tabi, çünkü böyle olmuyor, itiraf et, sen proje adamı değilsin, büyük romanların adamı değilsin, bu romanda şunu anlattım çünkü

şöyleydi şu, böyleydi bu, adamı değilsin, sen duygu adamısın. Büyük bir yazar olamayacaksın bu yüzden. Sen karakterlerini düşünmez, bulmazsın, birden bir şey olur, bir kıvılcım, bir şey görürsün, mesela askerdesindir, çarşı iznine çıkmışsındır, arkadaşlarınla ucuz çay içmek için kahvehaneye gidersin, kahvehane rutubetlidir, o rutubetin bir kokusu vardır, sen o rutubetin kokusunu alınca öyle kokusu olan paşadaki bir akraba evini anımsarsın. O evde bir kız görmüşsündür. Gerisi kendiliğinden gelir. O kıza aşık bir adam çizersin. O adam aşkının acısını çekmelidir. Nasıl olur? Yalnızken olur. Ama gençken olursa klişe olur. Adamı yaşlı yaparsın. Zaten çay dağıtan adam da yaşlıdır, yüzünde hüzünlü bir ifade vardır. Yaşlı ve hiç evlenmemiş bir adam mı? Belki... ama evlilik, mutluluk ve çocuklar üzerine kurarsın hikayeyi çünkü yatakhanede senden sekiz on yaş küçük bir sürü asker arkadaşın vardır ve insanlara, hayatlara düşkünlüğün nedeniyle hepsinin hayatını dinlemişsindir, çocukluklarını, kavgalarını, kırıklarını ve içinde bulunduğun yalnızlık kalabalıklardan bahsetmeye itmektedir seni. Evli ama yalnız, nasıl olacak? Olur. Yaşlı adam karısından ayrılmış dersin. Neden? Küçük elleri olan kız için. Neden? Çünkü sevmiş onu ve unutmamış, bir gün karısı anlamış. Nasıl? Karısı mı nasıl anlamış, bilmem, şöyle mesela, adam karısına hiç kötü davranmamış, hiçbir doğum gününü atlamamış, bir kez bile kavga etmemişler, kadın bir gün akletmiş, bu kadar kusursuzsa bir ilişki orada bir sorun yok mudur? Bunu kendi hayatından mı aldın, teyzen ve enişten. Öyle olur, alırsın. Kadın bir gün sorar, beni kırmamak için özel bir çaba sarfettiğine göre, bana mahcupsun sen filan gibi bir şeyler, bir şey saklıyorsun benden. Ayrılırlar. Şimdi ne olacak? Adam rutubetli bir eve taşınacak. Ama fakir olmamalı. Neden? Çünkü bu evi özellikle, hikayenin vurgusu için özellikle tercih etmeli, rutubetsiz bir eve taşınma lüksü

olduğu halde burayı tercih etmeli. Tamam, varlıklı. O halde buna da bir sebep bul, çünkü ilk gençlik yıllarındaki aşkını unutmamış bir adamı, kapitalist bir karakter olarak çizemezsin, zihnindeki doğrularla örtüşmez, o zaman adam yazar olur. O aşkı anlatmak için yazar olmuştur hem de. Onu anlattığı için onu zengin etmişlerdir. Bu neye yol açar? Kırıklığın büyümesine. Gerisi? Bu kadarı gelmişse gerisi de gelir. Ama bu sefer farklı işte. Derya proje. Rahatsızım biraz.

O, bir türlü bitiremediğim, bir yerinden sonra tek cümle ekleyemediğim, birden gözümde içimle beraber kuruyan, devam etmek için tekrar bir kez daha bir türlü başlayamadığım, başlar gibi yapıp başlayamadığım, kurguladığım ama beğenemediğim için kurguladım diyemediğim ve ertelediğim, akabinde uzun uzun üzerinde düşündüğüm, taslaklar çıkardığım, çıkardığım taslakları yine beğenmeyerek bir köşeye atıp her şeye başından başladığım, aslında başlayamadığım büyük, en büyük ama yarım ama tamamlanacak ama tamamlanmayan romanımın yazarı ben değilim belki dedim kendime. O büyük roman bilmiyorum nerede, bilmiyorum ne zaman ama biliyorum ki muhakkak bir yerde ve bir zaman kendisini yazdıracaktı zaten bir büyük yazara. Ben o büyük yazar değildim. Ben bu küçük yazardım. Başımı salladım içim ekşi, içim acı ama kabullenmenin huzurundan dudaklarıma uzanan tebessümle. Gülümsedim. Kömürlüğe inip koliyi içindekilerle beraber yaktım. İçindekilerin en altına, Derya yazdım, kağıdı katladım. Rahatladım biraz ama hala rahatsızım da biraz. Kalktım, çay demledim kendime. Su ocakta kaynarken, daha sonra kaynayan suyun içine attığım çayın çökmesini, daha sonra da çöken çayın iyice demlenmesini beklerken, Derya'nın bir daha gelmeyeceğini anladım. Sonra düşündüm uzun uzun. Bir isim bulurum, kendime koyarım ama aslında tam manasıyla ben olmam o, bir isim daha bulu-

rum Derya'ya bu sefer ve belki gerçek manada Derya olur o. Âşık olduğu adamın adını koyarım, boyunu posunu, üstünü başını, onun da içindekiler-i, evinde birlikte yaşadığı hasta adamı, sonra anne ve babamı ve tabi sevmediğim enişte sıfatının ekleminde gerçek babamı, sevdiğim kadını, Hande'yi, onun gözlerinin rengini, saçlarını anlatmadan hiç, ne kadar güzel olduğunu söylemeden, onu duyduğum aşkla geçiştirerek, beni terk edişini sonra, beni kimsin sen sorusu ile baş başa bırakarak, sonra Derya'nın ölümsüzlük arzusu, sonra ne bileyim... Anlatırım. Anlatabilirim. Öyle geldi. İçimden geldi yani, içimden geldiği için öyle geldi, anlatabilirmişim gibi geldi. O pırıltı, kıvılcım olmasa da. Böyle karar verdim. Şimdi bu roman diyeceğim ama eskiden o roman dediğim romanı yazmaya, mutfakta çayımın demlenmesini bekliyorken karar verdim. Büyütmedim içimde, kutsamadım, sadece karar verdim ve mutluluk duydum. Mutfakta çayımın demlenmesini bekliyorken, içimdeki güvenle, huzurla ve ne çok itiraf ediyorum, içimdeki heyecanla bekliyorken çayımın demlenmesini, kapının zilini duydum. Kumral kız...

Derya olmasın diye umarak ama Derya'nın geldiğini düşünerek kapıya yürüdüm yavaş adımlarla ve o sırada bir şey daha fark ettim ki, bu beni daha da huzurlu kıldı. İlk hareket noktam gibi, ben, romanı hayata tercih ediyordum, var oluşumun kaynağı saydığımdan onu. Bu, varlığını bildiğim ama tadını unuttuğum gerçek güçtü. Ama o şey...

Kapıyı açtığımda huzur duydum. Derya değildi. Orta yaşlı bir kadındı gelen. Ya da kendine iyi bakmış bir yaşlı kadın. Hemen yokladım zihnimi ve hayır dedim, tanıdığım bir kimse değil. Belki bir okurum... Mavi, çiçekli elbiseli, saçları uzun, siyah...

"Rahatsız ettim," dedi. "Harun Bey... Bu adresi verdiler, alt komşunuz sanırım."

"Tanımıyorum binadan kimseyi," dedim. "Açmadı mı kimse?"

"Açmadı kimse... Yok galiba..."

"Bilmiyorum hanımefendi."

Kapıyı kapattım. Masama yürüdüm, katlanmış kâğıdı açtım ve durdum. Perdelere baktım uzun uzun.

Demlenen çayımdan bir bardak doldurdum kendime, ince belli, tek şekerli, üniversite yıllarındaymışım gibi. Balkona çıktım sonra. Karşıdaki boş arsayı seyrettim. Orada bir inşaat yok, kamyon, kepçe yok. Orada bir park var. Çocuklar oynuyor. Bu sesler oynayan çocukların sesleri. Bu çimenler...

BİTTİ

GÜRAY SÜNGÜ

ROMAN

Kış Bahçesi

Kendine hitaben bir şeyler söyle, aklım boş ve yorgunum dışında bir şeyler söyle, kelime olur, cümle olur, her şey olur. Sık sık onayla kendini, haklı çıkar, kendine hak ver, evet haklıyım de, ben demiştim de, ama görmediniz, farkına varmadınız de, dediklerine inan, önce sen inan, sonra insanlara... Onlara... Gözlerinin içine bakarak...

THG 075757 BSC

www.okurkitapligi.com

ISBN 978-605-4494-05-7

okurkitaplığı

OKUR KİTAPLIĞI: 26 TÜRK EDEBİYATI - ROMAN: 3